

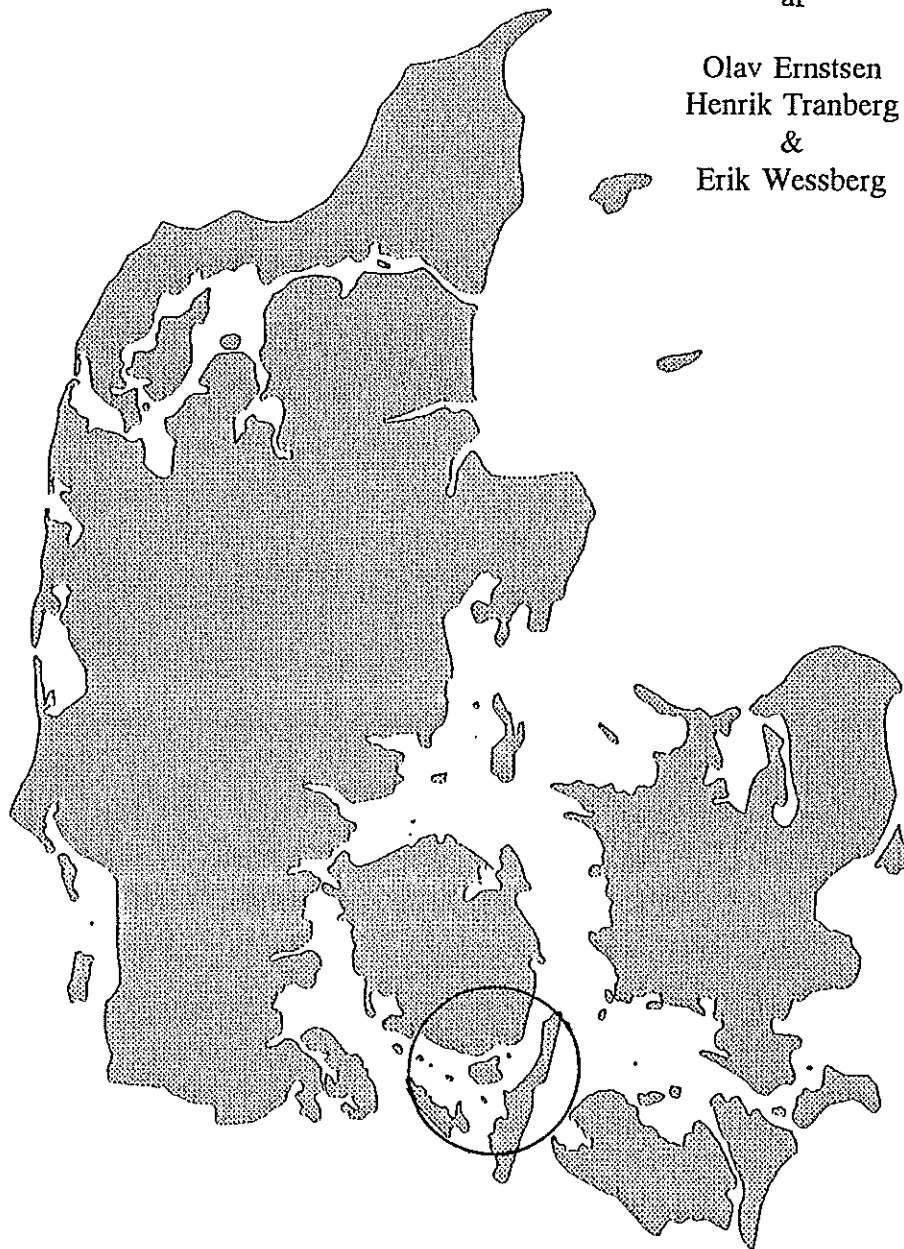
THURØ

VED
SVENDBORG

af

Olav Ernstsen
Henrik Tranberg
&
Erik Wessberg

Ø-flora nr. 67

Randers 1995

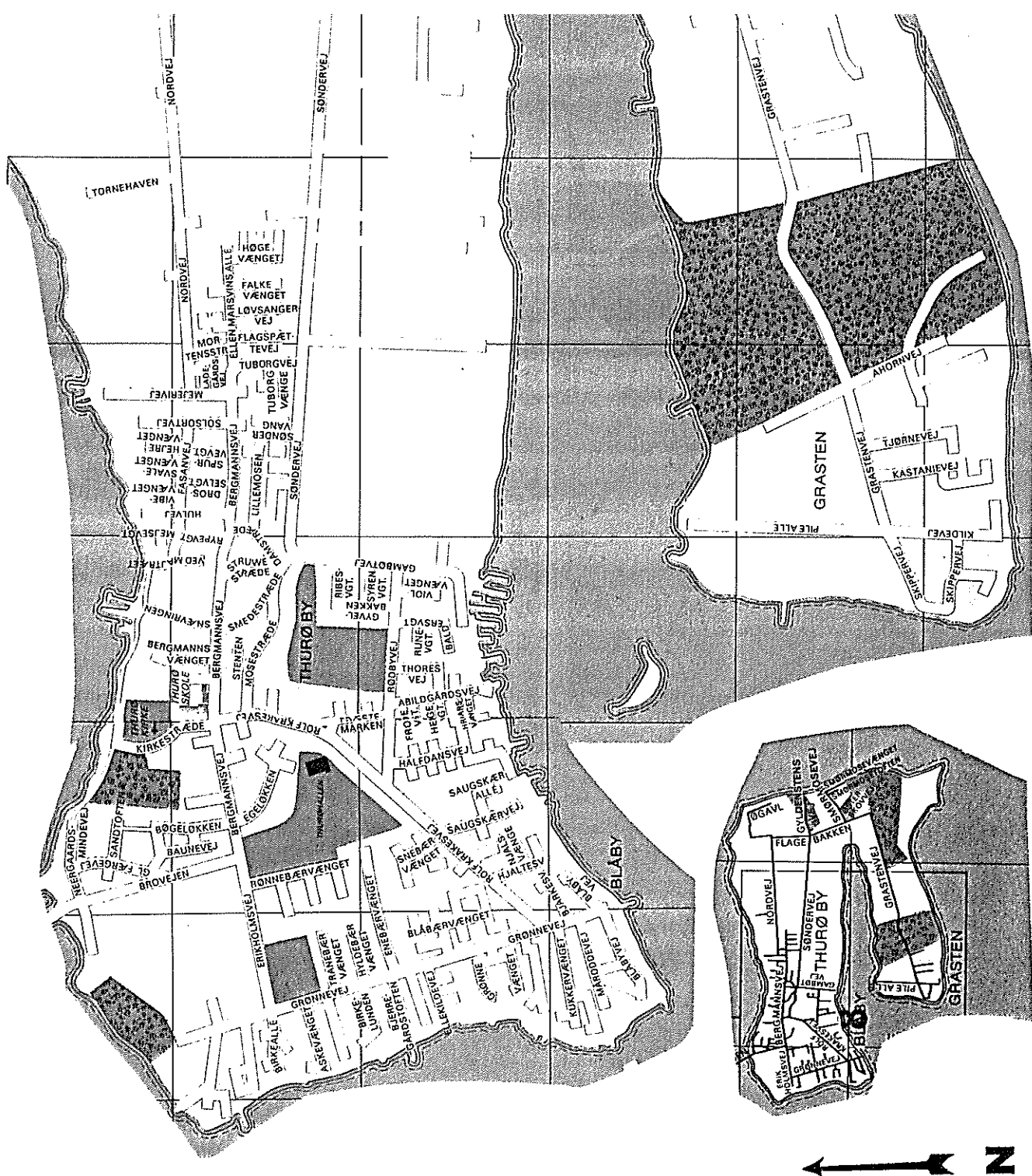
Indholdsfortegnelse

Opfotograferet 4 cm-kort	3
Kort med gadenavne	4
Achton Friis' kort fra 1921	5
Indledning	6-9
Strande og strandvolde	10-11
Klinter og skrænter	12-16
Strandenge og strandsøer	16
Strandoverdrev	17
Enge og kær	18
Rørsumpe og strandrørsumpe	18-19
Skove og krat	19-24
Plantninger	24-26
Frugtplantager	26
Vandhuller	26-27
Levende hegn, gærder og hække	28-30
Grøfter	31
Thurø Overdrev – et ældgammelt græsningsareal	31-34
Vejkanter, vejrabatter, fortove og haver i Thurø By	34-38
Blåby og Gambøt	38-40
Grasten	40
Øvrige vejkanter	30-41
Mark- og haveukrudt	41-42
Brakmarker	42-43
Grusgraven ved Øgavl	43
Vokshatte på Thurø Overdrev	43-45
Den botaniske undersøgelse af Thurø	45-55
Oversigt over referencerne	55-56
Floraliste for højere planter	57-89
Liste over slimsvampe (Myxomycetes)	89
Liste over sæksporesvampe (Ascomycetes)	89
Liste over laver (Lichenes)	89-90
Liste over basidiesvampe (Basidiomycetes)	90-93
Litteraturliste	93-96
Tak	96
Oversigt over færdige ø-floraer	97-98
Oversigt over påbegyndte ø-undersøgelser	98-100
Kort med færdige ø-floraer og øer med påbegyndt undersøgelse	101
Detalkort over færdige ø-floraer og øer med påbegyndt undersøgelse	102

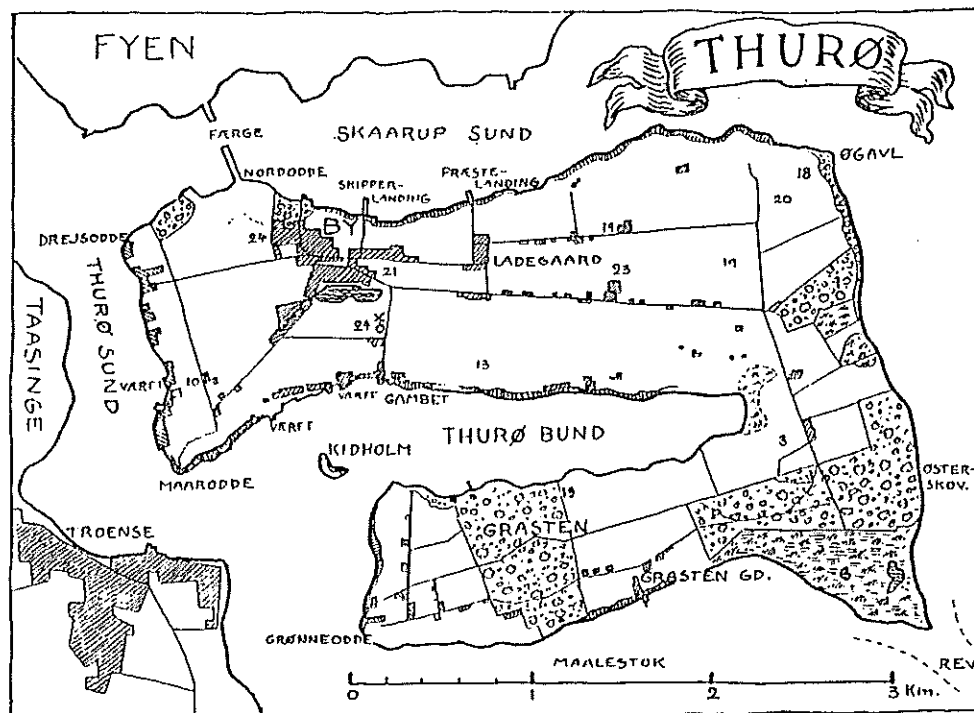
Hare-Kløver (*Trifolium arvense*)

er en af vore almindeligste Kløver-arter, specielt i sandede områder. På Thurø er den ikke helt almindelig, ses blot her og der.

Der er en vrimmel af veje på Thurø. Begge kort findes i en telefonbog for Svendborg og dens nære omegn. Som det klart fremgår, er der mange kilometer vejkanter, som flittigt er blevet undersøgt for planter. Også mange hække, indkørsler til garager, haver, ubenyttede småområder her og der har skullet ses efter, for man ved jo aldrig. Citronmelisse (*Melissa officinalis*), som vel i dag dyrkes sjældnere end førhen, har det med at stå upåagtet i havehjørner, der sjældent eller aldrig besøges af ejeren. Thurø er af de knap 70 ø-floraer, der til dato er udarbejdet, uden sammenligning den ø, der har haft mest voksende mellem kantsten, fliser og brosten. Af en eller anden grund, måske af klimatiske årsager, er der forbløffende megen opvækst af Hjortetakstræ (*Rhus typhina*) på Thurø. Noget tilsvarende blev set på Orø i Isefjorden (Wessberg 1995).

En sammenligning mellem kortet på side 3 og dette, som Achton Friis tegnede under sin og maleren Johannes Larsens flerdages tur dertil i 1921, viser med al tydelighed, at Thurø's indbyggertal er mangedoblet i de mellemliggende godt 70 år. Især området ved Maarodde i Blåby var i 1921 næsten uden huse. I dag er det et stort villakvarter. Da navnet Blåby ikke figurerer på kortet fra 1921, må det formodes, at det dengang ikke eksisterede. Også hele arealet mellem Præstelanding og Skipperlanding ved nordsiden er nu om stunder næsten helt dækket af huse. Thurø har tidligere været et vigtigt hjemsted for skibe. Achton Friis nævner, at der i år 1900 var ikke mindre end 93 større skibe hjemmehørende på Thurø. I mange år har vinden nu blæst den anden vej. I øvrigt nævner Achton Friis ikke et eneste sted i sin fremragende beskrivelse af øen navnet "Thurø Rev". Han skriver om dette område, at "den sydøstlige Del af Øen mod Østerskov er meget lav og går ud mod Thurø Rev over i flade Strandenge med enkelte, spredte Tjørne; den minder ikke så lidt om Romsøs sydkyst. Disse Engstrækninger er endnu ikke udskiftede og anvendes i Fællesskab af Beboerne til Græsning af Kvæget". Fyns Statsskovdistrikt oplyser til HT i brev af 27. marts 1995, at fåregræsningen er ophørt, og at Thurø Overdrev fra 1995 vil blive afgræsset af kreaturer og islandske heste.

Indledning

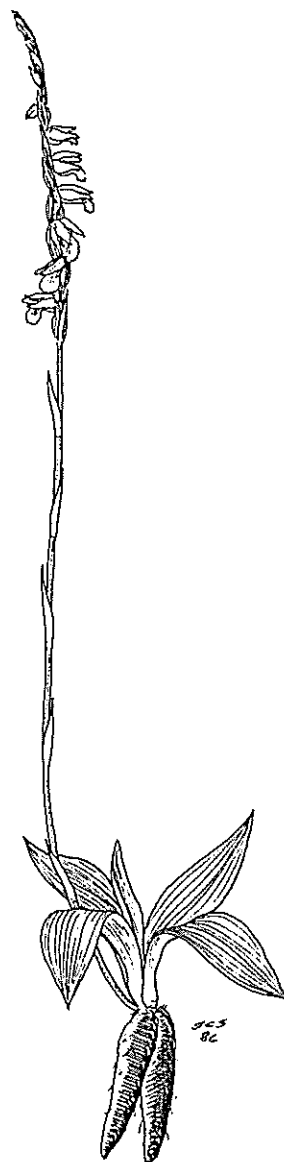
Skrueaks (*Spiranthes spiralis*)

har altid været sjælden i Danmark. Lange nævner i sin flora fra 1864 15 voksesteder fordelt med 2 i såvel Jylland som på Sjælland og Falster, medens de resterende 9 er bornholmske lokaliteter. Fra alle disse steder er den forlængst forsvundet. I 1864 var den endnu ikke rapporteret fra Thurø. Det første kendte herbarieeksemplar herfra er indsamlet af Emil Rostrup den 16. juli 1880. Der er vist ingen tvivl om, at Skrueraks bærer hovedansvaret for, at så mange botanikere i de sidste små 100 år har besøgt Thurø Overdrev, i de senere år desværre forgæves! Ved en gennemgang af TBU-herbariet på Botanisk Museum i slutningen af 1980'erne kunne HT fra Thurø registrere 15 herbarieark med ialt 40 individer, samlet af 11 forskellige botanikere og flittigt fordelt til andre samlere, før de endte på Botanisk Museum.

P.M. Pedersen (1903) karakteriserede i den omfangsrige, men upublicerede "Fortegnelse over Karplanter iagttagne i den sydlige Del af Distrikt 32, Øerne Taasinge og Thurø, i Tidsrummet 1898-1914" bestanden som "ret talrig", og Svend Andersen anførte på et herbarieark fra 1923, at den også da var talrig. I Botanisk Tidsskrift 53 fra 1957 "afliver" Alfred Hansen for første gang, på baggrund af et sidste fund i 1950, Thurø's sjældne orkidé - for selv at genfinde den i 1966. Vores sidste viden om Skrueraks på Thurø har vi fra et møde i Feltbotanisk Klub i København i "de oprørske dage" i begyndelsen af 1980'erne. Her fortalte den senere bryolog Karen Thinggaard, at hun i 1979 havde iagttaget ét blomstrende individ af Skrueraks (Henry Nielsen, pers. medd. til HT). I brev til Erik Vinther, Fyns Amt, af 12. august 1985 redegjorde KT for sit findested mod nordøst, ligesom hun berettede om sine forgæves forsøg på at genfinde arten i 1981, 1982 og 1983. I URT 18 fra 1994 bragte Alfred Hansen så sin anden nekrolog over Skrueraks.

Trods indgreb fra Hjemmeværnets uheldigt placerede skydebane og nogle forvildede sommerhuse, alt sammen nu forsvundet, må Thurø Overdrev stadig betragtes som et ideelt voksested for Skrueraks. Lokalitetsregisteret i Fynskredsen af Botanisk Forening har med Per Sønnichsen som primus-motor forsøgt med kædeeftersøgning i september 1987, ligesom Gudmund Fajstrup, en feltbotaniker fra Middelfart, uden held har ledt efter den hver eftersommer fra 1979 til 1995. Læsere af denne ø-flora anmodes om at indberette nye fund af arten, for vi nægter at tro, at den er forsvundet; men eventuelle belæg skal ske i form af et vellignende foto.

Thurø ligger ved den sydøstfynske kyst, mod nord omgivet af Skårupøre Sund, mod øst og syd af Store Bælt, mod vest og sydvest af hhv. Thurø Sund og Tåsinge, og den ligger i luftlinie blot få kilometer sydøst for Svendborg. Øen er efter HVEM-HVAD-HVOR, årgang 1946 og Trap Danmark 739 hektar, efter Lademanns Leksikon (1985) 7,5 km² og efter Achton Friis (1921) 1339 tdr. land. I facon er Thurø næsten firkantet. Den deles i en større nordlig og en mindre sydlig del ved Thurø Bund, der som en lang, smal bugt løber ind i øen.

I bugten ligger den lille ø Kidholm, der tidligere har været beboet.

Thurø er lav og næsten uden bakker. Fra øens sydspids strækker Thurø Rev sig langt ud i Store Bælt. Øens sydlige del er meget skovrig, og ialt er over 110 hektar af øen dækket af skov. Af disse er Fredskov, Thurø Østerskov, Grasten Skov og Smørmose Skov de vigtigste.

Thurø er opstået på samme tid og måde som de øvrige øer i havet syd for Fyn, under den "Baltiske Vandflod", og har muligvis dannet et hele med Tåsinge. Thurø Sund har sikkert været endnu smallere end nu, og Thurø Bund har formodentlig været land og er først ved senere oversvømmelser blevet en del af havet. Man har i Thurø Bund fundet redskaber, såvel fra den Ældre som den Yngre Stenalder. Af andre oldtidsminder har der på øen været 3 stendysser, der dog nu ligesom flere gravhøje beklageligvis er blevet sløjfet.

Thurø's historie er lang. De første beretninger om øen findes hos Saxo. Han fortæller i "Kong Helges Saga" i "Danmarks Krønike", at kongen kom til øen på et af sine krigstogter og dér traf Thora. I Kong Valdemar den II's Jordebog fra 1231 benævnes øen "Thorø Major" for at skelne den fra Thorø i Lille Bælt. Endvidere fortælles der her, at der var mange hjorte, dådyr og rådyr på øen, en faktor, som på den tid havde større værdi, end den har i dag. I en periode i det 14. århundrede pantsættes den og flere, andre øer til de holstenske grever. Senere kom øen under Kirken som et kongeligt len under Den fynske Bispestol; men ved Reformationen kom den endeligt ind under Kronen, nu under Nyborg Len. Indtil 1625 forblev den i kongeligt eje, men kom da ved mageskifte under Tåsinge, der ejedes af Ellen Marsvin, en kvinde, der fik stor betydning for thurinerne, som indbyggerne kaldes. Ved Corfitz Ulfeldts fald kom øen og hans øvrige besiddelser påny under Kronen. Ellen Marsvin lod, medens hun ejede øen, opføre en ladegård, som blev kaldt Marsvinsholm. Det synes dog, at den ret hurtigt blev nedlagt. I en beskrivelse af Thurø fra 1740 hedder det, at "på Ellen Marsvins Ladegaard er nu bosat 8 Bønder".

Kreaturer på Thurø Overdrevs vestlige del. I baggrunden Thurø Østerskovs bryn og overdrevet, hvor Skrueaks (*Spiranthes spiralis*) sidst blev set i 1979 af Karen Thinggaard. Fotoretning mod nordvest. Foto: HT, 6. oktober 1995.

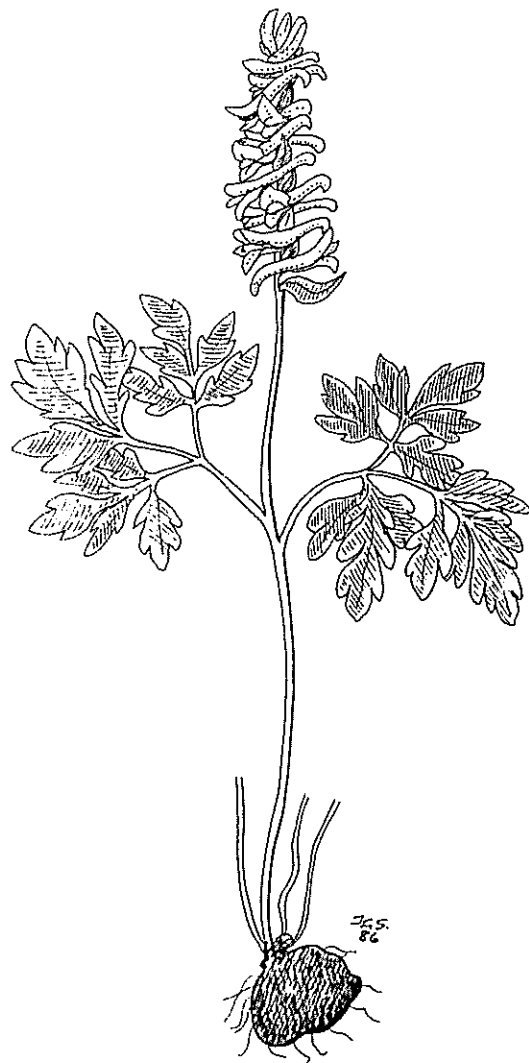
Af andre ejere kan nævnes proviantforvalteren på Nyborg Slot, hr. Poul Cornelissen, som afstod den til amtmand C. Rewentlow, der i 1674 solgte denne del af sit gods til statholder Ullerich Friderich Ahlefeldt til Langeland. Efter hans død i 1722 blev øen ved auktion solgt til etatsråd Skeel til Bjørnemosegård, og under dette gods blev øen indtil 1805. I 1810 kom Thurø i etatsråd P.J. Neergaard til Gunderslevholms besiddelse, og det var ham, der lod øen udskifte og sælge til fæsterne for 150.000 rigsdaler. Således blev Thurø selvstændig, og dens gårde og jorde blev bøndernes ejendom. Til minde om denne store begivenhed i 1810 rejste beboerne i 1910, 100 år efter, en mindestøtte i Thurø By.

Thurø havde i gammel tid ikke nogen kirke, kun et lille kapel, der lå på øens nordvestlige side; men man har ikke nærmere historiske oplysninger om det. Kun ved man, at på det tidspunkt, Ellen Marsvin erhvervede øen, var kapellet meget faldefærdigt, så hun lod derfor omkring 1640 opføre Thurø Kirke med blot et langhus eller skib. Det væsentligste byggemateriale var kampesten. Kirken blev i begyndelsen af vort århundrede udvidet med et kor samt et våbenhus. På våbenhusets gavl står i øvrigt "F.E.M.S." 1639, hvor bogstaverne udgør fruens initialer.

Kirkegården ligger på et af Thurø's smukkeste steder – hele 25 meter over vandoverfladen. Mod nord er den anlagt på terrasser, da terrænet falder brat ned mod Skårup Sund. Fra kirkegården har man en smuk udsigt over sundet med Fyn og herregården Bjørnemose på den anden side. Mod øst ser man i sigtbart vejr Store Bælt med Langeland i det fjerne. Umiddelbart syd for kirkens korbygning rejstes i 1952 en mindesten for dem, der blev derude. Navnetavlen, der dækker tidsrummet 1900–49, bærer 54 navne på søfolk fra Thurø. På kirkegården ligger forfatteren Tom Kristensen begravet, ligesom også forfatterinden Karin Michaëlis, som ejede og boede i Bergmannhus i Thurø By, er stedt til hvile her. I 1930'erne samlede hun kunstnere og andre, som måtte forlade Nazi-Tyskland, om sig i sit hus. Den verdensberømte forfatter Bertolt Brecht tilbragte sin første tid i Danmark i 1933 i et hus, der ejedes af Karin Michaëlis. Senere købte han sit eget vest for Svendborg.

Hulrodet Lærkespore (*Corydalis cava*)

Allerede sidst i marts ses blomstrende individer af Hulrodet Lærkespore på Thurø. I det lune sydbryn af Thurø Østerskov ud mod Thurø Overdrev blomstrer på samme tidlige tidspunkt den spinkle Liden Lærkespore (*Corydalis intermedia*), Alm. Guldstjerne (*Gagea lutea*), Dansk Ingefær (*Arum maculatum* ssp. *danicum*), Hvid Anemone (*Anemone nemorosa*), Storblomstret Kodriver (*Primula vulgaris*), Tandrod (*Dentaria bulbifera*), Alm. Vorterod (*Ficaria verna* ssp. *bulbifera*) og Krat-Ærenpris (*Veronica hederacea* var. *lucorum*). I bestandene af Hulrodet Lærkespore findes oftest både rød- og hvidblomstrede planter og overgange derimellem. På Sydfyn har denne kendsgerning givet ophav til folkenavne som "Røde og Hvide Heste", "Heste og Køer" samt "Hest og Kusk". Det latinske slægtsnavn stammer fra det græske ord Korydalis, som betyder toplærke, efter blomsterhjelms lighed med den forreste, toppede del af fuglen. I øvrigt dukker de næsten op samtidigt om foråret. Hulrodet Lærkespore findes almindeligt, ikke bare i Thurø Østerskov, men også i de fleste andre thurinske skove.

Ved Drejs Odde lagde færger, postbåde og andre skibe til i gamle dage, indtil dæmningen blev bygget i 1934. De mange blindgader fra Bergmannsvej ned til Skårup Sund er i dag en påmindelse om den tid, da Thurø's forbindelse med Svendborg foregik ad søvejen. På stien neden for kirken ligger Vaskestenen som et minde om dengang, thurinerkonerne vaskede tøj ved denne kilde og slog tøjet rent mod den store, flade sten.

Ved Gambøt ligger små fiskerhytter med stejleplads foran. Her ligger Thurø Sejlklub med de mange fortøjningsbroer. Fra denne kyststrækning ser man ind i Thurø Bund, hvor vandet er 6–9 meter dybt. I Thurø søfarts storhedstid lå over 100 skonnerter her forankret side ved side. Ved Blåby ligger endnu et par skibsværfter, bl.a. Wahlstedts Bådeværft, som er verdenskendt for træskibsbyggeri i luksusklassen. Det skal også nævnes, at de kendte "Apollo-Lys" bliver fremstillet på lysstøberiet øst for Thurø Bund.

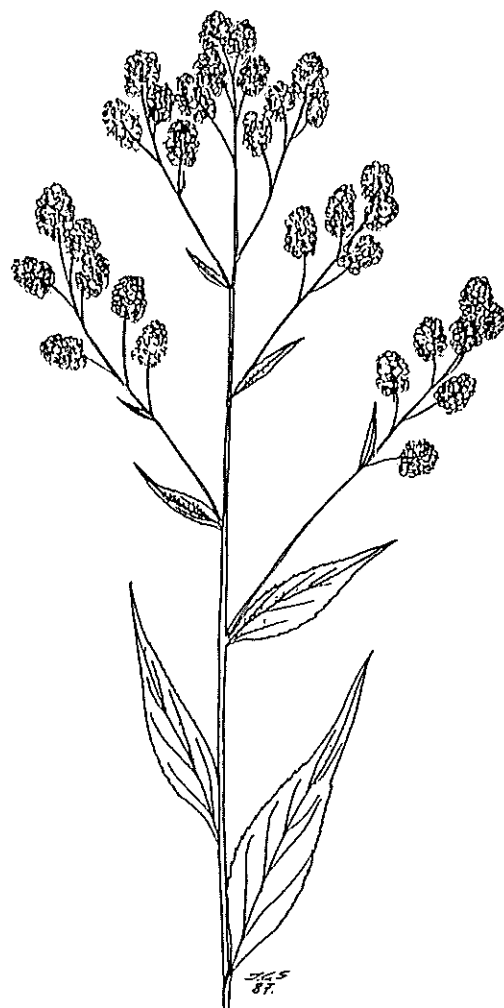
Thurø's østside, som vender ud mod Store Bælt, byder på dejlige badestrande med rent vand. Stranden ved Smørmosen er for såvel børn som voksne, og der er en ca. 40 meter lang badebro med rutschebane til fri afbenyttelse. Stranden har i øvrigt fået det blå flag på grund af vandets renhed.

Der findes to campingpladser på Thurø, nemlig FDM's Camping Thurø på Smørmosevej, som har fine læforhold og fremragende sanitære forhold samt en selvbetjeningsbutik, og Grasten Camping, som er en rolig familieplads ved skov og nær strand.

I de følgende beskrivelser af de forskellige naturtyper, der er til stede på Thurø, er der i de fleste tilfælde kun givet eksempler på dem, da Thurø er så stor en ø, at det ikke er muligt eller hensigtsmæssigt at omtale dem alle. Første gang, en planteart nævnes, er den vedhæftet det latinske navn, derefter kun det danske. Det samme gælder i afsnittet "Den botaniske undersøgelse af Thurø" på s. 46–55. I stort set alle tilfælde er der brugt de navne, der optræder i "Dansk Feltflora", 5. udg. 1994; dog er der i nogle tilfælde benyttet "Den store nordiske Flora", 1995. For Mældernes vedkommende er desuden brugt Pedersen 1968 og til Brombær Pedersen & Schou 1989. Der er af sproglig respekt i såvel indledningsafsnittet samt i floralisten konsekvent brugt det indtil for få årtier siden benyttede navn "Thurø Overdrev" om det område, der nu mest kendes som "Thurø Rev".

Strand-Karse (*Lepidium latifolium*)

er en hjemmehørende art. Med undtagelse af få voksesteder i det sydlige Jylland, på Nordfyn og Nordsjælland har den i Danmark en sydøstlig udbredelse og findes specielt på Sydfyn, Lolland og Falster, men på Bornholm mangler den dog helt. På Thurø findes den mange steder. I strandsumpe og strandenge ved østsiden af Thurø Bund vokser den sammen med arter som Hjortetrøst (*Eupatorium cannabinum*), Kær-Svinemælk (*Sonchus palustris*), Strand-Kogleaks (*Scirpus maritimus*), Strand-Asters (*Aster tripolium*) og Sandkryb (*Glaux maritima*). Ved Øgavl findes den på den øvre del af stranden sammen med Strand-Bede (*Beta maritima*), Alm. Strandkamille (*Tripleurospermum maritimum* ssp. *salinum*), Strand-Mælde (*Atriplex litoralis*) og Tagrør (*Phragmites australis*). Det angives, at den tidligere blev dyrket på grund af det store indhold af C-vitamin, men den er ikke i Danmark noget sted angivet fra beboede områder.

Strande og strandvolde

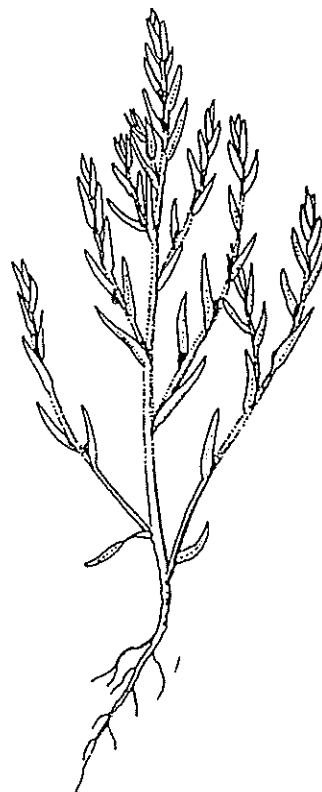
Strandene på Thurø er af vidt forskellig udseende og opbygning; men hovedparten af kystlinien er stenet. Kun få steder er der tale om sandstrand. Det gælder bl.a. ved Smørmose Campingplads, ved Thurø Overdrev og ved campingpladsen ved Øgavl. Ved de høje klinter syd for Øgavl, de meget lavere ved Smørmose Skov og ved østsiden af Thurø Østerskov, er kysten dækket af store sten, der gennem tiderne er udvasket af klinterne. Det samme gælder til dels også strækningen fra det inderste af Thurø Bund og til Sølyst ved Grasten. Mange steder ved de store beboelsesområder ved den del af Thurø By, der ligger ud til Skårupøre Sund, ved Blåby og den langt mindre beboelse ved Grønneodde ved Grasten er der meget lidt af stranden tilbage, idet sommerhusgrunde og villagrunde ulovligt har inddraget en del af den og føjet den til matrikelnummeret. Betonmure, der er anbragt vinkelret på stranden, gør det ved nogle af disse steder til lidt af et "forhindringsløb" at undersøge floraen. Mange af murene, som vel kan tænkes at være kystnedbrydningshæmmende, er formodentlig ikke alle steder efter lovens bogstav. Ved Blåby's sydside er den skønt anlagte spadseresti en del steder placeret på den tidligere strand, andre steder et stykke oppe på de til tider høje, oftest kratklædte skrænter.

Stranden ved campingpladsen ved Smørmosen er fint sandet, og der er kun vegetation øverst på strandvolden med Marehalm (*Leymus arenarius*), Strand-Bede (*Beta maritima*), Rejnfan (*Tanacetum vulgare*), Kruget Skræppe (*Rumex crispus*), Alm. Strandkamille (*Tripleurospermum maritimum* ssp. *salinum*) og et par Kær-Galtetand (*Stachys palustris*). Lidt længere sydpå findes udelukkende rigtige strand- og strandvoldsplanter. Det gælder Strand-Bede, Strandarve (*Honckenya peploides*), Gåse-Potentil (*Potentilla anserina*), Sodaurt (*Salsola kali*), Alm. Strandkamille, Marehalm og Tykbladet Mælde (*Atriplex glabriuscula*).

Stranden ved sommerhusene ved den sydvestligste del af Thurø Overdrev er inderst sandet, yderst stenet. Der er også her kun vegetation øverst. Det drejer sig om Følfod (*Tussilago farfara*), Strand-Karse (*Lepidium latifolium*), Tagrør (*Phragmites australis*), Ager-Svinemælk (*Sonchus arvensis*) og Alm. Kvik (*Elytrigia repens*), der alle er rhizomspredere. På grund af den lave saltholdighed ved Thurø er der sandsynligvis sjældent overlevelseshæmninger for disse arter. Andre steder med højere saltholdighed ville man uden at blinke kalde vegetationen for en ukarakteristisk strandvegetation, men ikke her, og i det hele taget ikke ved urokyster i Sydøstdanmark. At der her på stranden munder et mindre udløb ud, gør ikke tilvæ-

Tangurt (*Bassia hirsuta*).

Om den skrev Johan Lange i sin "Haandbog i den danske Flora" (1864), at den er "sjældnere end foreg.". Den foregående art er Strandgåsefod (*Suaeda maritima*). Det har den altid været. I øvrigt kan det ved et flygtigt blik være vanskeligt at skelne Tangurt fra Strandgåsefod. Det bliver ikke lettere ved, at de to arter undertiden vokser side om side. For en erfaren botaniker skulle det dog være muligt – selv fra nogen afstand – at sondre mellem de to, især hvis man tidligere har set Tangurt i naturen. På Thurø har vi kun set den et eneste sted, i en ålegræsfyldt lavning i et strand-engslignende område nær den lille krumodde ved Øgavl, hvor der i 1994 var blot nogle ganske få individer. I 1994 blev den fundet mange andre steder, hvor den ikke tidligere er set, jf. artiklen i URT (Wessberg 1994).

relsen sværere for de nævnte arter. Man får en slem mistanke om, at udløbet stammer fra sommerhuset eller sommerhusene. Stanken må være fyldestgørende bekræftelse på mistanken. Vi troede, de tider var ovre! Et usædvanligt, botanisk syn er man imidlertid vidne til her. Det er en ca. 1 m² stor tue af Harril (*Juncus gerardi*) – bestående af hundreder af enkeltplanter – der på grund af manglende konkurrence trives fortræffeligt her.

Stranden ved Grønneodde i sydvest er pænt sandet med få store sten. Vegetationen består af arter som Strandarve, Strand-Mælde (*Atriplex litoralis*), Ager-Svinemælk, Marehalm, Bukketorn (*Lycium barbarum*), Rynket Rose (*Rosa rugosa*), Østersø-Strandsennep (*Cakile maritima* ssp. *baltica*) og Tagrør. Øverst ved nogle af sommerhusene, som åbenbart har grund helt ud til vandkanten, danner Bukketorn store barrierer. Strandvandrere har her ringe kår. Det skal siges til ejernes ros, at de ikke skælder ud, når man forsøger at overvinde de lagte forhindringer i form af f.eks. små, tilsyneladende private bølgebrydere vinkelret ud fra kysten.

Ved Pile Allé's nordlige del nær den lille krumodde ved Skyderende vest for Grasten, jf. kortet side 3, er den smalle strand sandet: Yderst ligger der en opskylszone, hvori bl.a. vokser Tand-Mælde (*Atriplex deltoidea*), Alm. Kvik, Ager-Svinemælk, Ager-Tidsel (*Cirsium arvense*), Strand-Svingel (*Festuca arundinacea*), Alm. Strandkamille og på store tuer længst ude Udspærret Annelgræs (*Puccinellia distans*). Selv om der ikke er nogen strandeng, er der alligevel også strandengsarter som Strand-Asters (*Aster tripolium*) og Strand-Mælde. Selve krumodden er med undtagelse af de højestliggende dele helt uden vegetation. Hvor den er til stede, er det med Strand-Karse, Marehalm, Alm. Kvik og Rød Svingel (*Festuca rubra* ssp. *rubra*) og som næsten altid i opskyl Strand-Mælde.

Ved den lille krumodde ved Sømærker nordvest for Øgavl er stranden og strandvolden nogle steder sandet. Vegetation findes kun allerøverst, da stranden overskylles under vinterstorm eller vinterhøjvande. Vegetationen er blandt andet Strandarve, Sandkryb (*Glaux maritima*), Strand-Mælde, som flere steder står i ca. 2 meter brede og meget kompakte bevoksninger, oftest på opskyllet Ålegræs eller tang, Marehalm, Østersø-Strandsennep og et sjældent stort antal Asparges (*Asparagus officinalis*).

Kær-Svinemælk (*Sonchus palustris*)

er næst efter Kæmpe-Bjørneklo (*Heracleum pubescens*) vores højeste urt, ofte over 3 meter. Den har i dag sin hovedudbredelse i strandrørsump og i klintevæld i Østjylland – fra grænsen til Horsens Fjord, på Fyn, Sydsjælland og Lolland-Falster. På Møn er den kun set nogle få steder, fra Bornholm kun ud for Hundsemyre siden 1872. I dette århundrede har en stærk spredning med strøm, bølger og vind bragt Kær-Svinemælk nordover, ikke mindst langs østkysten af Jylland.

Til Endelave må den være kommet efter 1912, da den ellers ganske givet ville være medtaget i Wiinstedts afhandling om "Horsens-egnens flora". Den er muligvis først kommet dertil efter 1967. Ekskursionsreferatet fra Botanisk Forenings høj-sommerekskursion dette år nævner den nemlig ikke. Det første fund fra Endelave er fra 1986, og allerede i 1993 giver Søren Højager den prædika-tet "alm.".

Klinter og skrænter

Fra Øgavl i nordøst og til Smørmose Skov er der klinter af varierende højde, højest i nordøst fra Øgavl og sydpå, hvor de over en flere hundrede meter lang strækning er over 20 meter høje. Ved Smørmose Skov er de almindeligvis under 5 meter.

Generelt er klinten ved Øgavl totalt dækket af vegetation, og en del steder er der fra stranden og op til de sommerhuse, der ligger oven for den, anlagt stejle trapper, de fleste med et skilt, der forkynder, at adgang er forbudt, og flere af trapperne er desuden forsynet med en solid jernlåde som en ekstra sikkerhed mod ubudne gæster. Det er der i dette tilfælde nu ikke noget at sige til, idet trappen ikke fører op til en offentlig sti, men direkte til ejernes sommerhuse. Ellers kan skilte med dette forbud være en afskyelighed, specielt på Sjælland, hvor de ses mest. Klinten er mange steder kratbevokset, og der er ingen tvivl om, at en del af vegetationen kun er her i kraft af, at der træder trykvand ud. Det gælder f.eks. for Lådden Dueurt (*Epilobium hirsutum*), Lyse-Siv (*Juncus effusus*), Glanskapslet Siv (*J. articulatus*), Smalbladet Dunhammer (*Typha angustifolia*), Hjortetrøst (*Eupatorium cannabinum*), Kær-Galtetand, Tigger-Ranunkel (*Ranunculus sceleratus*), Gul Fladbælg (*Lathyrus pratensis*), Vand-Mynte (*Mentha aquatica*) samt de mange Kær-Svinemælk (*Sonchus palustris*). Af urter, som ikke just fordrer at stå i vand, kan nævnes Fladstrået Rapgræs (*Poa compressa*), Feber-Nellikeroed (*Geum urbanum*), Alm. Mangeløv (*Dryopteris filix-mas*), Fjerbregne (*Athyrium filix-femina*), Vild Gulerod (*Daucus carota*) og Storkonval (*Polygonatum multiflorum*) samt en sjælden Høgeurt-art, *Hieracium virescens*. De mange småkrat består af bl.a. Selje-Pil (*Salix caprea*), Rødel (*Alnus glutinosa*), Alm. Gedeblad (*Lonicera periclymenum*) samt nogle, der enten er plantede, forvildede eller smidt herved som haveaffald. Det gælder for Kæmpe-Pileurt (*Fallopia sachalinensis*), Liguster (*Ligustrum vulgare*), Gyvel (*Sarothamnus scoparius*), Ontarisk Poppel (*Populus balsamifera* x *deltoides*) og Hybridasp (*P. tremula* x *tremuloides*). Den smukke, storblomstrede

Skov-Hullæbe (*Epipactis helleborine*)

er i dag en af vore mest almindelige orkidéer, vel kun overgået af et par af vore Gøgeurt-arter. Den findes fortrinsvis på god jord i Østjylland og på øerne. På Thurø må dens hyppighedsangivelse blive "alm.", for den findes stort set overalt, ikke blot i øens skove, men også i haver, på skrænterne ved Blåby, i vejrabatter og tilmed mellem fliser, brosten og kantsten. I den retning ligner de mangfoldige voksesteder her på Thurø Risskov ved Århus, hvor EW har set den under lignende omstændigheder. Nogle steder på Thurø findes den i stor mængde i haver, hvor den behandles og bekæmpes som ukrudt. Andre steder går man pænt uden om den. Årsagen til dette er dog ikke, at folk ved, at det er en orkidé, for det har vi adskillige steder spurgt om. Ingen har på vores spørgsmål vidst, at de har orkidéer i haven. Orkidéer forbinder "menigmand" med en lang ranke med mange blomster eller en enkelt stor blomst i en lille sammenplantning. Først når man ser hullæben på nært hold, kan man se nogen lighed med de eksotiske orkidéer i blomsterforretninger.

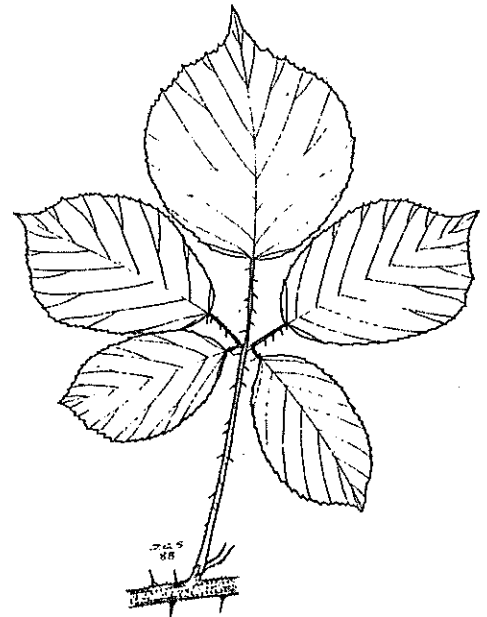
Kæmpe-Natlýs (*Oenothera glazioviana*) pryder også klinten og stammer også fra kulturbestande. Ingen klinger uden Brombær. Her er det mest *Rubus vestitus*, som eventuelle spadserende kan nyde i højsommeren. Men vi tvivler på, at ret mange mennesker vandrer rundt om pynten og til Smørmosen, for man opdager hurtigt, at stranden er dækket af mængder af sten fra klinten – og de er tilmed skjult under et forræderisk algelag, som gør dem til rene glidebaner med chance for sprungne ledbånd eller det, der er værre. På sin vis tør vi argumentere for, at de mange "forbudt-skilte" til trapperne er overflødige, og de er vel også efter "Natur-loven" forbudte. Endnu nogle forhindringer, som ved første blik ser uløselige ud, er de mange væltede træer, som for det meste har toppen langt ude i Store Bælt. Man skal være adræt for at komme fra Øgavl og til Smørmose Skov.

Rubus vestitus.

Thurø er absolut en af Danmarks brombærrigester. Fra Langeland, i luftlinie få kilometer fra Thurø, er der efter Martensen, Pedersen & Weber (1983) kendt 25 arter af *Rubus*. Adskillige dage er gået med at efterse de mange kilometer hegn, hække og vejkanter på Thurø for Brombær, ligesom også skovene og frugtplantagerne grundigt er gennemløbet. Under disse ekskursioner er det lykkedes at finde 21 arter. 4 tidligere fund har vi ikke set. Det drejer sig om *R. grabowskii*, *R. insularis*, *R. pyramidalis* og *R. pruinosis*, alle fundet af Anfred Pedersen. Med disse i alt 25 arter er der på Thurø fundet lige så mange arter som på den meget større ø, Langeland.

Blandt de 25 arter er de sjældneste for Brombærernes vedkommende *R. atricantherus*, *R. cardiophyllus* og *R. pseudothyrsanthus*, for Hasselbrombærernes *R. firmus*, *R. phylloglotta*, *R. raunkiaerii*, *R. sprengeliusculus* og *R. walsemannii*. Af speciel interesse er *R. haesitans*, der fik sin beskrivelse som art i 1987 på grundlag af forekomsten i Jylland, og som nu fra Vestfyn har fået sin udbredelse rykket lidt mod øst, og *R. raunkiaerii*, som har sin europæiske hovedforekomst på Lolland, Falster og Møn. Endvidere *R. walsemannii*, der som art først er blevet beskrevet af den tyske Brombær-specialist H. E. Weber i 1982. Indtil nu er den kun kendt fra 13 steder i Danmark, specielt på Langeland. Selv om vi synes at have været på talrige brombærlokaliteter, er der vel intet til hinder for, at der er flere arter end de 25, der nu er fundet og indsamlet, for andre arter, der i luftlinie er fundet få kilometer fra Thurø, er *R. drejeri*, *R. gelertii*, *R. lindebergii*, *R. sciocharis*, *R. sulcatus* og *R. slesvicensis*. Der henvises til kort hos Pedersen & Schou, 1989. Tegningen viser et midterblad samt et 5 cm-stykke fra den midterste del af et bladskud.

På den ganske lave og ofte meget stejle kystklint ved Thurø Østerskov er åbne strækninger domineret af Vild Gulerod, men ellers vegetationsfattig eller helt nøgen. Andre arter fra klinten som helhed er Ager-Snerle (*Convolvulus arvensis*), Bugtet Kløver (*Trifolium medium*), Fin Kløver (*T. dubium*), Alm. Knopurt (*Centaurea jacea*), Strand-Svingel, Fladstrået Rapgræs, Føl fod, Smalbladet Høgeurt (*Hieracium umbellatum*), Håret Høgeurt (*H. pilosella*), Blågrøn Star (*Carex flacca*), Skov-Løg (*Allium scorodoprasum*) og Muse-Vikke (*Vicia cracca*). Af buske og træer kan nævnes Stilk-Eg (*Quercus robur*), Selje-Røn (*Sorbus intermedia*), Vorte-Birk (*Betula verrucosa*), Engriflet Hvidtjørn (*Crataegus monogyna*) og Ask (*Fraxinus excelsior*). Derudover er der noteret en halv snes andre arter. En del af de nævnte og unævnte er også set lige oven for, på stien eller lidt inde i skoven.

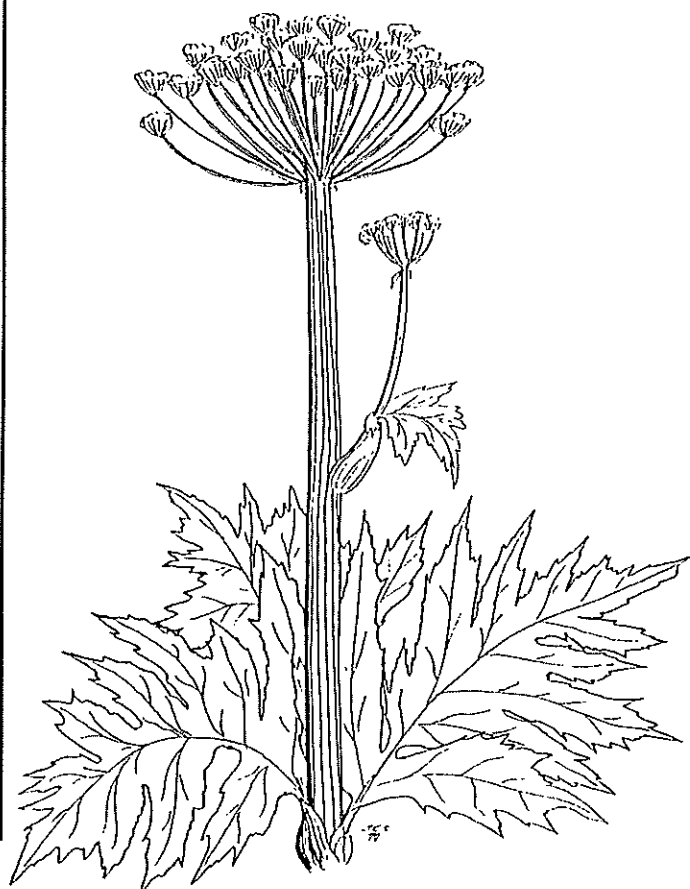

På strækningen nordvest for Skovgård i bunden af Thurø Bund og til området ved Skyderende sydøst for den lille ø Kidholm er de gamle kystklinter i dag så mange meter fra vandkanten, at de formodentligt sjældent nås ved vinterhøjvande, og de er for en stor dels vedkommende blevet til krat- eller skovklædte skrænter, som mange steder ikke opnår en større bredde end ca. 10 meter. Østligst er der kun forventede arter som Stinkende Storkenæb (*Geranium robertianum*), Skov-Galtetand (*Stachys sylvatica*), Haremad (*Lapsana communis*), Alm. Mangeløv, Feber-Nellikerod og Lund-Rapgræs (*Poa nemorosa*). Trævæksten består af Stilk-Eg, Alm. Hyld (*Sambucus nigra*) med Judasøre og en rød blomstret form af Engriflet Hvidtjørn. Skrænten er stejl, og mange døde træer og grene lægger hindringer for en yderligere undersøgelse. På grund af den beskedne mængde sollys, der slipper igennem løvet, er forhåbningerne om en god fangst minimal. Længere mod vest, ved en lille sti ned til et par robåde, dukker så de uventede arter op: Sanikel (*Sanicula europaea*), Skov-Hullæbe (*Epipactis helleborine*), Dansk Ingefær (*Arum alpinum* ssp. *danicum*), Miliegræs (*Milium effusum*), Skovmærke (*Galium odoratum*) og Skov-Salat (*Lactuca muralis*). Det er normalt ikke arter, der ses i så smalle bræmmer af skov. Der er ikke landskabsmæssigt noget til hinder for, at skrænteskoven er den sidste rest af en større skov, der har været østdelen af den nordlige del af Grasten Fredskov; men der er intet belæg for indfaldet. Det må være før Achton Friis' og Johannes Larsens besøg i 1921, for på deres kort side 4 er der i dette område præcis samme skove som i dag. Af vedvækster er der Småbladet Lind (*Tilia cordata*), Benved (*Euonymus europaeus*), Ask, Skov-Elm (*Ulmus glabra*) og Stikkelsbær (*Ribes uva-crispa*) samt den oprindeligt plantede Sølv-Poppel (*Populus alba*). Af Brombær er der set *Rubus vestitus* og af Hassel-Brombær *R. dethardingii*. I øvrigt blev det i 1995 iagttaget, at en strandskade havde indrettet sin rede i et af de stynede poppeltræer. Et løjerligt syn.

På den træ- og kratbevoksede skrænt ved Pile Allé's nordende, nordvest for gården Sølyst og nær Skyderende, vokser Hulkravet Kodriver (*Primula veris*), Tveskægget Ærenpris (*Veronica chamaedrys*), Hvid Anemone (*Anemone nemorosa*), Lund-Rapgræs, Glat Hunde-Rose (*Rosa canina* ssp. *canina*), Alm. Hundegræs (*Dactylis glomerata*), Skvalderkål (*Aegopodium podagraria*) og Vild Kørvel (*Anthriscus sylvestris*). Af opvækst er det først og fremmest den store mængde af Kræge (*Prunus domestica* ssp. *insititia*), der bemærkes.

Kæmpe-Bjørneklo (*Heracleum pubescens*)

har i en del tidligere ø-floraer fået et ord med på vejen. Det skal den også have her, for ingen af de tidligere beskrevne øer har været så belemret med denne mastodont af en urt, som Thurø. Den er talrig i det grønne område øst for Thurø-Hallen midt i Thurø By. Endnu mere talstærk er den ved Øgavl, hvor den stort set er eneherkende i den lavestliggende del af en i 1994 og 1995 braklagt mark lidt sydvest for "Sømærker", jf. kort side 3. Her er det uden større problemer muligt at bevæge sig i skoven af decimetertykke stængler. En underlig fornemmelse at have de store blomsterstande højt over sig. Kombinationen Kæmpe-Bjørneklo, meget våd bund og tæt voksende buske og træer i en strandsump umiddelbart nord for marken er dog for meget. Her har der ikke på noget tidspunkt været botaniseret. Det er en kende for svært. I det grønne område afslås den; men det er nødvendigt med skrappe metoder, for den er hårdfør.

Derudover er der Bøg (*Fagus sylvatica*) og Stilk-Eg.

Området ved kirken, såvel lige nord for den som vest derfor, afsluttes mod Skårupøre Sund af skrænter, der er mere eller mindre tilvoksede med vegetation. Den østligste del, nærmest vejen Snævringen, har inden for de sidste to år gennemgået en "forskønnelseskur", idet der er blevet fjernet træer og buske. De, der har "beholdt skindet på næsen", er Ask, Syren (*Syringa vulgaris*), Ahorn (*Acer pseudoplatanus*), Stilk-Eg, Benved og Bævre-Asp (*Populus tremula*). Flere store populationer af den meget smukke Brombær-art med de store, røde kronblade, *Rubus vestitus*, pynter gevaldigt i juni, juli og til dels også i august måned. Vedbend (*Hedera helix*) dækker flere steder bunden totalt, og den er ofte klatret højt til vejrs, mest i de ranke bøge. Af urter kan nævnes Storkonval, Stinkende Storkenæb, Skov-Løg, Rams-Løg (*Allium ursinum*), Haremad, Burre-Snerre (*Galium aparine*) og Alm. Mangeløv.

På en anden skrænt lidt vestligere findes desuden Enblomstret Flitteraks (*Melica uniflora*), Feber-Nellikerod og Hulsvøb (*Chaerophyllum temulentum*). Nye træ- og buskarter er Stikkelsbær, Alm. Snebær (*Symphoricarpos rivularis*), Alm. Røn (*Sorbus aucuparia*), Liguster og Hassel (*Corylus avellana*).

Ved Thurø-Hallen, som ligger i den vestlige del af Byen (afmærket på kortet side 3), er der en skrænt med et væld af blomsterarter, f.eks. Alm. Kongepen (*Hypochoeris radicata*), Gul Kløver (*Trifolium campestre*), Hvidkløver (*T. repens*), Hare-Kløver (*T. arvense*), Humle-Sneglebælg (*Medicago lupulina*), Butbladet Skræppe (*Rumex obtusifolia*), Alm. Hønsetarm (*Cerastium fontanum* ssp. *triviale*) og Tusindfryd (*Bellis perennis*). På den uasfalterede P-plads her har vi som det eneste sted på Thurø set Rundbælg (*Anthyllis vulneraria*).

Smalbladet Hareøre (*Bupleurum tenuissimum*)

fandtes tidligere hist og her på strandoverdrev og saltenge ved kysterne i Fyns Amt; men i dag er den sjælden pga. aftagende græsning. Arten er imidlertid ikke sjælden på Thurø Overdrev, hvor den i eftersommeren træffes i stor mængde i partier med myretuer af Gul Engmyre – og f.eks. i 1995 sås på myretuerne meget flotte individer sammen med arter som Strand-Firling og Fliget Vejbred. Bestanden af Smalbladet Hareøre på Thurø Overdrev er formentlig den største i Fyns Amt. I det mindste i det nordlige Fyn er denne enårige strandengsplante nær sin klimatiske nordgrænse. Sådanne geografiske "forposter" er ofte særligt sårbare over for tilstandsændringer som f.eks. faldende græsningstryk. Fyns Amt (1993) angiver arten som muligvis forsvundet fra Nord- og Østfyn. Så galt er det dog ikke fat, idet både EW og Per Stidsen i 1994 har set denne særprægede skærmblostmstrede på Bogø ved Hindsholm. Fra før 1980 kendes også fund nær Thurø Overdrev, på Skårupøre samt Vindebyøre og Færgeodde på Tåsinge – ingen af de 3 steder har Smalbladet Hareøre imidlertid kunnet genfindes, så det er særligt vigtigt at bevare en stor bestand på Thurø Overdrev ved et passende græsningstryk.

På vejskrænten langs vejen fra dæmningen og til vejkrødset øst for Eriksholm vokser såvel i øst som mod vest bl.a. Lyng-Snerre (*Galium saxatile*), Smalbladet Høgeurt, Feber-Nellikerod, Fløjlsgræs (*Holcus lanatus*), Stinkende Storkenæb, Svine-Mælde (*Atriplex patula*), Horse-

Tidsel (*Cirsium vulgare*) og Kæmpe-Bjørneklo (*Heracleum pubescens*) samt nogle tidligt blomstrende som Vedbend-Ærenpris (*Veronica hederifolia* ssp. *hederifolia*), Marts-Viol (*Viola odorata*), Korsknep (*Glechoma hederacea*), Roset-Springklap (*Cardamine hirsuta*) og Alm. Vorterod (*Ficaria verna* ssp. *bulbifera*) samt Rød Tvetand (*Lamium purpureum*), sidstnævnte også i hvid form (f. *albi-florum*), som vi ikke tidligere har set; i TBU-afhandlingen er den nævnt som "t.sj." Af vedvækster kan nævnes Fugle-Kirsebær (*Prunus avium*) og Gyvel. Nordligst, ved Gl. Færgevej, er set Alm. Knopurt samt forvildede Lammeøre (*Stachys byzantina*).

Strandenge og strandsøer

Der er, øens størrelse taget i betragtning, ikke megen strandeng på Thurø. Langt størstedelen ligger på Thurø Overdrev, på kortet side 3 kaldt Revet. Dette er særskilt beskrevet på side 31-34.

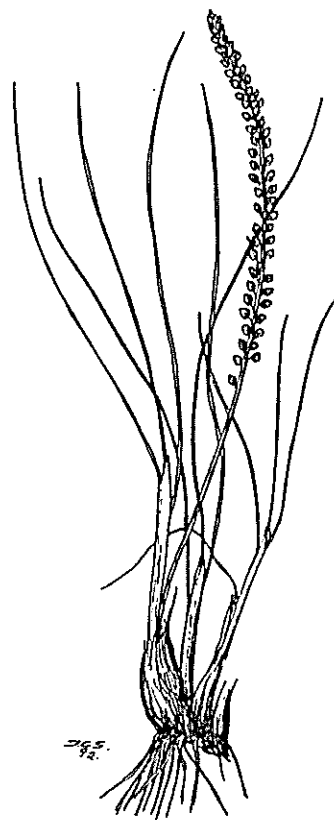
Mellem stranden og skrænten/strandvolden ved "Sømærker" nordvest for Øgavl er der lavtliggende områder med strandeng og strandsump. En del er dækket af tæt Tagrør og Strand-Kogleaks (*Scirpus maritimus*). I strandengen vokser der Strandgåsefod (*Suaeda maritima*), Udspærret Annelgræs, Kødet og Vingefrøet Hindeknæ (*Spergularia marina* og *S. media*) samt Strand-Mælde og Spyd-Mælde (*Atriplex latifolia* s. lat.). I 1994 fandtes desuden nogle få individer af Tangurt (*Bassia hirsuta*), jf. tekst og figur på side 10.

Nordvest for Sølyst, nord for Grasten og sydvest for krumodden, findes en strandsø på ca. 300 m², ca. 30 meter lang og ca. 10 bred. Arter, der vokser i selve strandsøen eller meget nær, er f.eks. Sandkryb, Harril, Strand-Asters, Rød Gåsefod (*Chenopodium rubrum*), Udspærret Annelgræs, Krybende Hvene (*Agrostis stolonifera*) samt nogle få Blågrøn Kogleaks.

Ved det inderste af Thurø Bund findes strandeng og strandrørsump. Strandengen er smal og bærer traditionelle strandengsarter som Strand-Asters, Harril, Rød Svingel, Strand-Annelgræs (*Puccinellia maritima*), Gåse-Potentil, Strand-Kogleaks og Strand-Karse. Uden at overdrive må stykket betegnes som særdeles kedeligt og ret så uskønt.

Strand-Trehage (*Triglochin maritimum*)

mangler sjældent på vore småøer, med mindre der ikke findes strandeng. Netop strandeng er der ikke meget af på Thurø; men flere steder langs kysten er der - ofte mellem småsten - ganske smalle bræmmer med strandengsvegetation med bl.a. Strand-Trehage. Det er netop tilfældet ved en lille marina ved kysten nær vejen Snævringen i Thurø By. Her er også en ganske lille rørsump af Tagrør (*Phragmites australis*) med arter som Gærde-Snerle (*Calystegia sepium*), Ager-Svinemælk (*Sonchus arvensis*), Strand-Karse (*Lepidium latifolium*), Strand-Svingel (*Festuca arundinacea*), Strand-Asters (*Aster tripolium*), Strand-Mælde (*Atriplex litoralis*) og den afbildede.

Strandoverdrev

Mellem Smørmose Campingplads og kysten findes strandoverdrev, der ved massive bestande af Rynket Rose visse steder er inddelt i felter. Det bærer mange steder spor af en særdeles stor trafik af mennesker. Der er da også på varme, solrige dage et intens røre her i et af Thurø's og Svendborgs få åndehuller. Vegetationen er mange steder om sommeren af den årsag nedslidt og rummer naturligvis arter, der almindeligvis ikke findes på strandoverdrev, bl.a. Alm. Rajgræs (*Lolium perenne*) og Cikorie (*Cichorium intybus*). Typiske arter er derimod Alm. Kvik, Kruset Skræppe og Høst-Borst (*Leontodon autumnale*).

Ved vejen Snævringen (syd for å'et i Skårupøre Sund på kortet side 3), er der mellem den stenede kyst og den vej, der langs kysten går mod Nordodde, strandoverdrev – eller vel rettere – strandfælleder – der også her bærer tydelige præg af megen færdsel. Af floraen kan nævnes Hare-Kløver, Rødkløver (*T. pratense*), Hvidkløver og Lancet-Vejbred (*Plantago lanceolata*), Alm. Røllike (*Achillea millefolium*), Rød Svingel, Tofrøet Vikke (*Vicia hirsuta*), Eng-Rottehale (*Phleum pratense*), Bidende Stenurt (*Sedum acre*) og Alm. Spergel (*Spergula arvensis*). Den alleryderste del har strandengsarter som Strand-Vejbred, Strand-Karse, Strand-Trehage (*Triglochin maritimum*) og Strand-Svingel. En enkelt Aspargesplante er også til stede.

Ved Øgavl er en del af campingpladsen anlagt på strandoverdrevet, og der er nu stort set ikke andre arter end de græsser, der i sin tid blev sået. Uden for campingpladsen vokser Gul Snerre (*Galium verum* ssp. *verum*), Alm. Røllike, Alm. Markarve (*Arenaria serpyllifolia*), Alm. Kællingetand (*Lotus corniculatum*), Alm. Torskemund (*Linaria vulgaris*) og Strand-Bede, som er til stede i mængde. I øvrigt er der her med kampesten anlagt bølgebrydere ca. 15–20 meter ud fra kysten.

Strandoverdrevet ved nordenden af Pile Allé ved Grasten, jf. kortet s. 5, er fuldstændigt dækket af vegetation, især Alm. Kvik og Rød Svingel, men også Rejnfan, Strand-Karse, Draphavre (*Arrhenatherum elatius*), Bjerg-Rørhvene (*Calamagrostis epigeios*), Alm. Strandkamille, Grå Bynke (*Artemisia vulgaris*), Ager-Tidsel og Alm. Katost (*Malva sylvestris*) er repræsenteret.

Humle (*Humulus lupulus*)

vokser især på fugtig bund i skove, specielt af Rødel (*Alnus glutinosa*) og Ask (*Fraxinus excelsior*). Der er efter mange fund af Humlepollen fra Den postglaciale Tid (10000 år-nu) og frø fra Ancylustiden (6500 f.Kr.) ingen tvivl om, at den er hjemmehørende i Danmark. Humledyrkning herhjemme er en gammel sag og har fundet sted så tidligt som i det 13. århundrede. Senere blev det ved lov i visse dele af Danmark påbudt at dyrke denne ved ølfremstilling uundværlige plante. Ifølge Mentz og Ostenfeld indførte Danmark i år 1900 over 570000 kg.

Et af voksestederne for Humle er skrænten i den smalle, kystnære strimmel med skov omtrent stik nord for Nyhavegård. Her vokser den sammen med træarter som Benved (*Euonymus europaeus*), Sølv-Poppel (*Populus alba*), Ask og Skov-Elm (*Ulmus glabra*), og den bruger naturligvis nogle af dem som støtte. Her har man i øvrigt gjort sig store anstrengelser for at holde Kæmpe-Bjørneklo i ave.

Enge og kær

De lavestliggende områder lige under "cam" i ordet campingplads syd for Gyldensten, er, selv om nyeste kort ikke viser det, eng. Om foråret er det et pragtfuldt skue med en overdådighed af Mælkebøtter. Her er en hel del af vore indigene arter, der specielt hører til på våde lokaliteter, således *Taraxacum gelertii*, *T. lucidum*, *T. fulgidum* og *T. subundulatum* samt den plettede Mælkebøtte *T. maculigerum*. Andre pletter er pyntet med Roset-Springklap, Engkarse (*C. pratensis* ssp. *pratensis*), Alm. Vorterod, Pengebladet Fredløs (*Lysimachia nummularia*), Tusindfryd, Korsknapp og Eng-Rævehale (*Alopecurus pratensis*). Længst mod øst går engen over i et sumpet og buskfyldt område med Vand-Mynte, Alm. Mjødurt (*Filipendula ulmaria*), Tigger-Ranunkel, Angelik (*Angelica sylvestris*), Eng-Kabbeleje (*Caltha palustris*), Alm. Fredløs (*Lysimachia vulgaris*), Gærde-Snerle (*Calystegia sepium*), Gul Iris (*Iris pseudacorus*) og Trævlekrone (*Lychnis flos-cuculi*). Buskene er for det meste Rødel. Flere steder støtter Humle (*Humulus lupulus*) sig til vegetationen, sidst på sæsonen til bl.a. Hjortetrøst.

På vestsiden af vejen her ud mod Thurø Bund er der yderst strandeng, længere inde rørsump eller kær. I en del, hvor Tagrør er høje og tæt voksende, rager sidst på sommeren Kær-Svinemælk langt op over dem. Her vokser i pæn endrægtighed strandengsarter side om side med eng/kær-arter. Fra området kan nævnes Sylt-Star (*Carex otrubae*), Glanskapslet Siv, Vand-Mynte, Lådden Dueurt, Sump-Evighedsblomst (*Gnaphalium uliginosum*) og Gåse-Potentil.

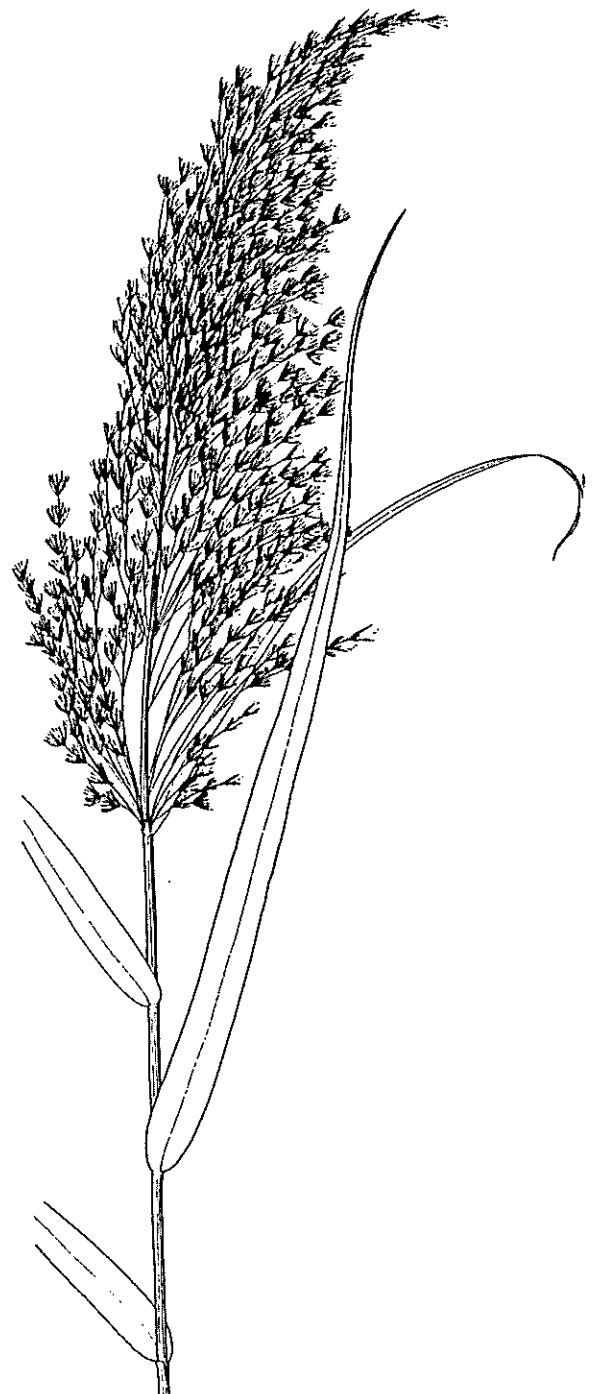
Rørsumpe og strandrørsumpe

I en lille rørsump ved vejen Snævringen lidt øst for kirken indgår i vegetationen foruden Tagrør Ager-Svinemælk, Strand-Svingel, Strand-Karse, Gærde-Snerle, Strand-Asters, Strand-Trehage, Strand-Mælde og Kru-set Skræppe.

Nord og nordøst for Ladegården ved nordsiden af Thurø findes en smal, men smuk rørsump. Årsagen til dens smukke udseende skyldes primært tilstedeværelsen af mængder af Gærde-Snerle, Kær-Svinemælk, Hjortetrøst og – hvor mærkeligt det end kan lyde – Kæmpe-

Tagrør (*Phragmites australis*)

På informationstavlerne opsat af Fyns Stats-skovdistrikt anføres, at Thurø Overdrev på grund af manglende græsning gror til med Strand-Kvik (*Elytrigia junceiforme*) og Tagrør. Strand-Kvik har ingen botaniker set på Thurø Overdrev, og den er fra Thurø i det hele taget kun kendt fra Øgavl og fra strandvolden ved den lille sommerhuskoloni lige vest for Thurø Overdrev. Også Tagrørs forekomst, f. eks. langs loerne, er absolut underordnet i forhold til Strand-Kogleaks. Mon ikke teksten trænger til fornyelse?

Bjørneklo.

Den sydøstligste del af Smørmose Skov henligger for mestedelens vedkommende som rørsump. Det gør også et andet, næsten kvadratisk område syd herfor, ca. 200 meter øst for s i campingplads. I sidstnævnte rørsump træffes Tagrør, som dominerer, Hjortetrøst, Harril, Kær-Svinemælk og Krybende Hvene. Her er mange pil, mest Rødpil (*Salix x rubens*).

Øens største, sammenhængende rørsump findes i bunden af Thurø Bund, mest og tættest ved nord-siden. Størsteparten af den er Tagrør. Derudover bl.a. Hjortetrøst, Sylt-Star og Kær-Svinemælk. En del af området har igennem årtier været benyttet som affaldsplads, velsagtens privat. Det meste er dog nu dækket af vegetation.

Sydvest for "Sømærker" ved Øgavl og nordvest for en grusgrav findes et meget sumpet og svært tilgængeligt, flere steder utilnærmeligt, område, velsagtens på grund af trykvand. Hvor buske af Pil former meget kompakte krat, er der stort set ingen urte-vegetation. Hvor der er livsbetingelser for urter, ses Hjortetrøst, Kær-Svinemælk, Vand-Pileurt (*Polygonum amphibium*), Gærde-Snerle, Gåse-Potentil og Kruket Skræppe.

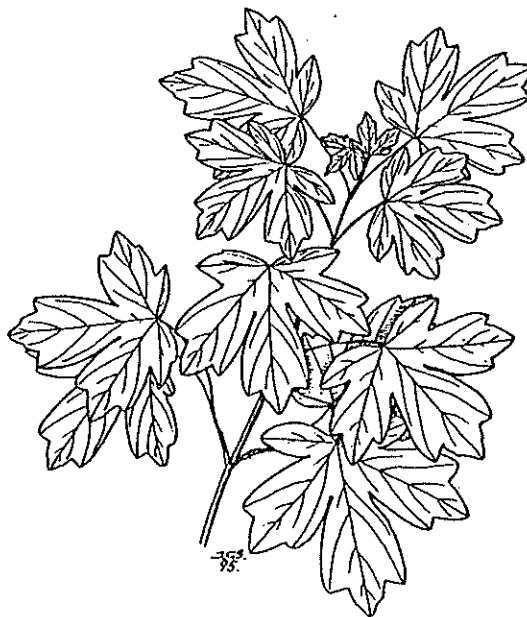
Ved en lille bådhavn ved Skårupøre Sund, nordvest for Ladegården, er der en mindre rørsump af Tagrør, Gærde-Snerle, Ager-Svinemælk, Strand-Mælde og Spyd-Mælde.

Navr (*Acer campestre*)

er de fleste steder i det sydøstlige Danmark en fast bestanddel i løvskovene, medens den i det øvrige Danmark enten mangler eller er forvildet. Der er nok få mennesker – også blandt botanikere – der er klar over, at denne træart tidligere har haft stor betydning for de danske bønder. I januar-nummeret 1996 af Danmarks Naturfredningsforenings tidsskrift "Natur og Miljø" findes en særdeles interessant artikel om den og om de mennesker, der var meget afhængige af den. I grove træk fortæller naturvejleder Sven Thorsen, at Navr hørte til datidens underskov, dvs., at bønderne nogenlunde frit kunne råde over den og andre træ- og buskarter som Hassel (*Corylus avellana*), Tjørn (*Crataegus* sp.) og evt. Ask (*Fraxinus excelsior*), hvad enten det skulle bruges som brændsel, til risgærder, til vogne samt vognhjul, som specielt Navr havde fremragende egenskaber til. Denne bonderet var igennem århundreder hævdvunden. I 1779 forsøgte en rig, forhenværende skibsreder imidlertid at fratage bønderne deres hævdvundne rettigheder ved at påstå, at Navr skulle regnes til overskov, og denne var det bønderne strengt forbudt at røre. En temmelig omfattende retssag gik dog eks-skibsrederen imod, og bønderne kunne fortsætte med at tophugge eller styne navrene. På Thurø findes Navr ikke uventet stort set overalt, hvor der er skov eller krat.

Skove og krat

Thurø er i dag forholdsmæssigt rig på træbevoksede områder, som den har været det gennem flere hundrede år. Intet kan som indledning til dette afsnit siges bedre end P.M. Pedersens omtale af Thurø's skove i Flora og Fauna (1915): "Man glæder sig over, at den lille, dejlige Ø endnu har betydelige Rester af fordums Skove i Modsætning til saa mange andre af vore Smaaøer. For godt hundrede Aar siden blev Øens Beboere Selvejere og og-

saa Ejere af Skovene, som de har behandlet med nænsom Haand". Videre skriver han, at "Bøgen er naturligvis det dominerende Skovtræ her som overalt paa Sydfyn, Egene er fældede for at afgive Tømmer til de mange Skonnerter, der særlig i Begyndelsen af forrige Aarhundrede byggedes på Thurø Skibsværfter".

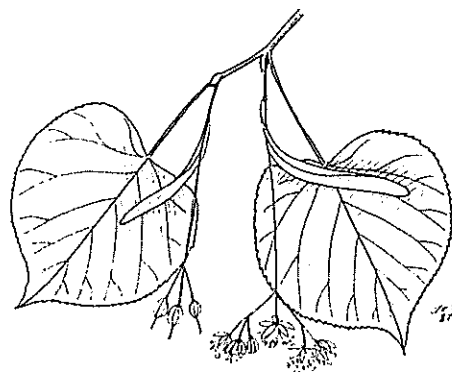
Øen har i dag 2 store skove, Thurø Østerskov og Fredskov. I sidstnævnte indgår såvel den søndre del, på kortet side 3 netop markeret med "Fredskov", og den nordre del, på kortet markeret med "Grasten". Her omtales denne del konsekvent som Grasten Skov; men nogle af vore ældre referencer bruger navnet "Grasten Fredskov". Om de dermed mener den nordlige del eller såvel den nordlige som den sydlige, ved vi ikke. I vores floraliste har vi på grund af usikkerheden om dette bibeholdt deres formuleringer. For begge afdelinger gælder det, at en stor part er dækket af højstammede bøge. Ud over disse store skove er der ved såvel Smørmosen ved sydkysten som Sudemade i nordvest tale om skove af en ikke helt ringe udstrækning.

Grasten Skov er nord for landevejen desværre præget af indplantning af nåletræer. Til gengæld ses på den stejle skrænt ned mod bugten "Thurø Bund" noget af det nærmeste, man på Thurø kommer på autentisk natur: En stærkt vældpræget skovsump, der når helt ned til sandstrandskysten. Skovbrynet ud mod Thurø Bund præges af gamle bøgetræer, men i vældet dominerer Ask over en artsrig bundflora, der omfatter arter som Fjerbregne, Mellembredt Star (*Carex polyphylla*), Alm. Hundegræs, Angelik, Krybende Baldrian (*Valeriana sambucifolia* ssp. *procurrens*), Knoldet Brunrod (*Scrophularia nodosa*), Kær-Galtetand, Hjortetrøst, Alm. Mjødurt, Vand-Mynte, Stor Nælde (*Urtica dioica*), Sanikel, Skovmærke og Stinkende Storkenæb. Hertil Brunfiltet Stjernemos (*Mnium hornum*) og andre mosser. Andre bregner ud over Fjerbregne er Bredbladet (*Dryopteris dilatata*), Finbladet (*D. expansa*) og Smalbladet Mangeløv (*D. carthusiana*), vedplanterne Bøg, Stilk-Eg, Alm. Gedeblad, Kvalkvæd (*Viburnum opulus*), som er talrigt til stede, Småbladet Lind, Gråpil og Skør-Pil (*Salix fragilis*) samt Alm. Røn og Solbær (*Ribes nigrum*) foruden Brombær-arten *Rubus vestitus*, der er repræsenteret med veludviklede individer. Alm. Skjolddrager (*Scutellaria galericulata*) ses i stor mængde ved foden af vældskrænten, mens Kær-Svinemælk vokser i lerede partier af stranden under vældet. Også skovpartiet herfra og mod landevejen er præget af højstammede bøge. Andre vedvækster, alle set som opvækst og ikke nævnt fra skovsumpen, er Vorte-Birk, Hassel og Alm. Hyld. Un-

dervegetationen er på de fugtigste steder meget yppig, andre steder, hvor der er tørt og vindomsust, er der kun få arter. Taget som

Småbladet Lind (*Tilia cordata*).

og Storbladet Lind (*T. platyphyllos*) vokser begge på Thurø. Da der ikke nogen steder på øen er tale om deciderede bestande af nogen af arterne, er der noget, der tyder på, at det for Småbladet Linds vedkommende kan være descendenter fra indvandringen for ca. 4500 år siden. For Storbladet Linds vedkommende skriver Ødum (1968), at forekomsten på bl.a. "Thurø Rev" er vanskelig at fastslå oprindelsen af. Småbladet Lind står bl.a. i skovbrynet i vestsiden af Østerskov. Den findes også i den lille skov mellem Nyhavegård og Skovgård, begge liggende nord for Østerskov. Her er den i selskab med andre vedvækster som Ask (*Fraxinus excelsior*), Alm. Ædelgran (*Abies alba*), Navr (*Acer campestre*), Gråpil (*Salix cinerea*) og Hestekastanje (*Aesculus hippocastanum*), alle med sikkerhed her set som opvækst (unge træer).

helhed kan som et udpluk nævnes Lund-Fladstjerne (*Stellaria nemorum* ssp. *glochidisperma*), Skov-Skræppe (*Rumex sanguineus*), Ørnebregne (*Pteridium aquilinum*), Alm. Gyldenris (*Solidago virgaurea*), Skovarve (*Moehringia trinervia*), Skovsyre (*Oxalis acetosella*), Håret Frytle (*Luzula pilosella*), Skov-Hundegræs (*Dactylis polygama*), Bjerg-Ærenpris (*Veronica montana*) og Bølget Bunke (*Deschampsia flexuosa*), sidstnævnte som en god repræsentant for den mindre frugtbare jordbund. Mod Thurø Bund er der på de til tider meget stejle skrænter i højsommeren hundreder af høgeurterne *Hieracium virgultorum* og *H. grandidens*, flest her af førstnævnte, og ledsaget af Pille-Star (*Carex pilulifera*) og Bølget Bunke.

Fredskov har som Grasten Skov Bøg som den dominerende træart. Derudover er der set unge træer af f. eks. Sølv-Poppel, Fugle-Kirsebær, Alm. Røn og Selje-Røn. Det, der i første omgang lægger beslag på opmærksomheden, er dog de uhyre mængder Brombær – næsten overalt i skoven. De andre skove på Thurø har også været "forpestet" af megen Brombær, mest *Rubus vestitus*; men her har der været knapt så meget som i Smørmose Skov, så det har visse steder – i modsætning til Smørmose Skov – været muligt så nogenlunde at botanisere. Der er ikke i Fredskov set arter, der har manglet i øens andre skove. Herfra skal derfor blot nævnes nogle, der ikke er almindelige for en botaniker fra den nordre del af Jylland, bl.a. Tandrod, Guldnælde (*Lamium galeobdolon*), Dansk Ingefær og Sanikel.

Også **Thurø Østerskov** består for en stor dels vedkommende af bøgetræer. I den del af skoven, der ligger nærmest landevejen, er der flere steder skovsumpe. Man opdager dem først, når man trænger gennem det tætte krat af forskellige buske. Den største overraskelse har været det store antal Knippe-Star (*Carex pseudocyperus*). Der er også meget Bittersød Natskygge (*Solanum dulcamara*), Bredbladet Dunhammer (*Typha latifolia*), Kær-Snerre (*Galium palustre* ssp. *palustre*) og Sværtevæld (*Lycopus europaeus*). Vedvæksterne er bl.a. Rødel og Solbær, sidstnævnte uden tvivl her spontan. Lige over Ra i Ravnholt Bakke på kortet side 3 vokser der i dybe, fugtige hjulspor i den højstammede bøgeskov arter som Bidende Pileurt (*Polygonum hydropiper*) og Stinkende Storkenæb, og vi har i dette område fundet Spidsbladet Steffensurt (*Circaea intermedia*), på øen kun set her. Der er også her en så overvældende overdådighed af Brombær, at kun nogle dele kan undersøges – og kun ved hjælp af meget høje benløftninger. Af andre urter kan nævnes Skov-Hundegræs, Mose-Bunke (*Deschampsia caespitosa*), Skovsyre, Nikkende Flitteraks (*Melica nutans*), Skov-Salat, Guldnælde, Skov-Star (*Carex sylvatica*) og Stor Nælde. For Thurø Østerskov i almindelighed er der af Brombær-arter fundet (indsamlet) *Rubus cardiophyllus*, *haesitans*, *vestitus*, *radula* og *fasciculatus*. Der skal nu nok gemme sig yderligere et par arter i dette vildnis af ranker.

Langs den brede sti (for skovfolkene kørevej) lige øst for Ravnholt Bakke ved kote 7 og nær en af lågerne til Thurø Overdrev vokser af urter Alm. Mangeløv, Enblomstret Flitteraks, Lund-Rapgræs, Sanikel, Guldnælde, Tandrod, Knoldet Brunrod og høgeurtarten *Hieracium grandidens*.

Alm. Gedeblad (*Lonicera periclymenum*)

er af de fleste mennesker, der kender bare lidt til vore blomsterarter, stort set kun kendt under et af dens mange andre navne, Kaprifolium. To andre, mest brugt dialektisk, er "Kravl-op" fra dele af Jylland og "Jo-længere-jo-bedre" fra Sydjylland, begge valgt med tanke på dens klatrende egenskaber. Johan Lange nævner i "Ordbog over Danmarks Plantenavne" mange andre. Alm. Gedeblad er almindelig i Thurø's skove og krat.

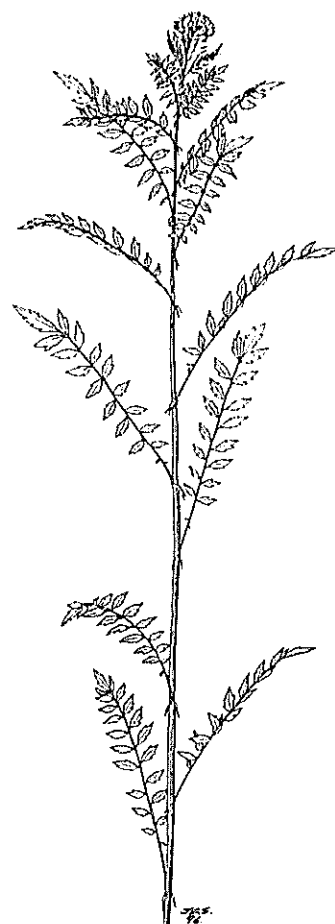

Smørmose Skov i øst består for størstepartens vedkommende af højstammede bøgetræer. Noget af det første man også her lægger mærke til, er de usædvanligt mange Brombær, som medfører, at størstedelen af skoven er utilgængelig. Det gør nu ikke så meget, for den ubetydelighed af lys, der slipper igennem bøgene og brombærrene, er alligevel for beskedent et eksistensgrundlag for andre vækster. Et maj-besøg gør dog opmærksomt på arter som Skovmærke, Hvid Anemone, Alm. Vorterod, Skovbyg (*Hordelymus europaeus*), Storblomstret Kodriver (*Primula vulgaris*), Krat-Viol (*Viola riviniana*), Skov-Gøgelilje (*Platanthera chlorantha*), Mark-Frytle (*Luzula campestris*), Skov-Løg, Krybende Læbeløs (*Ajuga reptans*), Enblomstret Flitteraks samt en hel del flere. På steder, hvor der er tilstrækkeligt med lys, kan af senere blomstrende arter nævnes Læge-Ærenpris (*Veronica officinalis*), Skov-Galtetand, Dunet Steffensurt, Ægbladet Fliglæbe (*Listera ovata*), Smalbladet Høgeurt samt yderligere Nælde-Klokke (*Campanula trachelium*), Kantet Perikon (*Hypericum maculatum*), Alm. Bjørneklo (*Heracleum sphondylium*), Sanikel, Sød Astragal (*Astragalus glycyphyllos*) og Knoldet Brunrod. Ud over bøgene er der af vedvækster, bl.a. som unge træer, Stilk-Eg, Selje-Røn, Fugle-Kirsebær og Navr (*Acer campestre*). Andre vedvækster er Alm. Hvidtjørn (*Crataegus laevigata*), Kvalkved, Benved og Slåen (*Prunus spinosa*). Brombærrene udgøres også her hovedsageligt af *Rubus radula* og *R. vestitus*. Der kan med lethed være andre arter i vildniset, men det kræver noget i retning af stylter at komme blot få meter ind.

Sudemade Skov i nordvest er en ikke uvæsentlig skov med en hel del stier. Skoven benyttes derfor flittigt af kondiløbere. Det har dog ingen indflydelse på floraen, da de i modsætning til orienteringsløbere sædvanligvis kun benytter veje og stier. Af mangfoldigheden af træer og buske kan nævnes Hassel, Benved, Bævreasp, Ahorn, Rødel, Alm. Gedeblad, Vild Æble (*Malus sylvestris*) og Bøg. Floralisten herfra er omfattende og tæller arter som Alm. Kohvede (*Melampyrum pratense*), Knoldet Brunrod, Alm. Gyldenris, Smalbladet Høgeurt, Mellembrodt Star, Dunet Steffensurt, Nælde-Klokke, Skovmærke, Liljekonval (*Convallaria majalis*), Sort Fladbælg (*Lathyrus niger*), Ørnebregne, Guldnælde, Strand-Loppeurt (*Pulicaria dysenterica*), Bjerg-Rørhvene, Skov-Hullæbe, Høgeurt-arten *Hieracium vulgatifforme* samt en atypisk forekomst af Sødskærm (*Myrrhis odorata*). Skoven er som alle andre skove på Thurø rig på Brombær. Men da skyggeformer af disse som regel er vanskelige at bestemme, er indsamlingerne for størstepartens vedkommende foretaget i skovbrynet eller langs skovens mest lysåbne veje og stier. Her er bl.a. fundet *Rubus sprengelii*. Flere steder er der skovsumpe, oftest vanskelige at undersøge uden hensigtsmæssigt fodtøj. Busk- og trævæksten her er stort set kun Rødel. Af urter skal nævnes Lav Ranunkel (*Ranunculus repens*), Skovarve, Blære-Star (*Carex vesicaria*), Knippe-Star og Alm. Fredløs. En anden skovsump findes i den nordøstligste del af skoven. Den er ved høj- og sensommertide smuk med masser af Kær-Svinemælk, Kvan (*Archangelica litoralis*), Hjortetrøst, Kær-Galtetand, Gærde-Snerle og Strand-Loppeurt (*Pulicaria dy-*

Kronløs Springklap (*Cardamine impatiens*).

Denne sjældne korsblomstrede findes flere steder ved fugtige skovveje i Thurø Østerskov. Første fund af arten her blev gjort under Dansk Botanisk Forenings ekskursion den 28. juli 1919, da Kronløs Springklap blev set "inde i Skoven". De næste noterede fund forelå først næsten 70 år senere, gjort af Per Rasmussen og Per Sønnichsen den 24. juni 1987 og derefter af HT den 30. august 1987.

senterica). Sumpen ligger fri af skoven, og der er ikke noget, der tyder på en aktuel tilgroning med den følgevirkning, at bl.a. Strand-Loppeurt skygges bort. I områdets nordøstligste del er desuden set et meget lille antal Seglblad (*Falcaria vulgaris*).

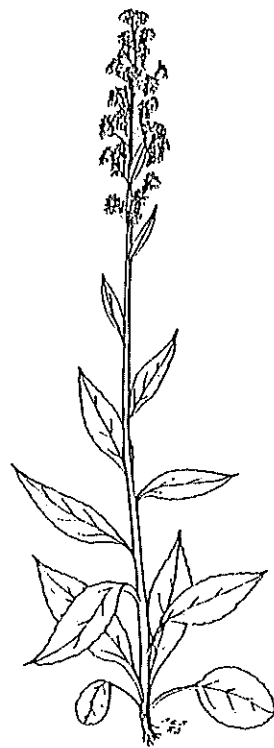
Umiddelbart nord og nordvest for kirken findes et par mindre skovområder, hvor trævæksterne hovedsageligt består af høje, slanke bøgetræer. Andre træ- og buskarter er Alm. Røn, Hassel, Alm. Hyld, Benved og Kræge. Man bemærker hurtigt, at Vedbend flere steder er bunddækkende. I juli pynter omfattende mængder blomstrende *Rubus vestitus* med de store, flotte røde blomster, en fornøjelse at se på. Urterne er de sædvanlige arter som Skov-Galtetand, Stor Nælde, Skov-Salat, Storkonval, men der er mange steder i de to små stykker skov absolut ikke tale om nogen urterigdom, det er de for forblæste til. Skovbryns-arterne er mestendels Gederams (*Chamaenerion angustifolium*), Knoldet Brunrod, Lund-Rapgræs, Bølget Bunke, Liljekonval, Alm. Gyldenris og Mangelblomstret Frytle (*Luzula multiflora* ssp. *multiflora*). Forvildede buske af Alm. Snebær, Syren, Liguster og Solbær er der også, ligesom også Alm. Sæbeurt (*Saponaria officinalis*) er til stede. Der er ingen tvivl om, at Svend Andersens fund af Druemunke (*Actaea spicata*) fra "skov ved kirken", er herfra.

En smal strimmel skov mellem Nyhavegård og Skovgård, begge beliggende nord for Thurø Østerskov, er, som set masser af steder på øen, i store dele ufremkommelig på grund af talrige brombær, mest *R. vestitus*, men også *R. gothicus* og *R. fasciculatus*. Begge de sidstnævnte er nogle af vore hyppigste Hasselbrombær. Træerne og buskene i skoven er Småbladet Lind, Navr, Gråpil, Fugle-Kirsebær og Ask samt Nordmannsgran (*Abies nordmanniana*), som tilsyneladende er opvækst. Desuden er Hestekastanje (*Aesculus hippocastanum*) set som små træer, kun få år gamle. Omtales skal også Vedbend, som har bemægtiget sig store arealer, mest i nord. Af urter kan nævnes Dunet Steffensurt, Dansk Ingefær, Storkonval, Skovmærke, Alm. Mangeløv samt to orkidéarter, Ægbladet Fliglæbe og Skov-Hullæbe.

Umiddelbart øst for Thurø-Hallen findes et større, offentligt grønt område med stier. En del af området er dækket af krat, som for en parts vedkommende består af opvækst af adskillige træer og buske, bl.a. Bøg, Ahorn, Østrigsk Fyr (*Pinus nigra* var. *austriaca*), Alm. Edelgran, Alm. Hyld og Rødel. I store dele af krattet er Vedbend eneherkende: Ikke blot dækker den jorden totalt, den klatrer også langt op ad stammerne. Ud over

Alm. Gyldenris (*Solidago virgaurea*)

optræder ofte i vindomsuste skove, således også i småskovene nord og nordvest for kirken, ud mod Skårupøre Sund. Her vokser den mest kystnært mellem høje, slanke bøge i det magre, sure og meget kuperede område sammen med trofaste ledsagearter som Alm. Gedeblad (*Lonicera periclymenum*), Bølget Bunke (*Deschampsia flexuosa*), Pille-Star (*Carex pilulifera*), Enblomstret Flitteraks (*Melica uniflora*) og Læge-Ærenpris (*Veronica officinalis*). Noget længere inde i skoven, i læ for nord- og nordvestenvinden, er vegetationen anderledes frodig end i skovbrynet. Arten findes adskillige andre steder på øen, f.eks. på eller lige oven for de lave kystklinter ved østsiden af Thurø Østerskov. I øvrigt er Alm. Gyldenris en gammel lægeplante, nævnt af både Paulli og Kylling som sårmiddel. Det latinske slægtsnavn betyder da også "heler".

førnævnte arter består vegetationen i skovbrynet ved sydsiden af Hassel, Gråpil (*Salix cinerea*), Engriflet Hvidtjørn, Ask, Pyramide-Poppel (*Populus nigra* cv. *italica*), Alm. Røn og Fugle-Kirsebær. Urterne er arter som den sjældent manglende Stor Nælde samt Storkonval og Skov-Salat. Af de mange Brombær er størsteparten *Rubus radula*. Derudover Kristtorn (*Ilex aquifolium*), Alm. Snebær og Syren, som alle vel er kommet dertil med haveaffald – for området bruges i udstrakt grad som "losseplads". Andre urter er Feber-Nellikero, Skov-Galtetand, Stor Nælde, Skvalderkål, Løgkarse (*Alliaria petiolata*), Butbladet Skræppe og Svine-Mælde. Af forvildede haveplanter er der f.eks. set Have-Snerle (*Calystegia pulchra*), Læge-Kvæsur (*Sanguisorba officinalis*), Alm. Sæbeurt og Spansk Skilla (*Scilla hispanica*).

Nord for Ladegården og vest for Torpehave ved Skårupøre Sund indgår i det smalle strandkrat Engriflet Hvidtjørn, Korsved (*Rhamnus cathartica*), Benved, Alm. Hyld, Sølv-Poppel og Gråpoppel (*Populus canescens*), af urter Alm. Katost, Alm. Bjørneklo, Hvas Randfrø (*Torilis japonica*), Gold Hejre (*Bromus sterilis*) og den sjældne krydsning mellem Skov-Galtetand og Kær-Galtetand.

Plantninger

Flere steder ved en stor P-plads ved den nordøstlige del af Thurø Østerskov og ved firmaet "Apollo Lys", der på kortet side 3 ligger under ordet "campingplads" syd for Gyldensten, findes grankulturer, en del opgivne eller i det mindste så tilvoksede med ukrudt, at man uundgåelig må tænke i de baner. Den kultur, der ligger umiddelbart inden den store P-plads, er mest tilgroet, bl.a. af mængder af dueurter, deraf mest Kirtlet Dueurt (*Epilobium ciliatum*), men også Kantet Dueurt (*E. adnatum*). Derudover arter som Canadisk Bakkestjerne (*Conyza canadensis*), Alm. Brandbæger

(*Senecio vulgaris*), Tofrøet Vikke i usædvanligt store og tætte bestande, Ru Svine-mælk (*Sonchus asper*), Ager-Tidsel, som mange steder er plagsom, Opret Hønsertarm (*Cerastium glomeratum*), Tudse-Siv

Sødskærm (*Myrrhis odorata*),

også kaldet Spansk Kørvel, vokser vildt i Pyrenæerne, Alperne og andre centraleuropæiske bjergegne. I Danmark er den tidligere blevet dyrket som en ingrediens i suppe i lighed med Have-Kørvel (*Anthriscus cerefolium*); men i dag dyrkes den næppe i mange haver. Forvildet fra tidligere dyrkning træffes den mest i Østjylland og på Øerne, men ingen steder i landet kan man vel sige, at den forekommer almindeligt. På Thurø har den under 5 voksesteder. På et af dem, det store, grønne område lige øst for Thurø-Hallen i Thurø By, ses andre forvildede arter eller måske bedre – smidt som haveaffald – som Elefantgræs (*Miscanthus sinensis*), Japan-Pileurt (*Fallopia japonica*), Kæmpe-Margerit (*Leucanthemum maximum*) og Have-Stokrose (*Althaea rosea*). Området ville uden tvivl såvel botanisk som rekreativt være mere interessant, om der var knapt så meget, som er dækket af Stor Nælde (*Urtica dioica*). Når denne "nederdrægtige" urt bliver over 2 meter høj – og tilmed vokser tæt – er den uden mén upasabel.

(*Juncus bufonius*) og Storbægret Storkenæb (*Geranium columbinum*). Der er ingen tvivl om, at denne kultur (og andre pynte- og juletræskulturer på Thurø) har været sprøjtet, muligvis med det nu forbudte stof atrazin. Sprøjtningen er tydeligvis ophørt. Om Canadisk Bakkestjerne, Kirtlet Dueurt m. fl. i grankulturer henvises til Anfred Pedersens artikel i URT 1986.

En anden plantning ved Apollo Lys er tilsyneladende også usprøjtet (1995). Dominerende er Kirtlet Dueurt i utrolige mængder. Denne relativt nye art i Danmark har talrige steder virkelig bidt sig fast. Desuden er der bemærkelsesværdigt mange Småkronet Gedeskæg (*Tragopogon pratensis* ssp. *minor*) og Kantet Perikon samt som i sidstnævnte plantning mange Storbægret Storkenæb. Det kan som en sidebemærkning fastslås, at Småkronet Gedeskæg mange steder er vores almindeligste underart. Der er efterhånden langt mellem fund af Eng-Gedeskæg (*T. palustris* ssp. *palustris*).

Ved Bergmannsvej, nær vej-T'et, hvorfra vejen fra Thurø By går mod Svendborg, findes en mindre Nordmannsgran-kultur. På grund af mange lysåbne småområder var der i 1993 en frodig ukrudtsvegetation med arter som Gederams, Draphavre, Tofrøet Vikke, Gærde-Vikke (*Vicia sepium*), Foder-Vikke (*V. sativa*), Glat Dueurt (*Epilobium montanum*), Prikbladet Perikon (*Hypericum perforatum*), Have-Jordbær (*Fragaria x ananassa*), Skov-Hullæbe, Alm. Mangeløv, Alm. Gyldenris, Vild Gulerod og Krybende Potentil (*Potentilla reptans*), for blot at nævne en mindre del af de arter, som trivedes fortræffeligt. Af opvækst er bemærket Selje-Pil, Ask, Dun-Birk (*Betula pubescens*) og Vorte-Birk samt Skov-Elm. Derudover findes der Korbær (*Rubus caesius*) og 3 andre Rubus, nemlig Rubus radula, R. sprengelii og R. dethardingii, de to sidstnævnte Hassel-Brombær. I plantagen vokser desuden to arter, der ikke var forventet netop her, Håret Star (*Carex hirta*) og Hjorte-trøst.

En plantning af temmelig høje nordmannsgraner, vistnok anlagt, hvor der tidligere har været frugtplantage, for nogle af frugttræerne står der endnu, var en overraskelsesernes plantning, idet der her voksede Dværg-Perikon (*Hypericum humifusum*). Over denne fine, nedliggende art, der ikke ses hvert år, vokser almindelige arter som Glat Dueurt, Fin Kløver, Fløjlsgræs, Alm. Rapgræs (*Poa trivialis*), Prikbladet Perikon og Skov-Hullæbe. Dværg-Perikon har dog selskab af en anden, ydmyg art, nemlig Alm. Firling (*Sagina procumbens*). Opvækst af Dun-Birk, Selje-Pil, Alm. Røn, Fugle-

Hylster-Guldstjerne (*Gagea spathacea*)

ses i stor mængde på Thurø Overdrevs centrale, tørneklædte del i det tidlige forår. Også andre farvestrålende skovplanter som Hvid Anemone (*Anemone nemorosa*) og Alm. Vorterod (*Ficaria verna* ssp. *bulbifera*) optræder i mængde her. Sammen med Tandrod (*Dentaria bulbifera*) og sin "fætter", Alm. Guldstjerne (*G. lutea*), der savner det hylsterformede højblad, findes Hylster-Guldstjerne også i det artsrige, lysåbne krat, der udgør overgangen mellem Thurø Østerskov og Thurø Overdrev. Hos M.T. Lange (1857) angives Hylster-Guldstjerne kun fra Thurø, og datidens voksested er formentlig identisk med ovenstående lokalitet. Ikke siden synes Thurø i den botaniske litteratur omtalt som voksested for denne forårsart. Hylster-Guldstjerne er en europæisk art med et meget lille udbredelsesområde, næsten helt begrænset af de lande, der grænser op til den vestlige del af Østersøen.

Kirsebær og Tørst (*Frangula alnus*) er i fuld gang. En Cotoneaster-art med det morsomme, men rammende navn "Lodret og Vandret" (*Cotoneaster horizontalis*), findes her også.

Frugtplantager

En del af Thurø's mange frugtplantager er i de få år, vi er kommet på øen, blevet sløjfet, andre henligger uden nogen form for røgt og gror naturligvis hurtigt til. Umiddelbart vest for Thurø-Hallen findes et krat samt en forhenværende frugtplantage. Det vil føre for vidt at opremse alle de arter, der er set her. Ud over de overlevende frugttræer er der opvækst af Vorte-Birk, Alm. Hyld, Fugle-Kirsebær, Hassel og Glans-Pil (*Salix x cuspidata*), af urter Vild Kørvel, Gederams, Draphavre, Skov-Hundegræs, Korbær, Kruset Skræppe, Eng-Rottehale og Muse-Vikke samt Brombær, bl.a. *Rubus armeniacus* og *R. vestitus*. Det mest bizarre fund her er opvækst af Valnød (*Juglans regia*). Det har ingen af os før set. Et meget flot syn under et besøg ultimo juni er de meterhøje og mangeblomstrede Glat Hunde-Rose.

Anderslyst, der ligger inderst og ved nordsiden af Thurø Bund, er omgivet af frugtplantager. En del af disse, i hvert tilfælde de mest kystnære, er opgivne og er for en stor dels vedkommende i en jammerlig forfatning. Østligst er der et krat med Gråpil, Pære (*Pyrus communis*), muligvis Vild Pære, Kræge, Humle samt urter som Høst-Borst, Vild Gulerod, Hjortetrøst, Glat Vejbred (*Plantago major* ssp. *major*) og Kugle-Museurt (*Filago vulgaris*).

Vandhuller

er på Thurø som på andre småøer en "mangelvare". Ses der bort fra strandsøer, er der på 4-cm kortet kun markeret, siger og skriver, 6 vandhuller. Det er vist rekord for en ø af denne størrelse, men det forbyrser ikke. Alle huller er med undtagelse af vandhullet ved Ellekilde i vest omtalt nedenfor. På et 1-cm kort, trykt i 1960, fremgår det, at kortet er gammelt, vel tegnet før århundredskiftet. Det er rettet i 1923 og tilføjet enkelte rettelser i 1957. På kortet er angivet 2 relativt store vandhuller, der har ligget, hvor nu det grønne område øst for Thurø-Hallen ligger. Tilbage af disse er kun et ca. 100 m² stort vandhul, indtil sommeren 1995 gemt godt af vejen bag store træer. I eftersommeren kunne det konstateres, at flertallet af de store piletræer var blevet fældet. En del af de mange grene var havnet i vandhullet. Om de er blevet fjernet på et senere tidspunkt er uvist. I dette vandhul er der mærkværdigt nok ingen

Eng-Kabbeleje (*Caltha palustris*).

Savnet af engområder på Thurø er medvirkende til, at en af vore tidligste og smukkeste eng-arter har et begrænset antal voksesteder på øen. Mest er der vel i de mange våde pletter på Thurø Overdrev. Derudover er den f.eks. set i indersiden af rørsumpen ved Thurø Bund, ved grøfter i skovene og i et kær under tilgroning ved Smørmose Camping. Sidstnævnte sted er den ledsaget af en længere række eng- og kærplanter som Hjortetrøst (*Eupatorium cannabinum*), Alm. Mjødurt (*Filipendula ulmaria*), Gul Iris (*Iris pseudacorus*), Angelik (*Angelica sylvestris*), Tigger-Ranunkel (*Ranunculus sceleratus*) og Trævlekrone (*Lychnis flos-cuculi*).

Liden Andemad (*Lemna minor*). Langs bredden vokser Vejbred-Skeblad (*Alisma plantago-aquatica*), Bittersød Natskygge, Kattehale (*Lythrum salicaria*), Lådden Dueurt, Manna-Sødgræs (*Glyceria fluitans*), Gul Iris, Billebo-Klaseskærm (*Oenanthe aquatica*), Sværtevæld og Knippe-Star samt mængder af Gærde-Snerle. Uden om vandhullet er der endnu en rest af omgivende piletræer, bl.a. Kaspisk Pil (*Salix acutifolia*).

I Thurø Østerskov, nær o i Østerskov på kortet side 4, er der i løbet af det sidste års tid eller to udgravet et ca. 500 m² stort hul, der nu er delvis fyldt med regnvand. Vegetationen er endnu ung, men er trods den korte eksistens relativ artsrig. Nævnt i tilfældig orden findes her Lådden og Dunet Dueurt (*Epilobium parviflora*), Smalbladet Dunhammer, Vejbred-Skeblad, Strand-Vandranunkel (*Ranunculus baudotii*), Strand-Kogleaks, Tudse-Siv, Lyse-Siv og Glanskapslet Siv samt Kantet Perikon og Knoldet Brunrod. Af en eller anden ikke indlysende årsag findes på de opgravede jorddynger Gul Okseøje (*Chrysanthemum segetum*).

Ved en landejendom lidt nord for vej-T'et omtrent midtvejs mellem Sidgård og Thurø Østerskov findes et par mindre af træer og buske godt gemte vandhuller, der heller ikke er afmærket på noget kort, og derfor lidt af en tilfældighed at støde på. Det er stort set kun muligt at botanisere der med en kikkert. Set er Bredbladet Dunhammer, Bittersød Natskygge, Gul Iris, Alm. Fredløs, Lådden Dueurt, Hjortetrøst, Gærde-Snerle og Kattehale. Det meste af det omgivende krat er Gråpil. Det er højst sandsynligt, at der er en eller flere arter, der på grund af forhindringer ikke er blevet bemærket.

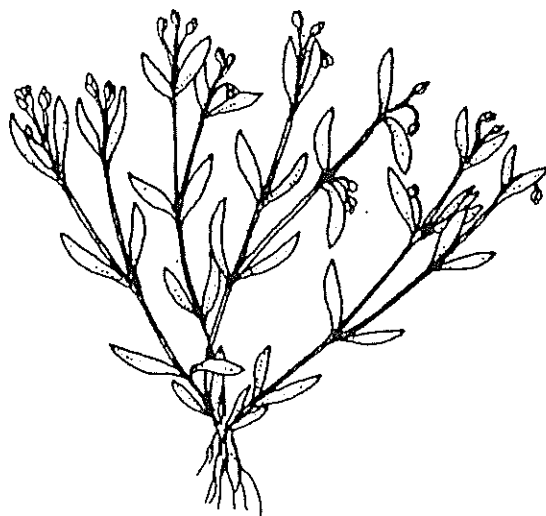
Et mindre og næsten fuldstændigt udtørret vandhul ligger ved en lille sidevej til den markvej, der fører til et mindre antal sommerhuse ved sydkysten. Markvejen ligger omtrent syd for Nyhavegård nær Thurø Østerskovs vestlige del. I og ved vandhullet vokser Vand-Skræppe (*Rumex hydrolapathum*), Harril, Kær-Galtetand, Vejbred-Skeblad, Lav Ranunkel, Knæbøjlet Rævehale (*Alopecurus geniculatus*) og Krybende Hvene.

Ved Tornehave nordøst for Thurø By er der et vandhul. Kombinationen stejle sider og uigennemtrængeligt krat af bl.a. Brombær og roser har gjort vandhullet så utilgængeligt, at det har måttet betragtes på lang afstand. Ud over Liden Andemad har der ikke kunnet ses andet.

Det 6. vandhul ved Ellekilde i vest er ikke undersøgt, da det ligger på et for offentligheden utilgængeligt sted i et villakvarter. Det kunne være her, at Elfenbens-Padderok (*Equisetum telmateia*) i sin tid blev fundet af P.M. Pedersen. Er den der mon endnu?

Liden Vandarve (*Montia fontana* ssp. *chondrosperma*)

findes i mængde på åben bund i de græssende dyrs veksler på Thurø Overdrev. Denne uanselige art, der skal findes om foråret, før den visner væk, angives også fra Thurø (Overdrev) af M.T. Lange i 1857, af P.M. Pedersen i 1911, af N. Sørensen i 1914 og af Sv. Andersen. Førstnævnte nævner som andre fynske voksesteder også Ollerup og Tåsing. Af nuværende kendte forekomster i Fyns Amt kan nævnes en lille bestand i Rødme Svinehaver i Egebjerg Bakker – tæt på det af Lange behandlede område.

Levende hegn, gærder og hække

Der er mange levende hegn på Thurø; men der har været betydeligt flere, end der er i dag. Før svendborgensere i stort tal begyndte at flytte til Thurø, var kun en mindre part af den nordlige del af Thurø bebygget. I takt med boligernes indtog er især marker og frugtplantager forsvundet, dermed

også mange levende hegn; til gengæld er der blevet betydeligt flere hække, men de er oftest langt mindre interessante end levende hegn. Hovedparten af de nuværende hegn ligger øst for Thurø By.

I de levende hegn, der strækker sig fra dæmningen og til vej-T'et nordøst for Eriksholm, bemærker man først og fremmest de mange Brombær, der ved høj- og sensommertid mere eller mindre har bemægtiget sig pladsen. 3 arter er fundet her. Det drejer sig om *Rubus radula*, *R. armeniacus* og *R. vestitus*, dem man hyppigst møder på Thurø. Af Hasselbrombær er der fire arter: *R. gothicus*, *R. de-thardingii*, *R. haesitans* og *R. sprengelisculus*. De to sidstnævnte er usædvanlige. *R. haesitans* har på Thurø sin østligste forekomst i Danmark (den er jyde), *R. sprengelisculus* er noget nær sin vestligste (den er hyppig på Langeland, og fra

Kransbørste (*Clinopodium vulgare*)

er blandt de mange arter, som vi, trods over 50 besøgssage, ikke har kunnet genfinde på Thurø. Blandt de mange er der arter, som vi til fulde har forståelse for, ikke er fundet af os – eller af de fleste andre før os – da de tilsyneladende kun er set én eneste gang. Det drejer sig f.eks. om Kålurt (*Conringia orientalis*), fundet i 1925 af Svend Andersen, Vinge kurv (*Helminthotheca echioides*) af H.C. Hansen og S.M. Rasmussen i 1946 og Kransburre (*Marrubium vulgare*). Om sidstnævnte oplyser P.M. Pedersen i sin digre fortegnelse over planter fra Tåsinge og Thurø, at M.T. Lange karakteriserede dens forekomst på Thurø som hist og her. Selv om det nu er godt 100 år siden, M.T. Lange botaniserede på Thurø, er det utroligt, at en art, der dengang fandtes her og der, stort set er væk fra Danmark. Andre eksempler på arter, vi heller ikke forundres over ikke at være stødt på, er Klinte (*Agrostemma githago*), Agør-Hejre (*Bromus arvensis*) og Rug-Hejre (*B. secalinus*). Men at Brudurt (*Herniaria glabra*), Bredbladet Klokke (*Campanula latifolium*), Toårig Høgeskæg (*Crepis biennis*), Udspærret Dværgbunke (*Aira caryophylla*), Blåmunke (*Jasione montana*) og de to Star-arter, Stjerne-Star (*Carex echinata*) og Bleg Star (*C. pallescens*) ikke har kunnet påvises igen, står vi uforstående overfor, da egnede voksesteder for dem stadig er til stede på øen. To af P.M. Pedersens arter, begge starrer, har vi indtil for ganske nyligt været tilbøjelige til at "stryge" fra vores liste, da vi mente, at det beroede på fejlbestemmelser. Ræve-Star (*Carex vulpina*) benævner han som almindelig, Gul Star (*C. flava*) som "t. alm." Vi har ikke set Ræve-Star, derimod i stort antal Sylt-Star (*C. otrubae*). Da Ræve-Star imidlertid for ganske nylig af Henry Nielsen er fundet på Nordlangeland, må vi affinde os med, at den meget vel for ca. 100 år siden kan have haft mange voksesteder på Thurø. Gul Star, som EW end aldrig har set i den danske natur og HT kun har set ved Sorø, må vi også vedgå, kan have haft thurinske voksesteder. Den er for nyligt truffet i nærheden af Thurø, idet den er fundet i en mose ved Gislev på Sydøstfyn. Indleveret materiale til Per Hartvig er blevet godkendt. Vi har derfor valgt at medtage begge Star-arter i vores floraliste. Den sidste art, der skal omtales her, er Læge-Oksetunge (*Anchusa officinalis*). Den er mærkværdigt nok aldrig fundet på Thurø. På Fyn er den nordøstlig.

Fyn kendes kun to ældre fund.

Et levende hegn ved Thurø-Hallen i Thurø By er usædvanligt højt, idet det rager omkring 10 meter til vejrs. Hegnet består af Fugle-Kirsebær, Mirabel (*Prunus cerasifera*) og Engriflet Hvidtjørn. Store ranker af brombærarten *Rubus armeniacus* går også adskillige meter op. Ved foden vokser Rød Svingel, Ager-Tidsel, Grå Bynke, Rejnfan, Skov-Galtetand og Korbær.

Et andet levende hegn ved grusgraven nær Øgavl består bl.a. af Kræge, Glat Hunde-Rose, Ask, Syren og Brombær, f. eks. *Rubus vestitus*. I et kystnært hegn i samme område, lidt sydvest for "Sømærker", vokser også Kræge og Glat Hunde-Rose foruden Stilk-Eg, Gråpil, Alm. Hyld og *Rubus radula*.

I en række af stynede popler lidt nord for Thurø Østerskov findes Alm. Hyld, Ask, Glat Hunde-Rose, Kaspisk Pil, Engriflet Hvidtjørn og Brombær, mest *R. radula*. Bemærkelsesværdigt er de i 1995 op til ca. 3 meter høje individer af Stor Nælde. Det våde og kolde forår kædet sammen med

den lange og tørre sommer har åbenbart været ideelt for denne ugæstfrie art.

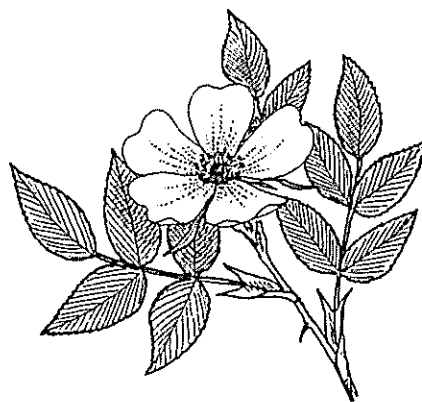
Et hegn og et skovbryn nær Skovgård ved bunden Thurø Bund er et herligt syn i juni måned med op til 8 meter høje roser af Glat Hunde-Rose. Andre vedvækster er Kræge, Stilk-Eg, Alm. Hyld, Korsved, Engriflet Hvidtjørn og Benved. Urterne er f.eks. Alm. Mjødurt, som er her på grund af Thurø Bunds nærhed, Løgkar-se, Hulsvøb, Stor Nælde og Burre-Snerre.

I hegn ved Tornehave nordøst for Byen, forbi det utilgængelige vandhul, jf. side 27, og op langs et andet hegn til Lysgård, vokser mange arter, således Mirabel, Sødæble (*Malus x domestica*), Alm. Hyld, Glat Hunde-Rose, Landevejs-Poppel (*Populus x canadensis* cv. *serotina*), Gråpil, Ahorn, Syren, Engriflet Hvidtjørn, Kræge, Ask, Navr, Liguster samt Brombær i hobetal. Ud over den allestedsnærværende *R. vestitus* er der en hel af Hasselbrombær-arten

Glat Hunde-Rose (*Rosa canina* ssp. *canina*)

er den almindeligste rosenart på Thurø; det vil dog sige, at såfremt det gælder antallet af enkeltplanter, overgås den helt sikkert af Rynket Rose (*R. rugosa*). Det sted på øen, der er mest Glat Hunde-Rose, er utvivlsomt i den inderste del af Thurø Overdrev. Sammen med brombær (*Rubus* ssp.) og tjørnebuske (*Crataegus* ssp.) danner de ofte så tætte pionerbuskadser, at man må vige uden om dem. Kun hvor dyrene igennem årtier har skabt og benyttet passager, er det dybt krumbøjet ofte muligt at passere. Det er udført mange gange, for det kunne jo være, at den indtil videre forsvundne Skrueaks (*Spiranthes spiralis*), jf. figurtekst side 6, stod i en af de små, lysfyldte åbninger inde midt i de tilsyneladende kompakte buskdækker; men indtil videre må dens status være, som Alfred Hansen nyligt skrev i URT: Skrueaks er for stedse forsvundet fra Thurø.

Inden for det sidste års tid er hegnene ved Overdrevets inderside blevet fornyet. Man kan ikke just sige, at de arbejdere, der har udført arbejdet, har haft fløjlschandsker på. Utallige, meget dybe hjulspor fra deres traktorer eller andre køretøjer har efterladt sig et – om ikke evigt – så dog længerevarigt minde om deres dåd. Det kan ikke hjælpe noget, at der skiltes med, at besøgende på dette herlige sted skal vise nænsomhed mod naturen, når de, der skal "kontrollere", om de besøgende virkelig værner om det som foreskrevet, bare maser på og skamferer store dele af det i år frem i tiden.

R. dethardingii.

I et hegn nær de 3 huse, der ligger lige nord for skoven sydøst for Nordodde og nordvest for kirken, er der arter som Tårnurt (*Turritis glabra*), i øvrigt det eneste sted, vi har set den på Thurø. Derudover Laksebær (*Rubus spectabilis*), Surkirsebær (*Prunus cerasus*), Sødskærm, Purløg (*Allium schoenoprasum*), Mangebladet Lupin (*Lupinus polyphyllus*), Pomerans-Høgeurt (*Hieracium aurantiacum*), Japan-Pileurt (*Fallopia japonica*) og Bukketorn, alle sandsynligvis forvildede fra de nærliggende haver. Ved et skur på den øverste del af stranden/strandoverdrevet er set opvækst af Hestekastanje samt Gold Hejre, Kæmpe-Bjørneklo, Svaleurt (*Chelidonium majus*) og en Skræppe-hybrid.

Et hegn mellem Eriksholm og Sudemade i nordvest består af ikke mindre end 12 vedvækster, nemlig Glat Hunde-Rose, Alm. Hvidtjørn, Ask, Syren, Navr, Humle, Hassel, Rødpil, Småbladet Lind, Benved, Kræge og Brombær, bl.a. *Rubus radula*.

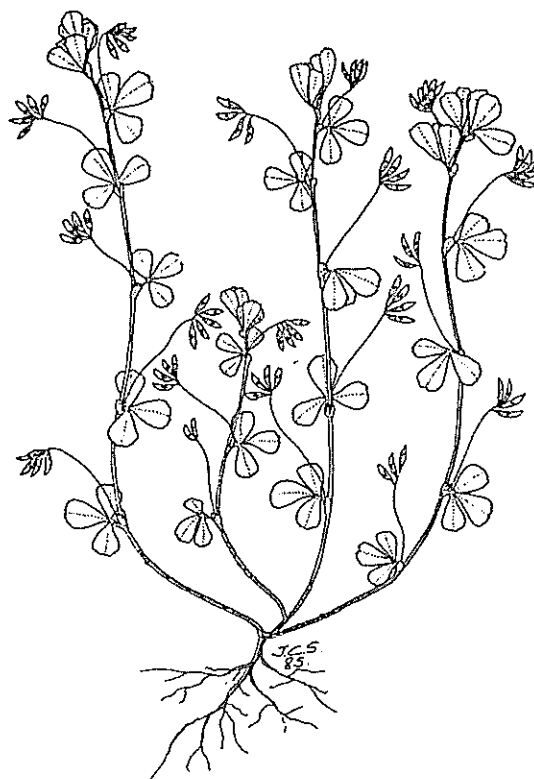
Og endelig er der i et østligt hegn i Eriksholm's frugtplantage de to førstnævnte fra det sidste hegn; derudover Pære, Alm. Hyld, Stilk-Eg, Bøg og Slåen. Af urter Gederams, Hvas Randfrø, Prikbladet Perikon, Alm. Kvik, Stor Nælde, Rejnfan og Bittersød Natskygge.

I en hæk ved Bøgeløkken i den vestlige del af Thurø By indgår i den oprindeligt plantede Berberis-hæk en Cotoneaster-art, Skov-Elm, Dun-Birk, Engriflet Hvidtjørn, Ask, Alm. Geddeblad og *Rubus radula*.

En hæk ved Skippervej i Grasten er en blandet forretning af Ahorn, Poppel, Mirabel, Skov-Elm, Bævreasp og *Rubus vestitus*.

Spæd Kløver (*Trifolium micranthum*)

findes endnu på Thurø Overdrev, idet den blev set af HT på én myretue i 1995 i forbindelse med registrering til Atlas Flora Danica. En myretue lige vest for vandhullet mod nordøst (op til skovbrynet) huser en flot bestand, der faktisk udelukker eller i det mindste undertrykker de fleste andre arter på netop denne myretue. Som den enårige eksistens, Spæd Kløver nu engang er, er dens strategi vel at spire på myretuer med relativ åben jordbund – sikkert en forklaring på dens ustabile optræden på Thurø Overdrev og andre steder i Danmark. Et lignende forhold har EW iagttaget på Mejlø ved Fyns Hoved og på Romsø i Store Bælt. Også Småbladet Hareøre (*Bupleurum tenuissimum*) optræder ofte på samme måde. Det er bl.a. set på Bogø ved Fyns Hoved, på Endelave og her på øen i 1995. Spæd Kløver er dog en ret gammelkendt borger på Thurø Overdrev, hvorfra arten har været kendt siden 1910 (belæg i TBU-herbariet). Den kendte botaniker Knud Jakobsen så arten sammesteds i august 1958, men siden synes den ikke at have været noteret på Thurø Overdrev. Andre kendte voksesteder i Fyns Amt er pt. 2 lokaliteter på Røjle-halvøen ved Middelfart samt Fønsskov Odde og Sdr. Åby Strand (alle registreret af Lars Christensen), Mejlø i Lillestrand (EW & Jens Bjerring-Poulsen), Romsø i Storebælt (EW, HT) og Sylten ved Næbbeskov på Langeland (Henry Nielsen).

Grøfter

Da der ikke er – og velsagtens aldrig har været tale om store områder med vandlidende arealer – er det meget småt med grøfter på Thurø.

En af de få ligger i den nordøstlige del af Thurø Østerskov, over k i Østerskov på kortet side 3. Heri og på kanterne vokser bl.a. Sideskærm (*Berula erecta*), Sværtevæld, Angelik, Akselblomstret Star (*Carex remota*) og Fjerbregne. Kun en lille del er fra midsommertide og året ud botaniserbart, idet lange, høje og tætte ranker af brombær gør botaniker-tilværelsen "møjsommelig og trættende".

I og ved en grøft gennem et sumpet område ved "Smørmosens Campingplads" vokser Eng-Kab-beleje, Gul Iris, Rørgræs (*Phalaris arundinacea*), Pengebladet Fredløs, Sylt-Star, Gul Fladbælg samt Hvid Anemone, som endog vokser på enligtliggende tuer af græs og star. En del af grøften løber gennem krat af Gråpil, Hvidpil (*Salix alba*) og Pyramide-Poppel. Nærmest landevejen er der Liden Andemad, Fladfrugtet Vandstjerne (*Callitriche platycarpa*), Tigger-Ranunkel, Sværtevæld, Alm. Mjødurt, Lådden Dueurt og – uvist af hvilken årsag – Skov-Skræppe. På den anden side af landevejen findes et par pæne bestande af Strand-Loppeurt.

Thurø Overdrev – et ældgammelt græsningsareal

Christoffer II stadfæstede i 1253 Svendborgs privilegier, som gav borgerne ret til at hente træ (vindfælder) på Thurø. Hertug Valdemar II Eriksen af Jylland fornyede i 1287 privilegierne, idet han yderligere tillod borgerne at lade deres kvæg græsse på øen. Siden dengang (og måske også før) har der formentlig været græssende husdyr på Thurø Overdrev, som i 1200-tallet må have været blandt de eneste åbne landskaber på den i øvrigt næsten helt skovklædte ø. Valdemars II's Jordebog fra 1231 nævner af vildt på øen Kronhjort, Dådyr og Rådyr (i dag findes kun sidstnævnte). Tidligere var det dog også normalt, at tamdyrene græssede i skovene – i 1625 skal der have været 2200 svin på olden i Thurø skove, der på daværende tidspunkt fyldte 1100 af øens 1300 tønder land.

Fra Thurø overgang til selveje i 1810 (ved venlig mellemkomst af en ny ejer på hovedgården Bjørnemose på den sydfynske kyst en face Thurø) brugte øens bønder og husmænd det ikke udskiftede Thurø Overdrev til sommergræsning for ungkvæg. Før 1908, hvor der blev installeret en trækfærge til øen, var det sædvane, at kreaturerne svømmede over Svendborgsund fra Fyn til Thurø for at trave videre ud til de elysiske marker.

Tætblomstret Hindebæger (*Limonium vulgare*)

var tidligere talrig på Thurø Overdrev, men fårene yndede at nippe til blomsterne. I 1995 er den i midlertid atter set blomstrende i stor mængde i den østlige del – bl.a. under en skitur på årets sidste dag, hvor "evighedsblomsterne" ragede op gennem sneen (ekskursionens formål var dog i-agttagelse af Snespurv og IKKE plukning af "evighedsblomster"). I Fyns Amt har Tætblomstret Hindebæger 2 udbredelsescentre: Odense Fjord/Lillestrand og den østlige del af Det sydfynske Øhav. Arten kendes dog pt. ikke fra det sydfynske fastland, hvor den tidligere kun er fundet ved hovedgården Bjørnemose over for Thurø – en klar antydning af øernes store værdi som en slags reservater for vor trængte natur.

Den 1. februar 1934 oprandt moderne tider med en fast forbindelse mellem Thurø og Fyn i form af en dæmning på det smalleste sted i Skårupsund. Vi husker ikke, hvilken politiker, der bør krediteres – men under alle omstændigheder blev Thurø nu en forstad til Svendborg.

Thurø Overdrevs ca. 35 ha overdrev og strandenge, der nu ejes af Staten ved Miljøministeriet – Skov- og Naturstyrelsen, og forvaltes af Fyns Statskovdistrikt, afgræssedes fra engang i begyndelsen af 1980'erne til 1994 mest af får, men fra og med 1995 er der atter udsat kreaturer og islandske heste. Mens fåregræsningen foregik, kunne man være heldig at opleve en fårehyrde i aktion med sin engelske fårehund. Knap så gunstigt for mange arter af blomsterplanter og de dertil knyttede insekter – samt sikkert også for f.eks. vokshatte – var det, at fåregræsningen tilsyneladende tiltog igennem årene.

Under sit besøg for Fyns Amt på Thurø Rev den 29. august 1985 noterede Erik Vinther således en "meget udtalt tilgroning af især de højereliggende arealer", idet han kun bemærkede 17 får og 4 ungkreaturer. Den 31. oktober 1992 savnede Bent Søby Madsen og HT derimod i udpræget grad 2 stk. møggrebe for at bane sig vej igennem fårepastillerne i deres jagt på overdrevssvampe. Sidstnævnte blev der iagttaget meget få af, mens mindst 100 klippede får mildnede luften. Endnu et problem med fåregræsningen var, at fårene åbenbart skyede Strand-Kogleaks ved de små vandhuller – uheldigt for den lyskrævende paddefauna.

Afgræsningen med kreaturer og heste vil blive fulgt nøje, så Valdemar II Eriksen ikke må have levet forgæves. Et fuglereservat i den sydlige del af Thurø Rev henligger også uden græsning – bl.a. af hensyn til ternernes ynglesucces. Successen har dog i følge en lokal ornitolog, Arne Bruun, i de

allerseneste år været begrænset. Mudderklire, forskellige Passer-fugle med flere arter af fjerkræ vil også påskønne, at turister undgår besøg på reservatet.

Thurø Overdrev har gennem mange år haft prædikatet "en god botanisk lokalitet". Det gælder stadigvæk, omend det vel først og fremmest var den nu forsvundne Skrueaks (*Spiranthes spiralis*), der tiltrak mange botanikere fra nær og fjern, jf. figurtekst s. 6; men det skal her slås fast, at Thurø

Strand-Mandstro (*Eryngium maritimum*) er en sjælden art på Thurø – som mange andre steder. "Fru Strandtidsel" findes kun på sydøstspidsen af Thurø Overdrev, hvor der i 1995 kun blev set få og noget slidte individer. Omkring pæleoplagspladsen på denne ugræssede del af Thurø Overdrev findes også arter som Marehalm (*Leymus arenarius*) og Strand-Bede (*Beta maritima*) tillige med få individer af Sodaurt (*Salsola kali*) og Strand-Karse (*Lepidium latifolium*), der ellers er en almindelig art i Det sydfynske Øhav. Af Rynket Rose ses endnu kun en lille klynge ved pælene, men derved stopper denne aggressive art vel næppe. Hvis Strand-Mandstro skal overleve, er det imidlertid nødvendigt, at Rynket Roses ekspansion standses her såvel som andre steder i Fyns Amt. Der er dog næppe tvivl om, at Strand-Mandstro også længe har lidt under indsamling til dekorationsbrug – en skæbne, der har ført til fredning af arten i Tyskland og visse steder i Sverige. Så skulle folk hellere indsamle Elledans-Bruskhat – suppe-svampen (på tysk "Maggi-Pilz"), der findes i mængde på Thurø Overdrevs sydøstspids.

Overdrev absolut stadig er et eller flere besøg værd.

Thurø Overdrevs højstliggende partier er overdrev/strandoverdrev med bemærkelsesværdigt mange tuer af Gul Engmyre. Specielt i foråret og om forsommeren er det iklædt røde farver fra de mange Strand-Engelskgræs (*Armeria maritima* ssp. *maritima*), på Tåsinge bl.a. tidligere kaldet "Strand-ugle". Andre overdrevsarter, ligeledes med tidlig blomstring, er Forskelligfarvet Forglemmigej (*Myosotis discolor*), Bakke-Forglemmigej (*M. ramosissima*), Kornet Stenbræk (*Saxifraga granulata*), som især er talstærk i den nordøstlige del, Vår-Vikke (*Vicia lathyroides*), Smalbladet Vikke (*V. angustifolia*), som i øst findes i store og imponerende smukke kloner, Knold-Ranunkel (*Ranunculus bulbosus*), Vellugtende Gulaks (*Anthoxanthum odoratum*), Liggende Hejre (*Bromus hordeaceus* ssp. *thominii*), Femhannet Hønsetarm (*Cerastium semidecandrum*), Bleg Fuglegræs (*Stellaria pallida*) og Tidlig Dværgbunke (*Aira praecox*). Af Sand-Mælkebøtter er der meget af den gråfrugtede *Taraxacum platyglossum*, men også af den rødfrugtede *T. brachyglossum* er der en del. Det bedste Mælkebøtte-fund har været den meget sjældne *T. linguatifrons*, som kun kendes fra få steder i Danmark, bl.a. Ærø. På Thurø Overdrev findes vel den største, danske bestand, som skal tælles i hundredevis af planter. Af smalbladede Mælkebøtter er der fundet *T. balticum*.

De saltprægede strandenge rummer en del sydlige arter som Spidshale (*Parapholis strigosa*), Fjernakset Star (*Carex distans*), Soløje-Alant, Samel og Smalbladet Hareøre (*Bupleurum tenuissimum*). Den sidstnævnte var i 1995 utrolig talrig, jf. figurtekst side 15, og var stik mod sædvane også at finde uden for tuerne, af hvilke den på en del af dem var fuldstændig enerådende. Andre arter fra tuer er Dansk Kokleare (*Cochlearia danica*), Fliget Vejbred (*Plantago coronopus*), Tidlig Dværgbunke og Opret Hønsetarm. Som eksempler på vegetationen på to tuer er nævnt arter, der kan erkendes ultimo maj. Ingen af de netop nævnte arter fandtes på disse, der er udvalgt ganske tilfældigt; derimod voksede der på den ene Alm. Firling, Vellugtende Gulaks, Fåre-Svingel (*Festuca ovina*) og Femhannet Hønsetarm, på den anden Lyng-Snerre og Alm. Kongepen, medens Alm. Hønsetarm og Vellugtende Gulaks var gengangere. Som en tidlig art, som traditionelt ikke vokser på og omkring tuer, skal Korsnap nævnes.

Vandfyldt del af Thurø Overdrevs lo-system med Alm. Salturt (*Salicornia europaea*) i mængde. I baggrunden det centrale, tørneklædte overdrev, hvor den rigeste overdrevsvegetation findes.

Foto: HT, 6. oktober 1995. Fotoretning mod vest.

I våde områder danner Strand-Kogleaks store bestande, medens Tæt blomstret Hindebæger flere steder "nøjes" med at omkranse laguner, især mod øst.

De mest landnære dele er overdrev med masser af bevoksninger af Glat Hunde-Rose, Engriflet Hvidtjørn og Brombær. Her er farvestrålende indslag af skovarter som Hylster-Guldstjerne (*Gagea spathacea*), Hvid Anemone og Alm. Vorterod, men også Hulkravet Kodriver, Lav Tidsel (*Cirsium acaule*), Strand-Krageklo (*Ononis spinosa*), Lancetbladet Høgeurt (*Hieracium lactucella*), Hundesalat (*Leontodon taraxacoides*), Hedelyng (*Calluna vulgaris*) og Hjertegræs (*Briza media*) samt mange andre.

Vejkanter, vejrabatter, fortove og haver i Thurø By

Årsagen til, at dette afsnit bliver ekstraordinært beskrevet, skyldes, at der i Thurø By – soveby for mange mennesker med arbejde uden for øen – er mange kilometer med veje, gader og stræder mm.

I vejkanten ved Bergmannsvej i den vestligste del af Thurø By vokser Grå Bynke, Lancet-Vejbred, Glat Vejbred, Muse-Vikke, Blåhat (*Knautia arvensis*), Alm. Agermåne (*Agrimonia eupatoria*), Hvidkløver, Hvas Randfrø, Alm. Hvene (*Agrostis tenuis*) og Skvalderkål.

I den nordligste del af vejen Snævringen, ca. 100 meter øst for kirken, vokser i den grusede vej-kant bl.a. Alm. Firling og en hel del mere eller mindre forvildede arter som Fingerbøl (*Digitalis purpurea*), Mangebladet Lupin, Sødskærm, Pomerans-Høgeurt og Bukketorn. I den sydlige del, ved foden af en kampestensmur, er set Smalbladet Klokke (*Campanula angustifolia*), Gyldenlak (*Cheiranthus cheiri*) og Have-Knopurt (*Centaurea dealbata*).

Lige øst for Thurø-Hallen findes et forholdsmæssigt stort grønt område. En del af det er dækket af tæt og mørkt krat, som er beskrevet under afsnittet "skove og krat", s. 19–24. I områder uden megen træbevoksning bemærkes hurtigt de store populationer af

Hundesalat (*Leontodon taraxacoides*)

Den sjældne, sirlige kurvblomstrede Hundesalat findes lokalt i mængde på Thurø Overdrev. Hundesalat angives oprindeligt at være indslæbt med græsfrø til græsmarker. Her virker det nu snarere, som om den er spontan – i det mindste er den her fuldstændig naturaliseret. Artens overfladiske lighed med den nærtstående Høst-Borst (*L. autumnalis*), som ligeledes findes i mængde på Thurø Overdrev og andetsteds, hvor Hundesalat vokser, har vel gjort, at Hundesalat ikke så ofte er blevet noteret fra Thurø. Den nævnes kun fra først i århundredet af P.M. Pedersen, som dog udelukkende angiver den fra en græsmark ved Thurø Bunds østende, og af Feltbotanisk Klub i 1984. Den 1. september 1995 blev den set i stor mængde i Thurø Overdrevs nordøstlige del af EW og HT – med de typiske, brede og sorte kanter på kurvsvøbbladene, veludviklede på denne relativt sene årstid. Andre fund af Hundesalat på strandenge i Fyns Amt er gjort i reservatet ved Gyldensten, i Fjordmarken ved Otterup, på Kærby Fed, på Romsø samt i Gråsten Nor og Vitsø på Ærø, alle set af HT. Andre strandengsforekomster nævnes i TBU-afhandlingen for de kurvblomstrede.

Japan-Pileurt, Armenisk Brombær og Kæmpe-Bjørneklo. Sidstnævnte er i 1995 her forsøgt bekæmpet ved slåning; men for denne store og for vores natur skadelige art nytter en slåning ikke. Haveejere bruger i stor stil området som affaldsplads for haveaffald. På den måde er vel Japan-Pileurt kommet. Andre, umiskendelige haveplanter her er Have-Stokrose (*Althaea rosea*), Kristtorn og Alm. Sæbeurt. Af den øvrige flora kan nævnes Vild Gulerod, Vild Kørvel, Høst-Borst, Humle-Sneglebælg, Muse-Vikke og Rødkløver, af græsser Eng-Rottehale, Draphavre, Alm. Hvene og Alm. Hundegræs.

Det er ejendommeligt at se Skov-Hullæbe gro mellem fliserne i en opkørsel til en garage ved Kirkestræde, derfor skal det nævnes her. Vi har i tidens løb set det ene mærkværdige voksested efter det andet gældende mange plantearter, men et så sært voksested for en af vore orkidé-arter er vist "rekorden". I øvrigt er det de mest utrolige arter, der netop mellem fliser og kantsten er fundet på Thurø.

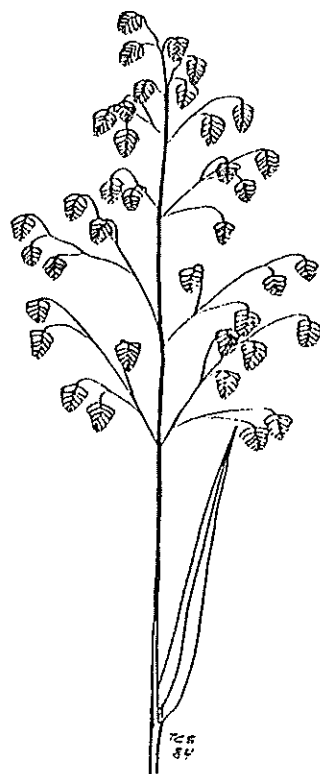
Ved kirkegårdsdiget i samme lag vokser blandt mange andre ukrudtsarter forvildede haveplanter, selvsåede træer og buske Vedbend-Torskemund (*Cymbalaria muralis*), Nælde-Klokke, Ensidig Klokke (*Campanula rapunculoides*), Tandfri Vårsalat (*Valerianella locusta*), Canadisk Bakkestjerne, Løgkarse, Matrem (*Tanacetum parthenium*), Mellembrodt Star, Haremad, Liden Singrøn (*Vinca minor*), Hulsvøb, Vedbend og Brombær-arterne *Rubus radula* og *R. vestitus* samt på de mest tørre og forblæste partier "naturligvis" Lund-Rapgræs. Af vedvækster Glat Hunde-Rose, Alm. Snebær, Fugle-Kirsebær, Syren, Ahorn, Ask og Stilk-Eg.

Ved den korte gade Struwestræde i den centrale del af Thurø By er der sådan set intet bemærket. Der har været støvsuget for ukrudt, og ingen forvildede arter er fundet. Ved det nærliggende Damstræde derimod er der f.eks. set Krumhals (*Anchusa arvensis*), Skærm-Vortemælk (*Euphorbia helioscopia*), Liden Tvetand (*Lamium amplexicaule*), Alm. Pengeurt (*Thlaspi arvense*), Alm. Hundepersille (*Aethusa cynapium* ssp. *cynapium*) og Alm. Katost, de to sidstnævnte såkaldte "levende for-tidsminder".

Ved Hulvej, som er en af sidevejene fra den lange hovedgade og til Skårupøre Sund, beliggende i den vestlige af Byen, er følgende arter noteret: Dansk Ingefær på en lille skrænt, Aftenstjerne (*Hesperis matronalis*), Prikbladet Perikon, Kæmpe-

Alm. Hjertegræs (*Briza media*)

er eller rettere var en af karakterarterne for overdrev, overgangsrigkær og ekstremrigkær, i kærene på tuer. I dag er der længere og længere mellem fund af dette lille, pyntelige græs, som især mange ældre mennesker med botanisk interesse efterlyser, når vi er på tur. Der er ikke noget at sige til deres forundring over dens hyppige fravær, for den har vitterligt tidligere været almindelig. Det kan læses i mange bøger. I TBU-afhandlingen for græsserne nævner Anfred Pedersen, at "opdyrking og sækning af grundvandstanden har i stor udstrækning ødelagt dens biotoper". Tilfældigvis er en bog fra 1948 med titlen "Botanik for Landmænd" i EW's bogreol. Hjertegræs er medtaget i den, og om den står, at "Hjertegræs er almindeligt paa Enge, Græsmarker og Bakker. Ædes gerne af Kreaturerne. Dyrkes ikke". Hvilke græsmarker, forfatteren Henry Frederiksen har ment, er ikke til at vide. I senere bøger for landmænd burde vel medtages, at landmænd i deres iver for at opnå så store høstudbytter som muligt har opdyrket, bl.a. gennem tørlægning, mange af græssets tidligere voksesteder.

Bjørneklo, opvækst af Sølv-Poppel samt Brombær-arten *Rubus radula* og en Hasselbrombær-art, *R. fasciculatus*. En lille sidesti fører til en lille boldplads, hvor der i stor mængde vokser Alm. Kongepen og Skov-Hullæbe, og i et "glemt" lille havehjørne mægtige eksemplarer af Tusindstråle

Taraxacum pulverulentum

er så sent som i 1978 af Hans Øllgaard beskrevet som en ny art i "Botaniska Notiser". Man kan studse lidt over, at en art, som stort set findes over hele landet – dog med hovedvægten i Jylland – beskrives så sent. Men der gælder for Mælkebøtter som for andre apomikte slægter, at der kun er få botanikere, som har kastet sig ud i disse vanskelige områder af planteverdenen. I tidens løb har kun en håndfuld danske botanikere involveret sig i den store, danske mælkebøtteverden med nu lidt under 400 arter. Foruden Hans Øllgaard drejer det sig først og fremmest om kaptajn og viceskoleinspektør M.P. Christiansen, professor C. Raunkiær samt operasanger og konservator K. Wiinstedt. De mange kilometer vejkanter såvel i som uden for skove og villakvarterer, de mange frugtplantager, Thurø Overdrev mm. har bevirket, at vi har kunnet finde ca. 100 arter under vore mange besøg i maj måned. Det skal med det samme understreges, at ikke alt er undersøgt til bunds. Dertil er Thurø for stor. Det ville ikke undre, om et flerdages besøg af Hans Øllgaard vil resultere i et antal på mindst ét hundrede mere.

Alle sektioner, der er kendt fra Danmark, er fundet på Thurø. Fra Sect. Ruderalia (*Fandens-Mælkebøtte*) er der af gode grunde flest arter. Blandt disse meget almindelige arter som *T. alatum*, *T. ekmanii*, *T. stereodes*, *T. subhuelpersianum* og *T. xanthostigma*. Af arter, der er sjældne i hele Danmark eller i den del af Danmark, hvor Thurø ligger, er fundet *T. acutifidum*, *T. insignitum*, *T. lunare*, *T. pachymerum*, *T. sublongisquameum* og *T. undulatifforme*. Fra Sect. Hamata (*Krogfliget Mælkebøtte*) er fundet *T. fusciflorum* og *T. hamatiforme*, fra Sect. naevosa (*Plettet Mælkebøtte*) *T. maculigerum*, fra Sect. Palustria (*Smalbladet Mælkebøtte*) *T. balticum*, fra Sect. Celtica (*Eng-Mælkebøtte*) bl.a. *T. bracteatum*, *T. nordstedtii* og *T. gelertii*, fra Sect. Obliqua (*Gråfrugtet Sand-Mælkebøtte*) *T. platyglossum* og fra Sect. Erythrosperma (*Rødfrugtet Sand-Mælkebøtte*) bl.a. den meget sjældne *T. linguatiformis* samt almindeligere arter som *T. proximum*, *T. parnassicum* og *T. laetum*. Den afbildede har vi kun fundet i en vejkant eller på strandoverdrevet mellem Kirkesti og vejen Snævringen i den nordvestlige del af Thurø By.

(*Telekia speciosa*). Her bydes man også på et syn, der ikke er helt dagligdags, for i en plæne vokser der Rød Stenurt (*Sedum spurium*).

Ved Hejrevænget i umiddelbar nærhed er set Storbægret Storkenæb, Korsknapp, Stribet Kløver (*Trifolium striatum*), Foder-Vikke samt opvækst af Kristtorn og Opium-Valmue (*Papaver somniferum*), sidstnævnte i stor mængde i alle størrelser, foruden den obligate Skov-Hullæbe.

Havekrudt behøver ikke altid at være Gaffel-Vortemælk (*Euphorbia peplus*), Alm. Fuglegræs (*Stellaria media*) og Enårig Rapgræs (*Poa annua*). Ved Nordvej, som er den vej, der fra den nordøstlige del af Thurø By fører til Øgavl, vokser blandt mere usædvanlige havekrudsarter Hjortetrøst, og mellem ral ved en udkørsel fra en garage må der i foråret være tabt en tomat (*Lycopersicon lycopersicon*) – eller dele af den – for her fandtes i sommeren 1995 en temmelig stor plante. I et hegn nærvæd Plettet Tvetand (*Lamium maculatum*).

I den allervestligste del af Byen, omtrent lige under m'et i navnet Eriksholm, ligger et lille parcelhuskvarter. En af vejene er Rønnebærvænget. I vejkant og vejrabat er set Mark-Ærenpris (*Veronica arvensis*), Gåsemad (*Arabidopsis thaliana*), Fåre-Svingel, Enårig Rapgræs samt den smukke Mælkebøtte-art, *Taraxacum pulchrifolium* (den med de smukke blade). Det er en af de arter, hvis basis er utroligt stærkt farvet, nærmest som vinrabarber.

Uden for hække er der ved den lille bådchavn i Byens nordøstlige del, nordvest for Ladegården, en hel del haveflygtninge. Her vokser Have-Stedmoderblomst (*Viola x wittrochiana*), Bjerg-Knopurt (*Centaurea montana*), Kristtorn, og Busk-Perikon (*Hypericum calycinum*) og mellem fliser Hvid Kalkkarse (*Arabis caucasica*).

På en kystskrænt mellem vejen Snævringen og Kirkestien findes Kæmpe-Bjørneklo, Ake-

Gyvel (*Sarothamnus scoparius*).

Sydøst for Nordodde ligger et par småskove, som for en stor parts vedkommende består af højstammede bøge. Førstehåndsindtrykket er, at det er et botanisk kedsommeligt område med forblæste småbakker og kystskrænter med forventede arter som Lund-Rapgræs (*Poa nemoralis*) og Bølget Bunke (*Deschampsia flexuosa*). En nærmere undersøgelse viser imidlertid, at skoven blev undervurderet. Ikke at forstå, at det vrirler med sjældne arter; men der er her arter, som ikke er set i andre af øens skove, f.eks. Gyvel, der oprindeligt er udplantet. I visse afsnit af skoven er Rubus-slægten godt repræsenteret, bl.a. af en ikke helt almindelig art, nemlig Laksebær (*R. spectabilis*), som ser ud, som om den her har vokset i årtier. Laksebær er en dyrket prydbusk, jf. Anfred Pedersen, 1980; men den er nu om stunder ikke særlig populær i haver, og den er tilsyneladende ikke før set i TBU-distrikt 32, som Thurø ligger i.

leje (*Aquilegia vulgaris*), Matrem og Skov-Salat.

Ved Smediestræde vokser i sprækker i en stensætning Tandfri Vårsalat, i en hæk Humle. Ved vejen til Øgavl i nordøst er der i vejkanterne og det meget nærliggende, levende hegn set Marts-Viol, Eng-Gedeskæg (*Tragopogon pratensis* ssp. *pratensis*), Peberrod (*Armoracia rusticana*), Canadisk Bakkestjerne og Skov-Burre (*Arctium nemorosum* ssp. *nemorosum*).

I en vejkant ved det stadion, der ligger, hvor vejen fra dæmningen munder ud i den øst-vest-gående hovedgade fra Eriksholm i vest og til Enighed i øst, kunne ved et sent aprilbesøg i 1993 ses Stor Nælde, Skvalderkål, Vild Kørvel, Haremad, Burre-Snerre, Alm. Røllike samt tidligt blomstrende arter som Rød Tvetand, Tusindfryd, Alm. Vorterod og Løgekarse.

Ved Ladegårdsvej i den østlige del af Byen er set Mark-Stenkløver (*Melilotus officinalis*), Kortkronet Gedeskæg, Alm. Havre (*Avena sativa*) og Mangeblomstret Lupin.

Ved Søndervej, også i den østlige del, vokser Løgekarse, Dansk Ingefær, Marts-Viol, Vild Kørvel, Gåsemad, Gold Hejre, Skov-Løg, Korsknapp og Lancet-Vejbred. Af Mælkebøtte-arter er fundet *Taraxacum subhuelphersianum*, *T. pseudoretroflexum*, *T. unguifrons* og *T. ancistrolobum*, alle almindelige i det meste af landet, samt *T. cyanolepis*, en særdeles let genkendelig art med bleg basis og oftest helt mørkt violette svøblade. Arten er sjælden i den nordlige del af Danmark, sydpå ret almindelig.

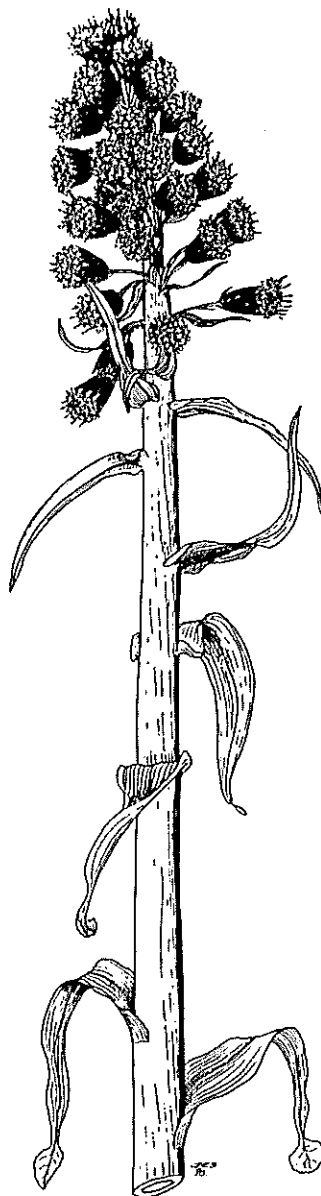
Blåby og Gambøt

Årsagen til, at de to bysamfund slås sammen, er, at de i tidens løb er vokset sammen. Såvel Gambøt som Blåby er villakvarterer, Blåby langt det største.

Ved Gyvelbakken er der mellem fliser og kantsten samt som havekrudt i en del haver enorme mængder af Kronløs Firling (*Sagina apetala*). I mere moderat antal desuden Skive-Kamille (*Chamomilla suaveolens*), Canadisk Bakkestjerne, Ager-Snerle, Femhannet Hønsetarm, Hyrdetaske (*Capsella bursa-pastoris*), Gåsemad, Sump-Evighedsblomst og meget overraskende også Liggende Hejre. Lige så uforventet var Blåpude (*Aubrietia x cultorum*), Cypress-Vortemælk (*Euphorbia cyparissias*), Alm. Guldregn (*Laburnum anagyroides*) og Fladstræt Rapgræs, alle også mellem kantsten.

Rød Hestehov (*Petasites hybridus*).

Først en af de sidste besøgsdage lykkedes det at finde denne tidligere dyrkede art med de kæmpemæssige blade. Den hører sammen med vore tre Anemone-arter (*Anemone* ssp.), Alm. Bingelurt (*Mercurialis biennis*), Alm. Vorterod (*Ficaria verna* ssp. *bulbifera*), Desmerurt (*Adoxa moschatellina*), lærkesporerne (*Corydalis* ssp.), guldstjernerne (*Gagea* ssp.) og andre til vore allertidligste blomstrende forårsbebudere. På Thurø har vi kun set den i Grasten, hvor der fandtes et par mindre bevoksninger ved vejen fra Øgavl, næsten helt nede ved kysten. Hos os er ♀-planten for tiden kun kendt fra Nykøbing F.

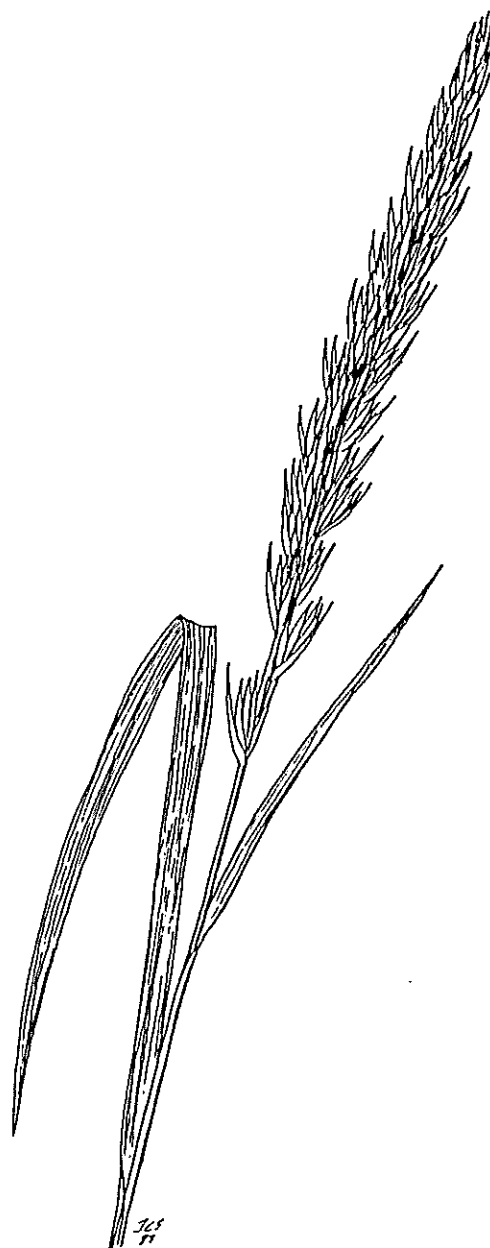

Ved Syrenvænget vokser Bidende Stenurt, Hvid Stenurt (*Sedum album*), Alm. Svinemælk (*Sonchus oleraceus*), Tofrøet Vikke og Lammeøre (*Lychnis coronaria*). Mellem Thorsvænget og Baldersvænget er der i et hegn Sødskærm og Kost-Fuglemælk (*Ornithogalum umbellatum*). Ved Rolf Krakesvej og Halfdansvej er set Læge-Jordrøg (*Fumaria officinalis*), Ensidig Klokke og mellem fliser noget så usædvanligt som Løvstikke (*Levisticum officinale*).

Achton Friis skriver om den meget kystnære sti, der løber fra området ved Mårodde og til lidt øst for skibsværftet, jf. kortet side 4, at "Aldrig har vi set en sti som denne". Det skal nu ikke opfattes som en hædersbevisning til stien, for det var mere den række af tremastede skibe, som på grund af motorskibenes fremmarch i massevis var lagt op tæt ind under land, der betog ham. Skibene er nu væk (dvs., at der anno 1995 dog er opankret 2 større skibe, som miljøforkæmpere strider for at få væk fra bugten, men indtil videre uden held), værfterne, som han beskrev som "stille og øde" er stadig i gang, omend det er med andre beskæftigelser end i sejlskibenes dage og i et noget andet gear end i velmagtsdagene. Men stien er imidlertid dengang som nu i ordets bogstaveligste forstand en oplevelse. På den ene side Thurø Bund, der ligesom Thurø Sund en varm sommerdag er fyldt med sejlere af mange nationaliteter, på den anden side de bevoksede skrænter og de mange haver, som strækker sig helt ned til stien. Mange steder er der låger og trapper, der fører op til huse, man ikke kan se fra stien. Det er ikke som på Achton Friis' tid blot to stier, der fører derned. Nu er der, med det enorme byggeri, der siden hans tid har fyldt det meste af den del af øen op, adskillige. Fra nogle ganske få og til nu hundreder af huse fra 20'erne, 30'erne, 40'erne, men mest fra de sidste to årtier. Sammenligning mellem kortene på side 3 og 4 taler deres tydelige sprog. Af den store artsrigdom på skrænten, hvor ukrudtet mange steder har taget magten fra ejerne, fra stien, haverne, hækkene mm. skal følgende fremhæves: de mange Brombær, oftest vor største, nemlig Armenisk Brombær, som tit danner mange m²-store bevoksninger. De mange arter, der kun er her i kraft af mennesket. Det gælder f.eks. Kulsukkerbevoksningerne (*Symphytum* ssp.), Alm. Snebær, Skovranke (*Clematis vitalba*), Liguster, Pastinak (*Pastinaca sativa*), Kermesbær (*Phytolacca americana*), Biblomme (*Lobularia maritima*), Akantus (*Acanthus mollis*) osv. Af hjemmehørende arter kan af en sand vrimmel nævnes Hare-Kløver, Haremad, i 1995 ofte over 1½ meter høje, Bjerg-Rørhvene, Mellembrodt Star, Stinkende Storkenæb, Cikorie, Vild Gulerod, som ofte præger større strækninger, Ru Svinemælk (*Sonchus asper*), Grøn Høgeskæg (*Crepis capillaris*), Skov-Fladbælg (*Lathyrus sylvatica*), Kornblomst (*Centaurea cyanus*) og mange flere. Ud over Armenisk Brombær er der langs stien samlet *R. fasciculatus*, *R. caesioides* x *idaeus* nm. *pseudidaeus*, en variant af *R. dethardingii*, *R. gothicus* og den sjældne *R. walsemanii*. Også

Marehalm (*Leymus arenarius*)

fordrer ydre sandet-stenede strandvolde og er af den årsag ikke særligt almindelig på Thurø. Et af dens voksesteder er den smalle strandvoldsbræmme ved den lille sommerhuskoloni umiddelbart vest for Thurø Overdrev. Her vokser den bl.a. sammen med en anden art, som stort set kræver samme betingelser, nemlig Strand-Kvik (*Elytrigia junceaiforme*).

er fundet *Hieracium subaestrinum*.

Grasten

er det mindste af landsbysamfundene. På Achton Friis' tid bestod den af blot ca. 10 huse og gårde. Han skriver om Grasten, at dets hotel var invaderet af fremmede, "der her som andre Steder ikke ynder at bevæge sig for langt bort fra den Linie, der fører fra Badestranden og til Spisebordet", endvidere, at "holder man sig borte fra disse Steder (det gjaldt også Hotellet i Byen), er man i almindelighed så heldig at undgå de Fremmede". Det var i de gode og glade tyvere. I dag grupperes man om ishuse, grillbarer og bodegaer.

Ved Kastanievej er der i vejkanter set Gærde-Kartebolle (*Dipsacus fullonum*) og Alm. Katost, ved Kildevej Gul Okseøj, mængder af Armenisk Brombær, Have-Snerle, Tornet Salat (*Lactuca serriola*), Krybende Potentil, Cikorie samt Ager-Snerle, Rejnfan og Grå Bynke. Meterhøje Hundepersille med blållilla basis passer på beskrivelsen af Stor Hundepersille (*Aethusa cynapium* ssp. *cynapioides*).

Ved Skippervej er der i et hegn Skov-Løg, Erantis (*Eranthis hyemalis*), Alm. Vorterod, Stinkende Storkenæb og naturligvis Brombær.

Øvrige vejkanter

Eng-Klaseskærm (*Oenanthe lachenalii*)

er et eksempel på en planteart, der i en lang årække ikke blev set på Thurø. Det er også en af de mange arter, som på kortene i TBU-afhandlingerne ved priksignatur er angivet fra øen. I figurteksten til Kransbørste (*Clinopodium vulgare*) på side 24 er omtalt andre arter, der heller ikke igennem mange år er set, for Læge-Oksetunge's (*Anchusa officinalis*) vedkommende aldrig. Her kan suppleres med yderligere 5, som det ville være rart at være stødt på under vore mange ekskursjoner til øen. Det gælder Stiv Star (*Carex elata*) samt Liden Fugleklo (*Ornithopus perpusillus*), Gifttyde (*Cicuta virosa*), Strand-Nellike (*Dianthus superbus*) og Skælrod (*Lathraea squamaria*). Liden Fugleklo har kun S.M. Rasmussen set. Strand-Nellike har vi alle kun set ganske få steder. Den vokser i Fyns Amt bl.a. på Drejø, hvor den i 1995 skulle tælles i mange hundreder. Gifttyde kan for den sags skyld stadig vokse på Thurø, idet de vanskeligt tilgængelige, udstrakte rørsump ved Thurø Bund ikke kan påstås at være gennembotaniserede. Den afbildede er på Thurø kun set af to botanikere, i 1914 af Niels Sørensen og 71 år senere af Erik Vinther fra Fyns Amt.

I en vejkant ved Østerskovvej ved den store P-plads nord for Østerskov, på kortet s. 3 mærket med et P, vokser Humle-

Sneglebælg, Fin Kløver, Gul Kløver, Haremad, Lancet Vejbred, Grå Bynke, Muse-Vikke og Tofrøet Vikke. Sidstnævnte skal omtales specielt, idet den her – og i øvrigt andre steder på Thurø – optræder i usædvanligt store og kompakte bestande, noget, som vi aldrig før har set.

I vejkanterne, i vejrabatter, mellem buske og træer ved Smørmosevænget i sommerhusområdet syd for Smørmose Camping vokser Hulsøvøb, Kirtlet Ducurt, Skvalderkål, Enårig Rapgræs, Alm. Katost, Tveskægget Ærenpris, Feber-Nellikerod, Grøn Høgeskæg, Hvidkløver og Løgkarse; ved juni-besøget i 1995 voksede her nogle op til 3 meter høje Kæmpe-Bjørneklo, for blot at nævne et repræsentativt udsnit. Opvækst af Skov-Elm, Ahorn og Fugle-Kirsebær er set, ligesom der også findes forvildede Judaspenge (*Lunaria annua*).

I vejkanterne fra Enighed og til grusgraven vest for Øgavl vokser Vild Kørvel, Hvidmelet Gåsefod (*Chenopodium album*), Kruket Skræppe, Rank Vejsennep (*Sisymbrium officinale*), Rejnfan, Muse-Vikke, Ager-Padderok (*Equisetum arvense*) og Skvalderkål, af græsser bl.a. Alm. Hundegræs og Draphavre.

I en vejkant nær Skovgård er der over et ca. 100 meter lang strækning set over 10 arter af Mælkebøtte, deriblandt *T. fusciflorum*, *T. aequilobum*, *T. subdahlstedtii* og *T. lucidum*.

Ved Søndervej mellem Thurø By og Øgavl er det om foråret uden besvær muligt at erkende arter som Løgkarse, Dansk Ingefær, Marts-Viol, Vild Kørvel, Vild Løg, Skov-Løg, Korsknep og Peberrod samt Alm. Vorterod, Gåsemad og Gold Hejre. Af Mælkebøtter er der en hel del arter, bl.a. nogle af vore mest almindelige som *Taraxacum pseudoretroflexum*, *T. ekmanii*, *T. sellandii* og *T. subhuelphersianum*.

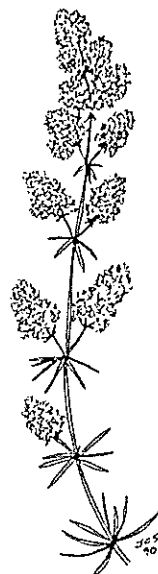
Mark- og haveukrudt

I de hundredevis af haver, der findes i Thurø By, Grasten, Blåby og Gambøt, er der naturligvis en hel del almindelige ukrudsarter. Men der er også, især i noget eller meget forsømt haver, en vrimmel af arter, der oprindeligt ikke har været plantet eller sået på det nuværende voksested. Mange samtaler med haveejere har bekræftet dette. Undertiden har vi selv måttet skønne, om der er tale om forvildede bestande. Der er i afsnittet og i floralisten ikke medtaget arter, hvor vi har været i tvivl om oprindelsen.

I hhv. en kornmark og en rapsmark ved kote 21 nordøst for Eriksholm, som ligger umiddelbart vest for Thurø By, voksede i 1993 bl.a. Lugtløs Kamille (*Tripleurospermum inodorum*), Skive-Kamille, Haremad, Gåsemad, Mark-Forglem-

Gul Snerre (*Galium verum* ssp. *verum*)

er ligesom andre overdrevsarter ikke særlig almindelig på Thurø, da arealet med strandoverdrev og overdrev bortset fra Thurø Overdrev er begrænset. Et af dens voksesteder er på kirkegårdsdiget. En del af den nordlige part af Thurø By, bl.a. i nærheden af kirken, har før bebyggelserne eskalerede, været grusgrave. I grusgrave mangler Gul Snerre sjældent. På kirkegårdsdiget er derudover set Vedbend-Torskemund (*Cymbalaria muralis*), Mellembrodt Star (*Carex polyphylla*), Vedbend (*Hedera helix*) og Haremad (*Lapsana communis*) samt to af de Brombær-arter, der næsten findes overalt på Thurø, *Rubus radula* og *R. vestitus*.

migej, Ager-Stedmoderblomst (*Viola arvensis*), Hvidmelet Gåsefod og Hyrdetaske, alle almindeligt markukrudt over det ganske land.

Fra en mark nord for Skovgård, der ligger ved det inderste af Thurø Bund, skal blot nævnes de store mængder af Flyve-Havre (*Avena fatua*). På Thurø er manden med sækken over skulderen set, men her glimrede han ved sit fravær! Derudover blot Rød Arve (*Anagallis arvensis* ssp. *arvensis*).

I en afhøstet mark mellem Gyldensten og Enighed i øst er der i 1994 set Skærm-Vortemælk, Ager-Stedmoderblomst, Snerle-Pileurt (*Polygonum convolvulus*), Haremad, Enårig Rapgræs, alle "trivialiteter". Også nogle af vore mere ydmyge arter fandtes. Det drejer sig om Rød Arve og ikke mindst den yndige Blåstjerne (*Sherardia arvensis*), som er fundet i omtrent hver eneste brak- eller kornmark på Thurø.

Som ukrudt er der i en have ved Thurøhus i den vestlige del af Byen set Læge-Jordrøg, Filtbladet Kongelys (*Verbascum thapsus*), Opium-Valmue, Fingerbøl, Kæmpe-Margerit (*Leucanthemum maximum*), Gærde-Kartebolle, Have-Løvemund (*Antirrhinum majus*), Liden Singrøn og Gærde-Valmue (*Papaver dubium*). Man kan godt fristes til at tro, at størsteparten af dem tidligere har været udsået/plantet, men det benægter ejeren.

Brakmarker

Thurø har taget sin del af den braklagte jord. Oftest er det uden særlig begejstring, der botaniseres i dem, for man har tit på fornemmelsen, hvad de gemmer på.

Ca. ½ km syd for Gyldensten i øst ligger (1995) en brakmark, som har ligget brak i i hvert fald to år, og som netop har ordinære arter som Lugtløs Kamille, Ru og Alm. Svinemælk, Lancet Vejbred, Alm. Hundegræs, Mark-Forglemmigej (*Myosotis arvensis*), Krybende Hvene og Blød Hejre. Nogle få Alm. Hvede (*Triticum aestivum*) giver et vink om den sidste afgrøde.

En brakmark beliggende umiddelbart vest og nordvest for vejknækket til campingpladen ved Øgavl er i den laveste, noget våde del ned mod Skårupøre Sund så fyldt med op til 4 meter høje Kæmpe-Bjørneklo, som aldrig set. Hvor disse trættende kæmpeurter ikke har skygget vegetationen bort, vokser Lugtløs Kamille, Mark-Forglemmigej, talrige Rød Arve, ligeledes talrige Stortoppet Hvene (*Agrostis gigantea*), Liden Klokke (*Campanula rotundifolia*), Kantet Dueurt, Kiddike (*Raphanus raphanistrum*), Mark-Ærenpris, Ager-Tidsel, Alm. Svinemælk, Snerle-Pileurt samt rester af den sidste afgrøde, marken har båret, Raps (*Brassica napus* ssp. *napus*).

En brakmark i den østlige del af Grasten var i sommeren 1995 gul af "Onde urter", Gul Okseøje.

Vild Kørvel (*Anthriscus sylvestris*).

De blomstrende Mælkebøtters afløser på vejkanterne, Vild Kørvel, er også langs Thurø's mange vejkanter almindelig. Det gælder dog ikke vejkanterne i de mange byområder. I en vejkant ved det stadion, der ligger ved vejen, der fører til dæmningen til Fyn, vokser den sammen med andre, almindelige vejkantarter som Stor Nælde (*Urtica dioica*), Burre-Snerre (*Galium aparine*), Alm. Vorterod (*Ficaria verna* ssp. *bulbifera*), Alm. Røllike (*Achillea millefolium*), Lancet-Vejbred (*Plantago lanceolata*) og Skvalderkål (*Aegopodium podagraria*).

Den nordøstlige del af frugtplantagen ved Eriksholm i nordvest har været kål- og kartoffelmark. I 1995 lå den brak, men to af de arter, der groede der, må være udsået i lighed med mange danske vejkanter og blomsterbede inden for de sidste år. Det drejer sig om Honningblomst (*Phacelia tanacetifolia*) og Blod-Kløver (*Trifolium incarnatum*). Muligvis er Gul Sennep (*Sinapia alba*) og Jordskok (*Helianthus tuberosus*) af samme årsag til stede. Af spontane arter skal blot nævnes Mark-Tusindgylden (*Centaurium erythraea*).

Grusgraven ved Øgavl

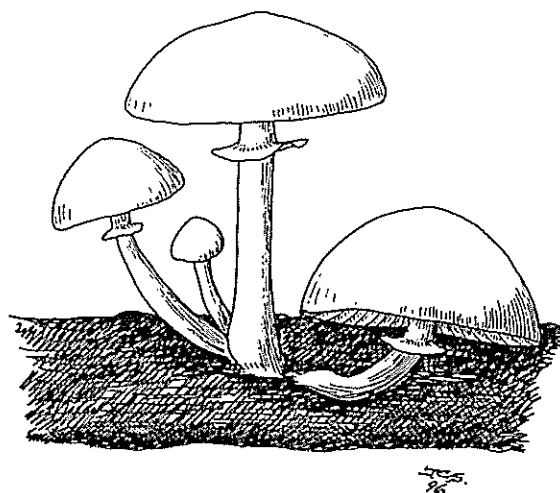
Ved campingpladsen ved Øgavl ligger en nu nedlagt grusgrav, som er i færd med at blive fyldt op med jord, sandsynligvis fra Svendborg. Med det tempo, der er bemærket i 1995, er graven tilintetgjort om et års tid eller to. På jorddyngerne er i 1995 iagttaget nogle få, interessante arter som Mangefrøet Gåsefod (*Chenopodium polyspermum*) og Hjertebladet Gåsefod (*C. hybridum*), foruden Tornet Salat, Sort Natskygge (*Solanum nigrum* ssp. *nigrum*), Liden Torskemund (*Chaenorrhinum minus*) samt dyrkede arter som Tomat, Morgenfrue (*Calendula officinalis*), Rådhusvin (*Parthenocissus quinquefolius*), Kermesbær og Have-Stokrose. Derudover Have-Løvemund og Liguster. Grusgraven har ved tidligere besøg kunnet fremvise arter som Kruset Tidsel (*Carduus crispus*), Alm. Svinemælk, Vild Gulerod, Kæmpe-Bjørneklo, Følfod, Lådden Dueurt, Aften-Pragtstjerne (*Silene alba*), Bugtet Kløver og Hvas Randfrø, af græsser Alm. Rajgræs, Alm. Hvene, Fløjlsgæs og Tidlig Dværgebunke. I bunden var der tidligere en del buske af Selje-Pil, Stilk-Eg, Vorte-Birk og Fugle-Kirsebær. Disse er nu begravet under tonsvis af jord.

Vokshatte på Thurø Overdrev

Vokshat (på latin *Hygrocybe*, dvs. våd hat) er en slægt af mest små og farvestrålende svampe med voksagtige lameller, der i Danmark omfatter knap 50 arter. De fleste vokshattearter danner formentlig mykorrhiza (svamperod) med tørbundsgræsser på mager bund. Derfor er deres foretrukne levesteder overdrev – landsbyernes

Porcelænschat (*Oudemansiella mucida*)

I skovbrynet ud mod Thurø Overdrev kan ses frugtlegemer af Porcelænschat. Denne smukke, men slimede svamp vokser her på gamle egestammer – mærkværdigt, fordi arten normalt foretrækker at nedbryde gamle bøgestammer, som også kan beundres her. Porcelænschat voksede her stadig i 1994, før Fyns Statsskovdistrikt i vinteren 1995 fandt på at bringe et nyt kreaturhegn (i sig selv udmærket!) ud via en enorm marsktraktor på årets måske allerfugtigste tidspunkt. Dét kostede 3 meter artsrig overgang mellem skov og overdrev, hvilket imidlertid forhåbentlig vil genoprettes over de kommende årtier. Med andre ord: De af skovbrynets grene, der ragede ud på overdrevet, blev fjernet for at slå nogle træpæle i. Porcelænschat vil dog utvivlsomt dukke op igen, ligesom den sikkert findes andre steder i Thurø Østerskov.

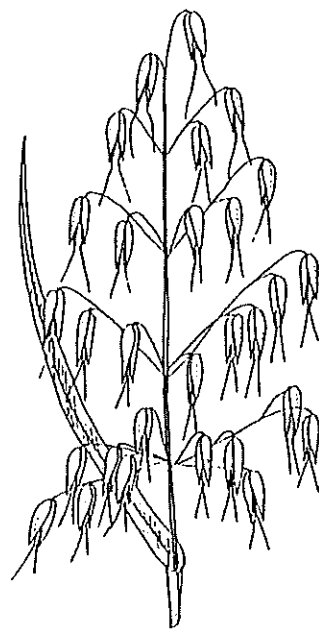
førindustrielle fælles græsningsarealer, hvis de stadig er nogenlunde upåvirkede af pløjning, gødskning, sprøjtning og kvælstofnedfald. Spredes der kunstgødning på et overdrev, forsvinder vokshatte-
ne øjeblikkeligt. Vokshatte er således ledearter for overdrevslokaliteter af betydelig naturmæssig værdi, hvor også sjældne planter, laver, insekter, fugle, pattedyr mv. findes. I "Rødliste 90" (Asbirk & Søgård 1991 (red.) efter Vesterholt & Knudsen 1990) opføres 23 arter eller omtrent halvdelen af de danske vokshattearter.

Thurø Overdrev er den eneste lokalitet på Thurø, hvor der hidtil er fundet vokshatte. Til gengæld er her fundet ikke færre end 19 arter, hvilket pt. placerer lokaliteten som den artsrigeste vokshatte-
lokalitet i Fyns Amt (ved siden af Rødme Svinehaver nord for Svendborg). Samtidig kan Thurø Overdrev ifølge Rald (1985) klassificeres som værende af national betydning, idet her findes mindst 17 arter af Vokshat. Der er næppe tvivl om, at Thurø Overdrev ved flere besøg når op på flere end 19 arter (desværre foreligger ingen gamle fund, som de f. eks. kendes fra Jægersborg Dyrehave nord for København). Thurø Overdrevs vokshattehistorie begynder nemlig så sent som i 1990, idet HT dog så en gul art under kædeeftersøgning af Skrueraks i efteråret 1987.

Mykologen Jacob Heilmann-Clausen besøgte i 1990 Thurø Overdrev den 23. oktober og fandt ikke færre end 16 arter af Vokshat: Brusk-Vokshat (*Hygrocybe laeta*), Cinnober- (*H. coccinea*), Eng- (*H. pratensis*), Gråbrun (*H. fornicata*), Gul (*H. chlorophana*), Honning- (*H. reidii*), Hvidløgs- (*H. helobia*), Kegle- (*H. conica*), Liden (*H. insipida*), Papegøje- (*H. psittacina*), Ruslæder- (*H. russo-coriaceus*), Skarlaget- (*H. punicea*), Slimet (*H. unguinosa*), Snehvid (*H. virginea*), Tæge- (*H. quieta*) og Voksgul Vokshat (*H. ceracea*). Flere af arterne er ikke set siden. Det gælder Eng-, Honning- og Slimet Vokshat samt de 2 rødlistede Gråbrun og Hvidløgs-Vokshat. Dog handler vokshattejagt også i høj grad om at søge på det rette tidspunkt, hvad JH-C har en veludviklet næse for. Den noget magrere høst i de følgende år (skønt afholdelse af f.eks. 3 svampeekskursioner, dog ikke specielt efter vokshatte) kan imidlertid også hænge sammen med en meget stor fåre-

Flyve-Havre (*Avena fatua*)

tidligere også kaldet Skæghavre, Sorthavre, Svinehavre, Græshavre m. fl. er et skadeligt ukrudt og skal ved lov af 1956 bekæmpes. At det tidligere var et stort problem for landbruget, viser tal, der refereres af Anfred Pedersen i TBU-afhandlingen om græssernes udbredelse i Danmark (TBU 39a). I 1954-56 viste undersøgelser, at 86% af landejendomme i Sydsjælland var inficeret med Flyve-Havre mod 6% på Fyn, og i Thisted Amt var tallet 7½%. Det er – om ikke sjældent – så ikke nær så ofte, vi ser den i dag, varierende fra landsdel til landsdel. På Fur (Wessberg 1993) var den hyppig, men på Thurø er den endnu hyppigere. Så meget har vi ikke før set af den. Værst var den i 1995 i marker ved Nyhavegård og Skovgård. Et stykke tid før høst havde "manden med sækken" absolut ikke været på besøg, og det er noget tvivlsomt, om han senere er dukket op. I øvrigt er en ny lov om bekæmpelse af Flyve-Havre undervejs, idet landbrugs- og fiskeriminister Henrik Dam Kristensen har fremsat forslag gående ud på, at der kan gives bøde for overtrædelse af loven (Jyllands-Posten 16. januar 1996). Vi troede, at det havde været sådan i mange år.

flok – får er inkarnerede "skurehatte-conoisseurs". Fåreflokken er imidlertid pr. 1995 afløst af kreaturer og heste, så der skulle være gode chancer for mange vokshattefund i de kommende år. I 1994 nyfandtes Bitter (*Hygrocybe reae*), Mønje- (*H. miniata*) og Slimstokket Vokshat (*H. glutini-pes*) på Thurø Overdrev. Bitter Vokshat, den eneste bittert smagende danske art ("kysseprøven" vil øjeblikkelig afsløre bitterheden), opkaldt efter mykologen Rea, blev fundet på ekskursionen i forbindelse med De Vilde Svampes Dag af Peter Michael, Odense.

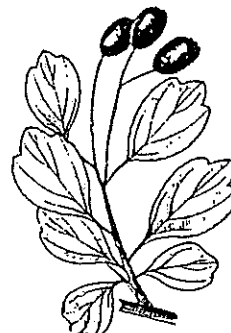
Flest vokshatte på Thurø Overdrev, såvel kvalitativt som kvantitativt, finder man normalt på den centrale, tørneklædte overdrevsknold – hyppigere arter som Cinnober-, Gul, Liden, Papegøje-, Snehvid og Voksgul Vokshat er næsten sikre her. Gul Vokshat er fundet flest gange, nemlig 7 – et af fundene udgjordes dog af et halvråddent frugtlegeme, afsparket af et får. Også rødlistearterne Gråbrun, Hvidløgs-, Skarlagens- og Tæge-Vokshat er set her. Vokshatte optræder dog også på Thurø Overdrevs øvrige, ikke alt for saltprægede overdrevspartier fra det ugræssede strandoverdrev mod øst til overdrevet ved den lille mose mod vest. På Thurø Overdrev kan man også møde (ikke nyde!) den hallucinogene Spids Nøgenhat (*Psilocybe semilanceata*), ligesom Jacob Heilmann-Clausen her har fundet endnu en rødliste-art, Mel-Rødblåd (*Entoloma prunuloides*).

Den botaniske undersøgelse af Thurø

Den første, der angiver planter fra Thurø, er, så vidt vi ved, **Morten Thomsen Lange** (1824–1875, 1849 cand. theol., 1856 skolebestyrer i Sorø, 1862–64 præst i Angel og fra 1866 residerende kapellan i Nyborg). Sammen med sin ældre broder, Johan Lange, undervistes de af morfaderen M.T. Bredsdorff, der var præst i Vester Skerninge mellem Fåborg og Svendborg og en dygtig botaniker, I den første danske egnsflora "Den sydfynske Øgaards Vegetation" publiceret i "Videnskabelige Meddelelser fra Naturhistorisk Forening i København" (1857) nævner M.T. Lange en del arter, som han har fundet på sine ture til Thurø, blandt disse Brudurt (*Herniaria glabra*), som han på Sydfyn, Tåsinge, Thurø og Avernakø og betegner som "alm. – t. alm.", Skælrod (*Lathraea squamaria*), Røderod (*Neottia nidus-avis*), Ager-Løvemund (*Misopates orontium*) og Alm. Bingelurt (*Mercurialis perennis*). Sidstnævnte betegnedes som almindelig på Thurø, men den er siden kun set af P.M. Pedersen, som omtales senere. Emil Rostrup, jf. næste side, har i "Lollands Vegetationsforhold" i "Videnskabelige Meddelelser" (1864) et tillæg til "Den sydfynske Øgårds Vegetation". Her oplyses om yderligere et fund

Alm. Hvidtjørn (*Crataegus laevigata*).

Et sagn siger, at Ellen Marsvin engang spillede med Kong Chr. IV og tabte Thurø. Fruen udbad sig at måtte beholde øen, til hun havde høstet en udsæd, og fik dette tilstået. Nu besåede fru alle marker og enge med tjørne – og beholdt den. De gamle tjørne på Thurø Overdrev kaldes da også Ellen Marsvins Tjørne. Sagnet symboliserer vel, at hoveriet under Ellen Marsvin, der i 1618 købte Kjærstrup (Middelalderens Valdemarsslot) på Tåsinge, hindrede bønderne i at dyrke deres egen jord. Om Alm. Hvidtjørn er der blot at sige, at den i modsætning til Engriflet Hvidtjørn (*C. monogyna*) kun findes nogle få steder på Thurø. Retteligt bør der byttes om på navnene, for medens man vel ser Engriflet Hvidtjørn 25 gange, ser man kun én gang Alm. Hvidtjørn.

af M.T. Lange. Det gælder *Montia rivularis*, som dengang blev anset for at være identisk med Stor Vandarve. I et arkiv fra Naturhistorisk Forening for Fyn, nedskrevet af H.C. Hansen (kopi deponeret på Botanisk Museum), optræder M.T. Lange med adskillige fund, der ikke forekommer i andre referencer. Der er stor sandsynlighed for, at H.C. Hansen har gennemgået kartoteket på Botanisk Museum. En ny, men meget tidskrævende gennemgang vil utvivlsomt bringe flere Thurø-fund for dagen.

Også **Emil Rostrup** (1831–1907, 1858–83 seminarielærer i Skårup på Østfyn, senere plantepatolog ved Landbohøjskolen, forfatter til mange udgaver af "Rostrups Flora"), har været på Thurø først i 1860'erne, for vi har fra Botanisk Museum kendskab til to af de arter, han har fundet. Det drejer sig om Kvan (*Archangelica litoralis*) og Baltisk Ensian (*Gentianella campestris* ssp. *baltica*).

I **Johan Langes** "Haandbog i den danske Flora" (1864) har vi ved gennemgang fundet 3 angivelser fra Thurø. En af dem er Stor Vandarve som ovenfor. De to andre er Vedbend–Vandranunkel (*Ranunculus hederaceus*), som han angiver, er fundet af M.T. Lange, og Rødbrun Kogleaks (*Blysmus rufus*), fundet af Emil Rostrup. Hvor de er fundet på Thurø, er ikke oplyst. Derudover har vi fra Museet fået kendskab til yderligere 10 fund af M.T. Lange, bl.a. af Kær–Dueurt (*Epilobium palustre*), Lund–Fredløs (*Lysimachia nemorum*) og Gul Frøstjerne (*Thalictrum flavum*).

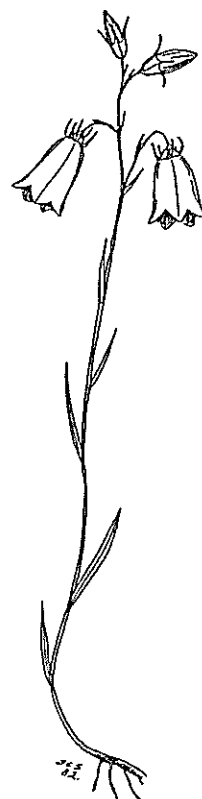
I Botanisk Tidsskrift 14 i artiklen "Oversigt over de i Aarene 1879–83 i Danmark fundne sjældnere eller for den danske Flora nye Arter" oplyser Joh. Lange (1818–1898, 1842–52 bl.a. assistent og bibliotekar i Botanisk Have, 1856–58 konstitueret direktør for Botanisk Have, 1858–93 docent i botanik ved Den kongelige Veterinær- og Landbohøjskole, 1892 professor, en af vore mest fremragende botanikere) og **Hans Mortensen** (1845–1908, 1845–49 huslærer på Falster, 1849–53 lærer på den Classenske Agerbrugsskole på Næsgård ved Stubbekøbing, 1856–96 seminarielærer på Jonstrup Seminarium, i en årrække leder for Botanisk Forenings plantebytning), *Gentiana campestris* og Kvan som fundne på Thurø. Der er nok ingen tvivl om, at den førstnævnte må være Baltisk Ensian, som på Thurø tidligere var fundet Rostrup, og som Alfred Hansen omtaler fra Thurø Overdrev (Bot. Tids. 58: 302). Begge arter er set af Emil Rostrup. For Baltisk Ensian's vedkommende har Lange også set arten.

Også i 1880 har Emil Rostrup været på øen, idet der på Botanisk Museum befinder sig herbarieeksemplarer af Skrueaks (*Spiranthes spiralis*), det første fra øen af denne "underlige" orkidé, som nu anses for at være forsvundet, jf. figurteksten side 6.

I en lille floraliste "Liste over sjældnere Planter" i Flora og Fauna – Aarbog for Naturvenner og naturhistoriske Samlere" (1902) nævner **P.M. Pedersen** (1863–1950, lærer på Sørup Højskole ved Svendborg, ved Vallø

Liden Klokke (*Campanula rotundifolia*).

Kært "barn" har mange navne. To af de mest brugte om denne art er vel Blåklokke og Rundbladet Klokke. Derudover har den båret – og gør det måske stadig lokalt – navne som Fingerbøl, Prinsessens Fingerbøl, Fandens Fingerbøl på Agersø i Store Bælt, Småklokker, Kirkeklokke, Fængelhætte og flere andre. Manglen på overdrev og strandoverdrev er vel årsagen til, at denne herlige sommerblomst ikke ligefrem vælter frem på Thurø. Et af dens få vokseteder er en skrænt ved Bergmannsvej mellem Thurø By og Blåby. Her vokser den i selskab med Smalbladet Høgeurt (*Hieracium umbellatum*), Lyng–Snerre (*Galium saxatile*) og Gyvel (*Sarothamnus scoparius*).

Højskole og i Bramminge, og den, der i 1893 startede det netop nævnte tidsskrift), fra Thurø Vedbend-Torskemund (*Cymbalaria muralis*). I årgang 1903 af samme tidsskrift skriver han om Skrueaks, at den "Findes endnu ret talrig paa Thurø Overdrev". Vi ved med sikkerhed, at han i årene 1898–1915 har besøgt Thurø mange gange.

I 1902 har **C.H. Ostenfeld** (1873–1931, inspektør ved Botanisk Museum 1900–1918, professor ved Landbohøjskolen og Københavns Universitet, fra 1923 direktør for Botanisk Have, formand for TBU-undersøgelserne, en fortrinlig botaniker) været på Thurø sammen med **Otto Møller** (født 1876, læge). De har samlet Skrueaks, som ligger på Botanisk Museum.

I 1904 fandt **Axel Johansen**, Kolding, Alm. Strandkamille (*Tripleurospermum maritimum* ssp. *salinum*) på Thurø. Brevet med oplysningen ligger på Museet.

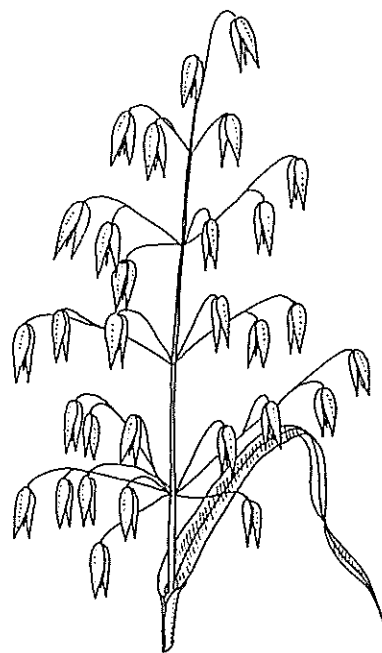
Direktør **Svend Andersen** (1889–1951, en af vore mest entusiastiske amatør-botanikere), har også besøgt øen adskillige gange, første gang i følge papirer på Botanisk Museum så tidligt som i 1907, hvor han i forbindelse med TBU-undersøgelsen fandt Sodaurt (*Salsola kali*). Fra den tidlige periode kendes desuden Strand-Mandstro (*Eryngium maritimum*). Ialt har vi kendskab til 7 besøg på øen. Det næste, i 1923, resulterede i fund af Dværg-Perikon (*Euphorbia humifusum*), Bakke-Gøgelilje (*Platanthera bifolia* ssp. *bifolia*) og Børste-Kogleaks (*Scirpus setaceus*), fra 1924 Skov-Gøgeurt, fra 1925 Kålurt (*Conringia orientalis*), Småhaget Pigfrø (*Lappula myosurus*), Citronmelisse (*Melissa officinalis*) og Korn-Valmue (*Papaver rhoeas*). 1926-besøget gjaldt, så vidt det vides, kun laver. I 1927 fandt han Sarepta-Sennep (*Brassica juncea*). Derefter er der tidsmæssigt et stort spring til 1943, da han fandt Hedelyng (*Calluna vulgaris*) og Vandportulak samt endnu en gang Bakke-Gøgelilje; men langt de fleste af Svend Andersens fund er i hans meget omfangsrige liste over sydfynske fund, deponeret på Museet, uden årstal. En gennemgang af TBU-kartoteket vil givetvis resultere i årstal på de fleste. Under et af sine besøg må han have talt med en thuriner, Anna Madsen, som olyste til ham, at hun havde fundet Kær-Storkenæb (*Geranium palustre*) på øen. Den er med i vores floraliste

I 1909, 1910, 1911, 1915 og 1919 har **Edvard Keld** aflagt Thurø besøg. Fra 1909 kendes Vandportulak (*Peplis portula*) fra Thurø Bymose, fra 1910 Skov-Gøgeurt (*Dactylorhiza maculata* ssp. *fuchsii*), Tyndakset Gøgeurt (*Orchis mascula*), Salep-Gøgeurt (*O. morio*) og muligvis Rederød (*Neottia nidus-avis*), som han fandt i "Thurø Lille Østerskov", fra 1911 Lav Tidsel (*Cirsium acaule*). Vi kender ingen af hans fund fra 1915 og 1919, men de to Høgeurt-arter Høgeurt-arter, *Hieracium neopinnatifidum* og *H. vulgatum*, er muligvis fra disse år.

En botaniker, adjunkt **N. Sørensen** fra Svendborg, har også i forbindelse med TBU-undersøgelserne besøgt Thurø, i 1910 og 1914. Vi ved, han har samlet Salep-Gøgeurt, og at han til Botanisk Museum har indberettet, at han den 14. november 1914 fandt Skov-Storkenæb (*Geranium sylvaticum*) på Thurø. Trods det meget sene tidspunkt har vi ikke fundet grund til at tvivle om fundets rigtighed, selv om han er den eneste, der har set arten. Den er da også medtaget på TBU-kortet. Derudover ligger der på Museet en liste med 35 arter, alle

Alm. Havre (*Avena sativa*).

På større øer som Thurø mangler vore 4 kornarter sjældent. Forekomsten ved vejkanter stammer utvivlsomt fra mistede kerner under transport – evt. fra den nyhøstede mark og til laden, kornfirmaet eller siloen. Ved affaldshenkastninger, på jorddynger og i fordums grusgrave findes de ligeledes ofte.

fundet i 1914. Det er meget muligt, at han har slået følge med Edvard Keld, som lige er omtalt. I øvrigt deltog N. Sørensen i 1919 i Botanisk Forenings ekskursion til Thurø. I referatet, udarbejdet af O. Paulsen, skrives i en fodnote: "Rubus-arterne demonstreredes af den udmærkede Rubus-kender, Adjunkt Sørensen fra Svendborg".

I Flora og Fauna 1911 findes en "Fortegnelse af sjældne Planter", udarbejdet af P.M. Pedersen. I listen, der omfatter 46 arter, er nævnt Liden Vandarve (*Montia minor* – nu *M. fontana* ssp. *chondrosperma*), Storbladet Lind (*Tilia platyphyllus*), Spæd Kløver (*Trifolium filiforme* – nu *T. micranthum*) og Bleg Fuglegræs (*Stellaria apetala* – nu *Stellaria pallida*) – fra Thurø.

På Museet ligger et brev fra pastor F.L. Høeg med oplysning om et fund fra 1912 af Kær-Svine-mælk (*Sonchus palustris*), fra 1918 et andet om Gærde-Kartebolle (*Dipsacus fullonum*).

I Flora og Fauna, 1915, findes en artikel "Thurø" af P.M. Pedersen, hvori han nævner en del arter fra øen, som han i øvrigt beskriver som "særdeles interessant i floristisk Henseende". Ialt omtaler han fra Thurø 44 arter, bl.a. 5, som kun han har set. Det drejer sig om Stor Stjerneskærm (*Astrantia major*), også fundet i 1903, Småbladet Milturt (*Chrysosplenium oppositifolium*), Tykbladet Mælde (*Atriplex glabriuscula*), Eng-Ensian (*Gentianella uliginosa*) samt en Mælkebøtte-art, *Taraxacum hamatum* fra sektionen "Krogfliget Mælkebøtte".

Samme år har en af vore mest fremtrædende botanikere, Knud Wiinstedt (1878–1964, kgl. operasanger, fra 1927–59 konservator ved Botanisk Museum), første gang besøgt Thurø. Fra dette år kendes fra en liste på Museet 21 arter med bl.a. Liden Vintergrøn (*Pyrola minor*), Samel (*Samolus valerandi*), Tandrod (*Dentaria bulbifera*) og 4 Høgeurt-arter.

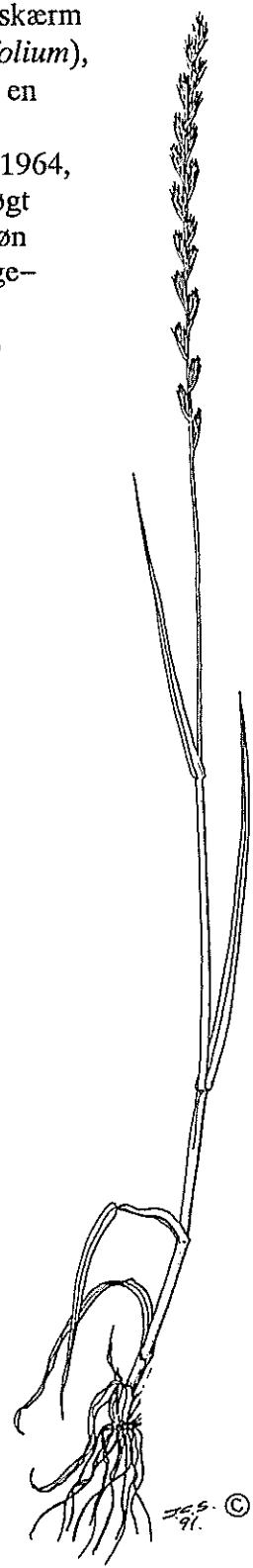
Den 28.–29. juni 1919 besøgte 10 medlemmer af Dansk Botanisk Forening Thurø og Tåsinge. Flere lokaliteter på Thurø besøgte på førstedagen. Under ekskursionen så de ialt 105 arter, som i vores floraliste er mærket 1919 (OP), da professor Ole Paulsen har udfærdiget referatet i Bot. Tids. 37: 55–58. Jens Chr. Schou har meddelt os, at der fra 1919 ligger belæg af Høgeurt-arten *Hieracium pseudanfractum* fra Thurø, samlet af C.H. Ostenfeld. Da Ostenfeld var deltager i den netop nævnte ekskursion, har han efter alt at dømme samlet Høgeurten under denne.

Repræsentant Hans Christian Hansen har besøgt Thurø adskillige gange. I Naturhistorisk Forening for Fyns arkiv nævnes følgende årstal: 1920, 1925, 1930, 1940, 1942, 1943, 1945, 1946, 1947 og 1948. Den 30. november 1954 holdt H. Chr. Hansen foredrag i Naturhistorisk Forening med titlen "Foreningens botanisk-topografiske undersøgelser på Fyn". Arkivet er formentlig i sin imponerende helhed skrevet af H.C. Hansen – bl.a. under besøg på Botanisk Museum i København. Mest interessante er dog de fund, der ikke er kendt på Museet – herunder de mange fund af arkivaren selv. I Naturhistorisk Forening

for Fyn's kartotek, omtalt på de foregående sider, er nævnt 15 af hans fund.

Alm. Rajgræs (*Lolium perenne*).

Steder på strandoverdrevet, hvor mennesker færdes, stier, Sct. Hansbål, windsurfing-start, biler osv., alt, hvad der ødelægger vore strandoverdrev, der er Alm. Rajgræs normalt at finde. Thurø er ingen undtagelse. Et af dens utallige voksesteder er strandoverdrevet ved "Smørmose-Camping", hvor der også vokser andre, meget almindelige arter som Alm. Kvik (*Elytrigia repens*), Kruget Skræppe (*Rumex crispus*), Høst-Borst (*Leontodon autumnale*) og Ager-Snerle (*Convolvulus arvensis*).

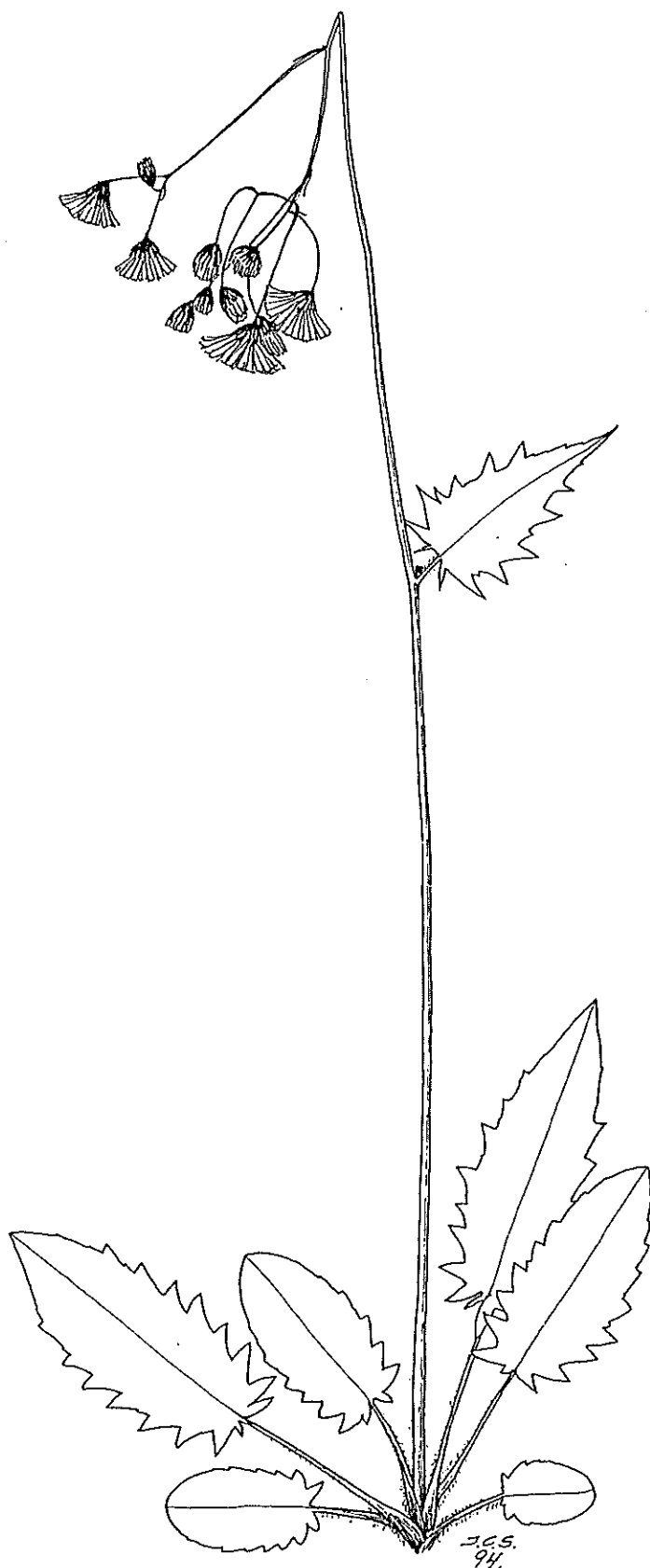
På sin 3 år lange færd til over 100 af de danske øer besøgte **Achton Friis** sammen med sin rejseledsager, maleren Johannes Larsen, Thurø i 1921. Stik mod sædvane er der i beskrivelsen af Thurø kun 2 plantearter, det har været muligt at sætte navn på. Det drejer sig om Bøg (*Fagus sylvatica*) og Tagrør (*Phragmites australis*).

I 1923 besøgte købmand **Harald Ejlstrup** Thurø. Vi kender kun til ét fund fra hans side, Rank Evighedsblomst (*Gnaphalium sylvaticum*).

Mellem 1926 og 1938 har 7 botanikere besøgt Thurø. Fra dem alle ligger der på Botanisk Museum belæg af Skrueaks. Det drejer sig fra 1926 om **Jonas Olsen**, fra 1928 om "en dr. Christensen", fra 1933 om Knud Wiinstedt og **J. Lindhard**, fra 1934 om **Richard D. Enevoldsen** og **Svend Kjerulff Petersen** og endelig fra 1941

Hieracium grandidens

er oprindeligt indslæbt til herregårdsparker sammen med en art som Bleg Frytle (*Luzula luzuloides*), men den er nu fuldstændig naturaliseret og forekommer spredt over det meste af landet, dog undtaget Nord- og Vestjylland. Ikke færre end 15 arter af *Hieracium*-slægten er fundet på Thurø, hvilket er mange gange flere end på nogen anden ø i ø-floraserien, og det er højst usædvanligt i så snævert et område med øens blot 7½ km². Årsagen er først og fremmest Thurø's beliggenhed samt det relativt store areal med skov. Udover Håret Høgeurt (*H. pilosella*), Smalbladet Høgeurt (*H. umbellatum*), Pomerans-Høgeurt (*H. aurantiacum*) og Lancetbladet Høgeurt (*H. lactucella*) drejer det sig bl.a. om sjældne eller relativt sjældne arter som *H. gratiosum*, *H. pseudanfractum*, *H. subaustrium*, *H. sublactuceum* og *H. virescens* samt *H. pseudotorticeps*. Den afbildede, som hører til Sect. *Silvaticiformia*, er vel den hyppigste Høgeurt på Thurø, når der ses bort fra de to førstnævnte i figurteksten. Det skal nævnes, at vi ikke selv har fundet alle, jf. floralisten.

om **Holger Dahl**. Derudover kender vi med undtagelse af Knud Wiinstedt intet til deres eventuelle øvrige fund fra øen. Fra Wiinstedts side kender vi fra dette år til et belæg af Spydbladet Torskemund (*Kickxia elatina*), som findes på Botanisk Museum.

I 1938 har **Axel B. Klinge** (1907–1963, direktør, formand for Randers Naturhistoriske Forening og en fortrinlig mykolog) været på Thurø. På Museet ligger også fra ham belæg af Skrueaks.

Samme år og i 1939 har **J. Harbou** aflagt øen et visit. Fra 1938 kendes Kødfarvet Gøgeurt (*Dactylorhiza incarnata* ssp. *incarnata*) og Skrueaks, fra 1939 Skov-Gøgeurt (*D. maculata* ssp. *fuchsii*) og endnu en gang Skrueaks.

I 1939 besøgte Edvard Keld igen Thurø. Hans sidst kendte besøg ligger ca. 30 år tidligere. Fra 1939 kendes fund af Ægbladet Fliglæbe (*Listera ovata*) fra "Morten Nielsens Skovmaal". Det var da første gang, arten blev fundet på Thurø.

Også J. Lindhard har været på Thurø dette år. Han har indberettet fund af Høgeurt-arterne *Hieracium grandidens* og *H. subaustrium*.

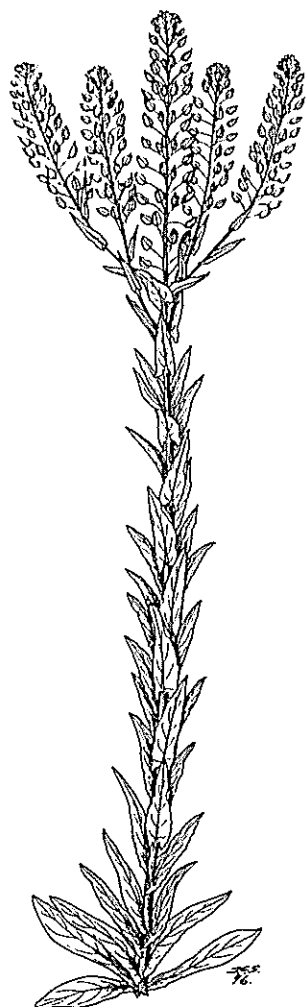
Lærer **Søren Marinus Rasmussen** har besøgt Thurø nogle gange. Det ældste, daterede fund, vi kender til, er Vinge kurv (*Helminthotheca echioides*) fra 1943. En floraliste med titlen "Findesteder for danske Karplanter fundne af S.M. Rasmussen", er indleveret til Museet og rummer 15 arter, hvoraf kun nogle få er daterede. Et eftersyn i TBU-kartoteket vil vel også i dette tilfælde give de manglende oplysninger. Ud over Vinge kurv er der bl.a. tale om Storblomstret Kodriver (*Primula vulgaris*), Tandet Sødgræs (*Glyceria declinata*) Håret Kortstråle (*Galinsoga parviflora*), Rosen-Katost (*Malva rosea*) og Liden Fugleklo (*Ornithopus perpusillus*). Han er den eneste, der har set sidstnævnte.

I TBU-arkivet foreligger oplysning om fund af Strand-Nellike på Thurø. Finderen var **Thorvald Sørensen** (1902–1973, specialist i arktisk botanik, videnskabelig assistent ved Botanisk Museum 1935–43, fra 1953 professor ved Afdelingen for Systematisk Botanik ved Landbohøjskolen, en særdeles dygtig botaniker). Hvornår han var på Thurø, ved vi ikke; men det kan meget vel have været mellem S.M. Rasmussens besøg i 1943 og Alfred Hansens i 1946.

I 1946 og igen i 1947 var **Alfred Hansen** på Thurø. Fra første besøg kendes Lav Tidsel. Fra 1947 Kattefod (*Antennaria dioica*) og Vår-Star (*Carex caryophyllea*). Begge arter er han ene om at have

Salomons Lysestage (*Lepidium campestre*)

betegnes i Johan Langes "Haandbog i den danske Flora" fra 1888 som almindelig i de fleste egne på Øerne, i Jylland sjældnere. Den tid er forlængst ovre. Salomons Lysestage må i dag karakteriseres som sjælden overalt i Danmark. Det er da også mange år siden, den sidst er set på Thurø, og den er i øvrigt kun set af én person, nemlig af P.M. Pedersen, som i tidsrummet fra 1898–1910 betegnede den som "ret almindelig". Dens forsvinden må være gået meget hurtig, for to andre botanikere, N. Sørensen og Knud Wiinstedt, besøgte begge Thurø kort ind i dette århundrede, og ingen af dem nævner arten, hvad de sandsynligvis ville have gjort, om den stadig var på øen. Salomons Lysestage hører til den gruppe arter, som altid vækker begejstring, når man på ekskursioner støder på den, beklageligvis nu sjældnere og sjældnere. Oprindeligt er den indført, men er nu naturaliseret, "ofte" på kystdiger og jernbanedæmninger samt i grusgrave.

fundet.

I 1949, 1950 og 1953 besøgte S.M. Rasmussen atter Thurø. Fra sidstnævnte besøg kendes Liden Fingeraks (*Digitaria ischaemum*), som han fandt "øst for broen", Strand-Firling (*Sagina maritima*), Kær-Svinemælk og Jordskok (*Helianthus tuberosus*).

På **Dansk Botanisk Forenings** ekskursion til de sydfynske øer 5.-7. august 1956 besøgte Thurø på sidstedagen, men kun, fordi der var tid tilovers. I referatet, udarbejdet af Sv-E. Sandermann Olsen og Alfred Hansen, oplyses, at man gjorde holdt ved "en grusgrav nær dæmningen til Fyn" og her genfandt Liden Fingeraks. Desuden fandt deltagerne Glat Kongepen (*Hypochoeris glabra*), Tusindstråle (*Telekia speciosa*) og Stortoppet Hvene (*Agrostis gigantea*). Vi har set Tusindstråle i et "hengemt" havehjørne nær Nordodde, altså i luftlinie bare 100 meter fra dæmningen til Fyn. Det meste af bebyggelserne i dette område er fra tiden efter ekskursionen. Da netop området er meget kuperet, hvad områder med grusgrave ofte er, er der næppe tvivl om, at begge fund er fra samme lokalitet. Blandt deltagerne var de to svampekendere, **J.E. Bregnhøj Larsen** og **Valdemar Peder-sen**, Thurø, som lavede svampeliste fra turen.

Også i 1956 var Alfred Hansen på øen. Fra denne tur kender vi til genfundet af Glat Kongepen.

I 1958 besøgte lektor Knud Jakobsen øen og fandt Spæd Kløver.

I 1959 var professor **Kai Larsen** på Thurø. Vi kender til 5 arter, han så. Det drejer sig om Sød Astragal (*Astragalus glycyphyllus*), Skov-Hullæbe (*Epipactis helleborine*), Sort Fladbælg (*Lathyrus niger*), Skov-Gøgellilje (*Platanthera chlorantha*) og Hare-Kløver (*Trifolium arvense*).

I 1963 har **Carlo Hansen** været på Thurø. Det eneste fund, vi kender til, er Skov-Hullæbe.

I 1966 var Alfred Hansen atter på Thurø. I "Nye floristiske fund og iagttagelser, mest fra 1966" i Bot. Tids. 63: 378-82 omtaler han sit fund af 5 Skrueaks-planter og knyttede dertil følgende bemærkninger: "Bl.a. på grund af samleres efterstræbelser formodedes den forsvundet fra dette finde-sted, hvor den har været kendt igennem en lang årrække", og "Da Thurø sogneråd har frabedt sig yderligere sommerhusbebyggelser på øen end den allerede eksisterende, er der måske en chance for

Leverurt (*Parnassia palustris*).

I TBU-afhandlingen vedrørende Saxifragaceernes udbredelse i Danmark (TBU nr. 11, 1943) skriver Mogens Hoff, at "Den findes udbredt over hele Landet og er almindelig i de fleste Distrikter, omend den visse Steder kan være mindre hyppig, som f.eks. på Lolland-Falster og Langeland. I de godt 50 år, der siden er forløbet, er det gået helt galt med de områder, Leverurt er knyttet til: fugt-ige enge og moser. På grund af en overdreven tørlægning må denne vakre plante i dag karakteri-seres med et andet ord end "almindelig", for den er nu beklageligvis i de fleste områder sjælden som andre fugtigbundsarter, f.eks. Vibefedt (*Pinguicula vulgaris*), Sump-Hullæbe (*Epipactis pa-lustris*), Butfinnet Mangeløv (*Dryopteris cristata*), Engblomme (*Trollius europaeus*) og Bredbladet Kæruld (*Eriophorum latifolium*). Leverurt er kun set af en af de mange botanikere, der har været på Thurø, nemlig Svend Andersen. Hvornår han stødte på den, ved vi ikke, men findestedet lå ved Thurø's vestkyst.

at bevare Thurø Overdrev i dets nuværende tilstand og dermed måske sikre plantens fortsatte eksistens på stedet". Ak, ja. Sådan skulle det ikke gå. Ud over Skrueaks fandt han dennegang Skov-Gøgelilje.

Bach. scient. **Karen Thingsgaard** besøgte i 1979 Thurø Overdrev, hvor hun som den hidtil sidste så Skrueaks. Samme botaniker besøgte Thurø Overdrev i 1981, 1982 og 1983 i et forsøg på at genfinde orkidéen.

I 1981 var **Anfred Pedersen** på en kort visit for at finde Brombær til sin kortlægning. Det blev til 12 arter, heraf 8 til Sect. Rubus, 4 til Sect. Corylifolii.

Feltbotanisk Klub besøgte den 7. juli 1984 Thurø i forbindelse med klubbens årlige sommerlejr. I en rapport fra lejren, udarbejdet af biolog **Søren Grøntved Christiansen** og Karen Thingsgaard, indgår floralister fra Thurø Østerskov (herunder en nærmere undersøgelse af Tyndakset Gøgeurts biologi) og Thurø Overdrev.

Flere andre botanikere har besøgt Thurø Overdrev på jagt efter Skrueaks. I nyere tid **Gudmund Fajstrup**, Middelfart (hver efter-sommer fra 1979 til 1995) og seminarielektor **Ditlev Mortensen**, der i slutningen af 1950'erne har set Skrueaks et andet sted end Karen Thingsgaard (pers. medd. til HT). Ditlev Mortensen har ledet flere ture i forbindelse med De Vilde Blomsters Dag på Thurø Overdrev og i Thurø Østerskov, bl.a. sammen med skovrider **Hans Mandøe** og seminarielektor **Johannes Nielsen**.

Lærer **Per Sønnichsen** har for Dansk Botanisk Forening, Fynskredsens Lokalitetsregister, besøgt Thurø Overdrev og Thurø Østerskov den 1. september 1985 (med **Thor Hestnes**), den 24. juni 1987 (med **Per Rasmussen**) og den 30. aug. 1987 (se under HT). Sidstnævnte besøg foregik som en søgning i kæde efter Skrueaks.

I forbindelse med Fyns Amts strandengsundersøgelser har biolog **Erik Vinther** den 29. aug. 1985, 4. sept. 1985 og 30. aug. 1987 været på Thurø. Artslisterne er bragt i Fyns Amt (1993). Besøgene omfattede strandengene ved Øgavl og Thurø Bund samt Thurø Overdrev. Erik Vinther har som den hidtil sidste set Vandkarse (*Cardamine amara*) ved Thurø Bund og Eng-Klaseskærm (*Oenanthelachenalii*) ved Øgavl.

Fjernakset Star (*Carex distans*)

optræder vidtudbredt, men pletvis langs de fynske kyster. Denne karakteristiske Star-art mangler væsentligst, hvor også Jordbær-Kløver mangler. Dog er Fjernakset Stars sjældenhed i Det sydfynske Øhav (arten savnes helt fra Drejø i vest til Strynø i øst) vanskelig at forklare, da egnede voksesteder ikke synes at mangle. På Thurø findes den kun på Thurø Overdrev, hvor arten imidlertid ofte dominerer i den øvre saltengszone. I alt er der fundet 28 Star-arter på Thurø, dvs. over halvdelen af de danske, bl.a. så sjældne som Gul Star (*C. flava*) og Ræve-Star (*C. vulpina*), jf. side x. Det skal dog retfærdigvis tilføjes, at vi ikke har set 8 af de 28, deriblandt de to sidstnævnte.

Mykologen **Jacob Heilmann-Clausen** besøgte 23. okt. 1990 Thurø Overdrev i forbindelse med sin jagt på overdrevssvampe – især vokshatte (brev til HT og endvidere citeret hos Søby Madsen (1994)). Også andre mykologer har i tidens løb besøgt Thurø – her henvises til Søby Madsen (1993) og (1994). **Bent Søby Madsen** har selv besøgt Thurø i 1986 og 1992.

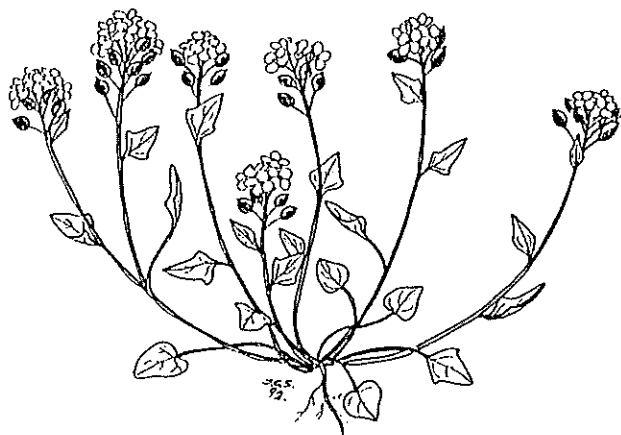
I forbindelse med Fyns Amts moseundersøgelser har stud. scient. **Randi Nikolajsen** været i Smørmosen på Thurø den 1. juni 1992 med syngende Munk og Nattergal i lufrummet.

Vore ekskursioner til Thurø har været som følger: **Henrik Tranberg**: 7.–8. aug. 1981, 30. aug. 1987 (ekskursion med Dansk Botanisk Forening, Fynskredsens Lokalitetsregister, leder Per Sønichsen, også **Arne Johansen**, Per Rasmussen, **Kaj Rath**, **Christian Vinther**, Erik Vinther, **Heidi Vinther** og **Inger Vinther**), 5. juni 1989, 2. sept. 1989 (med **Åse Arbirk**, **Torkil Bruun**, **Lars Christiansen**, **Bernt Løjtnant**, Christian Vinther og Erik Vinther), 20. aug. 1991, 9. okt. 1991, 3. nov. 1991 (ekskursion med Pahati, ledere **Mogens Holm** og HT), 8. dec. 1991, 10. april 1992, 5. sept. 1992, 31. okt. 1992 (med Bent Søby Madsen), 7. okt. 1993, 20. juli 1994 (ekskursion med Danmarks Naturfredningsforening ved **Arne Bruun** og Fyns Statsskovdistrikt ved **Jesper Vagn Christensen**, **Annita Svendsen**), 24. sept. 1994, 25. sept. 1994 (ekskursion med Foreningen til Svampekundskabens Fremme, leder HT), 26. marts 1995, 30. april 1995 (ekskursion med Danmarks Naturfredningsforening, leder **Erhardt Ecklon**), 7. maj 1995 (ekskursion med Dansk Botanisk Forening, leder HT), 17. maj 1995, 6. juni 1995 (med **Dorthe Hess**), 1. sept. 1995 (med EW), 6. okt. 1995 (med Dorthe Hess og **Justin Watson**), 15. okt. 1995 (ekskursion med Dansk Botanisk Forening, ledere **Klaus Sørensen** og HT) og 31. dec. 1995. **Erik Wessberg** har besøgt øen den 30. april 1993, 7. maj 1993, 29. maj 1993, 26.–28. juli 1993, 4.–5. aug. 1993, 5. sept. 1994, 8. sept. 1994, 8. maj 1995 (med **Olav Ernstsén**), 21.–22. maj 1995, 26.–28. juni 1995, 23.–25. juli 1995 og den 31. aug.–1. sept. 1995.

Fra Thurø er der nu kendt 994 arter af højere planter, 12 lav-arter samt 150 svampe-arter. Ialt er der 17 plantearter, der ikke er fundet af nogen af de ovenstående botanikere, men de er med, da de på kortene i TBU-afhandlingerne, som alle er gennemgået, er angivet som fundne på øen. Eksempler på arter, der kun figurerer på TBU-kortene, er bl.a. givet i figurteksten på side 54. I flere tilfælde, hvor der er mange prikker på og omkring Svendborg, har vi været i tvivl, om pågældende art tilgodeser Thurø. Det gælder f.eks. Gråodder (*Alyssum alyssoides*). I tvivlstilfælde har vi valgt at se bort fra vedkommende art. Alle TBU-oplysningerne er medtaget og er indordnet i kronologisk orden med alle øvrige referencer med oplysning om, i hvilken årgang af Botanisk Tidsskrift den pågældende familie er behandlet. Ærteblomsternes udbredelse i Danmark er bragt i et af Det Kongelige danske Videnskabernes Selskabs skrifter. Familien er behandlet af Knud Jessen og har i ø-floraen henvisningen: Jessen 1931 (TBU). Nogle af Rubus-angivelserne er mærket (atlas). Her henvises der til undersøgelser i forbindelse med udarbejdelsen af "Atlas der Brombeeren von Dänemark, Schleswig-Holstein und dem benachbarten Niedersachsen" (Martensen, Pedersen & Weber 1983).

Under vore ekskursioner til Thurø har vi fundet ialt 759 arter, heraf 103 arter af Mælkebøtte (*Taraxacum*), 9 arter af Brombær (*Rubus*, sect. *Rubus*) og 11 arter af

Dansk Kokleare (*Cochlearia danica*) betegnede N. Sørensen i 1914 som "almindelig i Strandeng". Det er den stadigvæk, men da der ikke er mange strandengsområder på Thurø, er det ikke en art, man om foråret og i forsommeren ser både her og der.

Hasselbrombær (*Rubus* sect. *Corylifolii*). Ses der bort fra Mælkebøtter, har vi set 154 arter, der ikke er angivet af andre. Det relativt høje antal af hidtil ukendte arter fra Thurø kan i første omgang måske undre, da så mange botanikere i tidens løb har været på øen. Men der skal man huske på, at en stor del af dem efter Skrueaks' opdagelse kun har haft Thurø Overdrev som mål. Når en art er set af os, er den markeret med et "!" samt en hyppighedsbetegnelse eller et konkret voksested.

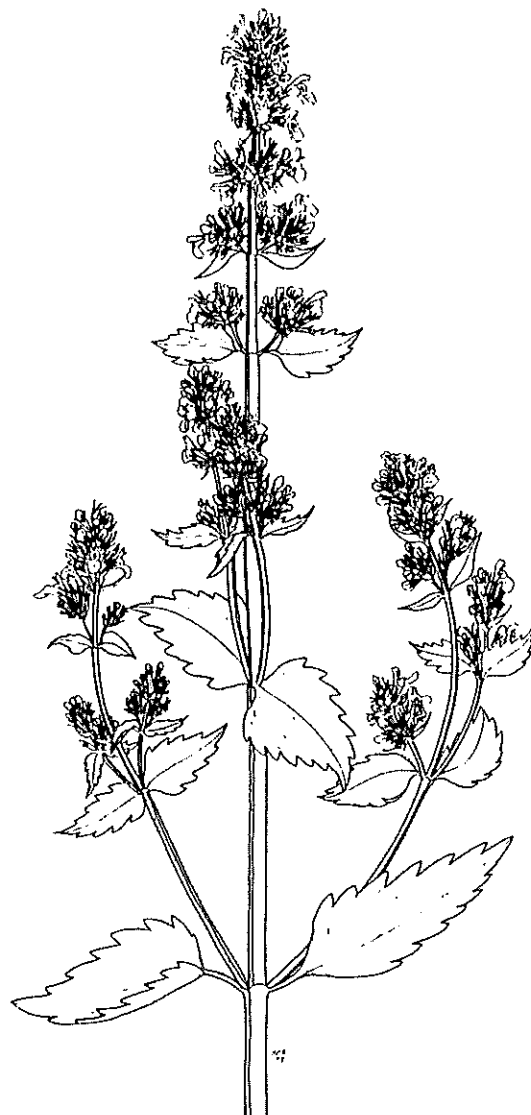
Af de 154 "nye" arter er en lang række naturligvis kulturflygtninge, nogle få er nyindvandrede og andre er oversete. Af kulturflygtninge skal blot som eksempler nævnes to af vore Skilla-arter, Spansk Skilla (*Scilla hispanica*) og Italiensk Skilla (*S. italica*), Akeleje (*Aquilegia vulgaris*), Gulblomstret Fingerbøl (*Digitaria lutea*) og Fandens Spadserestok (*Aralia elata*). Af arter, der er kommet til inden for de sidste årtier skal bare nævnes to af vore Dueurt-arter samt Canadisk Bakkestjerne (*Conyza canadensis*) og Tornet Salat (*Lactuca serriola*). Af oversete arter – eller arter, der næppe har eller har haft de fleste botanikeres interesse – kan nævnes Strand-Kvik (*Elytrigia junceiforme*), nogle af vore pile-arter og Takkeklap (*Bunias orientale*). Selv om sidstnævnte er en robust plante, vover vi pelsen ved her at medtage den, da vi har erfaring for, at den normalt vokser på samme sted i en længere årrække, og fordi den i tidens løb har haft og stadig har adskillige voksesteder i og omkring Svendborg.

Thurø er – set med en danskers øjne – en relativt stor ø. Der er ingen tvivl om, at artsantallet ved flere, intensiverede ekskursioner, kan komme et godt stykke op over de 1000 arter; men det får kommende botanikere om. De kan f.eks. undersøge, om tidligere fundne arter som Stor Knopurt (*Centaurea scabiosa*), Nikkende Brøndsel (*Bidens cernua*), Blå Anemone (*Hepatica nobilis*) og Lund-Fredløs (*Lysimachia numorum*) stadig skulle gemme sig et eller flere steder på øen, eller om der virkelig ikke vokser Læge-Oksetunge (*Anchusa officinalis*), Småfrugtet Dværgrløvefod (*Aphanes inexpectata*), Ris-Dueurt (*Epilobium obscurum*) eller Gyldenlak-Hjørneklap (*Erysimum cheiranthus*). Ingen af de 4 sidstnævnte er nogensinde observeret derfra.

Indsamlinger af laver er foretaget i 1926 af Svend Andersen, i 1941 af Paul Gelting og i 1986 af

Katteurt (*Nepeta cataria*)

er en gammel, middelalderlig lægeplante, som nu næsten er forsvundet fra alle dens tidligere kendte voksesteder. Det samme gælder f.eks. Kransburre (*Marrubium vulgare*), Jernurt (*Verbena officinalis*), Sommerhyld (*Sambucus ebulus*), Havrerod (*Tragopogon porrifolius*) og Citronmelisse, også kaldet Hjertensfryd (*Melissa officinalis*). På Thurø er kun fundet den afbildede samt den sidstnævnte. Katteurt er en af de 17 arter, der på TBU-kortene er anført fundet på øen. Selv om vi synes, vi har "stået på hovedet" for at finde alle floralister, ser det ud til, at der må have været eller stadig er en eller flere for os ukendte planteangivelser fra Thurø. Andre "TBU-arter" er Filtet Burre (*Arctium tomentosum*), Bakke Svingel (*Festuca trachyphylla*), Fliget Tvetand (*Lamium hybridum*), Fingerbøl (*Digitalis purpurea*), Liden Vortemælk (*Euphorbia exigua*) og Tandet Sødgræs (*Glyceria declinata*). Efter TBU-afhandlingernes publicering er nogle af såvel de nævnte som unævnte genfundet; men det ville være rart, om det var lykkedes for os at støve alle de gamle eller ældre plantelister op.

Bent Søby Madsen iflg. Søby Madsen (1993).

Oversigt over referencerne

I floralisten er alle fund, vi er bekendt med, opstillet.

Følgende forkortelser, så vidt muligt anbragt i tidsmæssig rækkefølge, er brugt:

Emil Rostrup: 1861 (ER), 1880 (ER) eller blot ER.

Morten Thomsen Lange: (MTL). Kun i få tilfælde med årstal og lokalitetsangivelse.

P.M. Pedersen: 1898–1910, hvor nøjagtigt findeår ikke kendes, ellers 1898 (PMP), 1900 (PMP), 1903 (PMP), 1905 (PMP), 1908 (PMP), 1910 (PMP), 1911 (PMP), 1913 (PMP), 1914 (PMP), 1915 (PMP) eller blot (PMP). I nogle tilfælde sammen med lokalitets- eller hyppighedsangivelse.

Otto Møller og C.H. Ostenfeld: 1902 (OM & CHO).

Edvard Keld: 1909 (EK), 1910 (EK), ca. 1910 (EK), 1911 (EK), 1939 (EK) eller blot (EK). Kun i få tilfælde sammen med lokalitetsangivelse.

N. Sørensen: 1910 (NS) eller 1914 (NS), undertiden sammen med lokalitetsangivelse.

Svend Andersen: 1912 (SA), 1923 (SA), 1924 (SA), 1925 (SA), 1927 (SA), 1937 (SA), 1943 (SA), i de fleste tilfælde dog blot (SA), i nogle tilfælde sammen med lokalitetsangivelse.

F.L. Høeg: 1912 (FLH) eller 1918 (FLH).

Knud Wiinstedt: 1915 (KW) eller 1933 (KW).

Dansk Botanisk Forening i 1919, referat i Bot. Tids. af O. Paulsen: 1919 (OP).

Hans Christian Hansen: 1920 (HCH), 1930 (HCH), 1940 (HCH), 1942 (HCH), 1943 (HCH), 1945 (HCH), 1946 (HCH), 1947 (HCH), 1948 (HCH) eller i nogle tilfælde blot (HCH).

Achton Friis: 1921 (AF).

Maj-Gøgeurt (*Dactylorhiza majalis* ssp. *majalis*).

Tre af de fire *Dactylorhiza*-arter, der har vokset på Thurø, kan med rette bruges til at illustrere den forarmning af vore vådområder, der har fundet sted, specielt inden for de sidste 50 år. Kødfarvet Gøgeurt (*D. incarnata* ssp. *incarnata*) er sidst set i 1938 af J. Harbou, Plettet Gøgeurt (*D. maculata* ssp. *maculata*) i 1912 af Svend Andersen og Maj-Gøgeurt af P.M. Pedersen i tidsrummet 1898–1910. Også Skov-Gøgeurt (*D. maculata* ssp. *fuchsii*) er fundet på Thurø, sidst i 1939. Dræning, opdyrkning, gødskning mv. er uden tvivl også skyld i, at andre arter fra våde lokaliteter ikke er fundet i mange år. Af disse kan nævnes Kær-Dueurt (*Epilobium palustre*), Sump-Snerre (*Galium uliginosum*), Sump-Kællingetand (*Lotus uliginosus* ssp. *uliginosus*) og Bukkeblad (*Menyanthes trifoliata*). Med undtagelse af førstnævnte er det kun P.M. Pedersen, der omkring århundredskiftet har set dem. Det kan ikke undgås, at det giver stof til eftertanke.

Harald Ejlstrup: 1923 (HE).
 J. Olsen: 1926 (JO).
 Dr. Christensen: 1928 (dr. Christensen).
 J. Lindhard: 1933 (JL).
 Richard D. Enevoldsen: 1934 (RDE).
 Svend Kjerulff Petersen: 1934 (SKP).
 Axel B. Klinge: 1938 (AK).
 J. Harbou: 1938 (JH) eller 1939 (JH).
 Holger Dahl: 1941 (HD).
 Paul Gelting: 1941 (PG).
 S.M. Rasmussen: 1943 (SMR), 1949/50 (SMR), 1953 (SMR) eller blot (SMR), i de fleste tilfælde sammen med lokalitetsangivelse.
 Thorvald Sørensen: TBU-ang. (TS)
 Alfred Hansen: 1946 (AH), 1947 (AH), 1956 (AH) eller 1966 (AH).
 Ditlev Mortensen: 1955-60 (DM).
 Dansk Botanisk Forening i 1956, referat i Bot. Tids. af Sv.-E. Sandermann Olsen og Alfred Hansen: 1956 (SO & AH).
 Kai Larsen: 1959 (KL).
 Carlo Hansen: 1963 (CH).
 Karen Thinggaard: 1979 (KT).
 Anfred Pedersen: 1981 (AP).
 Feltbotanisk Klub: 1984 (FBK).
 Erik Vinther: 1985 (EV) eller 1987 (EV).
 Bent Søby Madsen: 1986 (BSM) eller 1994 (BSM).
 Randi Nikolajsen: 1992 (RN).
 Olav Ernstsen, Henrik Tranberg og Erik Wessberg 1981-1995: !

Enbo Galdebær (*Bryonia alba*)

er en af de mange læge-, krydder- og køkkenurter, som specielt i Middelalderen blev indført eller indslæbt til Danmark. Lange (1864) karakteriserer den som "sporadisk og ikke alm.". Sådan er det stadig, og ændres i fremtiden dens status, vil det blive i negativ retning, dvs. endnu sjældnere. I "Foreløbig status over den danske flora" (Løjtnant & Worsøe 1977) nævnes i samme afsnit som Enbo Galdebær arter som Alm. Katost (*Malva sylvestris*), Cypress-Vortemælk (*Euphorbia cyparissias*), Sødskærm (*Myrrhis odorata*), Stolthenriks-Gåsefod (*Chenopodium bonus-henricus*), Rød Hestehov (*Petasites hybridus*) og Gærde-Kartebolle (*Dipsacus fullonum*). Disse og mange andre, nævnt i "Status", er fundet på Thurø, nogle af os, andre mange år tilbage og ikke sidenhen.

FLORALISTE

- Abies nordmanniana* (*Nordmannsgran*) – bl.a. i lille skov nordøst for Nyhavegård !
- Acer campestre* (*Navr*) – 1915 (PMP) – 1919 (OP) – (SA) – Bot. Tids. 64 (TBU) – 1984 (FBK) – 1987 (PR & PS) – alm. !
- *platanoides* (*Spidsbladet Løn*) – 1898–1910: hh. (PMP) – Bot. Tids. 64 (TBU) – Thurø Østerskov !
 - *pseudoplatanus* (*Ahorn*) – 1898–1910 (PMP) – 1984 (FBK) – 1987 (PR & PS) – alm. !
- Achillea millefolium* (*Alm. Røllike*) – 1898–1910 (PMP) – 1984 (FBK) – 1985 (EV) – 1985 (PS & TH) – 1987 (PR & PS) – alm. !
- *ptarmica* (*Nyse-Røllike*) – 1898–1910: t.alm. (PMP) – (SA) – Bot. Tids. 57 (TBU) – 1985 (EV) – 1985 (PS & TH) – lavning på Thurø Overdrev !
- Actaea spicata* (*Druemunke*) – skov ved Thurø Kirke (SA).
- Adoxa moschatellina* (*Desmerurt*) – 1898–1910: alm. (PMP) – 1984: Thurø Østerskov (FBK).
- Aegopodium podagraria* (*Skvalderkål*) – 1898–1910 (PMP) – (SA) – Bot. Tids. 47 (TBU) – 1984 (FBK) – 1987 (PR & PS) – alm. !
- Aesculus hippocastanum* (*Hestekastanje*) – 1898–1910 (PMP) – bl.a. i vejkant ved Søndervej nær Øgavl (opvækst) !
- Aethusa cynapium* ssp. *cynapioides* (*Stor Hundepersille*) – bl.a. langs skovvej i den østlige del af Østerskov !
- – ssp. *cynapium* (*Alm. Hundepersille*) – 1898–1910 (PMP) – Bot. Tids. 47 (TBU) – bl.a. i have ved Struwestræde i Thurø By !
- Agrimonia eupatoria* (*Alm. Agermåne*) – 1898–1910 (PMP) – (SA) – Bot. Tids. 61 (TBU) – bl.a. i vejkant nord for Thurø Østerskov !
- *procera* (*Vellugtende Agermåne*) – 1898–1910: t.alm. (PMP) – 1915 (KW) – Thurø's vestkyst (SA) – Bot. Tids. 61 (TBU).
- Agrostemma githago* (*Klinter*) – 1898–1910: alm. (PMP).
- Agrostis gigantea* (*Stortoppet Hvene*) – 1956 (SO & AH) – bl.a. i vejkant ved Kildevej i Grasten !
- *stolonifera* (*Krybende Hvene*) – 1898–1910 (PMP) – 1984 (FBK) – 1985 (EV) – alm. !
 - *tenuis* (*Alm. Hvene*) – 1898–1910 (PMP) – 1984 (FBK) – 1985 (EV) – alm. !
- Aira caryophylla* (*Udspærret Dværgbunke*) – 1898–1910: t.alm. (PMP) – 1919 (OP) – Bot. Tids. 68. (TBU).
- *praecox* (*Tidlig Dværgbunke*) – 1898–1910 (PMP) – 1919 (OP) – (SA) – Bot. Tids. 68 (TBU) – 1984 (FBK) – alm. !
- Ajuga reptans* (*Krybende Læbeløs*) – 1898–1910: alm. (PMP) – Smørmosen (SA) – Bot. Tids. 64 (TBU) – 1984 (FBK) – 1987 (PR & PS) – bl.a. på grøftkant ved Nyhavegård !
- Alcea rosea* (*Have-Stokrose*) – bl.a. ved haveaffaldsdyng i grønt område øst for Thurø-Hallen !
- Alisma plantago-aquatica* (*Vejbred-Skeblad*) – 1898–1910 (PMP) – Bot. Tids. 47 (TBU) – 1987 (PR & PS) – 1992 (RN) – bl.a. i lille vandhul i den nordvestlige del af grønt område øst for hallen i Thurø By !
- Alliaria petiolata* (*Løgkarse*) – 1898–1910 (PMP) – (SA) – Bot. Tids. 54 (TBU) – 1984 (FBK) – alm. !
- Allium oleraceum* (*Vild Løg*) – 1898–1910 (PMP) – Bot. Tids. 43 (TBU) – bl.a. på skrænt nær skibsværft i Blåby !
- *schoenoprasum* (*Purløg*) – vejkant sydøst for Nordodde !
 - *scorodoprasum* (*Skov-Løg*) – 1898–1910 (PMP) – 1919 (OP) – vejkant i Thurø By (en f. med flere – 2–4–mange hoveder på samme stængel (SA)) – Bot. Tids. 43 (TBU) – alm. !
 - *ursinum* (*Rams-Løg*) – alm. i skovene !
- Alnus glutinosa* (*Rødel*) – 1898–1910 (PMP) – (SA) – Bot. Tids. 64 (TBU) – 1987 (PR & PS) – 1992 (RN) – alm. !

- Alopecurus geniculatus* (*Knæbøjet Rævehale*) – 1898–1910 (PMP) – 1984 (FBK) – 1985 (EV) – 1987 (PR & PS) – alm. !
- *pratensis* (*Eng-Rævehale*) – 1898–1910: t.alm. (PMP) – Bot. Tids. 68 (TBU) – på eng øst for Thurø Bund !
- Anagallis arvensis* ssp. *arvensis* (*Rød Arve*) – 1898–1910 (PMP) – Bot. Tids. 43 (TBU) – 1985 (PS & TH) – alm. !
- Anchusa arvensis* (*Krumhals*) – 1898–1910 (PMP) – bl.a. i vejkant ved Damstræde i Thurø By !
- Anemone nemorosa* (*Hvid Anemone*) – 1898–1910 (PMP) – (SA) – Bot. Tids. 53 (TBU) – 1984 (FBK) – 1987 (PR & PS) – alm. !
- *ranunculoides* (*Gul Anemone*) – 1908 (PMP) – Bot. Tids. 53 (TBU) – bl.a. i Thurø Østerskov !
- Angelica sylvestris* (*Angelik*) – 1898–1910 (PMP) – Grasten (SA) – Bot. Tids. 47 (TBU) – 1984 (FBK) – 1985 (EV) – 1992 (RN) – bl.a. ved skovvej i den østlige del af Thurø Østerskov !
- Antennaria dioica* (*Kattefod*) – 1947: Thurø Overdrev (AH) – Bot. Tids. 57 (TBU).
- Anthemis arvensis* (*Ager-Gåseurt*) – 1898–1910: alm. (PMP) – øst for Grasten Skov !
- Anthoxanthum odoratum* (*Vellugtende Gulaks*) – 1898–1910 (PMP) – 1919 (OP) – 1984 (FBK) – 1985 (EV) – 1987 (PR & PS) – alm. !
- Anthriscus cerefolium* (*Have-Karse*) – 1898–1910: alm. (PMP).
- *sylvestris* (*Vild Kørvel*) – 1898–1910 (PMP) – Bot. Tids. 47 (TBU) – 1984 (FBK) – 1987 (PR & PS) – alm. !
- Anthyllis vulneraria* (*Rundbælg*) – 1898–1910: t. alm. (PMP) – på og ved skrænt ved hallen i Thurø By !
- Apera spica-venti* (*Vindaks*) – (MTL) – 1898–1910 (PMP) – Bot. Tids. 68 (TBU) – alm. !
- Aphanes arvensis* (*Alm. Dværgløvefod*) – 1898–1910 (PMP) – Bot. Tids. 61 (TBU) – alm. !
- Aquilegia vulgaris* (*Akeleje*) – bl.a. på nordvendt skovskrænt sydøst for Nordodde !
- Arabidopsis thaliana* (*Gåsemad*) – 1898–1910 (PMP) – (SA) – Bot. Tids. 54 (TBU) – alm. !
- Arabis caucasica* (*Hvid Kalkkarse*) – mellem fliser ved lille bådhavn nordvest for Ladegården !
- Aralia elata* (*Fandens Spadserestok*) – i anlæg ved kirken (opvækst) !
- Archangelica litoralis* (*Kvan*) – 1861 (ER) – 1898–1910 (PMP) – 1915 (PMP) – (SA) – Bot. Tids. 47 (TBU) – 1985 (EV) – bl.a. i grøft og i øvre del af strandeng nord for Skovgård !
- Arctium lappa* (*Glat Burre*) – 1898–1910 (PMP) – Bot. Tids. 57 (TBU) – bl.a. i kanten af lille markvej øst for Grastengård !
- *minus* (*Liden Burre*) – 1898–1910 (PMP) – bl.a. på skrænt nordøst for Mårode !
- *nemorosum* ssp. *nemorosum* (*Skov-Burre*) – 1898–1910 (PMP) – Bot. Tids. 57 (TBU) – 1984 (FBK) – bl.a. i Thurø Østerskov !
- *tomentosum* (*Filtet Burre*) – Bot. Tids. 57 (TBU).
- Arenaria serpyllifolia* (*Alm. Markarve*) – alm. !
- Armeria maritima* ssp. *elongata* (*Vej-Engelskgræs*) – 1898–1910 (PMP) – (SA) – Bot. Tids. 47 (TBU) – 1984 (FBK) – 1985 (EV) – 1985 (PS & TH) – 1987 (PR & PS) – bl.a. i sommerhusplæne ved Smørmosen !
- – ssp. *maritima* (*Strand-Engelskgræs*) – Thurø Overdrev !
- Armoracia rusticana* (*Peberrod*) – 1898–1910 (PMP) – alm. !
- Arrhenatherum elatius* ssp. *elatius* (*Alm. Draphavre*) – 1898–1910 (PMP) – Bot. Tids. 68 (TBU) – 1985 (EV) – alm. !
- Artemisia campestris* (*Mark-Bynke*) – 1984: Thurø Overdrev (FBK).
- *maritima* (*Strand-Malurt*) – 1946 (HCH) – Bot. Tids. 57 (TBU).
- *vulgaris* (*Grå Bynke*) – 1898–1910 (PMP) – 1984 (FBK) – 1985 (PS & TH) – 1985 (EV) – 1987 (PR & PS) – alm. !
- Arum alpinum* ssp. *danicum* (*Dansk Ingefær*) – 1915 (PMP) – 1984 (FBK) – 1987 (PR & PS) – bl.a. i skovbryn syd for Nyhavegård (Thurø Østerskov) !

- Arum maculatum* (*Plettet Ingefær*) – 1898–1910 (PMP) – 1919 (OP) – bl.a. ved Øgavl (SA) – Bot. Tids. 45 (TBU).
- Asarum europaeum* (*Hasselurt*) – ved lille sti nær kirken !
- Asparagus officinalis* (*Asperges*) – 1949/50: dæmningen (SMR) – Bot. Tids. 43 (TBU) – 1985 (EV) – bl.a. på strandoverdrev nordvest for Øgavl !
- Aster x salignus* (*Pilebladet Asters*) – affaldshenkastning nær stranden nord for kirken !
- *tripolium* (*Strand-Asters*) – 1898–1910 (PMP) – Bot. Tids. 57 (TBU) – 1985 (EV) – 1985 (PS & TH) – alm. !
- Astragalus glycyphyllus* (*Sød Astragal*) – 1898–1910: hh. (PMP) – 1919 (OP) – Jessen 1931 (TBU) – 1959 (KL) – 1987 (PR & PS) – bl.a. ved foden af kystskrænt nordøst for Blåby !
- Astrantia major* (*Stor Stjerneskaerm*) – 1903: Thurø By (PMP) – 1915: Thurø By (PMP).
- Athyrium filix-femina* (*Fjerbregne*) – 1898–1910 (PMP) – Grasten Fredskov (SA) – Bot. Tids. 49 (TBU) – 1984 (FBK) – bl.a. i skov ved Sudemade !
- Atriplex glabriuscula* (*Tykbladet Mælde*) – 1913: Øgavl (PMP).
- *hastata* = *A. calotheca* (*Skønbægret Mælde*) – 1898–1910 (PMP) – Bot. Tids. 63 (TBU) – bl.a. i rørsump ved Sudemade !
- *hortensis* ssp. *hortensis* (*Have-Mælde*) – 1943 (SMR).
- *latifolia* s. lat. (*Spyd-Mælde*) – 1898–1910 (PMP) – Thurø Overdrev (SA) – 1985 (EV) – 1985 (PS & TH) – alm. !
- *litoralis* (*Strand-Mælde*) – 1898–1910 (PMP) – Bot. Tids. 63 (TBU) – 1985 (EV) – 1985 (PS & TH) – alm. !
- *longipes* ssp. *longipes* (*Stilk-Mælde*) – 1985 (EV) – bl.a. i vandfyldte lavninger på Thurø Overdrev !
- *patula* (*Svine-Mælde*) – 1898–1910 (PMP) – alm. !
- Aubrietia* sp. (*Blåpude*) – bl.a. ml. fliser ved Gyvelbakken i Gambøt !

Forskelligfarvet Forglemmigej (*Myosotis discolor*)

I Feltbotanisk Klubs undersøgelse af danske heder og overdrev i 1980'erne var Forskelligfarvet Forglemmigej én af 25 udvalgte indikatorarter. Den smukke art med det lange, danske navn er da også en typisk overdrevsart, men det kan alligevel diskuteres, om valget af den som overdrevsindikator var korrekt, for det blev bl.a. under denne mere målrettede undersøgelse påvist, at arten ofte også findes i brakmarker. På sine naturlige voksesteder, vel mest strandoverdrev og engmyretuer, får den oftest sit krav om åbne pletter opfyldt. Dette kan den også få opfyldt i kommmarker, specielt i stubmarker eller brakliggende marker. Det er derfor ikke uden grund, at den er medtaget i Jessen & Linds "Det danske Markkruddts Historie" fra 1923. Forskelligfarvet Forglemmigej er dog langt fra almindelig, hverken på Thurø eller i Danmark generelt. Arten blev ikke konstateret på Feltbotanisk Klubs tur til Thurø Overdrev i begyndelsen af juli 1984. Vi har dog nu fundet den på Thurø Overdrev, hvor den findes på f.eks. myretuerne i den centrale del. Den er nemmest at finde i maj, før alle blomsterne bliver blå.

- Avena fatua** (*Flyve-Havre*) – bl.a. i mængde i mark nord for Skovgård !
- **sativa** (*Alm. Havre*) – 1898–1910 (PMP) – bl.a. i vejkant ved Ladegårdsvej i den østlige del af Thurø By !
- Ballota nigra** ssp. **nigra** (*Rød Tandbæger*) – 1898–1910 (PMP) – Thurø By (SA) – Bot. Tids. 64 (TBU) – 1987 (PR & PS) – bl.a. i hæk ved Kukkervænget i Blåby !
- Barbarea stricta** (*Rank Vinterkarse*) – 1898–1910: sj. (PMP) – Bot. Tids. 54 (TBU).
- **vulgaris** ssp. **arcuata** (*Udspærret Vinterkarse*) – bl.a. i mark mellem Gyldensten og Thurø Østerskov !
- Bassia hirsuta** (*Tangurt*) – lille strandeng ved Øgavl !
- Bellis perennis** (*Tusindfryd*) – 1898–1910 (PMP) – 1984 (FBK) – 1985 (PS & TH) – 1987 (PR & PS) – alm. !
- Berula erecta** (*Sideskærm*) – 1898–1910 (PMP) – Thurø Overdrev (SA) – Bot. Tids. 47 (TBU) – 1985 (EV) – bl.a. i vandhul ved østsiden af Thurø Bund !
- Beta maritima** (*Strand-Bede*) – Bot. Tids. 63 (TBU) – bl.a. ved bolværk ved vejen Snævringen i Thurø By !
- Betula pendula** (*Vorte-Birk*) – 1898–1910 (PMP) – 1984 (FBK) – 1987 (PR & PS) – alm. !
- **pubescens** (*Dun-Birk*) – 1898–1910 (PMP) – alm. !
- Bidens cernua** (*Nikkende Brøndsøl*) – 1898–1910: t. alm. (PMP) – (SA) – Bot. Tids. 57 (TBU).
- **tripartita** (*Fliget Brøndsøl*) – 1898–1910 (PMP) – (SA) – lille vandhul i den nordvestlige del af grønt område øst for hallen i Thurø By !
- Bilderdykia baldschuanica** (*Sølvregn*) – ved stien nær skibsværft i Blåby !
- Blysmus compressus** (*Fladtrykt Kogleaks*) – 1898–1910 (PMP) – Thurø Overdrev (SA) – Bot. Tids. 47 (TBU) – 1984 (FBK) – 1985 (EV) – Thurø Overdrev !
- **rufus** (*Rødbrun Kogleaks*) – ER (efter Lange 1864) – 1898–1910: hh. (PMP) – 1915: Thurø Overdrev (KW) – Thurø Overdrev (SA) – Bot. Tids. 47 (TBU) – Thurø Overdrev !
- Borago officinalis** (*Hjulkrone*) – på jordbunker ved Rolf Krakesvej i Blåby !
- Brachypodium sylvaticum** (*Skov-Stilkaks*) – (MTL) – 1919 (OP) – 1984 (FBK) – skrænt nær værft i Blåby !
- Brassica juncea** (*Sarepta-Sennep*) – 1927: flere store eksemplarer (SA) – vejkant ved Nyhavegård !
- **napus** ssp. **napus** (*Raps*) – alm. !
- Briza media** (*Alm. Hjertegræs*) – 1898–1910: alm. (PMP) – 1919 (OP) – Thurø Overdrev (SA) – Bot. Tids. 68 (TBU) – 1984 (FBK) – 1985 (EV) – 1985 (PS & TH) – 1987 (PR & PS) – Thurø Overdrev !
- Bromus arvensis** (*Ager-Hejre*) – 1898–1910: t. alm. (PMP) – Bot. Tids. 68 (TBU).
- **hordeaceus** ssp. **hordeaceus** (*Blød Hejre*) – 1984 (FBK) – alm. !
- – ssp. **thominii** (*Liggende Hejre*) – 1898–1910 (PMP) – Thurø Overdrev (SA) – bl.a. ml. fliser ved Gyvelbakken i Gambøt !
- **racemosus** (*Eng-Hejre*) – 1898–1910: hh. (PMP) – Bot. Tids. 68 (TBU).
- **secalinus** (*Rug-Hejre*) – 1898–1910: hh. (PMP).
- **sterilis** (*Gold Hejre*) – 1914: Thurø By (PMP) – Bot. Tids. 68 (TBU) – alm. !
- Bryonia alba** (*Enbo Galdebær*) – i en have i Thurø By (SA).
- Buddleja davidii** (*Sommerfuglebusk*) – bl.a. som opvækst mellem kantsten ved Kukkervænget i Blåby !
- Bunias orientalis** (*Takkeklap*) – vejkant i den østlige del af Thurø By !
- Bupleurum tenuissimum** (*Smalbladet Hareøre*) – 1898–1910 (PMP) – 1915: Thurø Overdrev (KW) – Thurø Overdrev (SA) – Bot. Tids. 47 (TBU) – 1915: Thurø Overdrev (PMP) – 1946 (HCH) – 1984 (FBK) – 1995: talrig på Thurø Overdrev !
- Cakile maritima** ssp. **baltica** (*Østersø-Strandsennep*) – 1898–1910 (PMP) – Øgavl (SA) – Bot. Tids. 54 (TBU) – bl.a. på sandet strand ved Grønneodde i Grasten !

- Calamagrostis canescens** (*Eng-Rørhvene*) – 1898–1910 (PMP) – brakliggende område ved Øgavl !
- **epigeios** (*Bjerg-Rørhvene*) – (MTL) – 1898–1910 (PMP) – (SA) – Bot. Tids. 68 (TBU) – 1985 (EV) – bl.a. i kær ved Sudemade !
- Calendula officinalis** (*Morgenfrue*) – bl.a. ved haveaffaldsbunke ved Thurøbund Yacht- & Kutterværft !
- Callitriche platycarpa** (*Fladfrugtet Vandstjerne*) – 1898–1910: alm. (PMP) – bl.a. i grøft øst for Thurø Bund !
- **verna** (*Småfrugtet Vandstjerne*) – 1898–1910: alm. (PMP).
- Calluna vulgaris** (*Hedelyng*) – 1898–1910: hh. (PMP) – 1914: Grasten Fredskov (NS) – 1915: Thurø Overdrev (KW) – 1943: på Thurø findes paa en nordvendt Skrænt lidt Lyng (SA) – Bot. Tids. 44 (TBU) – 1985 (EV) – bl.a. i den sydvestlige del af Thurø Østerskov !
- Caltha palustris** (*Eng-Kabbeleje*) – 1898–1910 (PMP) – 1992 (RN) – bl.a. i skovsump ved Sudemade !
- Calystegia pulchra** (*Have-Snerle*) – bl.a. i hegn ved Kildevej i Grasten !
- **sepium** (*Gærde-Snerle*) – 1898–1910 (PMP) – 1915 (PMP) – (SA) – Bot. Tids. 59 (TBU) – 1987 (PR & PS) – 1992 (RN) – bl.a. i rørskov ved Sudemade !
- Campanula latifolia** (*Bredbladet Klokke*) – 1898–1910: t. alm. (PMP).
- **persicifolia** (*Smalbladet Klokke*) – ved stenmur ved vejen Snævringen i Thurø By !
- **rapunculoides** (*Ensidig Klokke*) – 1898–1910: alm. (PMP) – bl.a. i hæk ved Gyvelbakken i Gambøt !
- **rotundifolia** (*Liden Klokke*) – 1898–1910 (PMP) – 1985 (EV) – 1985 (PS & TH) – bl.a. i vejkant ved Rolf Krakesvej i Blåby !
- **trachelium** (*Nælde-Klokke*) – 1898–1910: alm. (PMP) – 1919 (OP) – bl.a. i skov ved Sudemade !
- Capsella bursa-pastoris** (*Hyrdetaske*) – 1898–1910 (PMP) – 1985 (PS & TH) – 1987 (PR & PS) – alm. !
- Cardamine amara** (*Vandkarse*) – 1898–1910: t. alm. (PMP) – Grasten (SA) – Bot. Tids. 54 (TBU) – 1985 (EV).
- **flexuosa** (*Skov-Springklap*) – Thurø Østerskov !
- **hirsuta** (*Roset-Springklap*) – 1898–1910: hh. (PMP) – Thurø Overdrev (SA) – Bot. Tids. 54 (TBU) – alm. !
- **impatiens** (*Kronløs Springklap*) – 1919 (OP) – Thurø Østerskov (SA) – Bot. Tids. 54 (TBU) – 1987 (PR & PS) – Thurø Østerskov !
- **pratensis** ssp. **palustris** (*Sumpkarse*) – eng ved bunden af Thurø Bund !
- – ssp. **pratensis** (*Engkarse*) – 1898–1910 (PMP) – bl.a. i lavninger på Thurø Overdrev !
- Carduus crispus** (*Kruset Tidsel*) – 1898–1910 (PMP) – Bot. Tids. 57 (TBU) – bl.a. i grusgrav vest for Øgavl !
- Carex acutiformis** (*Kær-Star*) – 1898–1910: t. alm. (PMP) – skovsump ved Sudemade i nordvest !
- **arenaria** (*Sand-Star*) – 1898–1910 (PMP) – Thurø Overdrev (SA) – Bot. Tids. 47 (TBU) – 1985 (EV) – 1987 (PR & PS) – 1985 (PS & TH) – Thurø Overdrev !
- **caryophyllea** (*Vår-Star*) – Thurø Overdrev (SA) – 1947 (AH) – Thurø Overdrev !
- **distans** (*Fjernakset Star*) – 1898–1910: t.alm. (PMP) – 1915 (PMP) – 1919 (OP) – Thurø Overdrev (SA) – Bot. Tids. 47 (TBU) – 1984 (FBK) – 1985 (EV) – strandengsområder på Thurø Overdrev !
- **disticha** (*Toradet Star*) – 1898–1910 (PMP) – Thurø Overdrev !
- **echinata** (*Stjerne-Star*) – 1898–1910: hh. (PMP) – Bot. Tids. 47 (TBU).
- **elata** (*Stiv Star*) – 1898–1910: alm. (PMP) – Bot. Tids. 47 (TBU).
- **extensa** (*Fjernakset Star*) – Thurø Overdrev (SA).

- Carex flacca** (*Blågrøn Star*) – 1898–1910 (PMP) – 1919 (OP) – Øgavl (SA) – Bot. Tids. 47 (TBU) – 1984 (FBK) – 1985 (EV) – 1987 (PR & PS) – bl.a. på Thurø Overdrev !
- **flava** (*Gul Star*) – 1898–1910: t. alm. (PMP).
 - **hirta** (*Håret Star*) – 1898–1910: m. alm. (PMP) – 1919 (OP) – (SA) – Bot. Tids. 47 (TBU) – 1984 (FBK) – 1985 (EV) – 1985 (PS & TH) – 1987 (PR & PS) – bl.a. i vejkant ved Pile Allé i Grasten !
 - **leporina** (*Hare-Star*) – 1898–1910: t. alm. (PMP) – bl.a. ved Grasten (SA) – 1984 (FBK) – 1985 (EV) – 1987 (PR & PS) – østlige del af Fredskov !
 - **nigra** (*Alm. Star*) – 1898–1910 (PMP) – (SA) – 1984 (FBK) – 1985 (EV) – 1987 (PR & PS) – bl.a. på Thurø Overdrev !
 - **oederi** s. lat. (*Dværg-Star*) – 1898–1910. hh. (PMP) – 1919 (OP) – Bot. Tids. 47 (TBU) – 1984 (FBK) – 1987 (EV).
 - **otrubae** (*Sylt-Star*) – Bot. Tids. 47 (TBU) – (SA) – 1984 (FBK) – 1985 (EV) – 1987 (PR & PS) – bl.a. ved sti ved Thurøbund Yacht- og Kutterværft i Blåby !
 - **pairaei** (*Pigget Star*) – 1898–1910 (PMP) – 1984: Thurø Østerskov (FBK) – bl.a. i den nordøstlige del af Thurø Østerskov !
 - **pallescens** (*Bleg Star*) – 1898–1910: Smørmosen (PMP) – Bot. Tids. 47 (TBU).
 - **panicea** (*Hirse-Star*) – 1898–1910 (PMP) – 1984: Thurø Overdrev (FBK) – 1985: Thurø Overdrev (EV) – Thurø Overdrev !
 - **paniculata** (*Top-Star*) – 1898–1910: Bymosen (PMP) – (SA) – Bot. Tids. 47 (TBU) – vandhul ved grønt område øst for Thurø Hallen !
 - **pilulifera** (*Pille-Star*) – 1898–1910 (PMP) – 1943 (SA) – Bot. Tids. 47 (TBU) – 1984 (FBK) – bl.a. i skov sydøst for Nordodde !
 - **polyphylla** (*Mellembrodt Star*) – Bot. Tids. 47 (TBU) – Smørmosen og Grasten Skov (SA) – 1984: Thurø Østerskov (FBK) – bl.a. i skov ved Sudemade !
 - **pseudocyperus** (*Knippe-Star*) – 1914: mose (NS) – Bot. Tids. 47 (TBU) – 1992: Smørmose Skov (RN) – bl.a. i lille vandhul i den nordvestlige del af grønt område øst for hallen i Thurø By !
 - **remota** (*Akselblomstret Star*) – 1898–1910 (PMP) – Bot. Tids. 47 (TBU) – 1984 (FBK) – 1987 (PR & PS) – bl.a. i den centrale del af Thurø Østerskov !
 - **rostrata** (*Næb-Star*) – 1898–1910: t. alm. (PMP).
 - **sylvatica** (*Skov-Star*) – 1898–1910 (PMP) – Bot. Tids. 47 (TBU) – 1984 (FBK) – 1987 (PR & PS) – bl.a. i Thurø Østerskov !
 - **vesicaria** (*Blære-Star*) – 1898–1910: alm. (PMP) – i en mose (SA) – Bot. Tids. 47 (TBU) – skov-sump ved Sudemade !
 - **vulpina** (*Ræve-Star*) – 1898–1910 (PMP) – Thurø Østerskov (SA).
- Carlina vulgaris** ssp. **vulgaris** (*Alm. Bakketidsel*) – 1898–1910 (PMP) – 1915 (PMP) – Bot. Tids. 57 (TBU) – Thurø Overdrev !
- Carpinus betulus** (*Avnbøg*) – 1898–1910: hh. (PMP) – bl.a. som opvækst i hæk ved Eriksholm i nordvest !
- Carum carvi** (*Kommen*) – 1898–1910: hh. (PMP) – Thurø By (SA) – Bot. Tids. 47 (TBU).
- Centaurea cyanus** (*Kornblomst*) – 1898–1910: alm. (PMP).
- **dealbata** (*Have-Knopurt*) – mellem kampesten nær vejen Snævringen i Thurø By !
 - **jacea** (*Alm. Knopurt*) – 1898–1910 (PMP) – (SA) – Bot. Tids. 57 (TBU) – 1984 (FBK) – 1985 (EV) – 1985 (PS & TH) – alm. !
 - **montana** (*Bjerg-Knopurt*) – bl.a. i vejrabat ved Hejrevænget !
 - **scabiosa** (*Stor Knopurt*) – 1898–1910: alm. (PMP) – Bot. Tids. 57 (TBU).
- Centaureum erythraea** (*Mark-Tusindgylden*) – 1898–1910: t. alm. (PMP) – 1945 (HCH) – Bot. Tids. 54 (TBU) – 1985: Thurø Overdrev (PS & TH) – brakmark ved Eriksholm !

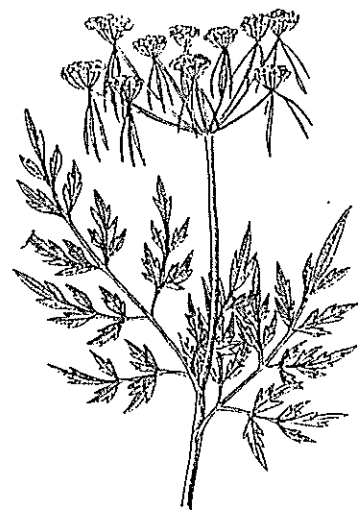
- Centaureum littorale** (*Strand-Tusindgylden*) – 1898–1910: hh. (PMP) – 1945 (HCH) – Bot. Tids. 54 (TBU).
- **pulchellum** (*Liden Tusindgylden*) – 1898–1910: hh. (PMP) – 1914 (NS) – 1915: Thurø Overdrev (KW) – bl.a. på Thurø Overdrev (SA) – Bot. Tids. 54 (TBU) – 1985 (EV) – Thurø Overdrev !
- Cerastium fontanum** ssp. **triviale** (*Alm. Hønsetarm*) – 1898–1910 (PMP) – 1984 (FBK) – alm. !
- **glomeratum** (*Opret Hønsetarm*) – Thurø Overdrev (SA) – Bot. Tids. 55 (TBU) – alm. !
- **pumilum** ssp. **pallens** (*Klæbrig Hønsetarm*) – 1914: Thurø Overdrev (NS) – 1919: på tuer på Thurø Overdrev (OP) – Bot. Tids. 55 (TBU).
- **semidecandrum** (*Femhannet Hønsetarm*) – 1898–1910 (PMP) – alm. !
- Chaenorrhinum minus** (*Liden Torskemund*) – på jordbunker i grusgrav vest for Øgavl !
- Chaerophyllum temulentum** (*Hulsvøb*) – 1898–1910 (PMP) – (SA) – Bot. Tids. 47 (TBU) – 1984 (FBK) – 1987 (PR & PS) – alm. !
- Chamaenerion angustifolium** (*Gederams*) – 1898–1910 (PMP) – 1984 (FBK) – 1987 (PR & PS) – alm. !
- Chamomilla suaveolens** (*Skive-Kamille*) – 1984 (FBK) – alm. !
- Cheiranthus cheiri** (*Gyldenlak*) – ved stenmur ved vejen Snævringen i Thurø By !
- Chelidonium majus** var. **majus** (*Svaleurt*) – 1898–1910 (PMP) – Bot. Tids. 56 (TBU) – bl.a. i skovkant sydøst for Nordodde !
- Chenopodium album** (*Hvidmelet Gåsefod*) – 1898–1910 (PMP) – alm. !
- **bonus-henricus** (*Stolthenriks-Gåsefod*) – 1898–1910: alm. (PMP).
- **botryodes** (*Drue-Gåsefod*) – Thurø Overdrev (SA) – Bot. Tids. 63 (TBU) – Thurø Overdrev !
- **glaucum** (*Blågrøn Gåsefod*) – 1898–1910: hh. (PMP).
- **hybridum** (*Hjertebladet Gåsefod*) – (MTL) – Bot. Tids. 63 (TBU) – på jordbunker i grusgrav vest for Øgavl !
- **polyspermum** (*Mangefrøet Gåsefod*) – 1898–1910: t. alm. (PMP) – Bot. Tids. 63 (TBU) – bl.a. ved vandhul i Thurø Østerskov syd for Skovgård !
- **rubrum** (*Rød Gåsefod*) – 1898–1910: t. alm. (PMP) – Bot. Tids. 63 (TBU) – lille strandsø nordvest for Sølyst !
- **suecicum** (*Svensk Gåsefod*) – grusgrav ved Øgavl !
- Chrysanthemum segetum** (*Gul Okseøj*) – 1898–1910: alm. (PMP) – Bot. Tids. 57 (TBU) – bl.a. i mark ved Kildevej i Grasten !
- Chrysosplenium alternifolium** (*Alm. Milturt*) – 1898–1910: alm. (PMP) – 1987 (PR & PS) – grøft i Østerskov !
- **oppositifolium** (*Småbladet Milturt*) – 1898–1910: Øgavl (PMP) – 1915: kilder på strandskrænt ved Øgavl (PMP) – Bot. Tids. 47 (TBU)
- Cichorium intybus** (*Cikorie*) – 1898–1910 (PMP) – Bot. Tids. 57 (TBU) – alm. !
- Cicuta virosa** (*Gifttyde*) – 1898–1910: t. alm. (PMP) – Bot. Tids. 47 (TBU).
- Circaea intermedia** (*Spidsbladet Steffensurt*) – Thurø Østerskov (SA) – ved kunstigt vandhul i Thurø Østerskov !
- **lutetiana** (*Dunet Steffensurt*) – 1898–1910 (PMP) – 1919 (OP) – Bot. Tids. 66 (TBU) – 1984 (FBK) – bl.a. i skov ved Sudemade !
- Cirsium acaule** (*Lav Tidsel*) – 1898–1910 (PMP) – 1911: Thurø Overdrev (EK) – 1915: Thurø Overdrev (PMP) – 1919 (OP) – Thurø Overdrev (SA) – 1946: Thurø Overdrev (AH) – 1984 (FBK) – Bot. Tids. 57 (TBU) – 1985 (EV) – 1985 (PS & TH) – 1987 (PR & PS) – Thurø Overdrev !
- **arvense** (*Ager-Tidsel*) – 1898–1910 (PMP) – 1984 (FBK) – 1985 (EV) – 1985 (PS & TH) – 1987 (PR & PS) – alm. !

- Cirsium oleraceum** (*Kål-Tidsel*) – 1898–1910: alm. (PMP) – Grasten (SA) – Bot. Tids. 57 (TBU) – 1984: Thurø Østerskov (FBK) – 1992 (RN) – rydninger i Thurø Østerskov !
- Cirsium palustre** (*Kær-Tidsel*) – 1898–1910 (PMP) – 1984 (FBK) – 1985 (PS & TH) – 1987 (PR & PS) – 1992 (RN) – bl.a. på Thurø Overdrev !
- **vulgare** (*Horse-Tidsel*) – 1898–1910 (PMP) – 1984 (FBK) – 1985 (EV) – 1985 (PS & TH) – 1987 (PR & PS) – alm. !
- Clematis vitalba** (*Skovranke*) – bl.a. i krat ved Kukkervænget i Blåby !
- Clinopodium vulgare** (*Kransbørste*) – 1898–1910: alm. (PMP) – Grasten og Thurø's vestkyst (SA) – Bot. Tids. 64 (TBU).
- Cochlearia danica** (*Dansk Kokleare*) – 1898–1910 (PMP) – 1914: alle strandenge (NS) – 1915 (PMP) – 1919 (OP) – Thurø Overdrev (SA) – Bot. Tids. 54 (TBU) – 1984 (FBK) – 1985 (EV) – bl.a. på strandeng ved i den østligste del af Thurø Bund !
- **officinalis** (*Læge-Kokleare*) – 1985: Thurø Overdrev (EV).
- Conium maculatum** (*Skarntyde*) – 1898–1910: alm. (PMP) – (SA) – Bot. Tids. 47 (TBU) – bl.a. på skrænt ved Walhstedts Skibsværft i Blåby !
- Conringia orientalis** (*Kålurt*) – 1925 (SA).
- Convallaria majalis** (*Liljekonval*) – 1898–1910 (PMP) – (SA) – Bot. Tids. 43 (TBU) – bl.a. i skov ved Sudemade !
- Convolvulus arvensis** (*Ager-Snerle*) – 1898–1910 (PMP) – Bot. Tids. 59 (TBU) – 1985 (PS & TH) – 1987 (PR & PS) – alm. !
- Conyza canadensis** (*Canadisk Bakkestjerne*) – alm. !
- Cornus sanguineus** (*Rød Kornel*) – 1898–1910: t. alm. (PMP).

Alm. Hundepersille (*Aethusa cynapium* ssp. *cynapium*)

eller rettere – slægten *Aethusa* med dens repræsentanter i Danmark – har gennem tiderne haft betydeligt færre danske lokalnavne, end man måske kunne forvente. Lange (1959) nævner således kun godt en halv snes, medens f. eks. Vild Gulerod (*Daucus carota*) og Kvan (*Archangelica litoralis*) har mange gange flere. Blandt Hunde-Persilles få lokalnavne minder nogle som Giftig Persille og Lille Skarntyde på plantens ekstreme giftighed. Medens sidstestavelen, Persille, sigter til dens lighed med ikke-krusede former af Persille (*Petroselinum crispum*), sigter forstavelsen – med Langes ord – til plantens "uspiseligthed".

I den danske udgave af "Den store nordiske Flora" er slægten som i andre, europæiske floraer splittet op i tre underarter med navnene Liden Hundepersille (*A. cynapium* ssp. *segetalis*), Stor Hundepersille (ssp. *elata*) og den afbildede, uden at der dér nævnes noget om den enkelte underarts hyppighed i Danmark. Vi har efter beskrivelsen i floraen med sikkerhed på Thurø set de to sidstnævnte. Som så mange andre, tidligere dyrkede arter findes de fleste "bestande" omkring bebyggelser, især i Thurø By.

- Corydalis cava* (*Hulrodet Lærkespore*) – 1898–1910 (PMP) – i krattet på Thurø Overdrev (SA) – Bot. Tids. 56 (TBU) – bl.a. i Smørmose Skov !
- *intermedia* (*Liden Lærkespore*) – 1898–1910: alm. (PMP) – i krattet på Thurø Overdrev (SA) – Bot. Tids. 56 (TBU) – bl.a. i skov nordvest for kirken !
- *lutea* (*Gul Lærkespore*) – bl.a. ved stikant ved Thurøbund Yacht- & Kutterværft !
- Corylus avellana* (*Hassel*) – 1898–1910 (PMP) – 1987 (PR & PS) – bl.a. i hegn ved Grønnevej i nordvest !
- Cotoneaster dielsianus* (*Dværgmispel* sp.) – øst for Grasten Skov !
- *horizontalis* (*Lodret og Vandret*) – i Nordmannsgran-kultur nær Smørmosevænget !
- Crataegus laevigata* (*Alm. Hvidtjørn*) – 1898–1910 (PMP) – 1919 (OP) – (SA) – Bot. Tids. 64 (TBU) – 1984 (FBK) – bl.a. i hegn ved Grønnevej i nordvest !
- *monogyna* (*Engriflet Hvidtjørn*) – 1898–1910 (PMP) – 1919 (OP) – (SA) – Bot. Tids. 64 (TBU) – 1987 (PR & PS) – alm. !
- Crepis biennis* (*Toårig Høgeskæg*) – 1898–1910: alm. (PMP) – Bot. Tids. 57 (TBU).
- *capillaris* (*Grøn Høgeskæg*) – 1898–1910 (PMP) – bl.a. på skrænt ved Wahlstedts Bådeværft i Blåby !
- *paludosa* (*Kær-Høgeskæg*) – 1898–1910: t. alm. (PMP) – Bot. Tids. 57 (TBU).
- *tectorum* (*Tag-Høgeskæg*) – 1898–1910 (PMP) – bl.a. i vejkant ved Præstemarken !
- Cuscuta europaea* (*Nælde-Silke*) – hh. (MTL) – 1898–1910: hh. (PMP).
- Cymbalaria muralis* (*Vedbend-Torskemund*) – 1900: Gambøth, forvildet (PMP) – Thurø By (SA) – bl.a. ved mur ved Thurø Yacht- & Kutterværft !
- Cynoglossum officinale* (*Hundetunge*) – 1898–1910: hh. (PMP) – Bot. Tids. 60 (TBU).
- Cynosurus cristatus* (*Alm. Kamgræs*) – 1898–1910: alm. (PMP) – 1919 (OP) – Bot. Tids. 68 (TBU) – 1984 (FBK) – 1985 (EV) – 1987 (PR & PS) – Thurø Overdrev !
- Dactylis glomerata* (*Alm. Hundegræs*) – 1898–1910 (PMP) – Bot. Tids. 68 (TBU) – 1984 (FBK) – alm. !
- – *var. pendula* (skovform af *Alm. Hundegræs*) – 1919 (OP) – 1984 (FBK) – bl.a. i den centrale del af Thurø Østerskov !
- *polygama* (*Skov-Hundegræs*) – 1898–1910: hh. (PMP) – 1919: Thurø Østerskov (OP) – Thurø Østerskov/Grasten Fredskov (SA) – bl.a. i den nordlige del af Thurø Østerskov !
- Dactylorhiza incarnata* ssp. *incarnata* (*Kødfarvet Gøgeurt*) – (MTL) – 1898–1910: t. alm. (PMP) – 1938: eng ved Østgavl (JH) – Bot. Tids. 44 (TBU).
- *maculata* ssp. *fuchsii* (*Skov-Gøgeurt*) – 1910: Grasten Skov (EK) – 1924: Grasten Skov (SA) – Thurø Østerskov (MTL) – 1939 (JH).
- – ssp. *maculata* (*Plettet Gøgeurt*) – (MTL) – 1898–1910: t. alm. (PMP) – 1919 (OP) – 1912: bl.a. i Thurø Østerskov (SA).
- *majalis* ssp. *majalis* (*Maj-Gøgeurt*) – 1898–1910: alm. (PMP) – Bot. Tids. 44 (TBU).
- Daucus carota* (*Vild Gulerod*) – 1898–1910 (PMP) – Bot. Tids. 47 (TBU) – 1985 (PS & TH) – alm. !
- Dentaria bulbifera* (*Tandrod*) – 1898–1910 (PMP) – 1914 (NS) – 1915 (PMP) – 1915: Thurø Østerskov (KW) – 1919 (OP) – bl.a. i Thurø Østerskov (SA) – Bot. Tids. 54 (TBU) – 1984 (FBK) – 1987 (PR & PS) – bl.a. i Thurø Østerskov !
- Deschampsia caespitosa* (*Mose-Bunke*) – 1898–1910 (PMP) – 1984 (FBK) – 1985 (EV) – 1987 (PR & PS) – 1992 (RN) – alm. !
- *flexuosa* (*Bølget Bunke*) – 1898–1910 (PMP) – 1919 (OP) – Bot. Tids. 68 (TBU) – 1984 (FBK) – 1985 (EV) – bl.a. på brink ved nordsiden af Grasten Skov !
- Descurainia sophia* (*Finbladet Vejsennep*) – 1898–1910: alm. (PMP) – Bot. Tids. 54 (TBU).
- Dianthus armeria* (*Kost-Nellike*) – Bot. Tids. 55 (TBU).
- *deltoides* (*Bakke-Nellike*) – 1898–1910: hh. (PMP) – Bot. Tids. 55 (TBU).
- *superbus* (*Strand-Nellike*) – TBU-ang. (TS) – Bot. Tids. 55 (TBU).

- Digitalis lutea* (Gulblomstret Fingerbøl)** – i hæk ved Mårødde i Blåby !
- ***purpurea* (Fingerbøl)** – Bot. Tids. 59 (TBU) – bl.a. i den østlige del af Grasten Fredskov !
- Digitaria ischaemum* (Liden Fingeraks)** – 1953: øst for broen (SMR) – 1956: grusgrav nær dæmningen til Fyn (SO & AH) – Bot. Tids. 68 (TBU).
- Dipsacus fullonum* (Gærde-Kartebolle)** – 1918 (FLH) – bl.a. i vejkant ved Kastanievej i Grasten !
- Dryopteris carthusiana* (Smalbladet Mangeløv)** – 1898–1910: alm. (PMP) – 1984 (FBK) – bl.a. i Smørmose Skov !
- ***dilatata* (Bredbladet Mangeløv)** – 1898–1910 (PMP) – Bot. Tids. 49 (TBU) – 1984 (FBK) – 1987 (PR & PS) – bl.a. i Thurø Østerskov !
 - ***expansa* (Finbladet Mangeløv)** – bl.a. i Smørmose Skov !
 - ***filix-mas* (Alm. Mangeløv)** – 1898–1910 (PMP) – 1919 (OP) – (SA) – Bot. Tids. 49 (TBU) – 1984 (FBK) – 1987 (PR & PS) – alm. !
- Echinops exaltatus* (Høj Tidselkugle)** – vejkant nord for Anderslyst !
- ***sphaerocephalus* (Fligbladet Tidselkugle)** – vejkant syd for Nyhavegård !
- Echium vulgare* (Slangehoved)** – bl.a. i plæne ved Thurø-Hallen !
- Eleocharis palustris* ssp. *vulgaris* (Alm. Sumpstrå)** – 1898–1910 (PMP) – (SA) – Bot. Tids. 47 (TBU) – 1984 (FBK) – 1987 (PR & PS) – Thurø Overdrev !
- ***quinqueflora* (Fåblomstret Kogleaks)** – Thurø Overdrev (SA) – 1985 (EV).
 - ***uniglumis* (Enskættet Sumpstrå)** – 1898–1910 (PMP) – 1915 (KW) – Bot. Tids. 47 (TBU) – 1985 (EV) – Thurø Overdrev !
- Elytrigia junceiforme* (Strand-Kvik)** – bl.a. på strand syd for Øgavl !
- – ***x repens* (Hybrid-Kvik)** – Bot. Tids. 68 (TBU) – (SA) – bl.a. på sandet strandområde ved Thurøbund Yacht- og Kutterværft i Blåby !
 - ***repens* (Alm. Kvik)** – 1984 (FBK) – 1985 (EV) – alm. !
- Epilobium adnatum* (Kantet Dueurt)** – bl.a. i Nordmannsgran-kultur ved P-plads nær "Apollo Lys" !
- ***ciliatum* (Kirtlet Dueurt)** – bl.a. i hegn nordvest for Skovgård !
 - ***hirsutum* (Lådden Dueurt)** – 1898–1910 (PMP) – (SA) – 1984 (FBK) – 1985 (PS & TH) – 1985 (EV) – 1992 (RN) – alm. !
 - ***montanum* (Glat Dueurt)** – 1898–1910 (PMP) – (SA) – Bot. Tids. 66 (TBU) – 1984 (FBK) – 1987 (PR & PS) – alm. !
 - – ***x roseum*** – Thurø Østerskov (SA).
 - ***palustre* (Kær-Dueurt)** – (MTL) – 1898–1910: t. alm. (PMP).
 - ***parviflorum* (Dunet Dueurt)** – 1898–1910 (PMP) – (SA) – Bot. Tids. 66 (TBU) – tidligere kærrområde nordvest for Øgavl !
 - ***roseum* (Rosen-Dueurt)** – (MTL) – Thurø Østerskov (SA) – Bot. Tids. 66 (TBU) – bl.a. i have ved Struwestræde i Thurø By !

Benved (*Euonymus europaeus*)

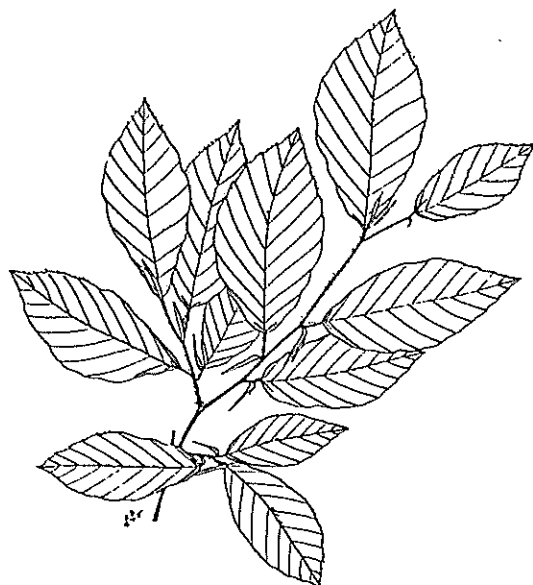
findes hist og her på Thurø, mest i skovbryn og hegn, gerne i villaområderne. I et krat ved Smørmose Camping vokser den også, her sammen med Glat Hundehund-Rose (*Rosa canina* ssp. *canina*) og Vedbend (*Hedera helix*) samt urter som Skov-Burre (*Arctium nemorosum* ssp. *nemorosum*), Skov-Byg (*Hordelymus europaeus*) og Smalbladet Høgeurt (*Hieracium umbellatum*), for kun at nævne nogle få fra den relativt rigeholdige vegetation.

- Epipactis helleborine** var. **helleborine** (*Skov-Hullæbe*) – 1898–1910 (PMP) – bl.a. i Thurø Østerskov (SA) – Bot. Tids. 47 (TBU) – 1959 (KL) – 1963 (CH) – 1984 (FBK) – 1987 (PR & PS) – 1987 (EH & LBK) – 1988 (DM) – alm. i haver i såvel Thurø By som Blåby, ligeledes i de større skove !
- Equisetum arvense** (*Ager-Padderok*) – 1898–1910 (PMP) – 1984 (FBK) – 1985 (PR & PS) – alm. !
- **fluvatile** (*Dynd-Padderok*) – 1898–1910: t. alm. (PMP) – Bot. Tids. 49 (TBU) – 1992: Smørmose Skov (RN).
- **palustre** (*Kær-Padderok*) – 1898–1910 (PMP) – Bot. Tids. 49 (TBU) – 1992: Smørmose Skov (RN) – bl.a. i kær ved Smørmose Camping !
- **telmateia** (*Elfenbens-Padderok*) – ved vestsiden (PMP).
- Eranthis hyemalis** (*Eranthis*) – bl.a. på dige ved vejen Snævringen i Thurø By !
- Erigeron acer** (*Bitter Bakkestjerne*) – (MTL) – 1898–1910: t. alm. (PMP) – Bot. Tids. 57 (TBU).
- Eriophorum angustifolium** (*Smalbladet Kæruld*) – 1898–1910 (PMP) – Bot. Tids. 47 (TBU) – 1985 (EV) – Thurø Overdrev !
- Erodium cicutarium** (*Hejrenæb*) – 1898–1910 (PMP) – Bot. Tids. 45 (TBU) – 1987 (PR & PS) – bl.a. i markkant nord for Ladegården !
- Erophila verna** (*Vår-Gæslingeblomst*) – 1898–1910 (PMP) – (SA) – alm. !
- Eryngium maritimum** (*Strand-Mandstro*) – 1898–1910: hh. (PMP) – (SA) – Bot. Tids. 47 (TBU) – strandvold i den sydøstlige del af Thurø Overdrev !
- Euonymus europaeus** (*Benved*) – 1898–1910 (PMP) – 1919 (OP) – (SA) – Bot. Tids. 64 (TBU) – 1984 (FBK) – 1985 (PS & TH) – 1985 (EV) – bl.a. i hegn ved Grønnevej i nordvest !
- Eupatorium cannabinum** (*Hjortetrøst*) – 1898–1910 (PMP) – (SA) – Bot. Tids. 57 (TBU) – 1984 (FBK) – 1987 (PR & PS) – 1992 (RN) – bl.a. i rørsump ved øst-siden af Thurø Bund !
- Euphorbia cyparissias** (*Cypres-Vortemælk*) – bl.a. ml. fliser ved Gyvelbakken i Gambøt !
- **exigua** (*Liden Vortemælk*) – Bot. Tids. 50 (TBU).
- **helioscopia** (*Skærm-Vortemælk*) – 1898–1910 (PMP) – Bot. Tids. 50 (TBU) – alm. !
- **lathyris** (*Kors-Vortemælk*) – ukrudt i have ved Fasanvej !
- **peplus** (*Gaffel-Vortemælk*) – 1898–1910 (PMP) – Bot. Tids. 50 (TBU) – alm. !
- Euphrasia brevipila** ssp. **brevipila** (*Kirtel-Øjentrøst*) – 1985: Thurø Overdrev (PS & TH).
- **michrantha** (*Lyng-Øjentrøst*) – 1898–1910: t. alm. (PMP) – Thurø Overdrev (SA) – Bot. Tids. 59 (TBU) – Thurø Overdrev !
- – **x stricta** var. **stricta** – Bot. Tids. 59 (TBU).
- **nemorosa** (*Kortbladet Øjentrøst*) – 1898–1910: t. alm. (PMP) – Thurø Overdrev (SA) – Bot. Tids. 59 (TBU).

Bøg (*Fagus sylvatica*)

er det almindeligste skovtræ på Thurø; men vi ser i Fredskov klar tendens til, at nyfældede bøgetræer afløses af juletræskulturer; det er ikke blot her, men mange andre steder i landet betænkeligt. En løvtræsflora flytter ikke automatisk med, når disse skiftes ud med "Abies-arter".

- Euphrasia stricta** var. **stricta** (*Spidsbladet Øjentrøst*) – 1898–1910: alm. (PMP) – 1915: vejkant ved Østerskov (KW) – Bot. Tids. 59 (TBU).
- Fagopyrum esculentum** (*Alm. Boghvede*) – 1898–1910: hh. (PMP) – vejkant ved Thurø Hus i Thurø By !
- Fagus sylvatica** (*Bøg*) – 1898–1910 (PMP) – 1915 (PMP) – 1919 (OP) – 1921 (AF) – 1984 (FBK) – 1985 (PR & PS) – alm. !
- Falcaria vulgaris** (*Seglblad*) – skovkant ved rørskov ved Sudemade Skov !
- Festuca arundinacea** (*Strand-Svingel*) – 1898–1910 (PMP) – 1919 (OP) – (SA) – Bot. Tids. 68 (TBU) – 1984 (FBK) – 1985 (EV) – bl.a. i rørsump ved Sudemade !
- **gigantea** (*Kæmpe-Svingel*) – 1898–1910 (PMP) – 1919 (OP) – (SA) – Bot. Tids. 68 (TBU) – 1984 (FBK) – bl.a. i Grasten Fredskov !
 - **ovina** (*Fåre-Svingel*) – 1898–1910 (PMP) – 1919 (OP) – 1985 (EV) – bl.a. på tuer på Thurø Overdrev !
 - **pratensis** (*Eng-Svingel*) – 1898–1910: alm. (PMP) – 1984 (FBK) – Thurø Overdrev !
 - **rubra** ssp. **pruinosa** (*Blågrøn Svingel*) – bl.a. på Thurø Overdrev !
 - – ssp. **rubra** (*Rød Svingel*) – 1898–1910 (PMP) – 1984 (FBK) – 1985 (EV) – 1987 (PR & PS) – alm. !
 - **trachyphylla** (*Bakke-Svingel*) – Bot. Tids. 68 (TBU).
- Ficaria verna** ssp. **bulbifera** (*Alm. Vorterod*) – Bot. Tids. 53 (TBU) – alm. !
- Filago minima** (*Liden Museurt*) – 1898–1910: hh. (PMP) – Bot. Tids. 57 (TBU).
- **vulgaris** (*Kugle-Museurt*) – 1898–1910: alm. (PMP) – Bot. Tids. 57 (TBU) – bl.a. i gl. frugtplantage sydøst for Anderslyst !
- Filipendula ulmaria** (*Alm. Mjødurt*) – 1898–1910 (PMP) – 1987 (PR & PS) – 1992 (RN) – bl.a. i skovsump ved Sudemade !
- Fragaria x ananassa** (*Have-Jordbær*) – øst for Grasten Skov !
- **vesca** (*Skov-Jordbær*) – 1898–1910: alm. (PMP) – alm. på Thurø (SA) – Bot. Tids. 61 (TBU) – ung plantning nær Smørmosevænget !
- Fraxinus excelsior** (*Ask*) – 1898–1910 (PMP) – 1919 (OP) – Bot. Tids. 64 (TBU) – 1985 (PS & TH) – 1987 (PR & PS) – alm. !
- Fumaria officinalis** (*Læge-Jordrøg*) – 1898–1910 (PMP) – Bot. Tids. 56 (TBU) – bl.a. på jordbunker ved Rolf Krakesvej i Blåby !
- Gagea lutea** (*Alm. Guldstjerne*) – (MTL) – 1898–1910: alm. (PMP) – (SA) – Bot. Tids. 43 (TBU) – bl.a. i Stubhave ved Thurø Østerskov !
- **spathacea** (*Hylster-Guldstjerne*) – (MTL) – 1898–1910: hh. (PMP) – Bot. Tids. 43 (TBU) – Thurø Overdrev !
- Galeopsis bifida** (*Skov-Hanekro*) – alm. (MTL) – Bot. Tids. 64 (TBU) – bl.a. i vejkant ved Eriksholm !
- **speciosa** (*Hamp-Hanekro*) – 1898–1910: t. alm. (PMP) – Bot. Tids. 64 (TBU).
 - **tetrahit** (*Alm. Hanekro*) – 1898–1910: alm. (PMP) – Grasten (SA) – 1985 (PS & TH) – uopdyrket område øst for Grastengård !
- Galinsoga parviflora** (*Håret Kortstråle*) – ved hus ved Thurø Østerskov (SA) – Bot. Tids. 57 (TBU).
- **quadriradiata** (*Kirtel-Kortstråle*) – Bot. Tids. 57 (TBU) – bl.a. i frugtplantage ved Eriksholm i nordvest !
- Galium aparine** (*Burre-Snerre*) – 1898–1910 (PMP) – 1984 (FBK) – 1985 (EV) – 1987 (PR & PS) – 1992 (RN) – alm. !
- **mollugo** (*Hvid Snerre*) – 1898–1910 (PMP) – (SA) – 1985 (EV) – bl.a. i vejkant ved Smørmosevej !
 - – var. **angustifolium** – skovkant i den nordøstlige del af Thurø Østerskov !
 - **odoratum** (*Skovmærke*) – 1898–1910 (PMP) – 1919 (OP) – 1984 (FBK) – 1985 (PS & TH) – 1987 (PR & PS) – alm. !
 - **palustre** ssp. **palustre** (*Kær-Snerre*) – 1898–1910 (PMP) – (SA) – bl.a. i skovsump nordvest for Øgavl !

- Galium saxatile** (*Lyng-Snerre*) – 1915: Thurø Overdrev (KW) – 1919 (OP) – bl.a. på Thurø Overdrev (SA) – 1984 (FBK) – 1985 (EV) – 1985 (PS & TH) – bl.a. i overdrevsområder på Thurø Overdrev !
- **sternerii** (*Liden Snerre*) – Thurø Overdrev !
 - **uliginosum** (*Sump-Snerre*) – 1898–1910: t. alm. (PMP).
 - **verum** ssp. **verum** (*Gul Snerre*) – 1919 (OP) – Thurø Overdrev (SA) – 1984 (FBK) – 1985 (EV) – 1985 (PS & TH) – 1987 (PR & PS) – bl.a. på Thurø Overdrev !
 - x **mollugo** – 1984: Thurø Overdrev (FBK).
- Gentianella campestris** ssp. **baltica** (*Baltisk Ensian*) – 1861 (ER) – 1898–1910: Thurø Overdrev (PMP) – 1914: Thurø Overdrev (NS) – Thurø Overdrev (SA) – Bot. Tids. 54 (TBU) – TBU-herb. 1909, 1923, 1930.
- **uliginosa** (*Eng-Ensian*) – 1915: Thurø Overdrev (PMP).
- Geranium columbinum** (*Storbægret Storkenæb*) – 1898–1910 (PMP) – Bot. Tids. 45 (TBU) – 1987 (PR & PS) – alm. !
- **dissectum** (*Kløftet Storkenæb*) – 1898–1910: alm. (PMP) – bl.a. i brakmark nord for Skovgård !
 - **mølle** (*Blød Storkenæb*) – 1898–1910 (PMP) – 1987 (PR & PS) – alm. !
 - **palustre** (*Kær-Storkenæb*) – SA (i følge Anna Madsens oplysninger).
 - **pusillum** (*Liden Storkenæb*) – 1898–1910 (PMP) – alm. !
 - **robertianum** (*Stinkende Storkenæb*) – 1898–1910 (PMP) – 1919 (OP) – 1984 (FBK) – 1985 (PS & TH) – 1987 (PR & PS) – alm. !
 - **sanguineum** (*Blodrød Storkenæb*) – på jordbunker ved Mårøddevej !
 - **sylvaticum** (*Skov-Storkenæb*) – 1914 (NS) – Bot. Tids. 45 (TBU).
- Geum rivale** (*Eng-Nellikerod*) – 1898–1910: alm. (PMP).
- **urbanum** (*Feber-Nellikerod*) – Bot. Tids. 61 (TBU) – 1984 (FBK) – 1987 (PR & PS) – alm. !
- Glaux maritima** (*Sandkryb*) – 1898–1910 (PMP) – (SA) – Bot. Tids. 43 (TBU) – 1984 (FBK) – 1985 (EV) – 1987 (PR & PS) – alm. !
- Glechoma hederacea** (*Korsknap*) – 1898–1910 (PMP) – (SA) – Bot. Tids. 64 (TBU) – 1984 (FBK) – 1985, 1987 (EV) – 1987 (PR & PS) – alm. !
- Glyceria declinata** (*Tandet Sødgræs*) – Bot. Tids. 68 (TBU) – 1984 (FBK) – 1987 (PR & PS) – Thurø Overdrev !
- **fluitans** (*Manna-Sødgræs*) – 1898–1910 (PMP) – Bot. Tids. 68 (TBU) – 1985 (EV) – bl.a. i skovsump i den nordlige del af Thurø Østerskov !
 - **maxima** (*Høj Sødgræs*) – (MTL).
 - **plicata** (*Butblomstret Sødgræs*) – 1898–1910: alm. (PMP) – Thurø Overdrev (SA) – (SMR) – Bot. Tids. 68 (TBU).
- Gnaphalium sylvaticum** (*Rank Evighedsblomst*) – 1898–1910: alm. (PMP) – 1923 (HE) – Grasten (SA) – 1985: Thurø Overdrev (PS & TH).
- **uliginosum** (*Sump-Evighedsblomst*) – 1898–1910 (PMP) – (SA) – 1984 (FBK) – bl.a. i mark syd for Nyhavegård !
- Hedera helix** (*Vedbend*) – 1898–1910 (PMP) – 1919 (OP) – (SA) – Bot. Tids. 64 (TBU) – 1984 (FBK) – 1987 (PR & PS) – alm. !
- Helianthus tuberosus** (*Jordkok*) – 1914: Bymosen (PMP) – 1953: Thurø By (SMR) – bl.a. i brakmark ved Eriksholm i nordvest !
- Helminthotheca echioides** (*Vingekurv*) – 1943 (HCH) – 1943 (SMR).
- Hemerocallis flava** (*Dagilje*) – 1898–1910: Smørmosen (PMP) – ved (gl.) affaldshenkastning ved kysten nordvest for kirken !
- Hepatica nobilis** (*Blå Anemone*) – (MTL) – 1898–1910: vel Langes fund (PMP) – Bot. Tids. 53 (TBU).
- Heracleum pubescens** (*Kæmpe-Bjørneklo*) – 1984 (FBK) – 1985 (EV) – 1985 (PS & TH) – 1987 (PR & PS) – bl.a. i hegn og ved grøft øst for Grastengård !
- **sibiricum** (*Grønblomstret Bjørneklo*) – i nedlagt frugtplantage vest for Thurø-Hallen !

- Heracleum sphondylium** (*Alm. Bjørneklo*) – 1898–1910 (PMP) – (SA) – Bot. Tids. 47 (TBU) – bl.a. i Smørmose Skov !
- Herniaria glabra** (*Brudurt*) – 1857/1859–60: alm.–t.alm. (MTL/ER) – 1898–1910: alm. (PMP) – alm. (PMP) – Bot. Tids. 55 (TBU).
- Hesperis matronalis** (*Aftenstjerne*) – 1898–1910. hh. (PMP) – hegn ved Hulvej i Thurø By !
- Hieracium aurantiacum** (*Pomerans-Høgeurt*) – vejkant sydøst for Nordodde !
- **grandidens** – Grasten Fredskov (KW) – 1939 (JL) – Bot. Tids. 47 (TBU) – (EK) – Thurø Østerskov (SA) – Bot. Tids. 47 (TBU) – 1947 (HCH) – bl.a. i skov ved Smørmosen !
 - **gratiosum** – Bot. Tids. 47 (TBU).
 - **greisdalense** – Bot. Tids. 47 (TBU).
 - **lactucella** (*Lancetbladet Høgeurt*) – 1898–1910: t. alm. (PMP) – 1919 (OP) – 1984: Thurø Overdrev (FBK) – 1987: Thurø Overdrev (PR & PS) – Thurø Overdrev !
 - **neopinnatifidum** (*Fliget Høgeurt*) – 1915: Grasten Fredskov (KW) – 1919 (OP) – (EK) – Bot. Tids. 47 (TBU) – skov ved Smørmosen !
 - **pilosella** (*Håret Høgeurt*) – 1898–1910 (PMP) – 1919 (OP) – 1984 (FBK) – 1985 (EV) – 1985 (PS & TH) – 1987 (PR & PS) – øst for Grasten Skov !
 - **pseudanfractum** – 1919 (CHO) – Bot. Tids. 47 (TBU).
 - **pseudotorticeps** – nordøstlige del af Thurø Østerskov !
 - **subaustrinum** – 1915: Grasten Fredskov (KW) – 1939: Grasten Skov (JL) – Bot. Tids. 47 (TBU) – skrænt ved skibsværft i Blåby !
 - **sublactucaceum** – Bot. Tids. 47 (TBU).
 - **umbellatum** (*Smalbladet Høgeurt*) – 1898–1910 (PMP) – 1919 (OP) – 1920 (HCH) – Grasten Fredskov (SA) – 1985 (PS & TH) – 1987 (PR & PS) – bl.a. i skov ved Sudemade !
 - – var. **coronopifolium** – under Sitka-Gran i Grasten Fredskov (SA).
 - **virescens** – kratklædt kystskrænt ved Øgavl !
 - **virgultorum** (*Bredbladet Høgeurt*) – 1905: Øgavl (PMP) – 1915 (PMP) – 1915: Grasten Fredskov (KW) – (EK) – Thurø Østerskov (SA) – Bot. Tids. 47 (TBU) – 1947 (HCH) – Thurø Østerskov !
 - **vulgatiforme** – Bot. Tids. 47 (TBU) – skov ved Sudemade !
 - **vulgatum** – 1898–1910 (PMP) – 1919 (OP) – (EK) – Bot. Tids. 47 (TBU) – bl.a. i Grasten Skov !
- Hierochloë odorata** (*Festgræs*) – Bot. Tids. 68 (TBU).
- Hippophaë rhamnoides** (*Havtorn*) – skrænt ved Walhstedts Baadeværft i Blåby !
- Holcus lanatus** (*Fløjlsgræs*) – 1898–1910 (PMP) – 1984 (FBK) – 1985 (EV) – 1987 (PR & PS) – alm. !
- Holcus mollis** (*Krybende Hestegræs*) – (MTL) – 1898–1910 (PMP) – 1985 (EV) – bl.a. i Thurø Østerskov !
- Honckenya peploides** (*Strandarve*) – 1898–1910 (PMP) – 1919 (OP) – Bot. Tids. 55 (TBU) – alm. !
- Hordelymus europaeus** (*Skovbyg*) – 1898–1910 (PMP) – 1914: Smørmose Skov (NS) – 1915: skov ved Gyldensten (PMP) – 1984: Bot. Tids. 68 (TBU) – Thurø Østerskov (FBK) – bl.a. i Smørmose Skov !
- Hordeum jubatum** (*Egernhale*) – ukrudt i have nordvest for Kirken !
- **vulgare** var. **distichon** (*Toradet Byg*) – bl.a. ved skovvej sydøst for Nordodde !
- Hottonia palustris** (*Vandrøllike*) – 1898–1910: t. alm. (PMP) – "mose på Thurø" (SA) – Bot. Tids. 43 (TBU) – vandhul i Thurø Østerskov syd for Skovgård !
- Humulus lupulus** (*Humle*) – 1898–1910 (PMP) – 1919 (OP) – bl.a. i hegn ved Grønnevej i nordvest !
- Hydrocotyle vulgaris** (*Vandnavle*) – 1898–1910 (PMP) – (SA) – Bot. Tids. 47 (TBU) – 1985 (EV) – 1985 (PS & TH) – Thurø Overdrev !
- Hyoscyamus niger** (*Bulmeurt*) – 1898–1910: hh. (PMP).

- Hypericum humifusum** (*Dværg-Perikon*) – 1923: Thurø Overdrev (SA) – bl.a. i ung Nordmanns-grankultur ved sommerhusområde sydøst for Gyldensten !
- **maculatum** (*Kantet Perikon*) – 1898–1910 (PMP) – bl.a. på Thurø Overdrev (SA) – 1984 (FBK) – 1987 (PR & PS) – bl.a. i ungkultur af Nordmanns-gran ved Østerskovvej !
- **perforatum** (*Prikbladet Perikon*) – 1898–1910 (PMP) – (SA) – alm. !
- **pulchrum** (*Smuk Perikon*) – 1898–1910: et enkelt Sted (PMP).
- Hypochoeris glabra** (*Glat Kongepen*) – 1943 (SMR) – 1956 (AH) – Bot. Tids. 57 (TBU).
- **radicata** (*Alm. Kongepen*) – 1898–1910 (PMP) – 1987 (PR & PS) – alm. !
- Ilex aquifolium** (*Kristtorn*) – opvækst mange steder, bl.a. i hække ved Ladegårdsvej !
- Impatiens glandulifera** (*Kæmpe-Balsamin*) – stikant nær Wahlstedts Bådeværft i Blåby !
- Inula britannica** (*Soløje-Alant*) – 1915: Thurø Overdrev (KW) – 1930: Thurøbroen (HCH) – (SMR) – Bot. Tids. 57 (TBU) – 1985: Thurø Overdrev (EV) – Thurø Overdrev !
- **helenium** (*Læge-Alant*) – Thurø By (SA) – bl.a. ved hus nord for kirken !
- Iris pseudacorus** (*Gul Iris*) – 1898–1910 (PMP) – Bot. Tids. 43 (TBU) – 1992 (RN) – bl.a. i skovsump ved Sudemade !
- Jasione montana** (*Blåmunke*) – t. alm. (MTL) – 1898–1910: t. alm. (PMP) – Thurø Overdrev (SA).
- Juglans regia** (*Alm. Valnød*) – 1898–1910: alm. (plantet) (PMP) – bl.a. i grønt område øst for hallen i Thurø By (opvækst) !
- Juncus articulatus** (*Glanskapslet Siv*) – 1898–1910 (PMP) – 1984 (FBK) – 1985 (PS & TH) – bl.a. i kær ved østsiden af Thurø Bund !
- – var. **multiflorus** – bl.a. på vældkint ved Øgavl !
- **bufonius** (*Tudse-Siv*) – 1898–1910 (PMP) – 1984 (FBK) – 1985 (EV) – bl.a. i den nedre del af brakmark vest for Øgavl !
- **bulbosus** (*Liden Siv*) – 1898–1910: hh (PMP) – Thurø Overdrev (SA).
- **compressus** (*Fladstrået Siv*) – (MTL) – 1898–1910 (PMP) – Bot. Tids. 44 (TBU) – sti langs kysten ved Blåby !
- **conglomeratus** (*Knop-Siv*) – (MTL) – 1898–1910 (PMP) – Bot. Tids. 44 (TBU) – 1984 (FBK) – 1985 (EV) – 1985 (PS & TH) – 1987 (PR & PS) – bl.a. i skov sydøst for Nordodde !
- **effusus** (*Lyse-Siv*) – 1898–1910 (PMP) – 1984 (FBK) – 1985 (EV) – alm. !
- **gerardi** (*Harril*) – 1898–1910 (PMP) – 1985 (EV) – 1987 (PR & PS) – alm. !
- **ranarius** (*Klæg-Siv*) – Thurø Overdrev (SA).
- Kickxia elatine** (*Spydbladet Torskemund*) – (SA) – 1933: Stubmark mod øst (KW) – Bot. Tids. 59 (TBU).
- Knautia arvensis** (*Blåhat*) – 1898–1910: alm. (PMP) – bl.a. i vejkant ved Bergmannsvej i Thurø By !
- Laburnum anagyroides** (*Alm. Guldregn*) – bl.a. i hæk ved Gyvelbakken i Gambøt !
- Lactuca muralis** (*Skov-Salat*) – 1898–1910 (PMP) – (SA) – Bot. Tids. 57 (TBU) – 1984 (FBK) – 1985 (PS & TH) – 1987 (PR & PS) – alm. !
- **serriola** (*Tornet Salat*) – bl.a. i vejkant ved Kildevej i Grasten !
- Lamium galeobdolon** (*Guldnælde*) – 1898–1910 (PMP) – bl.a. ved Øgavl (SA) – Bot. Tids. 64 (TBU) – 1984 (FBK) – 1987 (PR & PS) – bl.a. i skov ved Sudemade !
- Lamium amplexicaule** (*Liden Tvetand*) – 1898–1910 (PMP) – Bot. Tids. 64 (TBU) – alm. !
- – x **purpureum** – 1898–1910: alm. (PMP).
- **hybridum** (*Fliget Tvetand*) – Bot. Tids. 64 (TBU) – markkant syd for Nyhavegård !
- **purpureum** (*Rød Tvetand*) – 1898–1910 (PMP) – alm. !
- – f. **album** – Bot. Tids. 64 (TBU) – skrænt ved vejen til dæmningen !
- Lappula myosotis** (*Småhaget Pigfrø*) – 1925: 1 stk. i Thurø By (SA) – Bot. Tids. 60 (TBU).
- Lapsana communis** (*Haremad*) – 1898–1910 (PMP) – 1919 (OP) – Bot. Tids. 57 (TBU) – 1984 (FBK) – 1987 (PR & PS) – alm. !

- Larix decidua** ssp. **decidua** (*Europæisk Lærk*) – 1898–1910 (PMP) – 1984 (FBK) – Thurø Overdrev !
- Lathraea squamaria** (*Skælrod*) – 1857/1859–60 (MTL/ER) – Bot. Tids. 59 (TBU).
- Lathyrus niger** (*Sort Fladbælg*) – (MTL) – 1898–1910: Grasten Fredskov (PMP) – 1919 (OP) – Thurø's vestkyst (SA) – Jessen 1931 (TBU) – skov ved Sudemadde !
- **pratensis** (*Gul Fladbælg*) – 1898–1910 (PMP) – 1984 (FBK) – 1985 (EV) – alm. !
 - **sylvestris** (*Skov-Fladbælg*) – 1898–1910: hh. (PMP) – Grasten (SA) – Jessen 1931 (TBU) – 1959 (KL) – skrænt nordøst for Måroddede !
- Lemna gibba** (*Tyk Andemad*) – 1919 (OP) – (SA) – Bot. Tids. 45 (TBU) – 1988: Thurø Overdrev/Thurø Thurø Østerskov (DM).
- **minor** (*Liden Andemad*) – 1898–1910 (PMP) – 1985 (PS & TH) – bl.a. i vandhul ved Eriksholm i nordvest !
 - **trisulca** (*Kors-Andemad*) – 1898–1910 (PMP) – vandfyldte lavninger på Thurø Overdrev !
- Leontodon autumnalis** (*Høst-Borst*) – 1898–1910 (PMP) – Grasten (SA) – 1984 (FBK) – 1985 (EV) – alm. !
- **hispidus** (*Stivhåret Borst*) – Bot. Tids. 57 (TBU).
 - **taraxacoides** (*Hundesalat*) – 1898–1910: Thurø Bund (PMP) – 1915: græsmark ved Thurø Bunds østende (PMP) – Bot. Tids. 57 (TBU) – 1984: Thurø Overdrev (FBK) – Thurø Overdrev !
- Leonurus cardiaca** (*Alm. Hjertespan*) – Thurø By (SA) – Bot. Tids. 64 (TBU).
- Lepidium campestre** (*Salomons Lysestage*) – 1898–1910: t. alm. (PMP) – Bot. Tids. 54 (TBU).
- **latifolium** (*Strand-Karse*) – 1914: "Sodoma" (PMP) – Thurø Færgeleje og vestkysten (SA) – (SMR) – 1985 (EV) – 1985 (PS & TH) – bl.a. ved sti nær skibsværft i Blåby !
- Leucanthemum maximum** (*Kæmpe-Margerit*) – bl.a. i hæk ved Kukkervænget i Blåby !
- **vulgare** (*Hvid Okseøje*) – 1898–1910 (PMP) – Bot. Tids. 57 (TBU) – 1985 (PS & TH) – øst for Grasten Skov !
- Levisticum officinale** (*Løvstikke*) – mellem fliser og i hæk ved Halfdansvej i Blåby !
- Leymus arenarius** (*Marehalm*) – 1898–1910 (PMP) – Øgavl (SA) – Bot. Tids. 68 (TBU) – 1985 (PS & TH) – 1985 (EV) – alm. !
- Ligustrum vulgare** (*Alm. Liguster*) – 1898–1910 (PMP) – 1919 (OP) – (SA) – bl.a. i grusgrav ved Øgavl !
- Limonium vulgare** (*Tæt blomstret Hindebæger*) – 1919 (OP) – Thurø Overdrev (SA) – Bot. Tids. 47 (TBU) – 1946 (HCH) – 1984 (FBK) – 1985 (EV) – 1985 (PS & TH) – Thurø Overdrev !
- Linaria vulgaris** (*Alm. Torskemund*) – 1898–1910 (PMP) – 1985 (EV) – alm. !
- Linum catharticum** (*Vild Hør*) – 1898–1910: alm. (PMP) – Thurø Overdrev !
- Listera ovata** (*Ægbladet Fliglæbe*) – 1898–1910: t. alm. (PMP) – Thurø Østerskov og Grasten Fredskov (SA) – 1939: "Morten Nielsens Skovmål" (EK) – Bot. Tids. 47 (TBU) – 1984 (FBK) – 1987 (PR & PS) – 1988: Thurø Overdrev/Thurø Østerskov (DM) – bl.a. i lille skov nordøst for Nyhavegård !
- Lithospermum arvense** (*Ager-Stenfrø*) – 1898–1910: t. alm. (PMP) – Bot. Tids. 60 (TBU).
- Lobularia maritima** (*Bibblomme*) – skrænt mellem skibsværft i Blåby og Måroddede !
- Lolium multiflorum** (*Italiensk Rajgræs*) – 1898–1910: alm. (PMP).
- **perenne** (*Alm. Rajgræs*) – 1898–1910 (PMP) – 1984 (FBK) – alm. !
- Lonicera periclymenum** (*Alm. Gedeblad*) – 1898–1910 (PMP) – 1919 (OP) – 1984 (FBK) – 1987 (PR & PS) – alm. !
- Lotus corniculatus** (*Alm. Kællingetand*) – 1898–1910 (PMP) – 1984 (FBK) – 1985 (EV) – 1985 (PS & TH) – 1987 (PR & PS) – alm. !
- **tenuis** (*Smalbladet Kællingetand*) – 1898–1910: t. alm. (PMP) – Thurø Overdrev (SA) – Jessen 1931 (TBU) – 1985 (EV) – strandeng nord for Skovgård !
 - **uliginosus** ssp. **uliginosus** (*Sump-Kællingetand*) – 1898–1910: alm. (PMP).

- Lunaria annua** (*Judaspenge*) – bl.a. på skrænt nordøst for Måroddede !
- Lupinus polyphyllus** (*Mangebladet Lupin*) – bl.a. i vejkant ved Ladegårdsvej i den østlige del af Thurø By !
- Luzula campestris** (*Mark-Frytle*) – 1898–1910 (PMP) – bl.a. på Thurø Overdrev !
- **multiflora** ssp. **multiflora** (*Mangeblomstret Frytle*) – 1898–1910 (PMP) – (SA) – 1987 (PR & PS) – bl.a. i skov sydøst for Nordodde !
 - – ssp. **multiflora** var. **nemorosa** – Grasten (SA).
 - **pilosa** (*Håret Frytle*) – 1898–1910 (PMP) – 1984 (FBK) – 1987 (PR & PS) – bl.a. på brink ved nordsiden af Grasten Skov !
- Lychnis coronaria** (*Fikser-Nellike*) – bl.a. mellem fliser ved Syrenvænget i Gambøt !
- **flos-cuculi** (*Trævlekrone*) – 1898–1910: alm. (PMP) – (SA) – 1992 (RN) – eng ved Smørmose Skov !
- Lycium barbarum** (*Bukketorn*) – 1898–1910 (PMP) – alm. !
- Lycopersicon lycopersicum** (*Tomat*) – bl.a. på jordbunker i grusgrav vest for Øgavl !
- Lycopus europaeus** (*Sværtelvæld*) – 1898–1910 (PMP) – (SA) – Bot. Tids. 64 (TBU) – 1992 (RN) – bl.a. i skovsump ved Sudemade !
- Lysimachia nemorum** (*Lund-Fredløs*) – (MTL) – Smørmose (SA) – Bot. Tids. 43 (TBU).
- **nummularia** (*Pengebladet Fredløs*) – (MTL) – 1898–1910 (PMP) – Smørmose (SA) – Bot. Tids. 43 (TBU) – 1984 (FBK) – 1987 (PR & PS) – bl.a. på grøftekant syd for Skovgård !
 - **punctata** (*Prikbladet Fredløs*) – grønt område øst for Hallen i Thurø By !
 - **vulgaris** (*Alm. Fredløs*) – 1898–1910 (PMP) – Bot. Tids. 43 (TBU) – 1992 (RN) – bl.a. i skov ved Sudemade !
- Lythrum salicaria** (*Kattehale*) – 1898–1910 (PMP) – Øgavl (SA) – Bot. Tids. 56 (TBU) – bl.a. i skovsump ved Sudemade !
- Mahonia aquifolium** (*Mahonie*) – bl.a. i skov sydøst for Nordodde !
- Majanthemum bifolium** (*Majblomst*) – 1898–1910 (PMP) – 1919 (OP) – (SA) – skov ved Sudemade !

Smalbladet Kællingetand (*Lotus tenuis*)

findes på talrige strandenge i Det sydfynske Øhav og på den sydfynske kyst. Sjældnere bliver den mod nord, idet denne sirlige ærteblomstredes europæiske nordgrænse løber lidt norden om Fyn. Sjældnest er den på den østfynske kyst, hvor egnede lokaliteter – salte enge beskyttet mod bølgeslag – stort set mangler. Fra de engang udbredte strandenge på Østerø ved Nyborg har arten været kendt, siden premierløjtnant Lund indstillede sit falkeblæk på den i 1860, velsagtens under en pause fra militærets sommermanøvre. På Thurø er Smalbladet Kællingetand pudsgit nok sjældent, for vi har kun set den på strandengen nord for Skovgård ved Thurø Bund, hvor den også blev set af Erik Vinther i 1985. P.M. Pedersens angivelse af den som temmelig almindelig omkring århundredskiftet forekommer noget overdrevet – men man kan aldrig vide. Svend Andersen er den eneste før 1985 ud over Pedersen, der angiver den fra Thurø, nemlig fra Thurø Overdrev, hvor vi desværre ikke har kunnet genfinde den.

- Malus sylvestris** (*Skov-Æble*) – 1898–1910 (PMP) – 1919 (OP) – 1920 (HCH) – bl.a. ved Øgavl (SA) – Bot. Tids. 64 (TBU) – bl.a. i skov ved Sudemade !
- **x domestica** (*Sødæble*) – Bot. Tids. 64 (TBU) – bl.a. i skovbryn ved Tornehaven !
- Malva alcea** (*Rosen-Katost*) – dæmningen (SMR) – Bot. Tids. 50 (TBU).
- **moschata** (*Moskus-Katost*) – bl.a. på skrænt nordøst for Mårodder !
 - **neglecta** (*Rundbladet Katost*) – 1898–1910: hh. (PMP) – Bot. Tids. 50 (TBU).
 - **sylvestris** (*Alm. Katost*) – 1898–1910 (PMP) – Bot. Tids. 50 (TBU) – alm. !
- Marrubium vulgare** (*Kransburre*) – 1857: Sydfyn, alle Øerne (MTL) – 1898–1910: hh. (PMP).
- Matteuccia struthiopteris** (*Strudsvinge*) – forvildet i krat ved Neergårdsmindevej !
- Medicago lupulina** (*Humle-Sneglebælg*) – 1898–1910 (PMP) – 1984 (FBK) – alm. !
- **sativa** (*Lucerne*) – 1898–1910: alm. (PMP).
- Melampyrum pratense** (*Alm. Kohvede*) – 1898–1910 (PMP) – Thurø's vestkyst (SA) – Bot. Tids. 59 (TBU) – bl.a. i skov ved Sudemade i nordvest !
- Melica nutans** (*Nikkende Flitteraks*) – i den centrale del af Thurø Østerskov !
- **uniflora** (*Enblomstret Flitteraks*) – 1898–1910 (PMP) – Bot. Tids. 68 (TBU) – 1984 (FBK) – 198 (PR & PS) – alm. !
- Melilotus altissima** (*Høj Stenkløver*) – 1898–1910: t. alm. (PMP).
- **officinalis** (*Mark-Stenkløver*) – 1898–1910 (PMP) – 1914 (NS) – bl.a. i vejkant ved Ladegårdsvej i den østlige del af Thurø By !
- Melissa officinalis** (*Citronmelisse*) – 1898–1910: Thurø By (PMP) – 1925: Thurø By (SA) – Bot. Tids. 64 (TBU) – bl.a. i hegn ved kirken i Thurø By !
- Mentha aquatica** (*Vand-Mynte*) – 1898–1910 (PMP) – (SA) – Bot. Tids. 64 (TBU) – 1985 (PS & TH) – 1985 (EV) – 1987 (PR & PS) – 1992 (RN) – bl.a. i kær ved Thurø Bund !
- **arvensis** (*Ager-Mynte*) – 1898–1910: alm. (PMP) – Bot. Tids. 64 (TBU).
 - **x spicata** (*Eng-Mynte*) – klint lidt sydøst for Øgavl !
 - **spicata** (*Grøn Mynte*) – 1898–1910: Thurø By (PMP) – 1914 (NS) – Bot. Tids. 64 (TBU).
- Menyanthes trifoliata** (*Bukkeblad*) – 1898–1910: alm. (PMP).
- Mercurialis perennis** (*Alm. Bingelurt*) – 1857/1859–60: alm. (MTL/ER) – 1898–1910 (PMP) – Thurø: alm. (PMP) – (SA) – Bot. Tids. 50 (TBU).
- Milium effusum** (*Miliegræs*) – 1898–1910 (PMP) – Bot. Tids. 68 (TBU) – 1984 (FBK) – alm. !
- Miscanthus sinensis** (*Elefantgræs*) – grønt område øst for Thurø-Hallen !
- Misopates orontium** (*Ager-Løvemund*) – 1857/1859–60 (MTL/ER) – i en have i Thurø By (SA) – Bot. Tids. 59 (TBU).
- Moehringia trinervia** (*Skovarve*) – 1898–1910 (PMP) – (SA) – Bot. Tids. 55 (TBU) – 1984 (FBK) – 1987 (PR & PS) – alm. !
- Molinia coerulea** (*Blåtop*) – 1898–1910: t. alm. (PMP) – 1914: moser på Thurø (NS) – Thurø Overdrev (SA) – Bot. Tids. 68 (TBU).
- Montia fontana** ssp. **chondrosperma** (*Liden Vandarve*) – 1857 (MTL) – 1911: Thurø Overdrev (PMP) – 1914: Thurø Overdrev (NS) – ved et vandhul på Thurø Overdrev (SA) – Thurø Overdrev !
- **ssp. fontana** (*Stor Vandarve*) – (MTL), i Lange 1884 – 1913: Thurø Bund (PMP) – 1914: Thurø Overdrev (NS) – 1915: kilde ved Thurø Bund, ud for Havregaard (PMP).
- Myosotis arvensis** (*Mark-Forglemmigej*) – 1898–1910 (PMP) – 1987 (PR & PS) – alm. !
- **discolor** (*Forskelligfarvet Forglemmigej*) – Thurø Overdrev !
 - **laxa** ssp. **caespitosa** (*Sump-Forglemmigej*) – 1898–1910 (PMP) – Bot. Tids. 60 (TBU).
 - **palustris** (*Eng-Forglemmigej*) – 1898–1910 (PMP) – Bot. Tids. 60 (TBU) – 1992: Smørmose Skov (RN) – i kæragtigt område ved Smørmose Camping !
 - **var. strigulosa** – Thurø Overdrev (SA).

- Myosotis ramosissima** (*Bakke-Forglemmigej*) – 1898–1910 (PMP) – Bot. Tids. 60 (TBU) – 1987 (PR & PS) – strandvolde i den østligste del af Thurø Overdrev !
- **stricta** (*Rank Forglemmigej*) – 1898–1910: alm. (PMP) – Bot. Tids. 60 (TBU) – 1987: Thurø Overdrev (PR & PS).
- **sylvatica** (*Skov-Forglemmigej*) – skov nordvest for kirken !
- Myosurus minimus** (*Musehale*) – 1898–1910: hh. (PMP) – 1915: Thurø Overdrev (KW) – Thurø By (SA) – Bot. Tids. 53 (TBU) – øst for Grasten Skov !
- Myrrhis odorata** (*Sødsøkær*) – bl.a. i skov ved Sudemade !
- Narcissus poeticus** (*Pinseilje*) – bl.a. i krat ved sydsiden af vejen til dæmningen !
- **pseudonarcissus** (*Påskelilje*) – Thurø By !
- Nasturtium microphyllum** (*Tyndskulpet Brøndkarse*) – i skelgrøft (SA) – Bot. Tids. 54 (TBU) – ved kilde ved vejen Snævringen i Thurø By !
- Neottia nidus-avis** (*Rederød*) – 1857/1859–60 (MTL/ER) – "ca. 1910": Lille Thurø Østerskov (EK) – Bot. Tids. 47 (TBU).
- Nepeta cataria** (*Katteurt*) – Bot. Tids. 64 (TBU).
- Odontites verna** (*Rødtop*) – 1898–1910: alm. (PMP).
- Oenanthe aquatica** (*Billebo-Klaseskær*) – mose på Thurø (SA) – Bot. Tids. 47 (TBU).
- **fistulosa** (*Vand-Klaseskær*) – 1898–1910: alm. (PMP) – i en sump på Thurø Overdrev (SA) – Bot. Tids. 47 (TBU) – 1984: nær mod vest (FBK) – lille vandhul i den sydvestlige del af grønt område øst for hallen i Thurø By !
- **lachenalii** (*Eng-Klaseskær*) – 1914: Thurø Bund (NS) – Bot. Tids. 47 (TBU).
- Oenothera glazioviana** (*Kæmpe-Natlys*) – bl.a. i vejkant ved Tuborgvej/Søndervej !
- Ononis campestris** (*Strand-Krageklo*) – 1898–1910: alm. (PMP) – 1915 (PMP) – 1919 (OP) – Thurø Overdrev (SA) – Jessen 1931 (TBU) – 1985 (EV) – 1985 (PS & TH) – 1987 (PR & PS) – Thurø Overdrev !
- **repens** (*Mark-Krageklo*) – 1898–1910: alm. (PMP) – Jessen 1931 (TBU) – Thurø Overdrev !
- Ophioglossum vulgatum** (*Slangetunge*) – 1919 (OP) – (SA) – Bot. Tids. 49 (TBU).
- Orchis mascula** (*Tyndakset Gøgeurt*) – 1898–1910: alm. (PMP) – 1910: Thurø Overdrev (EK) – (SA) – Bot. Tids. 44 (TBU) – 1984 (FBK) – 1987 (PR & PS) – Thurø Østerskov !
- **morio** (*Salep-Gøgeurt*) – Bot. Tids. 44 (TBU) – 1898–1910: Øgavl, Thurø Overdrev (PMP) – 1910: strandskrænt ved Øgavl (PMP) – 1910: Thurø Overdrev (EK) – 1910 (NS) – 1914: Thurø Overdrev (NS) – 1915 (PMP) – 1956 (AAU).
- Ornithogalum umbellatum** (*Kost-Fuglemælk*) – ved Thurø Kirke (SA) – Thurø By !
- Ornithopus perpusillus** (*Liden Fugleklo*) – 1949/50 (SMR).
- Oxalis acetosella** (*Skovsyre*) – 1898–1910 (PMP) – 1987 (PR & PS) – alm. !
- var. **atropurpurea** (*Brun Surkløver*) – 1915: Thurø By (PMP) – Thurø By (SA) – mellem sten ved Hejrevænget i Thurø By !
- **corniculata** (*Rank Surkløver*) – 1898–1910: Thurø By (PMP).
- Papaver argemone** (*Kølle-Valmue*) – 1898–1910 (PMP) – Bot. Tids. 56 (TBU) – alm. !
- **dubium** (*Gærde-Valmue*) – 1898–1910 (PMP) – Bot. Tids. 56 (TBU) – alm. !
- **rheas** (*Korn-Valmue*) – 1925 (SA) – Bot. Tids. 56 (TBU) – alm. !
- **somniferum** (*Opium-Valmue*) – bl.a. på jordbunker ved Rolf Krakesvej i Blåby !
- Parapholis strigosa** (*Spidshale*) – 1942: Thurø Overdrev (HCH) – 1985, 1987: Thurø Overdrev (EV).
- Paris quadrifolia** (*Firblad*) – 1898–1910: alm. (PMP) – Smørmose (SA) – Bot. Tids. 43 (TBU).
- Parnassia palustris** (*Leverurt*) – Thurø's vestkyst (SA).
- Parthenocissus quinquefolia** (*Klatre-Vildvin*) – i hæk ved Søndervej/Tuborgvej i Thurø By !
- **tricuspidata** (*Rådhusvin*) – jordbunker i grusgrav vest for Øgavl !
- Pastinaca sativa** (*Pastinak*) – havneområde ved Thurøbund Yacht- og Kutterværft i Blåby !

- Peplis portula** (*Vandportulak*) – 1898–1910: Thurø By (PMP) – 1909: Thurø Bymose (EK) – 1914: "Mose ved Thurø By" (NS) – 1943 (SA) – Bot. Tids. 56 (TBU).
- Petasites hybridus** (*Rød Hestehov*) – (SA) – Bot. Tids. 57 (TBU) – bl.a. i vejkant nord for Grønneodde i Grasten !
- Petroselinum crispum** var. **crispum** (*Krus-Persille*) – gl. have ved Kukkervænget i Blåby !
- Phacelia tanacetifolia** (*Honningurt*) – brakmark ved Eriksholm i nordvest !
- Phalaris arundinacea** (*Rørgræs*) – bl.a. i grøft ved Smørmosens Campingplads !
- Phleum pratense** (*Eng-Rottehale*) – 1898–1910 (PMP) – 1984 (FBK) – 1985 (EV) – 1985 (PS & TH) – bl.a. i markskel nær Nyhavegård !
- Phragmites australis** (*Tagrør*) – 1898–1910 (PMP) – 1921 (AF) – 1985 (EV) – 1985 (PS & TH) – 1992 (RN) – alm. !
- Physalis alkekengi** (*Jødekirsebær*) – Thurø By (SA).
- Phytolacca acinosa** (*Kermesbær*) – skrænt ved Thurøbund Yacht- og Kutterværft !
- Picea abies** (*Rødgran*) – 1898–1910 (PMP) – 1984 (FBK) – bl.a. i lille skov ved Damstræde i Thurø By !
- **sitchensis** (*Sitka-Gran*) – bl.a. i Grasten Fredskov (Opvækst) !
- Picris hieracioides** (*Ru Bittermælk*) – alm. (MTL) – 1898–1910: alm. (PMP) – Bot. Tids. 57 (TBU).
- Pimpinella saxifraga** (*Alm. Pimpinelle*) – 1898–1910 (PMP) – Thurø Overdrev (SA) – Bot. Tids. 47 (TBU) – bl.a. i vejkant ved Eriksholm !
- Pinus nigra** var. **austriaca** (*Østrigsk Fyr*) – lille skov ved Damstræde i Thurø By !
- Pisum arvense** (*Mark-Ært*) – 1898–1910: hh. (PMP).
- **sativum** (*Have-Ært*) – 1898–1910: alm. (PMP).
- Plantago coronopus** (*Fliget Vejbred*) – 1898–1910 (PMP) – 1915: Thurø Overdrev (KW) – 1919 (OP) – Bot. Tids. 56 (TBU) – 1984 (FBK) – Thurø Overdrev !
- **lanceolata** (*Lancet-Vejbred*) – 1898–1910 (PMP) – 1984 (FBK) – 1985 (EV) – 1985 (PS & TH) – 1987 (PR & PS) – alm. !
- **major** ssp. **intermedia** (*Liden Vejbred*) – Thurø Overdrev !
- – ssp. **major** (*Glat Vejbred*) – 1898–1910 (PMP) – 1984 (FBK) – 1985 (EV) – 1985 (PS & TH) – 1987 (PR & PS) – alm. !
- – ssp. **winteri** (*Eng-Vejbred*) – ved kunstigt vandhul i Thurø Østerskov !
- **maritima** (*Strand-Vejbred*) – 1898–1910 (PMP) – 1919 (OP) – (SA) – Bot. Tids. 56 (TBU) – 1984 (FBK) – 1985 (EV) – 1987 (PR & PS) – bl.a. i strandeng mod nordøst !
- **media** (*Dunet Vejbred*) – 1987: Thurø Overdrev (PR & PS).
- Platanthera bifolia** ssp. **bifolia** (*Bakke-Gøgelilje*) – 1923: Thurø Overdrev (SA) – 1943 (SA) – Bot. Tids. 44 (TBU).
- **chlorantha** (*Skov-Gøgelilje*) – 1898–1910: t. alm. (PMP) – 1919: alm. i Smørmose Skov (OP) – bl.a. i Thurø Østerskov (SA) – Bot. Tids. 44 (TBU) – 1959 (KL) – 1966: Thurø Østerskov (AH) – 1984 (FBK) – 1987 (PR & PS) – 1988: Thurø Overdrev/Thurø Østerskov (DM) – Smørmose Skov !
- Poa annua** (*Enårig Rapgræs*) – 1898–1910 (PMP) – 1985 (EV) – 1987 (PR & PS) – alm. !
- **compressa** (*Fladstrået Rapgræs*) – (MTL) – 1898–1910: hh. (PMP) – Grasten (SA) – Bot. Tids. 68 (TBU) – bl.a. på kystklinter i øst !
- **nemoralis** (*Lund-Rapgræs*) – 1898–1910 (PMP) – 1984 (FBK) – 1987 (PR & PS) – alm. !
- **pratensis** ssp. **pratensis** (*Eng-Rapgræs*) – 1985 (EV) – bl.a. i Smørmose Skov !
- **subcoerulea** (*Blågrøn Rapgræs*) – 1898–1910 (PMP) – Bot. Tids. 68 (TBU) – 1985, 1987: Thurø Overdrev (EV) – Thurø Overdrev !
- **trivialis** (*Alm. Rapgræs*) – 1898–1910 (PMP) – 1919 (OP) – 1984 (FBK) – 1985 (EV) – alm. !
- Polygala vulgaris** (*Alm. Mælkeurt*) – 1898–1910: hh. (PMP) – Thurø Overdrev (SA) – TBU-ang.: hh.
- Polygonatum multiflorum** (*Salomons Segl*) – 1898–1910 (PMP) – (SA) – Bot. Tids. 43 (TBU) – 1984 (FBK) – 1987 (PR & PS) – alm. !

- Polygonum amphibium** (*Vand-Pileurt*) – 1898–1910 (PMP) – Bot. Tids. 45 (TBU) – 1985 (EV) – 1992 (RN) – alm. !
- **aviculare** ssp. **aviculare** (*Alm. Vej-Pileurt*) – 1898–1910 (PMP) – Bot. Tids. 45 (TBU) – 1985 (EV) – alm. !
 - **convolvulus** (*Snerle-Pileurt*) – 1898–1910 (PMP) – Bot. Tids. 45 (TBU) – 1985 (PS & TH) – alm. !
 - **cuspidatum** (*Japan-Pileurt*) – bl.a. i vejkant ved Rolf Krakesvej i Blåby !
 - **dumetorum** (*Vinge-Pileurt*) – (MTL) – 1898–1910: t. alm. (PMP) – Bot. Tids. 45 (TBU) – 1953: Thurø Østerskov (SMR).
 - **hydropiper** (*Bidende Pileurt*) – 1898–1910 (PMP) – Bot. Tids. 45 (TBU) – (SA) – bl.a. i Grasten Fredskov !
 - **lapathifolium** ssp. **pallidum** (*Bleg Pileurt*) – 1898–1910 (PMP) – Bot. Tids. 45 (TBU) – alm. !
 - **maculosa** (*Fersken-Pileurt*) – 1898–1910 (PMP) – Bot. Tids. 45 (TBU) – 1984 (FBK) – alm. !
 - **minus** (*Liden Pileurt*) – 1898–1910 (PMP) – 1915 (PMP) – strandeng nord for Øgavl (PMP) – Bot. Tids. 45 (TBU) – i hjulspor i den centrale del af Thurø Østerskov !
 - **neglectum** (*Spidsbladet Pileurt*) – Nordmannsgran-kultur nordøst for Gyldensten !
 - **sachalinense** (*Kæmpe-Pileurt*) – skrænt syd for Øgavl !
- Polypodium vulgare** (*Alm. Engelsød*) – Thurø Overdrev (MTL) – 1898–1910 (PMP) – Grasten (SA) – Bot. Tids. 49 (TBU) – bl.a. i skov sydøst for Nordodde !
- Populus alba** (*Sølv-Poppel*) – 1898–1910 (PMP) – 1919 (OP) – bl.a. på skrænt nordøst for Mårode !
- x **berolinensis** (*Berliner-Poppel*) – skovbryn nordvest for Sølyst ved Grasten !
 - x **canadensis** cv. **serotina** (*Landevejs-Poppel*) – bl.a. i hegn nord for Skovgård !
 - x **canescens** (*Gråpil*) – 1898–1910 (PMP) – 1919 (OP) – Thurø Færgested (SA) – bl.a. i kysthegn nord for Ladegården !
 - **nigra** cv. **italica** (*Pyramide-Poppel*) – 1898–1910 (PMP) – Øgavl-Smørmosen (SA) – bl.a. i grønt område øst for Thurø-Hallen !
 - **tremula** (*Bævreasp*) – 1898–1910 (PMP) – (SA) – Bot. Tids. 64 (TBU) – 1984 (FBK) – 1987 (PR & PS) – bl.a. i skov ved Sudemade !
 - – x **tremuloides** (*Hybrid-Poppel*) – kystkint syd for Øgavl !
 - **trichocarpa** (*Vestamerikansk Balsam-Poppel*) – ved campingpladsen nær Grønneodde i sydvest !
- Potamogeton crispus** (*Kruset Skræppe*) – 1898–1910: hh. (PMP).
- **natans** (*Svømmende Vandaks*) – 1898–1910: alm. (PMP) – Bot. Tids. 70 (TBU).
 - **pectinatus** (*Børstebladet Vandaks*) – 1898–1910: t. alm. (PMP) – Thurø Overdrev (SA) – Bot. Tids. 70 (TBU).
 - – var. **scoparius** – Thurø Overdrev (SA).
- Potentilla anglica** (*Liggende Potentil*) – 1985: Thurø Overdrev (PS & TH).
- **anserina** (*Gåse-Potentil*) – 1898–1910 (PMP) – 1919 (OP) – 1985 (EV) – 1985 (PS & TH) – 1987 (PR & PS) – alm. !
 - **argentea** ssp. **argentea** (*Alm. Sølv-Potentil*) – 1898–1910 (PMP) – 1985 (PS & TH) – 1987 (PR & PS) – bl.a. på Thurø Overdrev !
 - **erecta** (*Tormentil*) – 1898–1910 (PMP) – (SA) – 1985 (EV) – 1987 (PR & PS) – Thurø Overdrev !
 - **fruticosa** (*Busk-Potentil*) – forvildet på strand/skovskrænt nord for Thurø By !
 - **palustris** (*Kragefod*) – 1898–1910: hh. (PMP) – mose (SA) – Bot. Tids. 61 (TBU).
 - **reptans** (*Krybende Potentil*) – 1898–1910 (PMP) – (SA) – Bot. Tids. 61 (TBU) – 1984 (FBK) – 1985 (EV) – 1987 (PR & PS) – bl.a. i vejkant ved Kildevej i Grasten !
- Primula veris** (*Hulkravet Kodriver*) – 1898–1910 (PMP) – Øgavl (SA) – Bot. Tids. 43 (TBU) – bl.a. på skrænt nordvest for Sølyst !

- Primula veris x vulgaris** – Øgavl (SA).
- **vulgaris** (*Storblomstret Kodriver*) – 1898–1910: t. alm. (PMP) – bl.a. ved Øgavl (SA) – Bot. Tids. 43 (TBU) – 1984: Thurø Thurø Østerskov (FBK) – bl.a. i Smørmose Skov !
- Prunella vulgaris** (*Alm. Brunelle*) – 1898–1910 (PMP) – 1984 (FBK) – 1985 (EV) – 1985 (PS & TH) – bl.a. i plæne ved Kastanievej i Grasten !
- – **f. alba** – 1985: Thurø Overdrev (PS & TH).
- Prunus avium** (*Fugle-Kirsebær*) – 1898–1910 (PMP) – 1919 (OP) – 1920 (HCH) – (SA) – Bot. Tids. 64 (TBU) – alm. !
- **cerasifera** (*Mirabel*) – alm. !
 - **cerasus** (*Surkirsebær*) – 1898–1910 (PMP) – skovkant sydøst for Nordodde !
 - **domestica** ssp. **domestica** (*Blomme*) – 1898–1910 (PMP) – 1919 (OP) – bl.a. i hegn sydøst for Anderslyst !
 - – ssp. **insititia** (*Kræge*) – 1898–1910: t. alm. (PMP) – Øgavl–Smørmose (SA) – bl.a. i hegn ved Grønnevej i nordvest !
 - **padus** (*Alm. Hæg*) – Grasten (SA) – bl.a. i grønt område øst for Hallen i Thurø By !
 - **spinosa** (*Slåen*) – 1898–1910 (PMP) – 1915 (PMP) – 1919 (OP) – (SA) – Bot. Tids. 64 (TBU) – 1985 (PS & TH) – 1987 (PR & PS) – alm. !
- Pteridium aquilinum** (*Ørnebregne*) – 1898–1910 (PMP) – 1919 (OP) – (SA) – Bot. Tids. 49 (TBU) – 1984 (FBK) – 1987 (PR & PS) – alm. i skovene !
- Puccinellia distans** (*Udspærret Annelgræs*) – 1898–1910 (PMP) – Bot. Tids. 68 (TBU) – 1985 (EV) – bl.a. på strandeng ved sømærker i nordøst !
- **maritima** (*Strand-Annelgræs*) – 1898–1910 (PMP) – Bot. Tids. 68 (TBU) – 1984 (FBK) – 1985 (EV) – alm. !
- Pulicaria dysenterica** (*Strand-Loppeurt*) – 1898–1910: hh. (PMP) – 1915: Thurø Overdrev (PMP) – hyppig, bl.a. ved Thurø Færgebro og Thurø's vestkyst (SA) – Bot. Tids. 60 (TBU) – 1985 (EV) – bl.a. i skovsump ved Sudemade i nordvest !
- Pulmonaria obscura** (*Alm. Lungeurt*) – 1898–1910 (PMP) – 1984 (FBK) – 1987 (PR & PS) – bl.a. i Thurø Østerskov !
- Pyrola minor** (*Liden Vintergrøn*) – 1915: Grasten Fredskov (KW) – 1919 (OP) – Grasten Fredskov (SA) – Bot. Tids. 47 (TBU).
- – **var. albiflora** – Grasten Fredskov (SA).
- Pyrus communis** (*Pære*) – bl.a. i hegn ved Eriksborg i nordvest !
- Quercus robur** (*Stilk-Eg*) – 1898–1910 (PMP) – 1919 (OP) – 1984 (FBK) – 1987 (PR & PS) – alm. !
- Ranunculus acris** (*Bidende Ranunkel*) – 1898–1910 (PMP) – 1919 (OP) – 1985 (EV) – 1987 (PR & PS) – bl.a. i lavninger på Thurø Overdrev !
- **aquatilis** ssp. **aquatilis** (*Alm. Vandranunkel*) – 1898–1910: t. alm. (PMP) – Bot. Tids. 53 (TBU) – vandhul på Thurø Overdrev !
 - – ssp. **diffusus** (*Hårfliget Vandranunkel*) – kunstigt vandhul i Thurø Østerskov !
 - **auricomus** (*Nyrebladet Ranunkel*) – 1898–1910 (PMP) – Bot. Tids. 53 (TBU) – 1984: Thurø Thurø Østerskov (FBK) – Thurø Overdrev !
 - **baudotii** (*Strand-Vandranunkel*) – vandhul i Thurø Østerskov syd for Skovgård !
 - **bulbosus** (*Knold-Ranunkel*) – 1898–1910: t. alm. (PMP) – Øgavl (SA) – Bot. Tids. 53 (TBU) – 1987 (PR & PS) – alm. !
 - **circinatus** (*Kredsbladet Vandranunkel*) – 1898–1910: hh. (PMP) – Bot. Tids. 53 (TBU).
 - **ficaria** ssp. **ficaria** (*Alm. Vorterod*) – 1898–1910 (PMP) – alm. !
 - **flammula** (*Kær-Ranunkel*) – 1898–1910 (PMP) – (SA) – 1984 (FBK) – 1985 (EV) – 1987 (PR & PS) bl.a. i lavninger på Thurø Overdrev !

- Ranunculus hederaceus** (*Vedbend-Vandranunkel*) – 1856 (MTL, efter Lange 1864) – Bot. Tids. 53 (TBU).
- cf. **peltatus** (*Storblomstret Vandranunkel*) – 1984 (FBK).
 - **repens** (*Lav Ranunkel*) – 1898–1910 (PMP) – 1984 (FBK) – 1985 (PS & TH) – 1985 (EV) – 1987 (PR & PS) – alm. !
 - **sardous** (*Stivhåret Ranunkel*) – 1914: Thurø Bund (NS) – Bot. Tids. 53 (TBU) – bl.a. i brakmark øst for Thurø Bund !
 - **sceleratus** (*Tigger-Ranunkel*) – 1898–1910 (PMP) – Bot. Tids. 53 (TBU) – 1984 (FBK) – 1985 (EV) – 1987 (PR & PS) – alm. !
 - **trichophyllus** (*Hårfliget Vandranunkel*) – 1898–1910: hh. (PMP) – 1914: Thurø Overdrev (NS).
- Raphanus raphanistrum** (*Kiddike*) – 1898–1910: t. alm. (PMP) – Bot. Tids. 54 (TBU) – brakmark ved grusgrav vest for Øgavl !
- **sativus** (*Have-Ræddike*) – 1913: Thurø Bund (PMP).
- Rhamnus cathartica** (*Korsved*) – 1898–1910 (PMP) – 1953 (SMR) – Bot. Tids. 64 (TBU) – bl.a. i hegn nær Lysgård !
- Rhinanthus minor** ssp. **minor** (*Bredbladet Skjaller*) – 1898–1910: t.alm. (PMP) – Bot. Tids. 59 (TBU).
- **serotinus** ssp. **serotinus** (*Høst-Skjaller*) – 1898–1910 (PMP) – Bot. Tids. 59 (TBU).
- Rhus typhina** (*Hjortetakstræ*) – bl.a. i rabat ved Syrenvænget i Gambøt !
- Ribes alpinum** (*Fjeld-Ribs*) – skovsump i Thurø Østerskov !
- **nigrum** (*Solbær*) – 1898–1910 (PMP) – 1919 (OP) – bl.a. i Smørmose Skov (SA) – bl.a. i skovsump i den nordlige del af Thurø Østerskov !
 - – ssp. **rubrum** (*Vild Ribs*) – Grasten og Øgavl (SA).
 - – ssp. **sylvestre** (*Have-Ribs*) – 1898–1910 (PMP) – bl.a. i hæk ved Hejrevænget nær Ladegården !
 - **uva-crispa** (*Stikkelsbær*) – 1898–1910 (PMP) – (SA) – Bot. Tids. 64 (TBU) – alm. !
- Roegneria canina** (*Hunde-Kvik*) – 1984: Thurø Østerskov (FBK) – bl.a. i Thurø Østerskov !
- Rosa canina** ssp. **canina** (*Glat Hunde-Rose*) – 1898–1910 (PMP) – 1919 (OP) – (SA) – Bot. Tids. 61 (TBU) – alm. !
- – ssp. **dumetorum** (*Håret Hunde-Rose*) – Bot. Tids. 61 (TBU) – vest for Grasten Skov !
 - **dumalis** ssp. **corylifolii** (*Håret Blågrøn Rose*) – 1898–1910: t. alm. (PMP).
 - **multiflora** (*Mangeblomstret Rose*) – bl.a. ved (gl.) affaldshenkastning ved kysten nordvest for kirken !
 - **rugosa** (*Rynket Rose*) – 1984 (FBK) – 1985 (PS & TH) – 1987 (PR & PS) – bl.a. på strandvold ved Grønneodde i sydvest !
- Rubus**, sect. **Rubus** (*Brombær*):
- Rubus armeniacus** – 1981 (AP) – Bot. Tids. 75 (TBU) – alm. !
- **atrichantherus** – bl.a. i skov ved Sudemade i nordvest !
 - **cardiophyllus** – 1898–1910: hh. (PMP) – 1919 (OP) – 1981 (AP) – atlas – bl.a. ved skovsti i den vestlige del af Thurø Østerskov !
 - **egregius** – skov ved Sudemade i nordvest !
 - **grabowskii** – Bot. Tids. 75 (TBU) – 1981 (AP).
 - **insularis** – 1981 (AP) – Bot. Tids. 75 (TBU).
 - **laciniatus** (*Fliget Brombær*) – hegn ved Præstemarken i Thurø By !
 - **plicatus** – 1981 (AP) – Bot. Tids. 75 (TBU) – bl.a. i skovkant ved Snævringen i Thurø By !
 - **pseudothyrsanthus** – bl.a. i hegn ved Thurøhallen !
 - **pyramidalis** – 1981 (AP) – Bot. Tids. 75 (TBU).
 - **radula** – 1898–1910: alm. (PMP) – 1919 (OP) – 1981 (AP) – Bot. Tids. 75 (TBU) – alm. !
 - **vestitus** – 1981 (AP) – Bot. Tids. 75 (TBU) – alm. !
- Rubus**, sect. **Corylifolii** (*Hasselbrombær*):
- Rubus dethardingii** – 1981 (AP) – atlas bl.a. i hegn nær Frydendal øst for Thurø By !

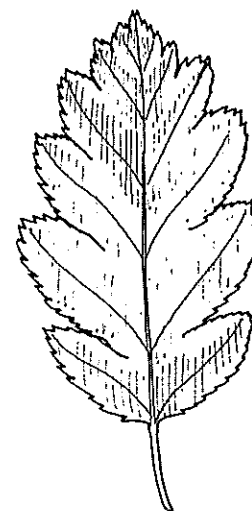
- Rubus fasciculatus** – 1919 (OP) – 1981 (AP) – atlas – bl.a. i skovbryn i Thurø Østerskov nær Nyhave-
gård !
- **fioniae** – bl.a. ved Pile Allé i Grasten !
 - **firmus** – bl.a. på skrænt nær campingpladsen ved Smørmosen !
 - **gothicus** – 1981 (AP) – atlas – bl.a. i gl. frugtplantage ved Hyldebærvænget i Blåby !
 - **haesitans** – bl.a. i hegn mellem byen og Øgavl !
 - **horridus** – hegn ved Søndervej nær Tuborgvej !
 - **phylloglotta** – krat i Thurø By ved Neergårdsmindevej !
 - **pruinus** – før 1950 (atlas).
 - **raunkiaerii** – hæk ved sidevej til Grønnevej i Blåby !
 - **sprengeliusculus** – bl.a. i hegn mellem dæmningen og vejen til Blåby !
 - **wahlbergii** – 1981 (AP) – atlas – bl.a. i gl. frugtplantage ved Askevænget i Blåby !
 - **walsemannii** – hegn lidt vest for bådværft i Blåby !
- Rubus caesius** (*Korbær*) – 1898–1910 (PMP) – 1919 (OP) – (SA) – Bot. Tids. 75 (TBU) – ca. 1977 (AP)
– 1984 (FBK) – alm. !
- **caesius x idaeus** nm. **pseudocaesius** – 1919 (OP) – bl.a. i gl. frugtplantage ved Hyldebærvænget
i Blåby !
 - **idaeus** (*Hindbær*) – 1898–1910 (PMP) – (SA) – Bot. Tids. 61 (TBU) – 1984 (FBK) – 1987 (PR
& PS) – alm. !
 - **spectabilis** (*Laksebær*) – bl.a. i skov sydøst for Nordodde !
- Rumex acetosa** (*Alm. Syre*) – 1898–1910 (PMP) – (SA) – Bot. Tids. 45 (TBU) – 1984 (FBK) – 1985
(EV) – bl.a. på Thurø Overdrev !
- **acetosella** (*Rødknæ*) – 1898–1910 (PMP) – (SA) – Bot. Tids. 45 (TBU) – 1984 (FBK) – 1985
(EV) – 1987 (PR & PS) – Thurø Overdrev !
 - **conglomeratus** (*Nøgle-Skræppe*) – 1898–1910 (PMP) – 1984 (FBK) – 1985 (EV) – bl.a. i kyst-
nært krat nord for Skovgård !
 - **crispus** (*Kruset Skræppe*) – 1898–1910 (PMP) – Bot. Tids. 45 (TBU) – 1985 (EV) – 1992 (RN)
– alm. !
 - **hydrolapathum** (*Vand-Skræppe*) – skovsump sydøst for Nordodde !
 - **longifolius** (*By-Skræppe*) – Bot. Tids. 45 (TBU) – nedlagt frugtplantage vest for Thurø-Hallen !
 - **obtusifolius** (*Butbladet Skræppe*) – 1898–1910 (PMP) – Bot. Tids. 45 (TBU) – 1984 (FBK) –
alm. !
 - **sanguineus** (*Skov-Skræppe*) – 1898–1910 (PMP) – Bot. Tids. 45 (TBU) – 1984 (FBK) – bl.a. i
Thurø Østerskov !
 - **thyrsiflorus** (*Dusk-Syre*) – Thurø Overdrev (SA) – Bot. Tids. 45 (TBU).
- Ruppia cirrhosa** (*Langstilket Havgræs*) – i loerne på Thurø Overdrev (SA) – Bot. Tids. 70 (TBU) – i loer
på Thurø Overdrev !
- **maritima** (*Alm. Havgræs*) – Bot. Tids. 70 (TBU).
- Sagina apetala** (*Kronløs Firling*) – meget alm. i Thurø By, Blåby og Grasten !
- **ciliata** (*Mark-Firling*) – (MTL) – Thurø's vestkyst nær færgelejet (SA) – Bot. Tids. 55 (TBU).
 - **maritima** (*Strand-Firling*) – 1898–1910: t. alm. (PMP) – 1915 (PMP) – 1915: Thurø Overdrev
(KW) – 1919 (OP) – Thurø Overdrev (SA) – 1946 (HCH)
– 1953: Thurø Overdrev (SMR) – Bot. Tids. 55 (TBU) –
1984 (FBK) – på tuer på Thurø Overdrev !
 - **nodosa** (*Knude-Firling*) – 1898–1910: alm. (PMP) – Thurø Overdrev (SA) – Bot. Tids. 55 (TBU).
 - **procumbens** (*Alm. Firling*) – 1898–1910 (PMP) – (SA) – 1984 (FBK) – 1985 (EV) – alm. !
- Salicornia europaea** (*Alm. Salturt*) – 1898–1910 (PMP) – 1919 (OP) – (SA) – Bot. Tids. 63 (TBU) –
(HCH) – 1984 (FBK) – 1985 (EV) – 1985 (PS & TH) –
1987 (PR & PS) – Thurø Overdrev !
- **ramosissima** (*Kortakset Salturt*) – Thurø Overdrev (SA).
- Salix acutifolia** (*Kaspisk Pil*) – bl.a. i grønt område øst for Thurø-Hallen !

- Salix alba** (*Hvidpil*) – 1898–1910 (PMP) – 1919 (OP) – (SA) – Bot. Tids. 75 (TBU) – ved grøft ved Smørmose Campingplads !
- **aurita** (*Øret Pil*) – 1898–1910: t. alm. (PMP).
 - **caprea** (*Selje-Pil*) – 1898–1910 (PMP) – 1919 (OP) – ca. 1977 (AP) – Bot. Tids. 75 (TBU) – Bot. Tids. 64 (TBU) – bl.a. i skov sydøst for Nordodde !
 - **cinerea** (*Gråpil*) – 1898–1910 (PMP) – 1919 (OP) – (SA) – Bot. Tids. 64 (TBU) – 1984 (FBK) – 1992 (RN) – alm. !
 - **x cuspidata** (*Glans-Pil*) – 1919 (OP) – bl.a. i hegn ved sydsiden af grønt område lidt øst for Thurø-Hallen !
 - **fragilis** (*Skørpil*) – 1919 (OP) – bl.a. i Grasten Skov !
 - **x pentandra** – Øgavl-Smørmose (SA).
 - **pentandra** (*Femhannet Pil*) – bl.a. ved sydsiden af vandhul ved Tornehaven !
 - **purpurea** (*Purpur-Pil*) – 1898–1910: alm. (PMP) – 1919 (OP).
 - **repens** (*Krybende Pil*) – 1919 (OP).
 - **x rubens** (*Grøn Pil*) – 1898–1910 (PMP) – bl.a. i rørsump ved Smørmose Campingplads !
 - **x smithiana** (*Lancet-Pil*) – 1898–1910 (PMP) – bl.a. i hegn nordvest for Skovgård !
 - **viminalis** (*Bånd-Pil*) – 1898–1910: alm. (PMP) – 1919 (OP).
- Salsola kali** ssp. **kali** (*Sodaurt*) – 1907 (SA) – bl.a. på strand syd for Øgavl !
- Sambucus nigra** (*Alm. Hyld*) – 1898–1910 (PMP) – 1919 (OP) – 1984 (FBK) – 1985 (PS & TH) – 1987 (PR & PS) – alm. !
- Samolus valerandi** (*Samel*) – 1898–1910: hh. (PMP) – 1915: Engene ved Thurø Bunds østlige Ende (PMP) – 1915: Thurø Overdrev (KW) – Bot. Tids. 43 (TBU) – Thurø Overdrev !
- Sanguisorba officinalis** (*Læge-Kvæsur*) – grønt område øst for Hallen i Thurø By !
- Sanicula europaea** (*Sanikel*) – 1898–1910 (PMP) – 1919 (OP) – (SA) – Bot. Tids. 47 (TBU) – 1984 (FBK) – 1987 (PR & PS) – bl.a. i Grasten Fredskov !
- Saponaria officinalis** (*Sæbeurt*) – 1898–1910 (PMP) – Bot. Tids. 55 (TBU) – bl.a. i vejkant ved Eriksholm i nordvest !
- Sarothamnus scoparius** (*Gyvel*) – bl.a. i skov sydøst for Nordodde !
- Saxifraga granulata** (*Kornet Stenbræk*) – (MTL) – 1898–1910 (PMP) – (SA) – Bot. Tids. 47 (TBU) – bl.a. på Thurø Overdrev !
- Scilla hispanica** (*Spansk Skilla*) – bl.a. i grønt område øst for Thurø-Hallen !
- **italica** (*Italiensk Skilla*) – bl.a. ved hegn ved Skippervej i Grasten !
- Scirpus lacustris** (*Sø-Kogleaks*) – 1898–1910: hh. (PMP).
- **maritimus** (*Strand-Kogleaks*) – 1898–1910 (PMP) – 1919 (OP) – Bot. Tids. 47 (TBU) – 1984 (FBK) – 1985 (EV) – 1985 (PS & TH) – 1987 (PR & PS) – bl.a. på strand ved nordsiden af Grasten Skov !
 - **setaceus** (*Børste-Kogleaks*) – 1898–1910: Øgavl, Thurø By (PMP) – 1914: mose (NS) – 1915: strandeng nord for Øgavl (PMP) – 1923 (SA) – Bot. Tids. 47 (TBU).
 - **tabernaemontani** (*Blågrøn Kogleaks*) – lille strandsø nordvest for Sølyst !
- Scleranthus annuus** (*Enårig Knavel*) – 1898–1910: alm. (PMP).
- Scrophularia nodosa** (*Knoldet Brunrod*) – 1898–1910 (PMP) – Bot. Tids. 59 (TBU) – 1984 (FBK) – 1987 (PR & PS) – alm. !
- Scutellaria galericulata** (*Alm. Skjolddrager*) – 1898–1910 (PMP) – mose (SA) – Bot. Tids. 64 (TBU) – bl.a. i sump i den nordligste del af Grasten Fredskov !
- Secale cereale** (*Rug*) – 1898–1910: alm. (PMP).
- Sedum acre** (*Bidende Stenurt*) – 1898–1910 (PMP) – Bot. Tids. 47 (TBU) – 1985 (EV) – 1987 (PR & PS) – bl.a. øst for Grasten Skov !
- **anglicum** (*Engelsk Stenurt*) – mellem fliser ved Syrenvænget i Gambøt !
 - **reflexum** (*Bjerg-Stenurt*) – 1898–1910: Thurø By (PMP) – 1914: Thurø By (NS) – 1915: Thurø By (PMP) – ved Thurø Kirke (SA).

- Sedum spurium** (*Rød Stenurt*) – stendige ved vejen Snævringen i Thurø By !
- **telephium** ssp. **maximum** (*Alm. Sct. Hansurt*) – 1898–1910 (PMP) – vejkant i sommerhuskvarter syd for Smørmose Skov !
- Selinum carvifolium** (*Seline*) – 1898–1910: t. alm. (PMP) – Thurø's vestkyst (SA) – Bot. Tids. 47 (TBU).
- Sempervivum tectorum** (*Husløg*) – Grasten (SA).
- Senecio aquaticus** (*Vand-Brandbæger*) – 1898–1910: alm. (MTL) – (PMP) – Bot. Tids. 57 (TBU).
- **jacobaea** (*Eng-Brandbæger*) – 1898–1910: alm. (PMP) – Bot. Tids. 57 (TBU).
 - **sylvaticus** (*Skov-Brandbæger*) – 1898–1910 (PMP) – Grasten (SA) – 1930 (HCH) – 1984 (FBK) – bl.a. i Thurø Østerskov !
 - **vernalis** (*Vår-Brandbæger*) – bl.a. på stendige ved vejen Snævringen i Thurø By !
 - **viscosus** (*Klæbrig Brandbæger*) – bl.a. i vejkant ved Struwestræde i Thurø By !
 - **vulgaris** (*Alm. Brandbæger*) – 1898–1910 (PMP) – alm. !
- Setaria viridis** (*Grøn Skærmaks*) – 1898–1910: hh. (PMP) – Bot. Tids. 68 (TBU).
- Sherardia arvensis** (*Blåstjerne*) – 1898–1910 (PMP) – bl.a. i kommark syd for Nyhavegård (i mængde) !
- Sieglindia decumbens** (*Tandbælg*) – 1898–1910: hh. (PMP) – 1919 (OP) – 1925: Smørmose Skov og Thurø Overdrev (HCH) – Thurø Overdrev (SA) – Bot. Tids. 68 (TBU) – 1984 (FBK) – 1985 (EV) – Thurø Overdrev !
- Silene armeria** (*Knippe-Limurt*) – vejrabat ved Mortenstræde !
- **dichotoma** (*Gaffel-Limurt*) – 1898–1910. t. alm. (PMP) – 1919 (OP).
 - **dioica** (*Dag-Pragtstjerne*) – 1898–1910: alm. (PMP) – Bot. Tids. 55 (TBU) – Smørmose Skov !
 - **latifolia** ssp. **alba** (*Aften-Pragtstjerne*) – 1898–1910 (PMP) – (SA) – Bot. Tids. 55 (TBU) – alm. !
- Silybum marianum** (*Marietidsel*) – 1927 (SA) – vejkant øst for Skovgård !
- Sinapis alba** (*Gul Sennep*) – 1898–1910 (PMP) – brakmark ved Eriksholm i nordvest !
- **arvensis** (*Ager-Sennep*) – 1898–1910 (PMP) – Bot. Tids. 54 (TBU) – bl.a. på jordbunker øst for Grastengård !
- Sisymbrium officinale** (*Rank Vejsennep*) – 1898–1910 (PMP) – Bot. Tids. 54 (TBU) – alm. !
- Sium latifolium** (*Bredbladet Mærke*) – 1898–1910: hh. (PMP) – Bot. Tids. 47 (TBU).
- Solanum dulcamara** (*Bittersød Natskygge*) – 1898–1910 (PMP) – 1992 (RN) – bl.a. i skov ved Sudemåde !
- **nigrum** ssp. **nigrum** (*Sort Natskygge*) – 1898–1910 (PMP) – jordbunker i grusgrav vest for Øgavl !
 - **tuberosum** (*Kartoffel*) – bl.a. i lille skov ved Damstræde i Thurø By !
- Solidago canadensis** (*Canadisk Gyldenris*) – 1898–1910 (PMP) – bl.a. ved affaldshenkastning i krat ved kirken i Thurø By !
- **gigantea** (*Sildig Gyldenris*) – som ukrudt ved vandværket i Thurø By !

Selje-Røn (*Sorbus intermedia*)

er i følge Søren Ødums TBU-afhandling om "Udbredelsen af træer og buske i Danmark" hyppig som spontan i Østersø-området, ligesom den med en enkelt undtagelse regnes for spontan i Sydsverige, i det vestlige Estland, og der findes derudover bl.a. en isoleret forekomst ved Letlands kyst samt i andre Østersøområder. I Danmark er den vildtvoksende på Bornholm, medens andre danske forekomster stammer fra dyrkning. På Thurø ses den hist og pist forvildet. Dens frø spises ivrigt af mange fugle, især drosler, som derved spreder frøene på samme måde som Brombær.

- Solidago virgaurea** (*Alm. Gyldenris*) – Bot. Tids. 57 (TBU) – 1985 (PS & TH) – bl.a. i skov ved Sude-
made !
- Sonchus arvensis** (*Ager-Svinemælk*) – 1898–1910 (PMP) – 1985 (EV) – alm. !
- **asper** (*Ru Svinemælk*) – 1898–1910 (PMP) – Bot. Tids. 57 (TBU) – alm. !
 - **oleraceus** (*Alm. Svinemælk*) – 1898–1910 (PMP) – alm. !
 - – f. **albescens** – Thurø By og Grasten (SA).
 - **palustris** (*Kær-Svinemælk*) – 1898–1910 (PMP) – 1912 (FLH) – 1915 (PMP) – 1919 (OP) –
(SA) – 1940 (HCH) – 1953: Dæmningen (SMR) – Bot.
Tids. 57 (TBU) – 1984 (FBK) – 1985 (EV) – bl.a. i
rørsump ved Sudemade !
- Sorbaria sorbifolia** (*Tusindtop*) – Thurø By !
- Sorbus aucuparia** (*Alm. Røn*) – 1898–1910 (PMP) – 1919 (OP) – (SA) – Bot. Tids. 64 (TBU) – 1984
(FBK) – 1987 (PR & PS) – alm. !
- **intermedia** (*Selje-Røn*) – Bot. Tids. 64 (TBU) – bl.a. i Thurø By !
- Sparganium emersum** (*Enkelt Pindsvineknop*) – 1898–1910: hh (PMP).
- **erectum** ssp. **neglectum** (*Ten-Pindsvineknop*) – vandhul i grønt område øst for Thurø-Hal-
len !
- Sparganium erectum** s. lat. (*Grenet Pindsvineknop*) – 1898–1910: hh (PMP).
- Spergula arvensis** (*Alm. Spergel*) – 1898–1910 (PMP) – 1985 (EV) – alm. !
- Spergularia marina** (*Kødet Hindeknæ*) – 1898–1910 (PMP) – (SA) – 1940 (HCH) – Bot. Tids. 55 (TBU)
– 1985 (EV) – Thurø Overdrev !
- **media** (*Vingefrøet Hindeknæ*) – 1898–1910 (PMP) – (SA) – Bot. Tids. 55 (TBU) – 1985 (EV)
– bl.a. på Thurø Overdrev !
 - **rubra** (*Mark-Hindeknæ*) – 1898–1910 (PMP) – Bot. Tids. 55 (TBU).
- Spiraea salicifolia** (*Pilebladet Spiraea*) – 1898–1910, plantet i hegn (PMP).
- Spiranthes spiralis** (*Skrueaks*) – (MTL) – 1880 (ER) – 1902 (OM & CHO) – 1903: Thurø Overdrev, ret
talrig (PMP) – 1914: Thurø Overdrev, i mængde (NS) –
1915: Thurø Overdrev (PMP) – 1923: (SA) – 1926 (SA) –
1928 (dr. Christensen) – 1933: ret talrig og allerede i
blomst, bunden tør og hærget af kreaturer (SA) – 1933 (JL)
– 1934 (RDE) – 1938 (AK) – 1938 (JH) – 1939 (JH) –
Bot. Tids. 44 (TBU) – 1955–60 (DM) – 1960 (BH) – 1966
(AH) – 1979: 10 meter fra bryn, ml. 2 vandløb (KT).
- Stachys arvensis** (*Ager-Galtetand*) – 1898–1910: alm. (PMP) – Grasten (SA) – Bot. Tids. 64 (TBU) –
bl.a. i mark ved østsiden af Thurø Bund !
- **byzantina** (*Lammeøre*) – vejkant ved Gl. Færgevej !
 - **palustris** (*Kær-Galtetand*) – 1898–1910 (PMP) – (SA) – Bot. Tids. 64 (TBU) – alm. !
 - – **x sylvatica** – ? Smørmosen (SA) – markkant nord for Ladegården !
 - **sylvatica** (*Skov-Galtetand*) – 1898–1910 (PMP) – (SA) – Bot. Tids. 64 (TBU) – 1984 (FBK) –
1985 (PS & TH) – 1987 (PR & PS) – alm. !
- Stellaria alsine** (*Sump-Fladstjerne*) – 1898–1910: hh. (PMP) – Bot. Tids. 55 (TBU).
- Stellaria crassifolia** (*Tykbladet Fladstjerne*) – 1898–1910: hh. (PMP) – 1914 (NS) – 1915: strandskrænt
ved Øgavl (PMP) – Øgavl og Thurø Bund (SA) – Bot. Tids.
55 (TBU).
- **graminea** (*Græsbladet Fladstjerne*) – 1898–1910 (PMP) – 1919 (OP) – 1984 (FBK) – 1985 (PS
& TH) – 1985 (EV) – 1987 (PR & PS) – bl.a. på Thurø
Overdrev !
 - **holostea** (*Stor Fladstjerne*) – 1898–1910 (PMP) – (SA) – Bot. Tids. 55 (TBU) – 1984 (FBK)
– 1987 (PR & PS) – alm. !
 - **media** (*Alm. Fuglegræs*) – 1898–1910 (PMP) – 1984 (FBK) – 1987 (PR & PS) – alm. !
 - **neglecta** (*Skov-Fuglegræs*) – Thurø Overdrev og Grasten Fredskov (SA) – Bot. Tids. 55 (TBU).

- Stellaria nemorum** ssp. **glochidisperma** (*Lund-Fladstjerne*) – 1898–1910 (PMP) – 1914 (NS) – 1915 (PMP) – (SA) – Bot. Tids. 55 (TBU) – 1984 (FBK) – 1987 (PR & PS) – skov nord for Grasten Fredskov !
- **pallida** (*Bleg Fuglegræs*) – 1911 (PMP) – 1914: Thurø Overdrev (NS) – Thurø Overdrev og Grasten (SA) – Bot. Tids. 55 (TBU) – bl.a. på tuer på Thurø Overdrev !
- **palustris** (*Kær-Fladstjerne*) – 1898–1910: alm. (PMP).
- Suaeda maritima** (*Strandgåsefod*) – 1898–1910 (PMP) – 1919 (OP) – (SA) – Bot. Tids. 63 (TBU) – 1985, 1987 (EV) – 1987 (PR & PS) – bl.a. i vandfyldte lavninger på Thurø Overdrev !
- Succisa pratensis** (*Djævelsbid*) – (MTL) – 1898–1910: alm. (PMP) – Thurø's vestkyst, flere steder (SA).
- Symphoricarpos rivularis** (*Alm. Snebær*) – bl.a. i hæk nordøst for Måroddede !
- Symphytum officinale** (*Læge-Kulsukker*) – Bot. Tids. 60 (TBU).
- **x uplandicum** (*Foder-Kulsukker*) – bl.a. på kystskrænt i Blåby !
- Syringa vulgaris** (*Syren*) – 1898–1910 (PMP) – 1919 (OP) – alm. !
- Tanacetum parthenium** (*Matrem*) – 1898–1910 (PMP) – bl.a. i grønt område øst for Thurø-Hallen !
- **vulgare** (*Rejnsfan*) – 1898–1910 (PMP) – (SA) – 1984 (FBK) – 1985 (EV) – 1985 (PS & TH) – 1987 (PR & PS) – alm. !
- Taraxacum**, sect. **Naevosa** (*Plettet Mælkebøtte*):
- Taraxacum maculigerum** – bl.a. i våde områder på Thurø Overdrev !
- Taraxacum**, sect. **Palustria** (*Smalbladet Mælkebøtte*):
- Taraxacum balticum** – 1915: Thurø Overdrev (PMP) – 1915: Thurø Overdrev (KW) – Thurø Overdrev (SA) – Thurø Overdrev !
- Taraxacum**, sect. **Erythrosperma** (*Rødfrugtet Sand-Mælkebøtte*):
- Taraxacum brachyglossum** – 1911: Thurø Overdrev (NS) – 1915: Thurø Overdrev (PMP) – strandoverdrev på Thurø Overdrev !
- **laetum** – 1910: Thurø Overdrev (NS) – 1915: Thurø Overdrev (PMP) – strandoverdrev på Thurø Overdrev !
- **linguatifrons** – strandoverdrev på Thurø Overdrev !
- **proximum** – 1911: Thurø Overdrev (NS) – bl.a. i vejkant i Thurø By ved Snævringen/mod Gambøt !
- Taraxacum**, sect. **Obliqua** (*Gråfrugtet Sand-Mælkebøtte*):
- Taraxacum obliquum** – 1910: Thurø Overdrev (NS).
- **platyglossum** – 1910: Thurø Overdrev (PMP) – 1911: Thurø Overdrev (NS) – strandoverdrev på Thurø Overdrev !
- Taraxacum**, sect. **Celtica** (*Eng-Mælkebøtte*):
- Taraxacum bracteatum** – bl.a. i vådområde på Thurø Overdrev !
- **duplidentifrons** – bl.a. i vejkant i Thurø By ved Snævringen/mod Gambøt !
- **gelertii** – 1915: t. alm. (PMP) – bl.a. i vejkant ved stadion nær Gl. Færgevej !
- **nordstedtii** – våde områder på Thurø Overdrev !
- Taraxacum**, sect. **Hamata** (*Krogfliget Mælkebøtte*):
- Taraxacum fusciflorum** – alm. !
- **hamatiforme** – bl.a. i vejkant ved stadion nær Gl. Færgevej !
- **hamatum** – 1915: Thurø Overdrev (PMP)
- **spiculatum** – vejkant i Thurø By ved Snævringen/mod Gambøt !
- Taraxacum**, sect. **Ruderalia** (*Fandens-Mælkebøtte*):
- Taraxacum acroglossum** – vejkant/ubebygget grund i Thurø By nær vejen til Smørmosen !
- **acutangulum** – bl.a. ved skovsti i Thurø Østerskov !
- **acutifidum** – vejkant ved Skippervej i Grasten !
- **adiantifrons** – bl.a. i vejkant/park nær Thurø-Hallen i Thurø By !
- **adjunctum** – bl.a. i vejkant ved stadion nær Gl. Færgevej !
- **aequilobum** – vejkant i Thurø By ved Snævringen/mod Gambøt !
- **alatum** – bl.a. i vejkant i Thurø By ved Snævringen/mod Gambøt !

- Taraxacum** **amphilobum** – bl.a. på vejkant/ubebygget grund i Thurø By nær vejen til Smørmosen !
- **amplum** – bl.a. i vejkant i Thurø By ved Snævringen/mod Gambøt !
 - **ancistrolobum** – bl.a. i vejkant ved Søndervej nær Øgavl !
 - **angustisquameum** – bl.a. i eng ved campingpladsen ved Smørmosen !
 - **atricapillum** – bl.a. i vejkant ved stadion nær Gl. Færgevej !
 - **borgvallii** – vejkant/ubebygget grund i Thurø By nær vejen til Smørmosen !
 - **caloschistum** – brakmark ca. ½ km sydvest for Gyldensten !
 - **christiansenii** – bl.a. i eng ved campingpladsen ved Smørmosen !
 - **coartatum** – vejkant/park nær Thurø-Hallen i Thurø By !
 - **copidophyllum** – brakmark ca. ½ km sydvest for Gyldensten !
 - **cordatum** – alm. !
 - **corynodes** – eng ved campingpladsen ved Smørmosen !
 - **cyanolepis** – bl.a. i vejkant ved stadion nær Gl. Færgevej !
 - **dahlstedtii** – vejkant ved Skippervej i Grasten !
 - **densilobum** – eng ved campingpladsen ved Smørmosen !
 - **dilaceratum** – skovsti i den centrale del af Thurø Østerskov !
 - **distinctilobum** – bl.a. i vejkant ved stadion nær Gl. Færgevej !
 - **ekmanii** – bl.a. i vejkant ved stadion nær Gl. Færgevej !
 - **exacutum** – vejkant/ubebygget grund i Thurø By nær vejen til Smørmosen !
 - **fasciatum** – bl.a. i vejkant/på ubebygget grund i Thurø By nær vejen til Smørmosen !
 - **fulgidum** – bl.a. i eng ved campingpladsen ved Smørmosen !
 - **haematicum** – bl.a. i vådområde på Thurø Overdrev !
 - **huelphersianum** – vejkant ved Søndervej i den østlige del af Thurø By !
 - **insignitum** – bl.a. i eng ved campingpladsen ved Smørmosen !
 - **intermedium** – bl.a. i eng ved lille bæk ca. 300 meter syd for Gyldensten !
 - **laciniosifrons** – strandvold/strandoverdrev på Thurø Overdrev !
 - **laeticolor** – bl.a. i eng ved lille bæk ca. 300 meter syd for Gyldensten !
 - **laticordatum** – bl.a. i vejkant ved stadion nær Gl. Færgevej !
 - **latissimum** – bl.a. på strandvold/strandoverdrev på Thurø Overdrev !
 - **lepidum** – brakmark ca. ½ km sydvest for Gyldensten !
 - **leptaleum** – vejkant/ubebygget grund i Thurø By nær vejen til Smørmosen !
 - **leptodon** – bl.a. i vejkant/på ubebygget grund i Thurø By nær vejen til Smørmosen !
 - **lingulatum** – bl.a. i vejkant ved stadion nær Gl. Færgevej !
 - **longisquameum** – bl.a. i brakmark ca. ½ km sydvest for Gyldensten !
 - **lucidum** – bl.a. i eng ved campingpladsen ved Smørmosen !
 - **lunare** – bl.a. i eng ved lille bæk ca. 300 meter syd for Gyldensten !
 - **melanostigma** – bl.a. i eng ved campingpladsen ved Smørmosen !
 - **melanthoides** – bl.a. i eng ved campingpladsen ved Smørmosen !
 - **necessarium** – bl.a. i eng ved campingpladsen ved Smørmosen !
 - **nigrescens** – bl.a. i vejkant/på ubebygget grund i Thurø By nær vejen til Smørmosen !
 - **obliquilobum** – skovsti i Thurø Østerskov !
 - **oinopolepis** – vejkant i Thurø By ved Snævringen/mod Gambøt !
 - **pachylobum** – bl.a. i eng ved lille bæk ca. 300 meter syd for Gyldensten !
 - **pallescens** – vejkant/strandoverdrev mellem Kirkesti og vejen "Snævringen" i den nordvestlige del af Thurø By !
 - **pallidipes** – vejkant/mark ved Askevænget i Blåby !
 - **pannucium** – vejkant mellem Gyldensten og Thurø Østerskov !
 - **pannulatum** – vejkant/ubebygget grund i Thurø By nær vejen til Smørmosen !
 - **pectinatiforme** – vejkant i Thurø By ved Snævringen/mod Gambøt !
 - **planum** – 1898–1910: alm. (PMP) – bl.a. i vejkant i Thurø By ved Snævringen/mod Gambøt !
 - **polyodon** – bl.a. i vejkant ved stadion nær Gl. Færgevej !
 - **procerisquameum** – vejkant/strandoverdrev mellem Kirkesti og vejen "Snævringen" i den nordvestlige del af Thurø By !

- Taraxacum pseudoretroflexum** – bl.a. i vejkant ved stadion nær Gl. Færgevej !
- **pulchrifolium** – vejkant/mark ved Askevænget i Blåby !
- **pulverulentum** – vejkant/strandoverdrev mellem Kirkesti og vejen "Snævringen" i den nord-vestlige del af Thurø By !
- **purpureum** – 1898–1910: m. alm. (PMP).
- **rhamphodes** – bl.a. i eng ved campingpladsen ved Smørmosen !
- **rhodopodum** – bl.a. i vejkant ved stadion nær Gl. Færgevej !
- **rubrisquameum** – bl.a. i brakmark ca. ½ km sydvest for Gyldensten !
- **scotiniforme** – bl.a. i vejkant/på ubebygget grund i Thurø By nær vejen til Smørmosen !
- **sellandii** – alm. !
- **semiglobosum** – bl.a. i eng ved campingpladsen ved Smørmosen !
- **sinuatum** – eng ved lille bæk ca. 300 meter syd for Gyldensten !
- **stenoschistum** – vejkant/park nær Thurø-Hallen i Thurø By !
- **stereodes** – bl.a. i vejkant/på ubebygget grund i Thurø By nær vejen til Smørmosen !
- **subdahlstedtii** – vejkant ved Søndervej i den østlige del af Thurø By !
- **subhuelpersianum** – bl.a. i vejkant ved Søndervej nær Øgavl !
- **sublaeticolor** – vejkant/strandoverdrev mellem Kirkesti og vejen "Snævringen" i den nord-vestlige del af Thurø By !
- **subleucopodum** – bl.a. i vejkant/på ubebygget grund i Thurø By nær vejen til Smørmosen !
- **sublongisquameum** – skovsti i Thurø Østerskov !
- **subundulatum** – bl.a. i eng vest for Smørmosens Campingplads !
- **subxanthostigma** – ved skovsti i Thurø Østerskov !
- **tanyphyllum** – bl.a. i brakmark ca. ½ km sydvest for Gyldensten !
- **undulatiflorum** – vejkant/park nær Thurø-Hallen i Thurø By !
- **undulatifforme** – eng ved lille bæk ca. 300 meter syd for Gyldensten !
- **undulatum** – bl.a. i eng ved lille bæk ca. 300 meter syd for Gyldensten !
- **unguifrons** – alm. !
- **valens** – bl.a. i vejkant i Thurø By ved Snævringen/mod Gambøt !
- **vanum** – bl.a. i eng ved campingpladsen ved Smørmosen !
- **vastisectum** – bl.a. i eng ved campingpladsen ved Smørmosen !
- **xanthostigma** – bl.a. i vejkant/på ubebygget grund i Thurø By nær vejen til Smørmosen !
- Taxus baccata** (*Taks*) – bl.a. i krat på skrænt nordøst for Mårødde !
- Teesdalia nudicaulis** (*Flipkrave*) – 1898–1910: hh. (PMP) – Bot. Tids. 54 (TBU).
- Telekia speciosa** (*Tusindstråle*) – 1948 (HCH) – 1956: nær dæmning til Fyn (SO & AH) – upågtet havehjørne nær dæmningen til Fyn (sandsynligvis i den gl. grusgrav) !
- Thalictrum flavum** (*Gul Frøstjerne*) – (MTL) – 1898–1910: hh (PMP) – Thurø's vestkyst (SA) – Bot. Tids. 53 (TBU).
- **minus** s. lat. (*Liden Frøstjerne*) – i hæk ved Mortenstræde i Thurø By !
- Thelypteris palustris** (*Kær-Mangeløv*) – Bot. Tids. 49 (TBU).
- Thlaspi arvense** (*Alm. Pengeurt*) – 1898–1910 (PMP) – Bot. Tids. 54 (TBU) – alm. !
- Thymus pulegioides** (*Bredbladet Timian*) – 1898–1910: hh. (PMP) – Thurø Overdrev (SA) – Bot. Tids. 64 (TBU).
- Tilia cordata** (*Småbladet Lind*) – 1898–1910 (PMP) – 1915 (PMP) – 1919: "et Par Eksemplarer i selve Skovkanten, hvor de øjensynlig var komne af sig selv (OP) – (SA) – (SMR) – Bot. Tids. 64 (TBU) – 1987 (PR & PS) – bl.a. i skovkant syd for Nyhavegård ved Thurø Østerskov !
- **europaea** (*Park-Lind*) – 1898–1910 (PMP) – 1984: Thurø Østerskov (FBK) – lille skov nordøst for Nyhavegård !

- Tilia platyphyllos** (*Storbladet Lind*) – 1898–1910 (PMP) – 1915 (PMP) – 1919 (OP) – 4 træer ud mod Thurø Overdrev (SA) – Bot. Tids. 64 (TBU) – 1987 (PR & PS) – bl.a. på skrænt nordøst for Mårode !
- Torilis japonica** (*Hvas Randfrø*) – 1898–1910 (PMP) – (SA) – Bot. Tids. 47 (TBU) – 1984 (FBK) – 1985 (PS & TH) – alm. !
- Tragopogon pratensis** ssp. **minor** (*Småkronet Gedeskæg*) – alm. !
- ssp. **pratensis** (*Eng-Gedeskæg*) – 1898–1910 (PMP) – Bot. Tids. 57 (TBU) – bl.a. i vejkant nær Lysgård !
- Trientalis europaea** (*Skovstjerne*) – Grasten (SA).
- Trifolium arvense** (*Hare-Kløver*) – 1898–1910 (PMP) – (SA) – 1959 (KL) – 1985 (PS & TH) – bl.a. på Thurø Overdrev !
- **campestre** (*Gul Kløver*) – 1898–1910 (PMP) – 1984 (FBK) – 1985 (PS & TH) – 1987 (PR & PS) – alm. !
- **dubium** (*Fin Kløver*) – 1898–1910 (PMP) – 1919 (OP) – 1985 (EV) – 1987 (PR & PS) – alm. !
- **fragiferum** (*Jordbær-Kløver*) – 1898–1910 (PMP) – (SA) – Jessen 1931 (TBU) – 1985 (PS & TH) – 1985: Thurø Overdrev (EV) – Thurø Overdrev !
- **hybridum** ssp. **hybridum** (*Alsike-Kløver*) – 1898–1910 (PMP) – bl.a. i ung plantning nær Smørmosevænget !
- **incarnatum** (*Blod-Kløver*) – brakmark ved Eriksholm i nordvest !
- **medium** (*Bugtet Kløver*) – 1898–1910 (PMP) – 1919 (OP) – (SA) – 1985 (EV) – bl.a. i grusgrav vest for Øgavl !
- **micranthum** (*Spæd Kløver*) – 1910 (Bot. Mus.) – 1911–1914: Thurø Overdrev (PMP) – 1914: Thurø Overdrev (NS) – 1915: Thurø Overdrev (PMP) – 1919: et enkelt sted på Thurø Overdrev (OP) – Thurø Overdrev (SA) – Jessen 1931 (TBU) – 1958: Thurø Overdrev (KJ) – Thurø Overdrev, et enkelt sted på myretue i nordøst !
- **pratense** ssp. **maritimum** (*Rødkløver*) – ca. 1977: Thurø Overdrev (AP).
- ssp. **pratense** (*Rødkløver*) – 1898–1910 (PMP) – 1984 (FBK) – 1985 (EV) – 1985 (PS & TH) – bl.a. i grusgrav vest for Øgavl !
- ssp. **sativum** (*Rødkløver*) – øst for Grasten Skov !
- **repens** (*Hvidkløver*) – 1898–1910 (PMP) – (SA) – 1984 (FBK) – 1985 (EV) – 1985 (PS & TH) – 1987 (PR & PS) – alm. !
- **striatum** (*Stribet Kløver*) – 1898–1910 (PMP) – Thurø Overdrev (SA) – Jessen 1931 (TBU) – 1987 (PR & PS) – bl.a. ved sti ved Hejrevænget i Thurø By !
- Triglochin maritimum** (*Strand-Trehage*) – 1898–1910 (PMP) – 1919 (OP) – (SA) – Bot. Tids. 47 (TBU) – 1984 (FBK) – 1985 (EV) – 1985 (PS & TH) – 1987 (PR & PS) – bl.a. i strandkant sydøst for Nordodde !
- **palustre** (*Kær-Trehage*) – 1898–1910 (PMP) – Bot. Tids. 47 (TBU) – 1985 (EV) – Thurø Overdrev !
- Tripleurospermum inodorum** (*Lugtløs Kamille*) – 1898–1910 (PMP) – alm. !
- **maritimum** ssp. **salinum** (*Alm. Strandkamille*) – 1904: ved Postbroen (AJ) – bl.a. på stranden i nordøst !
- Trisetum flavescens** (*Guldhavre*) – 1898–1910: hh. (PMP) – Bot. Tids. 68 (TBU).
- Triticum aestivum** (*Alm. Hvede*) – 1898–1910 (PMP) – bl.a. i brakmark nord for Skovgård !
- Trollius europaeus** (*Engblomme*) – "i en Mose, kaldes der for Smørblomst" (SA).
- Tulipa x cult.** (*Have-Tulipan*) – Thurø By !
- Turritis glabra** (*Tårnurt*) – 1898–1910 (PMP) – 1919: t. alm. (OP) – Bot. Tids. 54 (TBU) – bl.a. i vejkant sydøst for Nordodde !
- Tussilago farfara** (*Følfod*) – 1898–1910 (PMP) – alm. !

- Typha angustifolium** (*Smalbladet Dunhammer*) – 1985 (EV) – bl.a. i rørsump nordvest for Øgavl !
- **latifolia** (*Bredbladet Dunhammer*) – 1898–1910 (PMP) – (SA) – bl.a. i skovsump i Thurø Østerskov syd for Skovgård !
- Ulmus carpiniifolia** (*Småbladet Elm*) – på skrænt ved bådværft i Blåby !
- **glabra** (*Skov-Elm*) – 1898–1910 (PMP) – 1919 (OP) – Bot. Tids. 64 (TBU) – alm. !
- Urtica dioica** (*Stor Nælde*) – 1898–1910 (PMP) – 1919 (OP) – Bot. Tids. 62 (TBU) – 1984 (FBK) – 1985 (PS & TH) – 1985 (EV) – alm. !
- **urens** (*Liden Nælde*) – 1898–1910: alm. (PMP) – 1988 (DM).
- Valeriana dioica** (*Tvebo-Baldrian*) – Thurø Færgested (SA).
- **officinalis** s. str. (*Læge-Baldrian*) – Øgavl (SA).
- **sambucifolia** ssp. **procurrens** (*Alm. Baldrian*) – (SA) – bl.a. i skovsump i den nordligste del af Grasten Fredskov !
- Valerianella dentata** (*Tandbægret Vårsalat*) – Øgavl (SA).
- **locusta** (*Tandfri Vårsalat*) – 1898–1910: alm. (PMP) – bl.a. på kirkegårdsdiget !
- Verbascum nigrum** (*Mørk Kongelys*) – 1898–1910: hh. (PMP) – Bot. Tids. 59 (TBU).
- **thapsus** (*Filtbladet Kongelys*) – 1898–1910: hh. (PMP) – Bot. Tids. 59 (TBU) – skovbryn sydøst for Nyhavegård !
- Veronica agrestis** (*Flerfarvet Ærenpris*) – 1898–1910: alm. (PMP) – Bot. Tids. 59 (TBU).
- **anagallis-aquatica** (*Lancelbladet Ærenpris*) – 1898–1910: hh. (PMP) – Bot. Tids. 59 (TBU).
- **arvensis** (*Mark-Ærenpris*) – 1898–1910 (PMP) – 1987 (PR & PS) – alm. !
- **beccabunga** (*Tykbladet Ærenpris*) – 1898–1910: alm. (PMP) – Bot. Tids. 59 (TBU).
- **chamaedrys** (*Tveskægget Ærenpris*) – 1898–1910 (PMP) – Bot. Tids. 59 (TBU) – 1984 (FBK) – 1985 (PS & TH) – 1987 (PR & PS) – alm. !
- **filiformis** (*Plæne-Ærenpris*) – bl.a. i plæne ved Neergårdsmindevej !
- **hederifolia** ssp. **hederifolia** (*Vedbend-Ærenpris*) – 1898–1910 (PMP) – Bot. Tids. 59 (TBU) – alm. !
- – ssp. **lucorum** (*Krat-Ærenpris*) – bl.a. i krat på Thurø Overdrev !
- **longifolia** (*Langbladet Ærenpris*) – 1914: forvildet (NS) – Bot. Tids. 59 (TBU).
- **montana** (*Bjerg-Ærenpris*) – 1898–1910: Thurø Østerskov (PMP) – bl.a. i Smørmose Skov (SA) – Bot. Tids. 59 (TBU) – 1984: Thurø Østerskov (FBK) – bl.a. på brink ved nordsiden af Grasten Skov !
- **officinalis** (*Læge-Ærenpris*) – 1898–1910 (PMP) – 1987 (PR & PS) – bl.a. i skov sydøst for Nordodde !
- **persica** (*Storkronet Ærenpris*) – 1898–1910 (PMP) – Bot. Tids. 59 (TBU) – alm. !
- **polita** (*Blank Ærenpris*) – 1898–1910: t. alm. (PMP) – Bot. Tids. 59 (TBU).
- **scutellata** (*Smalbladet Ærenpris*) – 1898–1910: hh. (PMP) – Bot. Tids. 59 (TBU).
- **serpyllifolia** (*Glat Ærenpris*) – 1898–1910 (PMP) – bl.a. i plæne ved Neergårdsmindevej !
- **triphyllus** (*Trefliget Ærenpris*) – 1898–1910: t. alm. (PMP) – Bot. Tids. 59 (TBU).
- Viburnum opulus** (*Kvælkved*) – 1898–1910 (PMP) – 1919 (OP) – (SA) – bl.a. i skovkant øst for Skovgård !
- Vicia angustifolia** var. **segetalis** – øst for Grasten !
- – var. **angustifolia** (*Smalbladet Vikke*) – 1898–1910 (PMP) – (SA) – 1984 (FBK) – bl.a. på Thurø Overdrev !
- **cracca** (*Muse-Vikke*) – 1898–1910 (PMP) – 1984 (FBK) – 1987 (PR & PS) – alm. !
- **hirsuta** (*Tofrøet Vikke*) – 1898–1910 (PMP) – 1987 (PR & PS) – alm. !
- **lathyroides** (*Vår-Vikke*) – 1915 (PMP) – 1929 (SA) – 1987 (PR & PS) – bl.a. på Thurø Overdrev !
- **sativa** (*Foder-Vikke*) – 1898–1910 (PMP) – bl.a. ved sti ved Hulvej i Thurø By !
- **sepium** (*Gærde-Vikke*) – 1898–1910 (PMP) – Jessen 1931 (TBU) – 1984 (FBK) – 1987 (PR & PS) – bl.a. ved vandhul i den nordøstlige del af Thurø Østerskov !
- **tetrasperma** (*Tadder-Vikke*) – 1898–1910: alm. (PMP) – Jessen 1931 (TBU) – øst for Grasten Skov !

- Vicia villosa** ssp. **villosa** (*Sand-Vikke*) – 1898–1910: hh. (PMP).
Vinca minor (*Liden Singrøn*) – bl.a. i grønt område øst for hallen i Thurø By !
Viola arvensis (*Ager-Stedmoderblomst*) – 1898–1910 (PMP) – 1984: Thurø Overdrev (FBK).
 – **canina** (*Hunde-Viol*) – 1898–1910 (PMP) – Thurø Overdrev (SA) – Bot. Tids. 50 (TBU) – 1984 (FBK) – 1987 (PR & PS) – Thurø Overdrev !
 – **odorata** (*Marts-Viol*) – 1898–1910 (PMP) – Bot. Tids. 50 (TBU) – alm. !
 – **palustris** (*Eng-Viol*) – 1898–1910: hh. (PMP) – Bot. Tids. 50 (TBU).
 – **reichenbachiana** (*Skov-Viol*) – 1898–1910 (PMP) – bl.a. i Grasten Fredskov (SA) – Bot. Tids. 50 (TBU) – 1984 (FBK) – Thurø Østerskov !
 – **riviniana** (*Krat-Viol*) – Bot. Tids. 50 (TBU) – (SA) – 1984 (FBK) – bl.a. i Smørmose Skov !
 – **x wittrockiana** (*Have-Stedmoderblomst*) – vejkant ved Hejrevænget !
Vulpia bromoides (*Langstakket Væselhale*) – 1898–1910: hh. (PMP) – Bot. Tids. 68 (TBU).
Zannichellia palustris (*Vandkrans*) – Bot. Tids. 70 (TBU).
Zostera marina (*Alm. Bændeltang*) – 1898–1910 (PMP) – Bot. Tids. 70 (TBU).
 – **noltii** (*Dværg-Bændeltang*) – Bot. Tids. 70 (TBU).

Svampeliste

Myxomycetes (*Slimsvampe*)

(nomenklatur og rækkefølge efter Søby Madsen 1994)

- Arcyria cinerea** (*Skålsvøb-art*) – 1994 (BSM).
Physarum nutans (*Nikkende Støvknop*) – 1994 (BSM).

Ascomycetes (*Sæksporesvampe*)

(nomenklatur og rækkefølge efter Søby Madsen 1994)

- Coprobria granulata** (*Møgbæger*) – Thurø Overdrev !
Helvella latispora (*Foldhat-art*) – 1994 (BSM).
Hypoderma commune – 1994 (BSM).
Pleospora oligomera – 1994 (BSM).
 – **vulgaris** – 1994 (BSM).
Puccinia angelicae – 1994 (BSM).
Rhytisma acerinum (*Ahorn-Rynkeplet*) – Thurø Østerskov !
Thecaphora affinis – 1994 (BSM).
Xylaria hypoxylon (*Grenet Stødsvamp*) – Thurø Østerskov !

Laver (*Lichenes*)

(nomenklatur og rækkefølge efter Søby Madsen 1993)

- Cladonia chlorophaea** (*Brungrøn Bægerlav*) – 1941: Thurø Overdrev (PG).
Cladonia fimbriata (*Bleggrøn Bægerlav*) – 1986: Thurø Østerskov (BSM).
 – **furcata** (*Kløftet Bægerlav*) – 1926: Thurø Overdrev (SA).
 – **rangiformis** (*Spættet Bægerlav*) – 1926: Thurø Overdrev (SA) – 1941: Thurø Overdrev (PG).
Evernia prunastri (*Alm. Slåenlav*) – 1986: Thurø Østerskov (BSM).
Hypogymnia physodes (*Alm. Kvistlav*) – 1986: Thurø Østerskov (BSM).
Lecanora dispersa (*Kantskivelav-art*) – 1986 (BSM).
Parmelia glabratula (*Glinsende Skållav*) – 1986: Thurø Østerskov (BSM).
 – **sulcata** (*Rynket Skållav*) – 1986: Thurø Østerskov (BSM).

- Pertusaria pertusa* (Alm. Prikvortelav) – 1941 (PG).
Physcia adscendens (Hætte-Rosetlav) – 1986: Thurø Østerskov (BSM).
 – *caesia* (Blågrå Rosetlav) – 1986: på tagpap (BSM).

Basidiesvampe (*Basidiomycetes*)

(nomenklatur og rækkefølge efter Petersen & Vesterholt (red.) 1990)

- Agaricus arvensis* (Ager-Champignon) – Thurø Overdrev !
 – *bernardii* (Strandengs-Champignon) – 1994 (BSM).
 – *campester* (Mark-Champignon) – bl.a. på Thurø Overdrev !
 – *langei* (Stor Blod-Champignon) – Thurø Østerskov !
 – *macrosporus* (Landsby-Champignon) – 1994 (BSM) – Thurø Overdrev !
Agrocybe sp. (Agerhat-art) – Thurø Overdrev !
Amanita ceciliae (Stor Kam-Fluesvamp) – Thurø Østerskov !
 – *excelsa* (Høj Fluesvamp) – Thurø Østerskov !
 – *mappa* (Kugleknoldet Fluesvamp) – Thurø Østerskov !
 – *muscaria* (Rød Fluesvamp) – Thurø Østerskov !
 – *pantherina* (Panter-Fluesvamp) – Grasten Skov !
 – *phalloides* (Grøn Fluesvamp) – Thurø Østerskov !
 – *vaginata* (Grå Kam-Fluesvamp) – 1994 (BSM).
Armillaria mellea (Ægte Honningsvamp) – på Ask i Thurø Østerskov !
 – sp. (Honningsvamp-art) – på Bøg og Eg i Thurø Østerskov !
Auricularia auricula-judae (Judasøre) – !
Bjerkandera adusta (Sveden Sodporesvamp) – Thurø Østerskov !
Bolbitius titubans (Alm. Gulhat) – Thurø Overdrev !
Boletus chrysenteron (Rødsprukken Rørhat) – Grasten Skov !
 – *edulis* (Karl Johan) – Thurø Østerskov !
 – *fechtneri* (Sølvskinnende Rørhat) – Thurø Østerskov !
 – *rubellus* (Blodrød Rørhat) – 1994 (BSM).
Bovista plumbea (Blygrå Bovist) – Thurø Overdrev !
Calocybe carnea (Rosa Fagerhat) – 1990: Thurø Overdrev (JHC) – Thurø Overdrev !
Calvatia utriformis (Skællet Støvbold) – Thurø Overdrev !
Clavariadelphus pistillaris (Herkuleskølle) – Thurø Østerskov !
Clavulina cristata (Kam-Troldkølle) – Thurø Østerskov !
Clavulinopsis corniculata (Eng-Køllesvamp) – Thurø Overdrev !
 – *fumosa* (Røggrå Køllesvamp) – Thurø Overdrev !
 – *helvola* (Orangegul Køllesvamp) – 1990: Thurø Overdrev (JHC) – bl.a. i Thurø Østerskov !
 – *luteoalba* (Abrikos-Køllesvamp) – Thurø Overdrev !
Clitocybe clavipes (Køllestokket Tragthat) – Thurø Østerskov !
 – *dealbata* (Bleg Tragthat) – Thurø Overdrev !
 – *gibba* (Alm. Tragthat) – Thurø Østerskov !
 – *nebularis* (Tåge-Tragthat) – Thurø Østerskov !
Clitocybe odora (Anis-Tragthat) – Thurø Østerskov !
Collybia butyracea (Horngrå Fladhat) – Thurø Østerskov !
 – *dryophila* (Løv-Fladhat) – Grasten Skov !
 – *peronata* (Bestøvlet Fladhat) – Thurø Østerskov !
Conocybe sp. (Keglehat-art) – Thurø Overdrev !
Coprinus atramentarius (Alm. Blækhat) – bl.a. øst for Grasten Skov !
 – *micaceus* (Glimmer-Blækhat) – Thurø Østerskov !
 – *niveus* (Snehvid Blækhat) – bl.a. på fårepastiller på Thurø Overdrev !

- Coprinus picaceus* (*Skade-Blækhat*) – Thurø Østerskov !
 – *plicatilis* (*Hjul-Blækhat*) – Thurø Østerskov !
Cortinarius bolaris (*Cinnoberskællet Slørhat*) – 1994 (BSM).
 – *cinnabarinus* (*Cinnober-Slørhat*) – 1994 (BSM).
Cortinarius/Telamonia sp. (*Slørhat-art*) – Thurø Østerskov !
Craterellus cornucopioides (*Stor Trompetsvamp*) – Thurø Østerskov !
Crepidotus mollis (*Blød Muslingesvamp*) – Thurø Østerskov !
Cystoderma amianthinum (*Okkergul Grynhat*) – Thurø Overdrev !
Daedalea quercina (*Ege-Labyrintsvamp*) – Thurø Østerskov !
Dermoloma cuneifolium (*Eng-Nonnehat*) – Thurø Overdrev !
Entoloma prunuloides (*Mel-Rødblåd*) – 1990: Thurø Overdrev (JHC).
 – *sericellum* (*Silkehvid Rødblåd*) – Thurø Overdrev !
 – *sericeum* (*Silkeglinsende Rødblåd*) – Thurø Overdrev !
Fomitopsis pinicola (*Randbæltet Hovporesvamp*) – 1994 (BSM).
Galerina sp. (*Hjelmhat-art*) – Thurø Overdrev !
Ganoderma pfeifferi (*Kobberrød Lakporesvamp*) – 1994: Thurø Østerskov (BSM).
Gymnopilus spectabilis (*Fibret Flammehat*) – Thurø Overdrev !
Hebeloma sp. (*Tåreblad-art*) – Thurø Østerskov !
Hygrocybe ceracea (*Voksgul Vokshat*) – 1990: Thurø Overdrev (JHC) – Thurø Overdrev !
 – *chlorophana* (*Gul Vokshat*) – 1990: Thurø Overdrev (JHC) – Thurø Overdrev !
 – *coccinea* (*Cinnober-Vokshat*) – 1990: Thurø Overdrev (JHC) – Thurø Overdrev !
 – *conica* (*Kegle-Vokshat*) – 1990: Thurø Overdrev (JHC) – Thurø Overdrev !
 – *fornicata* (*Gråbrun Vokshat*) – 1990: Thurø Overdrev (JHC).
 – *glutinipes* (*Slimstokket Vokshat*) – Thurø Overdrev !
 – *helobia* (*Hvidløgs-Vokshat*) – 1990: Thurø Overdrev (JHC).
 – *insipida* (*Liden Vokshat*) – 1990: Thurø Overdrev (JHC) – Thurø Overdrev !
 – *laeta* (*Brusk-Vokshat*) – 1990: Thurø Overdrev (JHC) – Thurø Overdrev !
 – *miniata* (*Mønje-Vokshat*) – Thurø Overdrev !
 – *pratensis* (*Eng-Vokshat*) – 1990: Thurø Overdrev (JHC).
 – *psittacina* (*Papegøje-Vokshat*) – 1990: Thurø Overdrev (JHC) – Thurø Overdrev !
 – *punicea* (*Skarlagen-Vokshat*) – 1990: Thurø Overdrev (JHC) – Thurø Overdrev !
 – *quieta* (*Tæge-Vokshat*) – 1990: Thurø Overdrev (JHC) – Thurø Overdrev !
 – *reae* (*Bitter Vokshat*) – Thurø Overdrev !
 – *reidii* (*Honning-Vokshat*) – 1990: Thurø Overdrev (JHC).
 – *russoecoriacea* (*Ruslæder-Vokshat*) – 1990: Thurø Overdrev (JHC) – Thurø Overdrev !
 – *unguinosa* (*Slimet Vokshat*) – 1990: Thurø Overdrev (JHC).
 – *virginea* (*Snehvid Vokshat*) – 1990: Thurø Overdrev (JHC) – Thurø Overdrev !
Hygrophoropsis aurantiaca (*Alm. Orangekantarel*) – Thurø Østerskov !
Hygrophorus eburneus (*Elfenbens-Sneglehat*) – Thurø Østerskov !
Hypholoma fasciculare (*Knippe-Svovlhat*) – bl.a. i Grasten Skov !
Inocybe cookei (*Strågul Trævlhat*) – Thurø Østerskov !
 – *geophylla* (*Alm. Trævlhat*) – Thurø Østerskov !
Kuehnoeromyces mutabilis (*Foranderlig Skælhat*) – Thurø Østerskov !
Laccaria amethystea (*Violet Ametysthat*) – Thurø Østerskov !
Laccaria laccata (*Rød Ametysthat*) – Thurø Østerskov !
Lactarius blennius (*Dråbepletet Mælkehat*) – Thurø Østerskov !
 – *pallidus* (*Bleg Mælkehat*) – Thurø Østerskov !
 – *quietus* (*Ege-Mælkehat*) – bl.a. i Thurø Østerskov !
 – *rufus* (*Rødbrun Mælkehat*) – Thurø Østerskov !
 – *subdulcis* (*Sødlig Mælkehat*) – Thurø Østerskov !
Leccinum scabrum (*Brun Birke-Rørhat*) – Thurø Østerskov !
 – *versipelle* (*Rød Birke-Rørhat*) – Thurø Østerskov !

Lentinellus cochleatus (*Anis-Savbladhat*) – Thurø Østerskov (var. uden lugt) !
Lepiota aspera (*Pigget Parasolhat*) – Thurø Østerskov !
Lepista luscina (*Marmoreret Hekseringshat*) – Thurø Overdrev !
 – **nuda** (*Violet Hekseringshat*) – Thurø Østerskov !
Lycoperdon echinatum (*Pindsvine-Støvbold*) – Thurø Østerskov !
 – **perlatum** (*Krystal-Støvbold*) – Thurø Østerskov !
 – **pyriforme** (*Pære-Støvbold*) – Thurø Østerskov !
Macrolepiota excoriata (*Mark-Parasolhat*) – Thurø Overdrev !
 – **procera** (*Stor Parasolhat*) – bl.a. på Thurø Overdrev !
Marasmius alliaceus (*Stor Løg-Bruskhat*) – Thurø Østerskov !
 – **oreades** (*Elledans-Bruskhat*) – Thurø Overdrev !
Melanoleuca sp. (*Munkehat-art*) – Thurø Overdrev !
Mycena aetitis (*Plæne-Huesvamp*) – Thurø Overdrev !
 – **crocata** (*Gulmælket Huesvamp*) – Thurø Østerskov !
 – **flavoaalba** (*Gulhvid Huesvamp*) – Thurø Overdrev !
 – **galericulata** (*Toppet Huesvamp*) – Thurø Østerskov !
 – **galopus** (*Hvidmælket Huesvamp*) – Thurø Østerskov !
 – **olivaceomarginata** (*Brunægget Huesvamp*) – Thurø Overdrev !
 – **pura** (*Skær Huesvamp*) – bl.a. på Thurø Overdrev !
Oudemansiella mucida (*Porcelænschat*) – Thurø Østerskov !
Panaeolus semiovatus (*Ring-Glanshat*) – Thurø Overdrev !
 – sp. (*Glanshat-art*) – Thurø Overdrev !
Panellus stipticus (*Kliddet Epaulethat*) – Thurø Østerskov !
Paxillus involutus (*Alm. Netbladhat*) – Thurø Østerskov !
Phallus impudicus (*Alm. Stinksvamp*) – Thurø Østerskov !
Phellinus robustus (*Ege-Ildporesvamp*) – (BSM).
Pholiota jahnii (*Slimet Skælhat*) – Thurø Østerskov !
 – **gummosa** (*Grøngul Skælhat*) – Thurø Østerskov !
Pluteus romellii (*Gulstokket Skærmhat*) – Thurø Østerskov !
Polyporus (Fomes) **ungulatus** ? (på Bøg) – DBF 1956.
 – **umbellatus** (*Skærmformet Stilkporesvamp*) – 1994 (BSM).
Psathyrella sp. (*Mørkhat-art*) – Thurø Østerskov !
Pseudobaespora sericifera (*Silkehvid Parasolhat*) – Thurø Overdrev !
Psilocybe semilanceata (*Spids Nøgenhat*) – Thurø Overdrev !
Ramaria stricta (*Rank Koralsvamp*) – Thurø Østerskov !
Rickenella swartzii (*Finstokket Mosnavlehat*) – Thurø Overdrev !
 – **fibula** (*Orange Mosnavlehat*) – bl.a. på Thurø Overdrev !
Russula adusta (*Sveden Skørhat*) – 1994 (BSM).
 – **aeruginea** (*Græsgrøn Skørhat*) – 1994 (BSM).
 – **betularum** (*Bleg Gift-Skørhat*) – 1994 (BSM).
 – **cyanoxantha** (*Broget Skørhat*) – Thurø Østerskov !
 – **delica** (*Tragt-Skørhat*) – Thurø Østerskov !
 – **fragilis** (*Savbladet Skørhat*) – Thurø Østerskov !
 – **mairei** (*Lille Gift-Skørhat*) – 1994 (BSM) – Thurø Østerskov !
Russula nigricans (*Sværtende Skørhat*) – Thurø Østerskov !
 – **solaris** (*Sol-Skørhat*) – Thurø Østerskov !
 – **xerampelina** (*Hummer-Skørhat*) – bl.a. i Thurø Østerskov !
Stropharia semiglobata (*Halvkugleformet Bredblad*) – Thurø Overdrev !
 – **squamosa** (*Skællet Bredblad*) – Thurø Østerskov !
Trametes hirsuta (*Håret Læderporesvamp*) – Thurø Overdrev !
Tricholoma cingulatum (*Ring-Ridderhat*) – Thurø Østerskov !
 – **sulphureum** (*Svovl-Ridderhat*) – Thurø Østerskov !

Tubaria dispersa (*Tjørne-Fnughat*) – Thurø Overdrev !
Tylopilus felleus (*Galderørhat*) – 1994 (BSM).
Vascellum sp. (*Støvbold*-art) – Thurø Overdrev !

Litteraturliste

- Andersen, S.**, 1943: Om hedevegetationens udbredelse på Fyn. – Af Fyns Flora og Fauna: 21–64. 25 års jubilæumsskrift for Naturhistorisk Forening for Fyn. – Odense.
- Asbirk, S. & S. Søgaard** (red.), 1991: Rødliste 90. Særligt beskyttelseskrævende planter og dyr i Danmark. – Miljøministeriet, Skov- og Naturstyrelsen. – København.
- Bjerregaard, R. & S. Mørch**, 1989: Fyn med omliggende øer. – Gyldendals Egnsbeskrivelse. Biologiske billedtekster ved B. Løjtnant & J. Gregersen. – København.
- Bomholt Jensen, N., K. Due Johansen & T. Dybbro**, 1982: Fuglelokaliteter i Fyns Amt. – udgivet af Dansk Ornitologisk Forening.
- Brøndegård, V.J.**, 1987: Folk og Flora. Dansk Etnobotanik. 1–4. – Viborg.
- Dahl, K.**, 1988: Fredede områder og statsskove. – Øerne. Danmarks Naturfredningsforening/Skov- og Naturstyrelsen. – København.
- Dansk Botanisk Forening**, Fynskredsen: Arkiv over plantefund i Fyns Amt. – Opbevares på Lokalitetsregistret.
- Feltbotanisk Klub**, 1995: Register over hede- og overdrevsplanter. – Opbevares på Botanisk Museum.
- Frederiksen, H.**, 1948: Botanik for Landmænd. – Udgivet af Det Kongelige Danske Landhusholdningsselskab. – København.
- Friis, A.** 1962: De danskes Øer. 1, 2. udgave. – København.
- Fyns Amt**, 1993: Strandenge i Fyns Amt. – Fredningsplanlægning. Rapport nr. 24. – Teknik- og Miljøforvaltningen. Natur- og Vandmiljøafdelingen. – Odense.
- 1994: På strejftog i Fynsk Natur. – Teknik- og Miljøforvaltningen. Natur- og Vandmiljøafdelingen. – Odense
- Gravesen, P.**, 1979: Foreløbig oversigt over botaniske lokaliteter. 2. Den fynske Øgruppe. Fredningsstyrelsen/Dansk Botanisk Forening.
- & **P. Wind** (red.): Dansk Botanisk Forenings lokalitetsregister. Opbevares på Botanisk Museum.
- Gravlund, Th.**, 1919: Dansk Folkekarakter, bd. 3. – Kjøbenhavn og Kristiania.
- Hansen, A.**, 1957: Noter om danske planter. *Spiranthes spiralis* (L.) Chev. – Bot. Tids. 53: 324–325.
- 1958: Gentianaceernes, Menyanthaceernes, Asclepiadiaceernes og Apocynaceernes udbredelse i Danmark. TBU nr. 24. – Bot. Tids. 54: 305–332.
- 1968: Nye floristiske fund og iagttagelser, mest fra 1966. – Bot. Tids. 63: 378–382.
- 1994: En nekrolog over orkidéen Skrueaks. – URT 18: 62–63.
- & **A. Pedersen**, 1959: Noter om dansk flora og vegetation. 8. Spredningen af Strand-Bede (*Beta maritima*) i det dansk-svenske område. – Flora og Fauna 65: 73–77.
- Hansen, B.**, 1960: Thurø før og nu. – Udgivet af Thurø Sogneråd.
- Hoff, M.**, 1943: Crassulaceernes og Saxifragaceernes Udbredelse i Danmark. TBU nr. 11. – Bot. Tids. 47: 95–121 + udbredelseskort.
- Højager, S.**, 1989: Endelave – Nogle noter om flora og fauna. – Gejrfuglen 25.
- 1989: Endelave – Nogle noter om flora og fauna, 2. reviderede udg. – Særnummer af Gejrfuglen 29.
- Jessen, K & J. Lind**: Det danske Markukrudts Historie. – Vidensk. Selsk. Skr. VIII: 1–496.
- Lademanns Leksikon**, 1985, bd. 28: 155
- Lange, A.**, 1932: Fynske plantenames og folkeminder om planter. – Krarup, Espe.
- Lange, J.**, 1959–61: Ordbog over Danmarks Plantenames I–III. – Det danske Sprog- og Litteraturselskab. – København.

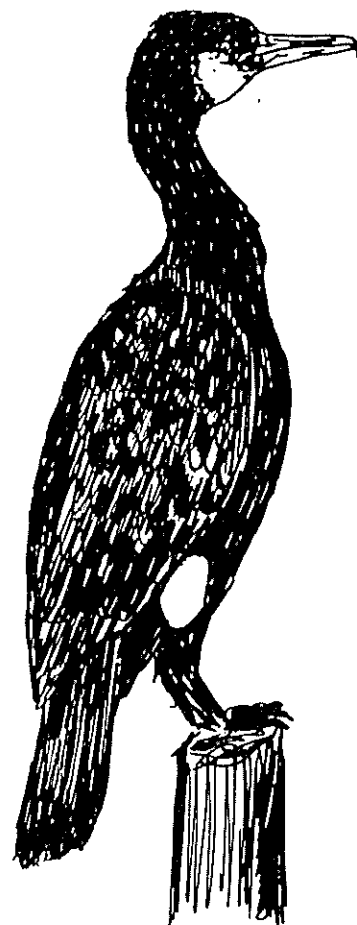
- Lange, J.**, 1864 & 1888: Haandbog i den danske Flora. 3. og 4. udgave. – København.
- & **H. Mortensen**, 1884: Oversigt over de i Aarene 1879–83 i Danmark fundne sjældnere eller for den danske Flora nye Arter. – Bot. Tids. 14: 54–146.
- Lange, M.T.**, 1857: Den sydfyenske Øgaards Vegetation. – Vidensk. Medd. Nat. For. i København: 199–272. – København.
- 1861: Tillæg til Danmarks Flora. – Vidensk. Medd. Nat. For. i København: 1–32. – København.
- Larsen, H.** (red.) & **B. Bramsen** (red.), 1945: HVEM–HVAD–HVOR, Aarbog 1946: 145. – København.
- Lind, J.**, 1913: Danish fungi as represented in the herbarium of E. Rostrup. – København.
- Løjtnant, B.** & **E. Wessberg**, 1981: Anholts Flora med noter om naturens bæreevne og følsomhed. – Ø-flora nr. 1. – Randers.
- Løjtnant, B.** & **E. Worsøe**, 1977: Foreløbig status over den danske flora. – AAU Reports 2 fra Bot. Inst. Aarhus Univ. – Aarhus.
- & **E. Worsøe**, 1993: Status over den danske flora. – København.
- Martensen, H.O.**, **A. Pedersen** & **H.E. Weber**, 1983: Atlas der Brombeeren von Dänemark, Schleswig–Holstein und dem benachbarten Niedersachsen. – Naturschutz und Landschaftspflege in Niedersachsen 5. – Hannover.
- Mikkelsen, A.**, 1943: Karsporeplanternes Udbredelse på Fyn. – Af Fyns Flora og Fauna: 65–76. – 25 års jubilæumsskrift for Naturhistorisk Forening for Fyn.
- Moeslund, B.** et al., 1990: Danske vandplanter. – Miljønyt nr. 2. – Miljøstyrelsen.
- Møller, O.** & **C.H. Ostenfeld**, 1902: De i de senere Aar i Danmark iagttagne Findesteder for mindre almindelige Karplanter. – I. Pteridophyta og Monocotyledones. – Bot. Tids. 24: 377–409.
- Naturhistorisk Forening for Fyn**: Kartotek over fynske planter. – Kopi opbevares på Botanisk Museum.
- Orchidania**: Arkiv over orkidéfund i Fyns Amt. – Opbevares hos HT.
- Pagh Sørensen, L.** & **E. Bonde Hansen**, s.a.: Svendborg 1. Thurø og Tåsinge – Skårup og Vejstrup på gamle postkort. – Svendborg.
- Pahati**: Arkiv over svampefund i Fyns Amt. – Opbevares hos HT.
- Paulsen, O.**, 1920: Ekspedition til Thurø og Tåsinge d. 28.–29. Juli 1919. Bot. Tids. 37: 55–58.
- Pedersen, A.**, 1961: Kurvblomsternes udbredelse i Danmark (ekskl. Hieracium og Taraxacum). TBU nr. 28. – Bot. Tids. 57: 81–289.
- 1974: Gramineernes udbredelse i Danmark. TBU nr. 39a. – Bot. Tids. 68: 177–344.
- 1980: Rosaceernes udbredelse i Danmark II, Subgenus Rubus, Sect. Rubus, Sect. Corylifolii og Sect. Caesii. TBU nr. 42. – Bot. Tids. 75: 1–50.
- 1986: Canadisk Bakkestjerne (*Conyza canadensis*), pioner på ny biotop. – URT 10: 43–47.
- & **J.C. Schou**, 1989: Nordiske Brombær. AAU-reports 21 fra Bot. Inst. Aarhus Univ. – Aarhus.
- Pedersen, P.M.**, 1902: Liste over sjældnere planter. – Flora og Fauna 4: 61–63 – Aarbog for Naturvenner og naturhistoriske Samlere.
- 1903: Botaniske Meddelelser fra Sydfyn. I. – Flora og Fauna 5: 15–19.
- 1909: Fortegnelse over Svendborgegnens Bladmosses. – Flora og Fauna 11: 97–102.
- 1911: Fund af sjældne Planter. – Flora og Fauna 13: 35–37.
- 1915: Thurø. – Flora og Fauna 17: 127–130.
- Rald, E.**, 1985: Vokshatte som indikatorarter for mykologisk værdifulde overdrevslokaliteter. – Svampe 11: 1–9.
- & **D. Boertmann**, 1989: Overdrevssvampe – en truet flora. URT 13: 113–119.
- Rasmussen, P.**, 1994: Nyhedsbrev. Orchidania. Upubliceret.
- & **H. Tranberg**, 1989: Feltbestemmelse af orkidéer. – Fynsk Natur 4 (2): 13–15.
- Rasmussen, P.** & **H. Tranberg**, 1991: Gøgeliljer på Fyn. – Fynsk Natur 6 (2): 4–6.
- & **H. Tranberg**, 1994: Du kan være med: Sommertid er orkidétid. – Fynsk Natur 1 (2): 10–11.
- Rostrup, E.**, 1860–1973: Den danske Flora, 1.–20. udgave. – København.
- 1864: Vejledning i Den danske Flora. 2. oplag. – København.
- Sandermann Olsen, S.–E.** & **A. Hansen**, 1957: Ekspeditionen til de sydfynske Øer 5.–7. august 1956. – Bot. Tids. 53: 347–353.

- Sandermann Olsen, S.-E.**, 1968: Ekskursion til Hjarnø og Endelave den 1.-2. juli 1967. – Bot. Tids. 63: 385–386.
- Stidsen, P. & H. Tranberg**, 1995: Floristiske fund fra Fyn 1994. – Fynsk Natur 10 (3): 4–15.
- Søby Madsen, B.**, 1993: Oversigt over de fynske laver.
- Søby Madsen, B., O.L. Klitgaard, A. Lykke & P. Nielsen** (red.): Natur og Miljø på Fyn. Af Fyns Flora og Fauna: 109–136. – Naturhistorisk Forening for Fyn.
- 1994: Svampe i Fyns Amt. – Natur- og Vandmiljøafdelingen.
- TBU-kartoteket** af Dansk Botanisk Forening. – Opbevares på Botanisk Museum.
- TBU 1931–80: Topografisk-Botanisk Undersøgelse.** – For øvrige, ikke her nævnte numre, henvises til en indholdsfortegnelse, ordnet efter familier i: Bot. Tids. 75: 51–53.
- Thingsgaard, K., & S.G. Christiansen** (red.), 1984: Sydfyn d. 6.–9. juli 1984. En rapport fra Feltbotanisk Klubs sommerlejr.
- Thorsen, S.**, 1996: "Tophugger man navr, forbedres den i tykkelse". – Natur og Miljø: 31–33. – Danmarks Naturfredningsforening.
- Tranberg, H.**, 1993: Eng-Vokshat og andre vokshatte i Fyns Amt – med bryske kommentarer om nogle lokaliteter. – Fynsk Natur 8 (2): 21–27.

Mellemskarv (*Phalacrocorax carbo*)

er i havet omkring Thurø som alle andre steder i danske farvande et almindeligt syn. At den endnu ikke er gået til tops i de mange, ranke bøgetræer (og andre træer), skyldes vel først og fremmest, at der er for megen trafik på øen. Fortsætter imidlertid dens uhindrede fremgang, kan skarven på et eller andet tidspunkt nok "blive nødt til at bide i det sure æble".

Fra miljøtekniker Arne Bruun, Thurø, har OE modtaget en fugleliste med ynglefugle, Bruun har set på øen. Det drejer sig f. eks. om Rørhøg, som havde stor ynglesucces i 1995, Fiskehejre, Natugle, Rødben, Stor Præstekrave og Pirol. Også rastefugle er med i listen, bl.a., at der på to timer den 26. maj 1995 er observeret ikke mindre end 8000 troldænder samt et betragteligt antal Bjergand og 6500 Knortegæs er noteret. I øvrigt er der utroligt mange velegnede lokaliteter for stort set alle fuglearter på Thurø.

- Tranberg, H.**, 1993: Fynske Vokshatte.
 – **O.L. Klitgaard, A. Lykke & P. Nielsen** (red.): Natur og Miljø på Fyn. Af Fyns Flora og Fauna III: 92–97. – Naturhistorisk Forening for Fyn.
 – 1994: Floristiske fund fra Fyn 1993. – Fynsk Natur 9 (2): 4–12.
 – 1995: Thurø Rev nær Svendborg. – URT 19: 58–59.
Trap, J.P., 1957: Svendborg Amt. Danmark. Bind 5, 2.: 699–702.
Vestergaard, P. & K. Hansen (red.), 1989: Distribution of Vascular Plants in Denmark. – Opera Botanica 96.
Vesterholt, J. & H. Knudsen, 1990: Truede storsvampe i Danmark. – Foreningen til Svampekundskabens Fremme & Skov- og Naturstyrelsen.
Wessberg, E., 1993: Fur. – Ø-flora nr. 49. Randers.
 – 1994: Tangurt (*Bassia hirsuta*) i Nordjylland og Det fynske Øhav. – URT 18: 120–122.
 – 1995: Orø i Isefjorden. – Ø-flora nr. 66. Randers.
Wiinstedt, K., 1915: Horsensegnens Flora. – Bot. Tids. 34: 89–160.
Ødum, S., 1968: Udbredelsen af træer og buske i Danmark. TBU nr. 36. – Bot. Tids. 64: 1–118.
Øllgaard, H., 1978: New species of *Taraxacum* from Denmark. – Bot. Notiser 131: 497–521.

Tak

Seminarielektor Anfred Pedersen takkes på det varmeste for sin store hjælp i forbindelse med såvel bestemmelse eller verifikation af en lang række planteindsamlinger fra Thurø, specielt Brombær, som for de mange inspirerende forslag samt for kritisk gennemsyn af manuskriptet. Universitetslektor Alfred Hansen takkes for sin hjælp med bestemmelse eller verifikation af nogle planteindsamlinger fra øen. Henrik Ærenlund Pedersen takkes for ekspedit fremskaffelse af P.M. Pedersens omfattende floraliste for Tåsinge og Thurø, for den store hjælpsomhed under besøg på Museet samt for velvillig bestemmelse af nogle problematiske Thurø-indsamlinger. For sin betydningsfulde hjælp ved gennemsynet af den omfattende indsamling af mælkebøtter og for tilladelse til afbenyttelse af tegningen af *Taraxacum pulverulentum* er vi overlærer Hans Øllgaard megen tak skyldig. Miljøtekniker Arne Bruun takkes for fuglelisten. For tilladelse til at måtte benytte de mange tegninger bringer vi vor største tak til overlærer Jens Chr. Schou.

For økonomisk støtte i forbindelse med såvel det feltmæssige arbejde som det redaktionelle takkes såvel Skov- og Naturstyrelsen som Afdelingen for Natur- og Vandmiljø ved Fyns Amt.

Olav Ernstsen
 Oddevej 3
 Avernakø
 5600 Fåborg

Henrik Tranberg
 Bülowvej 4
 5230 Odense M

Erik Wessberg
 Sandagervej 13
 Assentoft
 8900 Randers

FÆRDIGE Ø-FLORAER

Hidtil er der i ø-floraserien udarbejdet floralister for følgende øer eller ø-grupper.

(OE) Olav Ernstsén, (EH) Erik Hammer, (AH) Alfred Hansen, (BL) Bernt Løjtnant,

(HT) Henrik Tranberg og (EW) Erik Wessberg.

1. Anholt (1981). – (BL & EW). 50 sider.
2. Hjarnø i Horsens Fjord (1981). – (BL & EW). 26 sider.
3. Treskelbakkeholm i Mariager Fjord (1983). – (BL & EW). 16 sider.
4. Klosterholm og Startøtterne i Nibe Bredning (1984). – (BL & EW). 24 sider.
5. Mellempoldene i Randers Fjord ved Udbyhøj (1984). – (BL & EW). 17 sider.
6. Pletten (Store Plet) i Mariager Fjord (1984). – (BL & EW). 14 sider.
7. Alrø i Horsens Fjord (1985). – (EW). 37 sider.
8. Møgelø i Julsø syd for Silkeborg (1985). – (EW). 19 sider.
9. Lille Plet i Mariager Fjord nord for Pletten (1985). – (BL & EW). 12 sider.
10. Paradisøerne i Borre Sø syd for Silkeborg (1985). – (EW). 19 sider.
11. Alrø Poller i Horsens Fjord sydøst for Alrø (1985). – (EW). 15 sider.
12. Tange Ø i Tange Sø (1985). – (EW). 13 sider.
13. Hov Røn nordøst for Gyllingnæs (1986). – (BL & EW). 17 sider.
14. Svanegrunden nordøst for Endelave (1986). – (BL). 20 sider.
15. Vår Holm og Kyø Holm i Limfjorden ved Nibe (1986). – (EW). 20 sider.
16. Fjandø i Nissum Fjord (1986). – (EW). 21 sider.
17. Egholm i Limfjorden sydvest for Mors (1986). – (BL & EW). 44 sider.
18. Søby Rev øst for Gyllingnæs (1986). – (BL & EW). 15 sider.
19. Agerø i Limfjorden sydvest for Mors (1987). – (EW). 34 sider.
20. Stenrevet i Randers Fjord vest for Udby (1987). – (EW). 13 sider.
21. Lundø mellem Skive Fjord og Lovns Bredning (1987). – (EW). 41 sider.
22. Stenklipperne i Limfjorden ved Agerø (1988). – (EW). 14 sider.
23. Odpold i Randers Fjord nord for Stenrevet (1988). – (BL & EW). 12 sider.
24. Livø i Limfjorden (1988). – (BL & EW). 75 sider.
25. Svinø i Gamborg Fjord sydøst for Middelfart (1989). – (EW). 33 sider.
26. Lilleø, Bregneø og Alø i Julsø syd for Silkeborg (1989). – (EW). 20 sider.
27. Store og Lille Rotholm i Risgårde Bredning nord for Hvalpsund (1989). – (EW). 21 sider.
28. Sankt Thomas i Skanderborg Sø (1990). – (EW). 11 sider.
29. Æbelø i Skanderborg Sø (1990). – (EW). 14 sider.
30. Kalvø i Skanderborg Sø (1990). – (BL & EW). 14 sider.
31. Mågeøerne ved Bogense (1991). – (BL & EW). 15 sider.
32. Tunø ved Samsø (1991). – (BL & EW). 56 sider.
33. Hornsgård Holm og Tøtten i Limfjorden nordvest for Nibe (1991). – (EW). 14 sider.
34. Torø i Lille Bælt syd for Assens (1991). – (EW). 23 sider.
35. Lindholm i Limfjorden øst for Thyholm (1991). – (BL & EW). 18 sider.
36. Kalvø i Genner Bugt (1991). – (EW). 19 sider.
37. Arup Holm i Limfjorden ved Feggesund (1991). – (BL & EW). 17 sider.
38. Barsø i Lille Bælt nordvest for Als (1991). – (EW). 39 sider.
39. Venø i Limfjorden sydøst for Thyholm (1992). – (EW). 42 sider.
40. Bågeø i Lille Bælt nordvest for Assens (1992). – (EW). 55 sider.
41. Gjøøl i Limfjorden nordvest for Ålborg (1992). – (EW). 41 sider.
42. Ejlinge sydøst for Æbelø ved Bogense (1993). – (EW). 18 sider.
43. Dræet syd for Æbelø ved Bogense (1993). – (EW). 19 sider.

44. Leammer i Odense Fjord ved Hofmansgave (1993). – (EW). 18 sider.
45. Kyholm i Odense Fjord syd for Leammer (1993). – (EW). 12 sider.
46. Ægholm i Odense Fjord ved Hofmansgave (1993). – (EW). 12 sider.
47. Trindelen nord for Leammer i Odense Fjord (1993). – (EW). 13 sider.
48. Holmene i Odense Fjord ved Drejet (1993). – (EW). 12 sider.
49. Fur i Limfjorden (1993). – (EW). 63 sider.
50. Piggen i Randers Fjord nord for Uggelhuse (1993). – (BL & EW). 15 sider.
51. Drætteholm ved Bogense (1993). – (EW). 13 sider.
52. Øland ved Limfjorden vest for Gjøøl (1993). – (EW). 64 sider.
53. Siø mellem Tåsinge og Langeland (1993). – (EW). 24 sider.
54. Helnæs nordvest for Fåborg (1993). – (EW). 63 sider.
55. Bjørnø syd for Fåborg (1994). – (EW). 33 sider.
56. Endelave sydvest for Samsø (1994). – (EW). 78 sider.
57. Hjelm i Kattegat sydøst for Ebeltoft (1994). – (EH & EW). 33 sider.
58. Hindø i Stadil Fjord (1994). – (EW). 23 sider.
59. Store Svelmø, Græsholm og Lille Svelmø (1994). – (EW). 40 sider.
60. Årø i Lille Bælt (1994). – (EW). 56 sider.
61. Vigø i Helnæs Bugt (1994). – (EW). 22 sider.
62. Horsehoved i Helnæs Bugt (1994). – (EW). 16 sider.
63. Mejlø i Lillestrand ved Hindsholm (1994). – (BL, HT & EW). 45 sider.
64. Store og Lille Rallen ved sydsiden af Tåsinge (1994). – (EW). 19 sider.
65. Flakfortet i Øresund nord for Saltholm (1995). – (AH & EW). 19 sider.
66. Orø i Isefjord (1995). – (EW). 84 sider.
67. Thurø ved Svendborg (1995). – (OE, HT & EW). 102 sider.

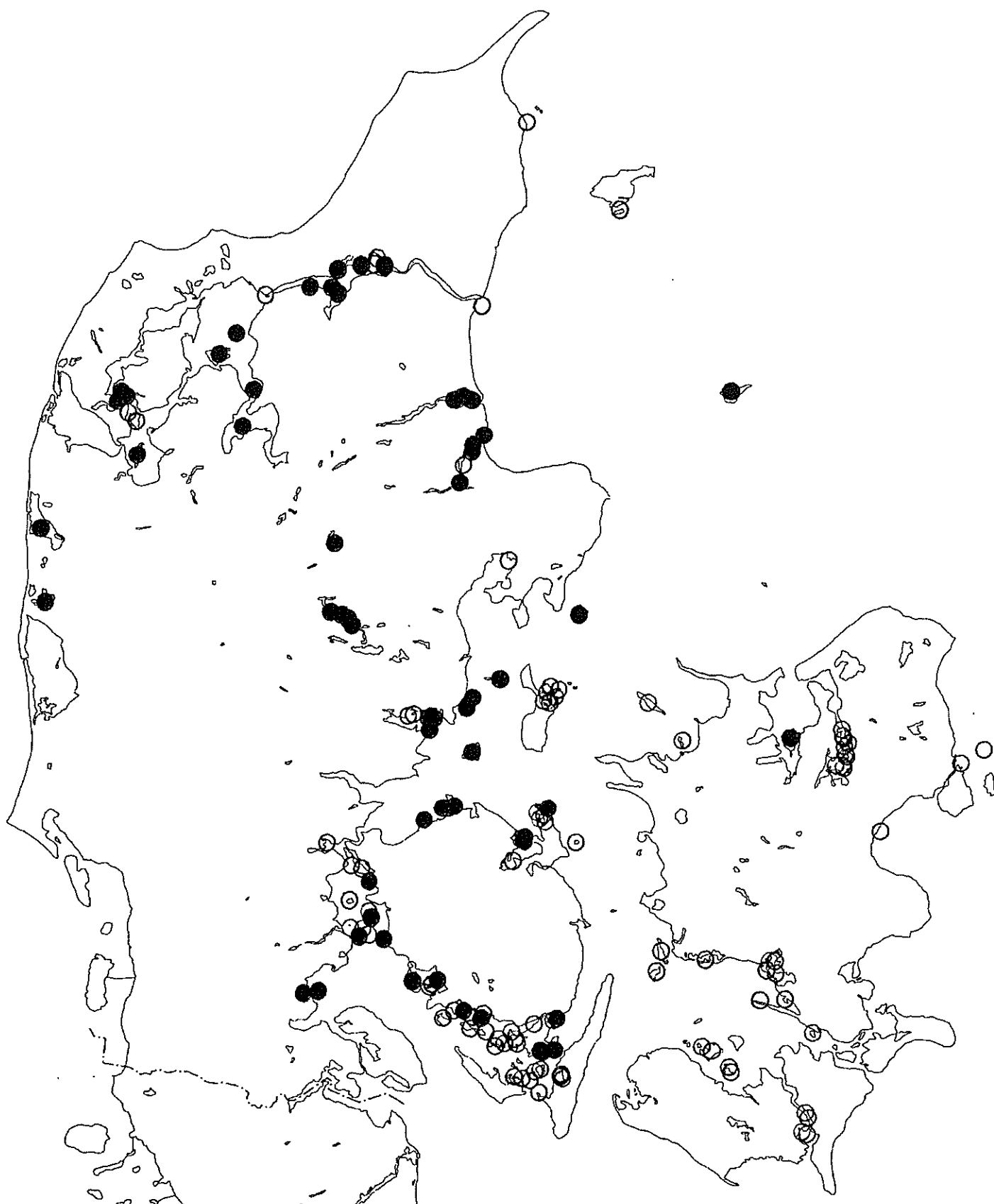
Siden 1983 er der endvidere foretaget floristiske undersøgelser – med henblik på udarbejdelse af floralister – på følgende øer eller ø-grupper – regnet fra nord:

Rønnerne mellem Frederikshavn og Strandby.
 Nordre Rønner nordvest for Læsø.
 Hornfiskrøn syd for Læsø.
 Tagholme i Limfjorden mellem Gjøøl og Egholm.
 Fruens Holm sydvest for Tagholme.
 Borreholm i Limfjorden nordøst for Løgstør.
 Korsholm ved Limfjordens østlige udmunding.
 Friggøerne sydvest for Løgstør.
 Fuglholm i Limfjorden mellem Jegindø og Agerø.
 Rønland øst for Harboør Tange.
 Jegindø i Limfjorden øst for Thyholm.
 Kanaløen i Randers Fjord nordøst for Mellerup.
 Sejerø sydvest for Sjællands Odde.
 Lindholm nordøst for Stavns Fjord ved Samsø.
 Kyholm vest for Lindholm.
 Kolderne i Stavns Fjord ved Samsø.
 Ægholm i Stavns Fjord ved Samsø.
 Sværm i Stavns Fjord ved Samsø.
 Mejlesholm i Stavns Fjord ved Samsø.
 Hjortholm i Stavns Fjord ved Samsø.

Eskholm i Stavns Fjord ved Samsø.
Brokold i Stavns Fjord ved Samsø.
Vorsø i Horsens Fjord.
Vorsø Kalv i Horsens Fjord sydvest for Vorsø.
Borreknop ved sydsiden af Horsens Fjord.
Køhlholm i Roskilde Fjord syd for Frederikssund.
Hyldeholm i Roskilde Fjord sydvest for Frederikssund.
Svineholm i Roskilde Fjord sydvest for Frederikssund.
Nekselø i Nekselø Bugt.
Fyns Hoved.
Ægø ved Hindsholm.
Enø ved Hindsholm.
Bogø ved Hindsholm.
Vejlø ved Hindsholm.
Vejlø Kalv ved Hindsholm.
Lilleø i Roskilde Fjord vest for Jyllinge.
Jyllinge Holme i Roskilde Fjord vest for Jyllinge.
Trekroner ved udmundingen af Københavns havn.
Eskilsø i Roskilde Fjord sydvest for Jyllinge.
Studeholm i Roskilde Fjord syd for Eskilsø.
Blak i Roskilde Fjord sydøst for Eskilsø.
Elleore i Roskilde Fjord nord for Roskilde.
Sivholm i Kattinge Vig nordvest for Roskilde.
Hesteholme i Kattinge Vig nordvest for Roskilde.
Ringøen i Kattinge Vig nordvest for Roskilde.
Kidholme i Kolding Fjord vest for Skærbæk.
Ølsemagle Revle i Køge Bugt.
Tornø i Odense Fjord.
Romsø i Store Bælt.
Fænø i Lille Bælt.
Fænø Kalv vest for Fænø.
Brandsø i Lille Bælt.
Linderum i Lille Bælt nordvest for Årø.
Bastholm i Lille Bælt nord for Årø Kalv.
Græsholm i Lille Bælt sydvest for Båge.
Småholme i Lille Bælt nordvest for Årø Kalv.
Agersø i Store Bælt sydvest for Skælskør.
Ormø i Holsteinborg Nor øst for Glænø.
Glænø sydøst for Skælskør.
Gavnø syd for Næstved.
Enø ved Karrebæksminde sydvest for Næstved.
Omø i Store Bælt sydvest for Agersø.
Dybsø sydøst for Enø.
Illum i Helnæs Bugt nordvest for Fåborg.
Knolden ved Horne Land.
Avnø nordvest for Vordingborg.
Knudshoved nordvest for Vordingborg.
Kidholm sydøst for Fåborg.
Lyø sydvest for Fåborg.
Kidholm i Thurø Bund sydøst for Svendborg.

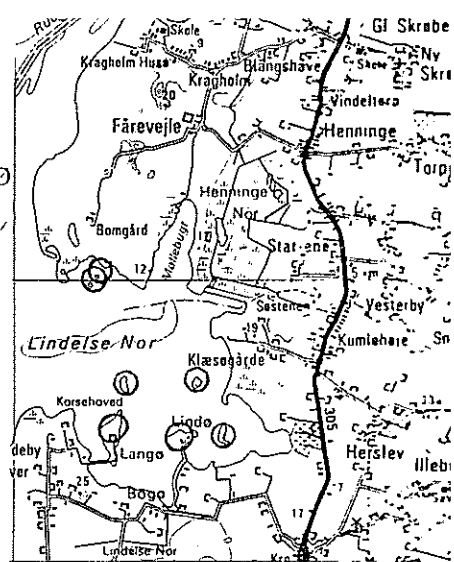
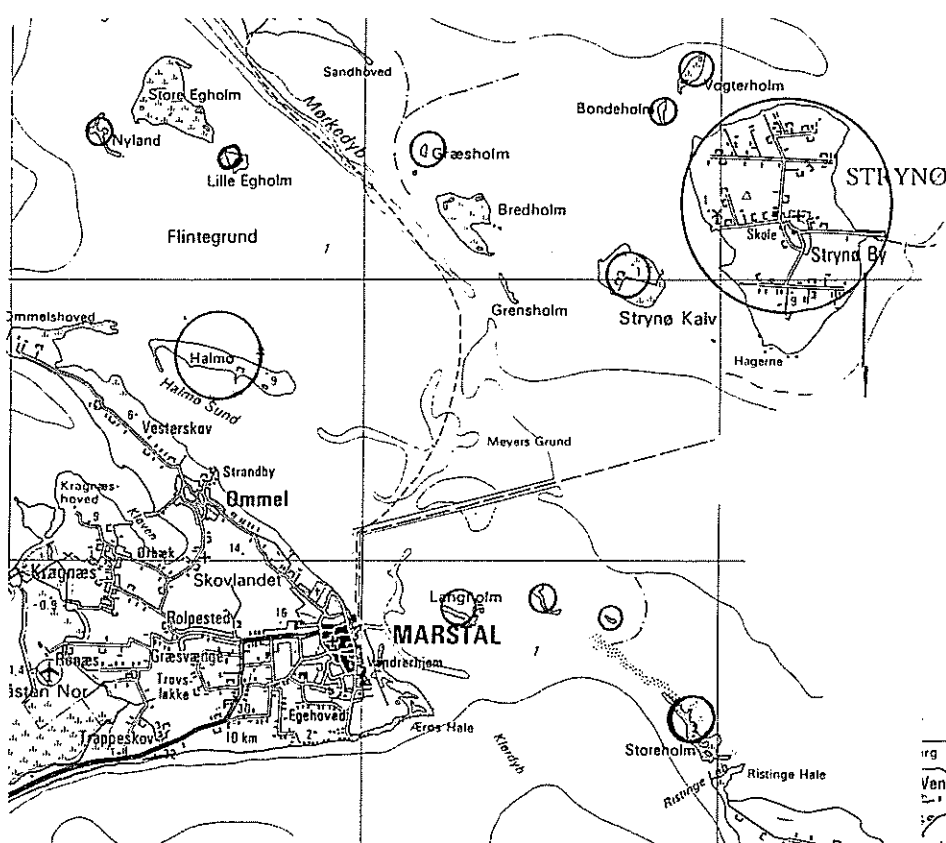
Iholm i Svendborg Sund sydvest for Svendborg.
Masnedø ved Vordingborg.
Avernakø sydøst for Lyø.
Skarø vest for Tåsinge.
Flæskholm øst for Avernakø.
Grydholm nord for Drejø.
Græsholm nordøst for Drejø.
Drejø sydvest for Skarø.
Hjelmshoved nordøst for Hjortø.
Mejlholm øst for Hjortø.
Odden sydøst for Hjortø.
Skalø i Smålandsfarvandet nordvest for Fejø.
Fejø i Smålandsfarvandet.
Lilleø i Smålandsfarvandet nord for Askø.
Askø i Smålandsfarvandet nord for Bandholm.
Halmø øst for Ærøskøbing.
Langholm øst for Marstal.
Storeholm ved Ristinge på Langeland.
Vogterholm nord for Strynø.
Bondeholm nordvest for Strynø.
Nyland nordøst for Ærøskøbing.
Græsholm nord for Marstal.
Lille Egholm nordøst for Ærøskøbing.
Buddiken nord for Marstal.
Strynø sydvest for Rudkøbing.
Bredholm vest for Strynø.
Kueholm i Lindelse Nor.
Strynø Kalv vest for Strynø.
Bukø i Lindelse Nor ved Langeland.
Eskilsø i Lindelse Nor ved Langeland.
Langø i Lindelse Nor syd for Rudkøbing.
Lindø i Lindelse Nor syd for Rudkøbing.
Kværnen i Lindelse Nor ved Langeland.
Flatø i Guldborgsund syd for Nykøbing F.
Kalvø i Guldborgsund syd for Nykøbing F.
Lilleø i Guldborgsund sydvest for Kalvø.
Kejlsø i Guldborgsund sydøst for Lilleø.
Christiansø ved Bornholm.
Frederikso ved Bornholm.

NB: Alle oplysninger om plantefund fra disse øer har stor interesse.

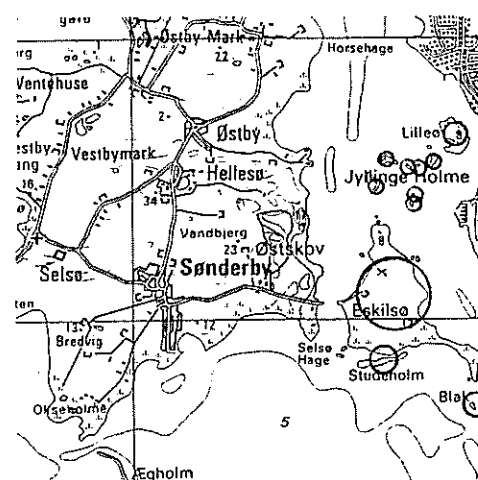

● : Øer, for hvilke der er udarbejdet floralister.

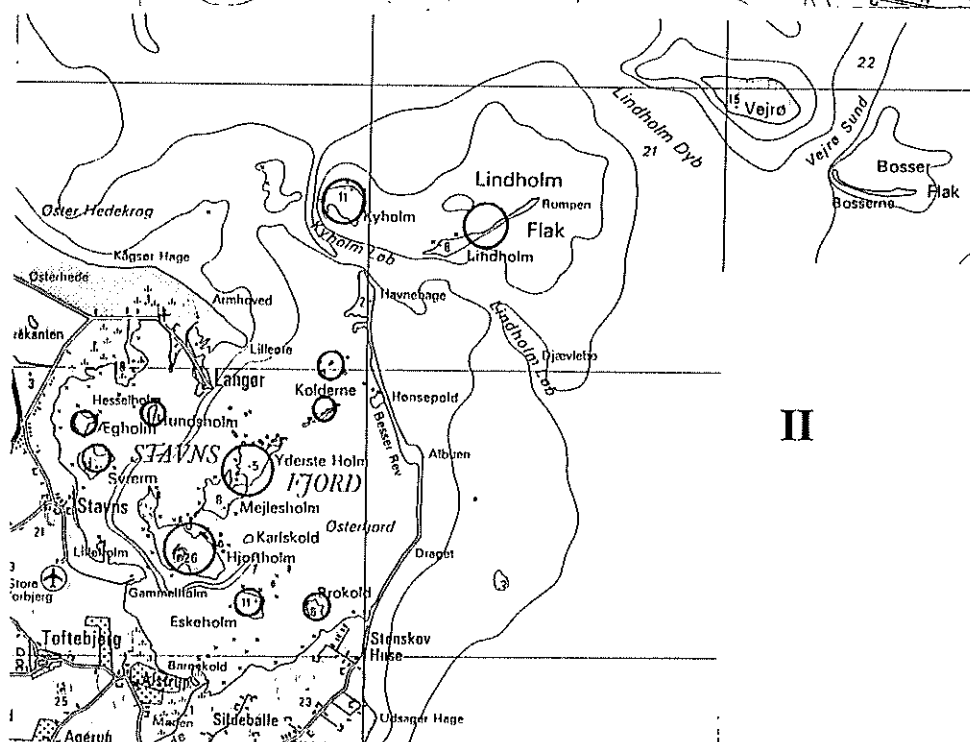
○ : Øer, for hvilke floralister er under udarbejdelse. I øvrigt henvises til de 3 foregående sider.

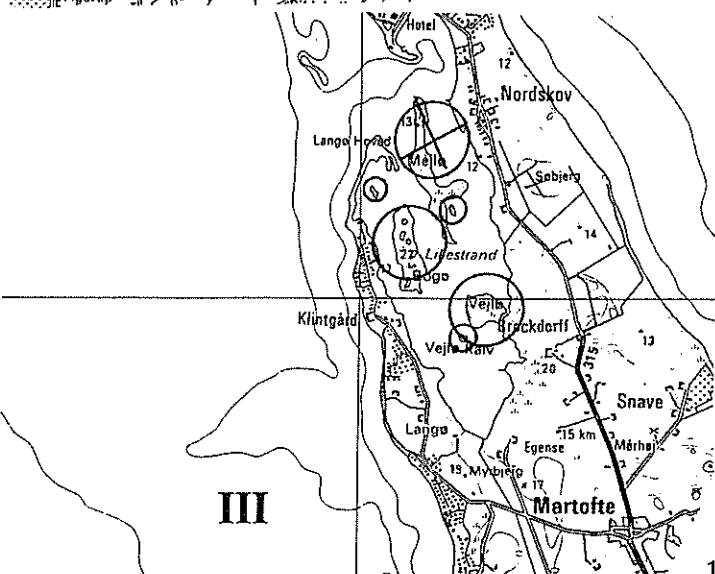
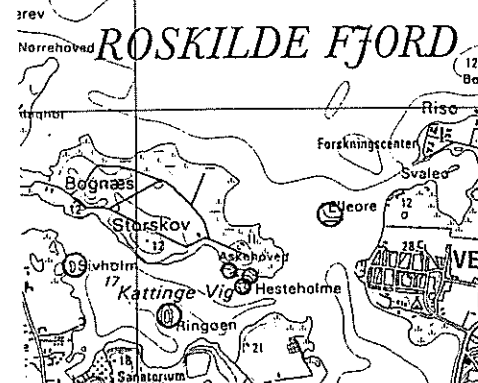
IV

V

II

III

Detalkort over påbegyndte og afsluttede ø-floraer i 5 områder med tætliggende øer. Alle øer er mærkede med en cirkel af forskellig størrelse. Hos de færdige er der i cirklen tegnet et kryds.

I: Området nord og øst for Ærø.

II: Stavns Fjord ved Samsø.

III: Lillestrand ved Hindsholm.

IV: Lindelse Nor ved Langeland.

V: Roskilde Fjord.